VANTAAN JOKINIEMI
MTK-METLA-LUKE LAITOSRAKENNUKSET

Senaatti

Suppea RHS 2019

Arkkitehtitoimisto Okulus

ISBN 978-952-7239-95-7 (sid)
ISBN 978-952-7239-96-4 (PDF)

Erkki Oksanen, Metlä / Luke. ~1995

VANTAAN JOKINIEMI

MTK-METLA-LUKE LAITOSRAKENNUKSET

suppea rakennushistoriaselvitys

Mikko Bonsdorff, Juhana Havas, Kati Winterhalter
Arkkitehtitoimisto Okulus

Helsinki 2019

Senaatti

JULKAISUTIEDOT

Työn tekijät ja copyright

Mikko Bonsdorff, arkkitehti SAFA
Kati Winterhalter, arkkitehti SAFA

avustajat:
Kersti Tainio, Huk (taidehistoria)
Juhana Havas, arkkitehti yo.

Arkkitehtitoimisto Okulus
Bastvikin kartano
Vanha Saunalahdentie 20
02330 Espoo

040-7185831 (KW)
040-5708657 (MB)

etunimi@okulus.fi

Työn kustantaja ja tilaajan yhteyshenkilö
Senaatti-kiinteistöt, Janne-Pekka Niininen

Tulostus
Grano

Painos 20 kpl (1/2019)

ISBN 978-952-7239-95-7 (sid)
ISBN 978-952-7239-96-4 (PDF)

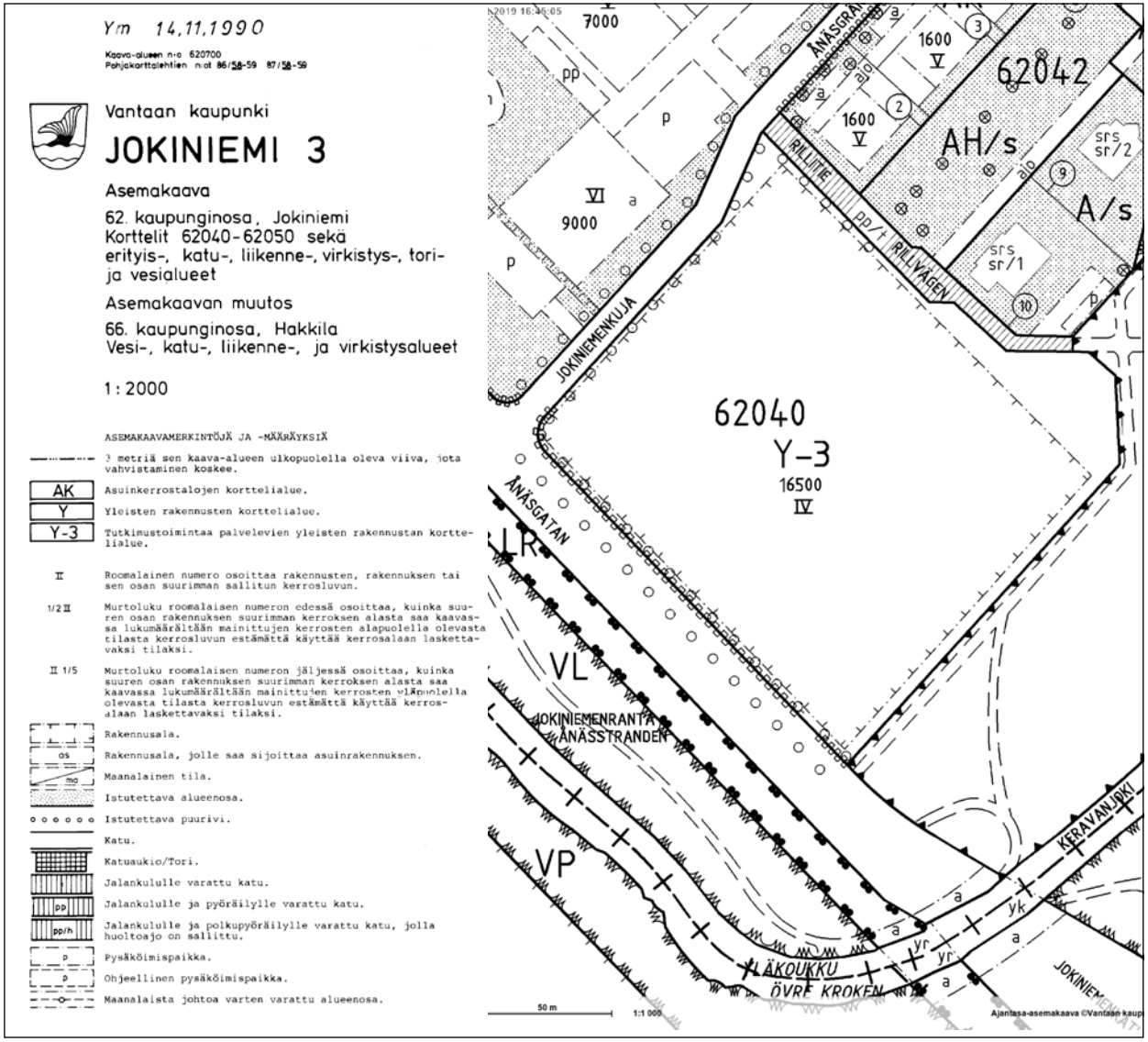

Viereisellä sivulla yhdistettynä ilmakuva ja asemakaava.
Voimassa oleva asemakaava 620700 on vuodelta 1990.
kartta.vantaa.fi

PERUSTIEDOT

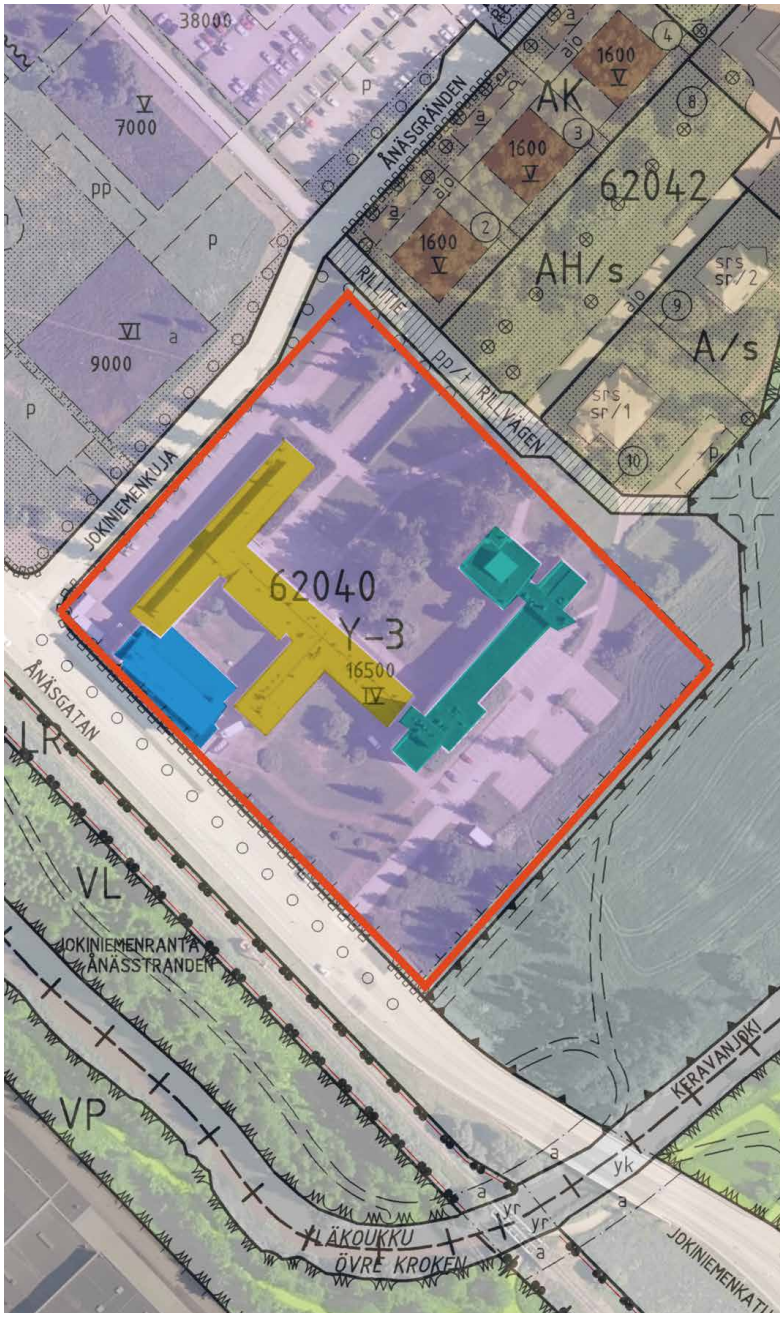

Kiinteistötiedot

Osoite	Jokiniemenkuja 1, 01370 Vantaa
Kiinteistö	92-62-40-1, 28285 m^2
Virallinen tunnus	009242100070041013
Rakennusnumero	8
Pysyvä rakennustunnus	4142
VTJ-PRT	1020289415

Rakennukset

RAK 4	1964	Tutkimuslaitos	5043 brm^2	15203 brm^3
RAK 1	1993	laajennus	4556 brm^2	16350 brm^3
RAK 2	1997	laajennus	2027 brm^2	7280 brm^3
		yht	11.626 brm^2	38.833 brm^3

Tiedossa olevat suunnittelijat

RAK4	Osmo Sipari
RAK1	Pekka Hytönen ja Matti Rotko
RAK2	Pekka Hytönen ja Matti Rotko

Peruskorjaukset

RAK4	1980-1984 Rakennushallitus; 2002-2003 Rotko&Hytönen

Status

Jokiniemen laitosalue kuuluu kokonaisuutena Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY -kokoelmaan, otsikolla ”Jokiniemen koelaitos”.
http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1017

Sisällys

Johdanto 7

Jokiniemen Valtion alue 8

Jokiniemestä Jokioisiin 10

MTK:n laboratorio 13

Rationalismia pellon laidassa 13

Osmo Sipari 16

MTK:n laboratoriorakennus 19

Rakenteet 35

Metlan tutkimuskeskus 41

Metsätalolta Jokiniemeen 41

Arkkitehtitoimisto Rotko & Hytönen 42

1980- ja 90-luvun arkkitehtuurin monet tuulet 44

Metlan keskuslaboratorio 47

Elementtirakenteet 60

Laajennus 1997 69

Lähteet **88**

Rakennusluvat 88

Arkistot 88

Kirjallisuus ja lehdet. 89

Viittet 89

Liitteet

Inventointi RAK 4

Inventointi RAK 1

Inventointi RAK 2

Johdanto

Suppea rakennushistoriaselvitys Vantaan Jokiniemen valtion alueen nuoremmasta rakennuskannasta seuraa Okulus Oy:n aiempaa ja kattavaa selvitystä *Entisen Ånäs'in Suomen maanviljelys-taloudellisen koelaitoksen* historiasta 2014. Tuolloin tarkoituksenmukaista oli tutkia vanhimman rakennuskannan rakennushistoria ja laitosalueen syntyhistoria. Koska maatalouden tutkimuskeskuksen organisaatio siirtyi vaiheittain ja lopullisesti 1980-luvulla Jokioisiin, Forssan lähelle, on kahden erillisen tutkimuksen avulla seurattu näitä juonteita, Jokioisten kartanon historiaa ja Jokioisten MTT:n alueen historiaa. Tämän selvityksen alussa oleva lyhyt kooste pohjaa aiempien selvitysten tietoihin. Käsillä olevan selvityksen "suppeus" on tilaajan työlle asettama tavoite. Keskeiset rakennushistoriaan, arkkitehtuuriin ja rakenteisiin liittyvät piirteet on pyritty kertomaan tiivisti, ja toisaalta runsaasti kuvitettuina. Lopussa oleva inventointiosuus tuo esiin keskeiset tilat ja sisäarkkitehtuurin sellaisena kuin se 2018 loppuvuodesta oli koettavissa. Rakennukset ovat pääasiassa tyhjillään, vuoden 1993 siipiosassa vuokralaisena ollutta ulosottovirastoa lukuun ottamatta.

Ajallisena rajauksena rakennuskannan vanhin osa on vuonna 1964 valmistunut arkkitehti Osmo Siparin suunnittelema MTK:n laboratoriorakennus. Matala kaksikerroksinen ja haaroittuva laitos oli arkkityyppisen 50-lukulainen: valkoiset seinät ja mustat nauhaikkunat. Tällä universaalilla konseptilla Suomeen rakennettiin 1950- ja 60-luvun taitteessa niin asuinrakennukset, koulut, terveyskeskukset kuin kasarmit. Siinä mielessä laitosrakennuksessa ei ole mitään erityisen omalaatuista, mutta se on ennen kaikkea tyypillinen; 50-luvun arkkityyppi. Paikalla valettu rakennusrunko on palvellut hyvin niin MTK:n kuin 1980-luvulta lähtien METLA:n tutkimuskäyttöä ja 2003 tehdyn peruskorjauksen jäljiltä rakennus on hyvässä kunnossa ja hyvin varusteltu. Nuoremmat arkkitehtitoimisto Rotko&Hytösen laajennukset 1993 ja 1997 muodostavat oman aikansa näköiset ja suurella huolellisuudella suunnitellut ja laadukkaasti toteutetut osat. Näissä on täydellisesti varustellut laboratoriot yms. toimitilat. 1990-luvun laajennusten ideana oli liittää Siparin jokseenkin irralliseksi jäänyt laitosrakennus Jokiniemen vanhemman laitoskannan yhteyteen, muodostaa eräänlainen sommitelmasta puuttunut linkki. Näin Vantaan Jokiniemestä oli tarkoitus rakentaa Metlalle kampusmainen tutkimuskeskus. Tavoitteessa onnistuttiin pääpiirteissään. 2010-luvulla Metla – Luke organisaatioiden rakennemuutos oli kuitenkin rakennettua ympäristöä suurempi muutostekijä. Kun laitosalueelta poistui suuri käyttäjä, ei kampus pysynyt enää toiminnallisesti koossa. Laitosalueen vanhin rakennuskanta on muuttumassa uuden asemakaavan ohjaamana parhaillaan asuinkäyttöön ja alueelle on kaavoitettu lisää asumista palvelevia kortteleita. On maankäyttöä suunnittelevien käsissä kuinka tutkimuskeskuksen laitosmiljöön yli satavuotias perinne monine rakennusvaiheineen elää ja kukoistaa tulevaisuudessa, ja millaisiin uudelleentulkintoihin se puhkeaa. Helsingin maalaiskunnan ja Vantaa rakennushistoriassa Jokiniemen alue on ainutlaatuinen. Saati että muinaishistoriallisesti Keravanjoen mutkan muodostama niemen tapainen, Jokiniemi – Ånäs, on ollut yksi Etelä-Suomen merkittävistä kauppa- ja asuinpaikoista, jonka historia ulottuu tuhansien vuosien päähän ennen ajanlaskun alkua.

Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

Kuva Erkki Oksanen 2006, Metla / LUKE.

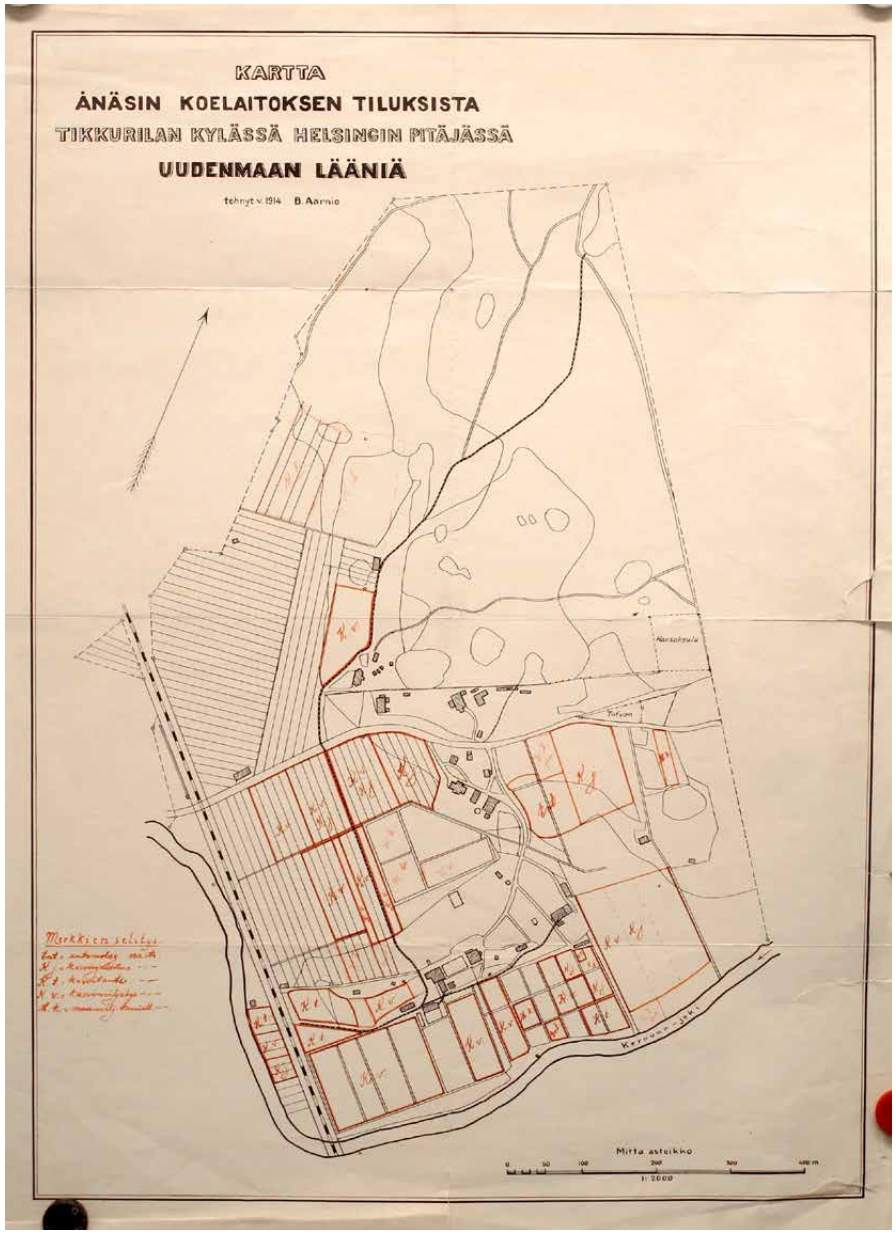

Kartta vuodelta 1914 Vantaan Jokiniemen koelaitoksen tiluksista.
KA Rakh II Ida 56:95

Jokiniemen Valtion alue

Maanviljelys-taloudellinen koelaitos syntyi 1900-luvun taitteessa pitkän valmisteluprosessin tuloksena, ja sitä edelsi Maanviljelyshallituksen perustaminen 1890-luvun alussa. Uuden, vuonna 1898 perustetun, mutta vasta vuonna 1909 toimintansa aloittaneen koelaitoksen tarkoitus oli parempien menetelmien, sopivan eläinten ruokinnan, kestävien viljelykasvien ja muiden maatalouden produktiivisuutta lisäävien osa-alueiden tutkiminen ja kehittäminen. Koelaitoksen taustalla oli kysymys maan korkeamman maatalousopetuksen järjestämisestä, jota aluksi kaavailtiin jo perinteikkään Mustialan maatalousopetuslaitoksen yhteyteen. Ratkaisuksi tuli kuitenkin perustaa uusia professuureja Keisarilliseen Aleksanterin-Yliopistoon Helsinkiin sekä järjestää niiden käyttöön tarvittavat fasiliteetit laboratorioineen ja koekenttineen. Koelaitos kuului taloudellisesti maanviljelyshallituksen piiriin, mutta toiminnallisesti se oli elimellinen osa yliopiston maanviljelystaloudellista osastoa. Organisatorinen palloilu senaatin, maanviljelyshallituksen ja yliopiston välillä tuotti jo pian hankaluuksia, jotka saatiin ratkaistua vasta vuonna 1923 irrottamalla koelaitos yliopistosta. Uudelleen nimetyn *Maatalouskoelaitoksen* hallinnolliseksi tasoksi perustettiin Maatalouden koetoiminnan keskusvaliokunta, joka toimi maatalousministeriön alaisuudessa. Keskusvaliokunnan alaisuudessa taas toimivat eri koealojen tutkimusyksiköt.[1]

Maatalouskoelaitoksen nopea laajeneminen koeasemineen 1930-luvun taitteessa oli varsin lyhyt, vain noin 10 vuoden prosessi, jonka jälkeen tutkimusorganisaatio pysyi perusrakenteeltaan samana pitkään. 1950-luvulle tultaessa maatalouskoelaitokseen kuului yhdeksän osastoa, joista suurin osa toimi edelleen alkusijoillaan Jokiniemessä, kun taas maantutkimusosasto oli Helsingissä, kasvinjalostus Jokioisissa ja puutarhaosasto Piikkiössä. Kasvien ja eläinten jalostukseen ja eläinten hoitoon keskittyviä koeasemia oli toiminnassa kymmenen. Lisäksi koelaitoksella oli käytössään kiinteitä koekenttiä 14 paikkakunnalla.[2]

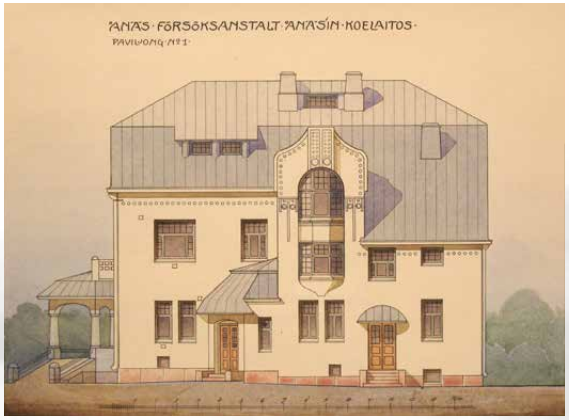

Paviljonki I Jokiniemeen, Henrik Reinhold Helin, 1906. KA RAkh II Ida 42:4

Vantaan Jokiniemen koelaitos 1922, kuvassa etualalla paviljonki II ja taustalla I. Latvusten yltä kurkistaa säähavaintotorni. VKM 247-5124

Vuonna 1939 Jokiniemeen valmistui suuri laitosrakennus, laboratorio- ja hallintorakennus Jalmari Peltosen suunnitelmien mukaan. Kuva vuodelta 1972, K. Virri. MTT, Jokioinen.

Viimeisiä maanviljelysteknillisiä kokeita Jokiniemessä 1970-luvulla, ennen muuttoa Jokioisiin, missä perehdytään norjalaisen Öyjord-kylvökoneen toimintaan (kuva MTT).

Sotien jälkeen tapahtunut voimakas kaupungistuminen muutti yhteiskunnan elinkeinorakennetta – maataloudesta siirryttiin teollisuuteen ja palvelualoille. Muutokset maataloudessa 1950-luvulta eteenpäin olivat nekin nopeita: *"Hevoset syrjäytyivät traktoreiden ja leikkuupuimureiden tieltä. Maaseudun sähköistyminen laajensi koneistusta pelloilta sisätiloihin ja lypsykoneet alkoivat yleistyä. Koneistuminen ja automatisoituminen ulottuivat sikojen ruokinnasta rehun ja lannan käsittelyyn."*[3] Koska maatalous uudistui paljon ja nopeasti, kohdistui myös maatalouden tutkimukseen muutospaineita. Rationalisoinnin ja tehostamisen tarve johti organisaatiomuutokseen vuonna 1956. Keskusvaliokunnan alaisuudessa toimineet tutkimusyksiköt yhdistettiin laitokseksi nimeltään *Maatalouden tutkimuskeskus* (MTTK). Ajalle tyypilliseen tapaan tutkimuskeskuksen toimintaa ohjaamaan perustettiin tutkimuskeskuksen neuvottelukunta, joka teki ekskursioita koeasemille ja joka vastasi toiminnan ja yksiköiden tehostamisehdotuksista ja *"teki esityksiä maataloudelle taloudellisesti tärkeistä tutkimustehtävistä."*[4] *"Laitoksen tehtävänä on johtaa ja hoitaa kasvinjalostusalan tutkimusta ja näin ollen vastata siitä, että maassamme on peltokasveistamme mahdollisimman hyvä lajikevalikoima sitä mukaa kuin laitoksen määrärahat ja muut resurssit tekevät sen mahdolliseksi. Lajikevalikoimassa on oltava lajikkeita jotka täyttävät maatalouden, kuluttajien, kaupan ja teollisuuden vaatimuksen mahdollisimman hyvin."*[5]

Jokiniemestä Jokioisiin

1950-luvun lopulla aloitettiin hanke uuden laboratorion rakentamiseksi Jokiniemeen. Rakennus valmistui Osmo Siparin suunnitelmien mukaan 1964. Selvityksessä Vantaan Jokiniemen vanhemman laitosrakennuskannan historiasta (Okulus 2014) oltiin päädytty oletukseen, että laboratorio olisi syntynyt arkkitehtikilpailun satona. Tähän viittaa eräs Kansallisarkiston kokoelmassa oleva kuitti vuodelta 1954.[6] Näin ei kuitenkaan mitä ilmeisimmin ole.

1960-luvulla myös uusia koeviljelysmaita yritettiin hankkia Jokiniemen lähiseuduilta. Yhtenä ongelmana koettiin kaupunkiympäristön saasteet ja ahtaus, jotka vaikeuttivat etenkin kotieläintutkimuksen järjestämistä. Kasvavan pääkaupungin kupeessa sijainnut Jokiniemi ei kuitenkaan enää riittänyt, kun tutkimusyksiköt laajensivat alaansa, ja esimerkiksi kotieläinhoito-osasto aloitti 1960-luvun alussa lihakarjan kasvatuskokeet. Siksi 1960-luvulla alettiinkin suunnitella Jokioisiin muuttoa, jossa valtiolla oli omistuksessaan 2127 ha maita, joista päätilalla eli itse kartanoalueella 930 ha.[7] Alueella oli myös jo vanhastaan valtiollista koetoimintaa, kuten vuodesta 1930 aloittanut valtion maitotalouskoelaitos ja vuodesta 1928 alkaen toiminut kasvinjalostusosasto.

1969 asetettu maatalouden tutkimus- ja tarkastuskomitea ehdotti mietintönään Jokioisten kartanoiden siirtämistä Maatalouden tutkimuskeskuksen hallintaan sekä tutkimuskeskuksen Vantaan Jokiniemessä olevien laitosten siirtämistä Jokioisiin.[8] Vuonna 1971 eduskunta antoi periaatepäätöksen laitosten siirrosta, josta seurasi Rakennushallituksen toimeenpano siirtohankkeen valmistelusta: *"Rakennushallitus antoi 1972 sopimuksen perusteella Arkkitehtitoimisto Olli Kivisen sekä myöhemmin määrättävien muiden konsulttien tehtäväksi maankäytönsuunnitelman laatimisen Jokioisten kunnan keskustassa olevalle valtion omistamalle alueelle"*.[9] Toimeksiannosta valmistui 1973 maankäytön selvitys eri vaihtoehtoineen yhteistyössä Museoviraston rakennushistorian osaston kanssa, joka teki kartanoalueen rakennus- ja kulttuurihistoriallisen tarkastelun. Selvitykseen pohjaava suunnitelma laitosten sijoittelusta alueelle hyväksyttiin ja Olli Kivisen toimisto jatkoi työtä laitosrakennusten suunnittelijana. Vuosien 1978–1983 aikana tutkimuskeskus muutti kokonaisuudessaan Jokioisiin, joskaan ei sulassa sovussa, ja Jokiniemen laitoksille alettiin etsiä uutta käyttäjää.

MTTK Jokioisissa. Kuva, Jokioisten kartano.

MTK:n laboratorio, jossa maantutkimuslaitos, kasvitautien tutkimuslaitos ja tuhoeläintutkimuslaitos. Rakennuksessa oli myös isotooppilaboratorio, kasvinsuojelulaitoksen toimisto ja hallintotoimiston Tikkurilan kanslia. Kuva Mäkelä ~1964, MTT/Jokioinen

1960-luvun työmarkkinatilanne oli ruhtinaallinen. HS 19.5.1963.

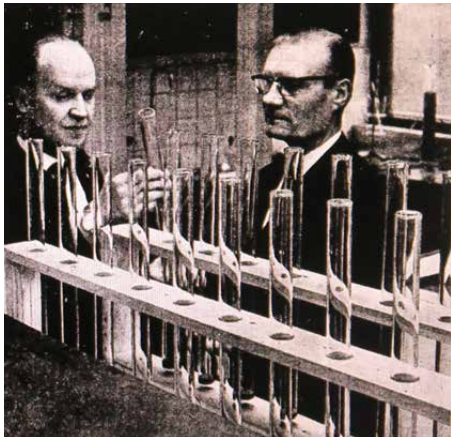

Tutkimuskeskuksen entinen ylijohtaja professori Pellervo Saarinen ja silloinen johtaja Jouko Vuorinen tutustumassa vasta valmistuneen rakennuksen tiloihin. 18.11.1964, Länsi-Savo.

MTK:n laboratorio

Rationalismia pellon laidassa

1950-luvun loppupuoliskolla laitosrakentaminen nousi sodan jälkeisen pula-ajan ja säännöstelyn murruttua ennen kokemattomaan laajuuteen. Suomi kaupungistui, vaurastui ja teollistui ripeää tahtia. Jälleenrakennus muutti Suomen ilmettä merkittävästi. Väestömäärä kasvoi vuosikymmenessä noin viidellä sadalla tuhannella ja lisäksi oli huomioitava luovutetuilta alueilta siirtyneen väestön uudelleensijoittaminen. Tarvittiin asuinrakentamista, kouluja, kirkkoja, varuskuntia ja sosiaalisen palvelun laitosrakennuksia. Tämä suomalaisen arkkitehtuurin kulta-ajaksikin luonnehdittu kausi tuotti kymmenittäin rakennuksia, jotka herättivät eivät ainoastaan kansallista, vaan myös kansainvälistä kiinnostusta ja arvostusta. Mainittakoon Alvar Aallon Säynätsalon kunnantalo, Kulttuuritalo, Rautatalo ja Otaniemen kampusalue, Aarne Ervin Porthania-rakennus ja Tapiola. Liike-elämän tarpeisiin tehtiin teollisuus- ja toimistorakennuksia sekä toisaalta kurssi- ja koulutuskeskuksia, joita toteutettiin 1930-luvun funktionalismista tuttuja massoittelu- ja aukotusperiaatteita käyttäen, nauhaikkunaa ja tasaisena toistuvaa rytmiä suosien. Mittakaava oli kireää ja matalaa, kuten Viljo Revellin malliesimerkki, Hangon Kudeneule Oy:n tehdas Henry Fordilta omaksuttuja periaatteita noudattaen oivallisesti osoittaa.[10] Sipari oli myös Revellin avustajana Oy Teollisuuskeskus Ab Eteläranta 10 -rakennuksen (1950-1952) suunnittelussa.[11] Teollisuukeskus oli valmistunut Olympiakesäksi 1952 ja herätti merkittävää huomiota. Sodan katkaisema modernismi oli palannut. Rakennus oli sileä, varustettu pitkin vaakasuuntaisin ikkunanauhoin, kivijalkakerros muusta julkisivusta sisäänvedetty ja katto räystäätön. Vastaavat periaatteet, vaikkakin vaatimattomammassa mittakaavassa ilmaistuna, näkyvät MTK:n laboratorioissa. Revellin toimiston arvomaailma – äärimmäinen rationalismi – leimaa myös Siparin tuotantoa.

Vijo Revell, Kudeneule Oy:n tehdas Hanko, 1955. Kuva Finna.fi / Heikki Havas, MFA.

Viljo Revell ja Keijo Petäjä. Oy Teollisuuskeskus Ab, Eteläranta 10, Helsinki, 1952. HKMS000005_km0038c3 Finna / HKM.

Kuva Erkki Oksanen 1982. Metla / Luke.

Kuva Leo Osara, 1988. Arkkitehtitoimisto Leo Osara.

Helsingin maalaiskunta 1968 julkaisussa on täydellisesti tavoitettu 60-luvun arkkitehtuurin viitekehys

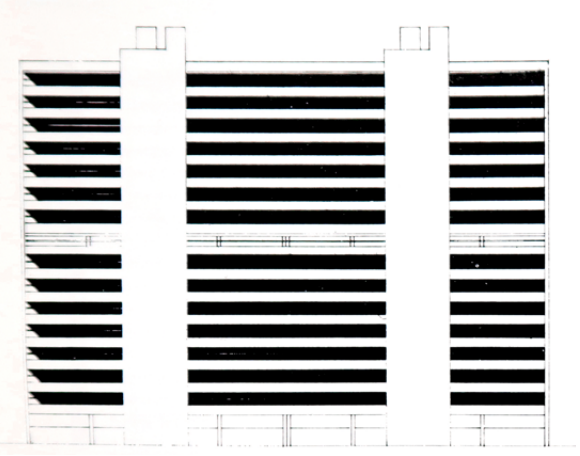

Aulis Blomstedt, ”käytävätalon julkisivu”. Arkkitehti 12/1964.

Osmo Siparin MTK:n laitosrakennus kuuluu 50-lukulaiseen viitekehykseen, sen valmistumisvuodesta 1964 huolimatta. Ja olihan Sipari laatinut suunnitelmansa 1959. Rakentamiseen ryhtyminen viivästyi 4 vuodella. Rakennus oli ulkohahmoltaan ennen kaikkea yksinkertainen ja hyväksi koettu julkisivujärjestelmä, joka katkeamattoman julkisivurasterin saattelemana saattoi levittäytyä ja haarautua tarvittavaan laajuuteen. Rakennuksen identiteettiin ei kuulunut massoittelun sommitelmallisuus tai rakennuksen perinteinen suuntautuneisuus hierarkkisesti pää-, etu-, sivujulkisivuiksi. Maisemassa rakennus painui litteäksi ja kontrasti Jokiniemen vanhemman laitosrakennuskannan suhteen oli huomattava ja harkittu. Siparin laboratoriosta ei löydy mitään anakronistista ilmaisua tai tyylipiirrettä, jolla rakennus olisi haluttu kytkeä 1910- tai 1930-luvun rakennusten vuorovaikutukseen. Olennaiset keinot löytyvät rakennuksen massoittelusta. Matala rakennus sulkee muurimaisena laitosalueen etelään suuntautuneen pihapiirin, ja pihapiirin puolella rakennus näyttäytyy yksikerroksisena. Saapuminen laitosalueelle tapahtui pihan keskelle johtavaa tietä pitkin, ympäröivästä peltomaisemasta herkästi kohottautuvaan metsäsaarekkeeseen tähdäten. Siparin laboratorio täydensi alueesta maataloustutkimuksen sylimäisen kampusalueen, puistomaiseen ympäristöön sovitettujen eri-ikäisten rakennusten harkitun koosteen, mutta pysytellen visusti etäällä vanhoista laitoksista. Viivoista elävä rakennus ja koelaitoksen tarkasti jaetut viljelykentät – ympärille levittyvä horisontaalinen peltomaisema – muodosti oman vuoropuhelunsa.

50-luvun arkkitehtuurille niin tuttu ja tunnusomainen vaakarasteri, mustien ikkunanauhojen ja valkoisten seinäpintojen vuorottelu, oli myös MTK:n laboratorion ulkoarkkitehtuuin universaali ratkaisu vailla erityistä *laboratorioidentiteettiä*. Asko Salokorven sanoin *"myöhäismodernistinen tyyli oli yleisesti käytössä kouluissa, asuintaloissa, toimistotaloissa, sairaaloissa; samat nauhaikkunat kaikissa."*[12] Kuvaavaa on, ettei MTK:n laboratorion voisi ulkoisesti helposti sekoittaa Siparin ja Revellin Hyrylään 1954 suunnitteleman kansakoulun kanssa. Mittakaava oli kireää ja kuvasi osaltaan arava-normien ohjaaman aikakauden ihanteita. Mitään ylimääräistä somistusta tai muodonantoa ei rakennukseen kaivattu. Tämä koski niin yksityiskohtia kuin rakennuksen massaa. Niukkuus oli hyve. Vähimmäiskorkeus riittävä. Tässä mielessä MTK:n laitosrakennus ei

Kuva Erkki Oksanen 1982. Metla / Luke.

Laboratorion peltikaton rasteri yhtyy peltomaisemaan, 1965.
Kuva J. Mukula, Vantaan kaupunginmuseo 247-8092

Eija ja Olli Saijonmaa, Helsingin maalaiskunnan kunnantalo Tikkurilassa 1956. Kuva Mauno Mannelin. 4-416, Finna / VM

Eino Tuompon suunnittelema Tikkurilan ammattikoulu 1963. Kuva Mauno Mannelin. 4-377, Finna / VM.

MTK:n laboratoriota ei esitelty aikakauden ammattilehdissä. Siparin Suomalais-venäläisen koulun suunnitelma Helsinkiin sen sijaan sai huomattavan määrän palstatilaa Arkkitehti-lehdessä 1-2/1965. Koulu rikkaine betonista paikalla valettuine muotoineen olikin selvästi edustavampi kuin MTK, joka monotonisuudessaan alkoi vaikuttaa vaatimattomalta, suorastaan hieman vanhanaikaiselta. Siparin koulun arkkitehtuurissa on samaa kunnianhimoa kuin Aarno Ruusuvuoren 1960-luvun merkkitöissä.

erotu muusta 1950-…1960-luvun vaihteen rutiininomaiselta näyttävästä arkkitehtuurista, mutta sen tyypillisyys alleviivaa aikakauden arvoja. Myös rakenneperiaate, paikalla valettu pilari-palkki-järjestelmä ja ei-kantavat julkisivut olivat ajanmukainen ratkaisu ja rationalistinen kannanotto: talon eri rakenteet tehtiin mahdollisimman tarkoituksenmukaisin menetelmin. 1960-luvulla tämä kehityskaari johti lopulta elementtirakentamisen dominointiin.

Saman periaatteen hieman varhaisempi esimerkki löytyy Tikkurilan keskustasta, silloisen Helsingin maalauskunnan kunnantalon toteutus (1956), jonka suunnittelivat arkkitehdit Eija ja Olli Saijonmaa. Ikkunoiden väleissä on tasaisesti toistuva pilasteriaihe, mutta itse pilari on pelkästään julkisivua rytmittävä aihe vailla kantavaa tehtävää. Vastaava idea toistuu Siparin laboratoriossa säleikkömäisen mittakaavaan pienentyneenä tikutuksena, rakennuksen mitoituksen perusyksikkönä, jota kertaamalla rakennussiivet katoavat horisonttiin. Tai yhtälailla Eino Tuompon suunnittelema Tikkurilan ammattikoulun rakennus 1963 toistaa kaanonissa revelli-siparilaisen arkkitehtuurin hyveitä.

Osmo Sipari

Osmo Artturi Sipari (1922-2008) valmistui arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta 1951. J.S. Sirénin oppituolille syntyi diplomityönä kulttuurikeskuksen suunnitelma Haminaan, joka esiteltiin myös Arkkitehti-lehdessä.[13] Sipari oli naimisissa taidemaalari Pirkko Metsän kanssa. Hän teki opintomatkoja Italiaan ja Ranskaan ja perusti valmistuttuaan oman arkkitehtitoimiston.

Siparin varhaiskauden tunnettuja töitä on hänen jo opiskeluaikanaan yhdessä Eero Eerikäisen kanssa suunnittelemansa Sallan kirkko. Eerikäinen ja Sipari voittivat rakennuksesta käydyn arkkitehtuurikilpailun 1947, ja kirkko valmistui kaksi vuotta myöhemmin. Vuonna 1960 rakennettiin Siparin suunnittelema Kemin pohjoinen siunauskappeli Paattioon.

1950-luvun loppupuolella alkoi kausi, jonka aikana suuri määrä Siparin suunnittelemia kouluja nousi eri puolille Suomea. 1950-luvulla 7 kpl, 1960-luvulla 13 kpl, 1970-luvulla 7 kpl ja 1980-luvulla 1. Kuuluisin esimerkki on hänen

yhdessä Viljo Revellin kanssa suunnittelemansa Meilahden kansakoulu 1949-53, joka sekin syntyi kilpailuvoiton pohjalta. Meilahden kansakoulu ja Sallan kirkko ovat Suomen modernin arkkitehtuuriperinnön arvostettuja docomomo-kohteita (2/90 kpl).

Yhteistyönä Revellin kanssa syntyi myös Kirkonkylän-Hyrylän kansakoulu 1954 Tuusulaan. Muita Siparin kouluja ovat Heinäveden kansakoulu 1950-luvulta sekä Metsolan kansakoulu Espoon Tapiolassa vuodelta 1960. Chydeniuksen kansakoulu Kokkolaan valmistui 1965 ja Suomalais-venäläinen koulu 1964 Helsinkiin. Pieksämäen keskikoulu on syntynyt kutsukilpailun pohjalta 1968. Siparin suunnittelemista asuinrakennuksista tunnetuimmat ovat Asunto Oy Hiihtovuoren kolme tornitaloa Herttoniemessä vuodelta 1957. Kuopioon vuonna 1964 valmistuneet Puijonlaakson tornitalot ovat nekin Siparin käsialaa.[14]

Toimistossa työskennellyt arkkitehti Arvi Ilonen muistelee, että " *Yhden miehen toimistosta oli kasvanut keskisuuri työyhteisö, jossa moni opiskelija sai hyvät valmiudet tulevaan ammattiinsa. Intensiivisen työn vastapainoksi järjestettiin silloin tällöin urheilukilpailuja. Osmo Siparin oma paraatilaji oli kilpasoutu, jossa hän opiskeluaikanaan saavutti kolme Suomen mestaruutta, lajina ulkohankanelonen.*"[15]

Revell ja Sipari: Meilahden kansakoulu 1954. HKMS000005_km0000ml35 , Finna / HKM.

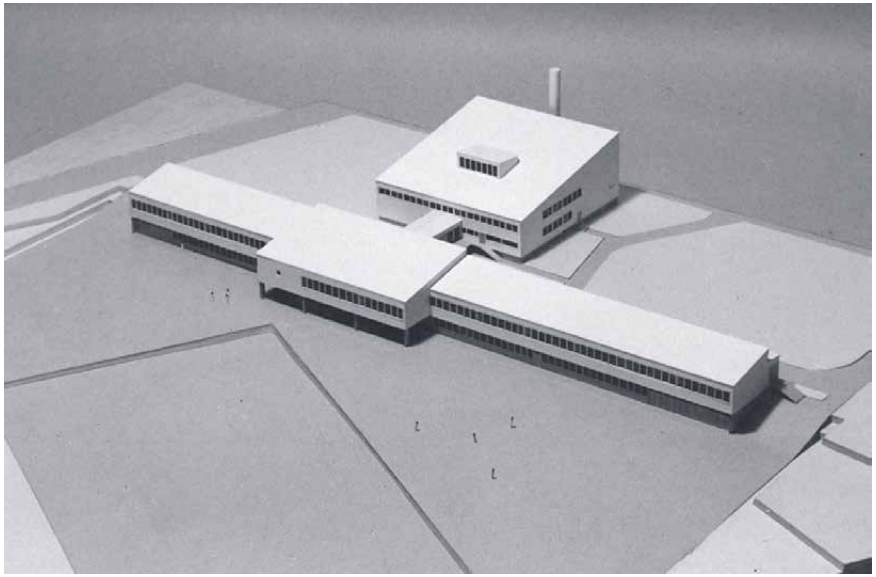

Revell ja Sipari: Kirkonkylän-Hyrylän koulu, nykyinen Hyökkälän koulu 1954. Pienoismalli, kuva Heikki Havas, MFA.

Sipari ja Eerikäinen: Sallan kirkko, kuva Matti Poutvaara 1950, M012_KK5079_34, Finna / MV.

Sipari: Kemin Paatiolehdon siunauskappeli 1960. Kuva Heikki Havas. M012_HK19920507_419 Finna / MV.

MTK:n laboratoriorakennus

Maatalouden tutkimuskeskuksen Tikkurilan laitosten uusi laboratoriorakennus valmistui 1964. Rakennuksen pinta-ala oli 15.230 m². Samassa yhteydessä rakennettiin laitosalueelle koko laitoskannan lämmitystä varten 1.200 m² lämpökeskusrakennus Siparin suunnittelemana. Tämä on sittemmin purettu. Laboratorion yhteyteen rakennettiin kolme kasvihuonetta, joten 1964 valmistuneiden rakennustöiden yhteenlaskettu pinta-ala oli 18.820 m². Urakoinnista vastasi rakennusliike T. Rainio ja urakkasumma oli noin 2,5 miljoonaa markkaa eli nykyrahassa noin 5 miljoonaa euroa.[16] Työ vastasi kustannuksiltaan lyseon, kunnantalon tai samaan aikaan Otaniemeen rakennetun konepajateknillisen laboratorion rakentamista.

Rakennus ei vaikuta herättäneen suurempaa mielenkiintoa aikalaisissa. Ammattilehdissä sitä ei noteerattu. Muutamissa päivälehdissä kyllä kerrotaan syksyllä 1964, että Maatalouden tutkimuskeskukselle on valmistunut uusi

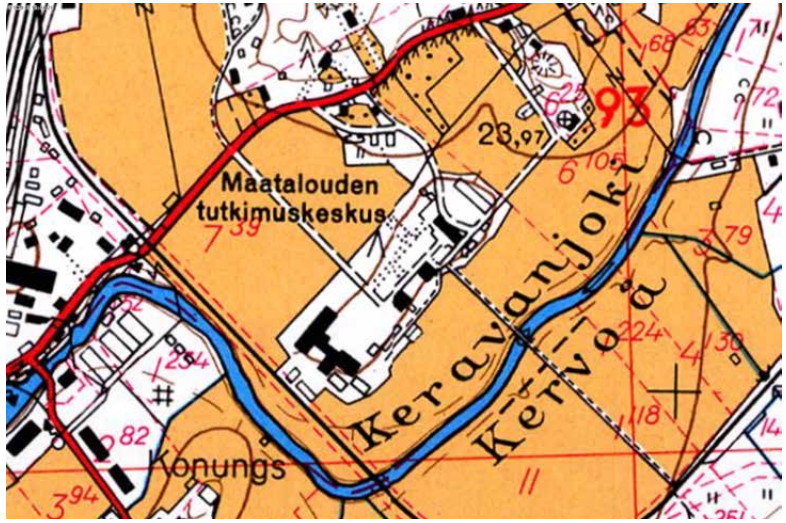

Kartta 1967

1954

1976

Kuva 814-34931 Vantaan kaupunginmuseo.

Kuvat: kartta.vantaa.fi

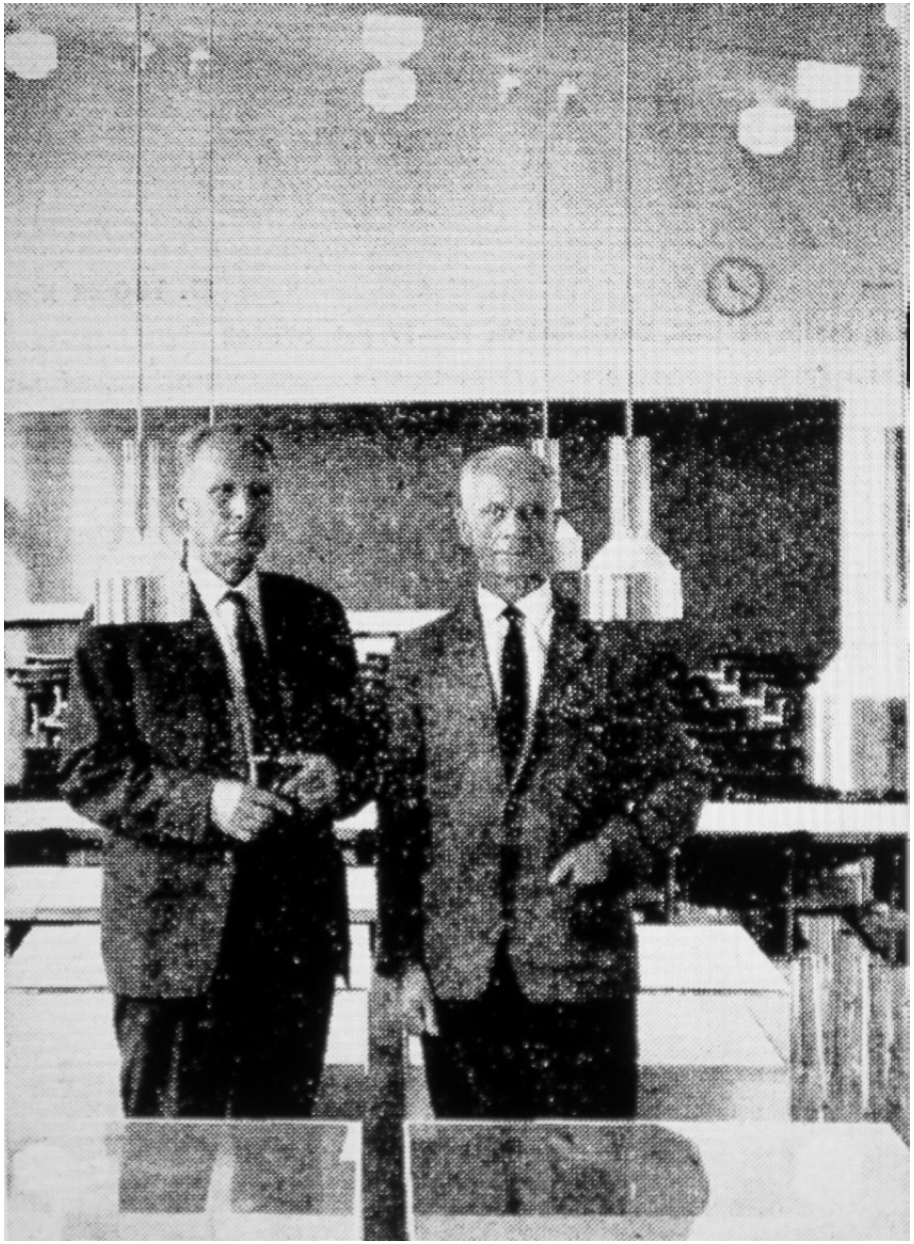

"Kasvitautien ja tuhoeläiten tutkimuslaitosten johtajat, professorit E.A. Jamalainen ja V. Kanervo kokoushuoneessa, johon on varattu tilaa myös kasvinsuojelulaitoksen haintokokoelmalle. Kuvasta puuttuu virkamatkalla ollut maantutkimuslaitoksen johtaja, prof. M. Sillanpää". 29,9,2964, Maaseudun tulevaisuus.

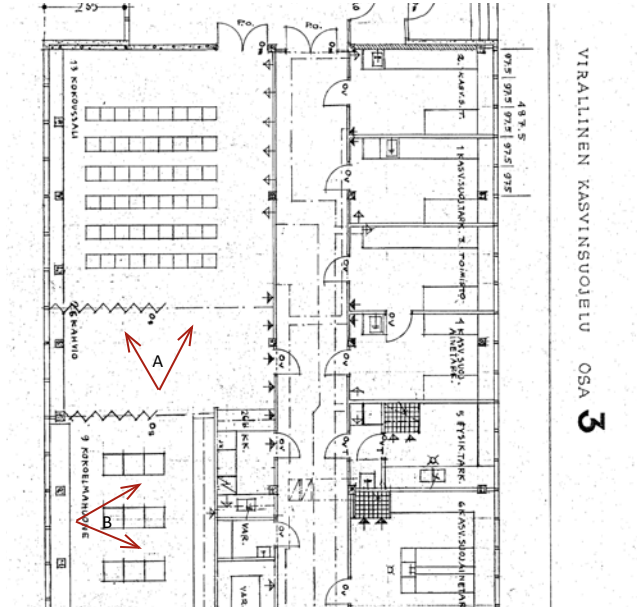

Kokoussali

A

B

Virallisen kasvinsuojelun havaintokaapit ovat yhä olemassa, tosin järjestys on muuttunut Siparin suunnitelmassa esiintyvästä.

laboratoriorakennus Tikkurilaan, mutta uutisointi on lähinnä tiedottamista. Maaseudun tulevaisuus -lehdessä julkaistaan muutama valokuva, ja tämän selvityksen ainoaksi saldoksi jäänyt 1960-luvun sisätilakuva kokoussalista. Samoin lehdessä mainittiin – oikeutetusti – että rakennus sopeutuu kauniisti ympäröivään maastoon. Tammikuussa 1965 vietettiin laitoksen avajaisia ja juhlavieraana oli Tasavallan presidentti Urho Kekkonen.

Laboratoriorakennus sisälsi kolme tutkimuslaitosta, jotka arkkitehtisuunnitelmassa oli jaettu 5:ksi osaksi, rakennuksen siipien ja massoittelun mukaan. Rakennuksen itäsiiven päädyssä, osassa 1, sijaitsi *tuhoaläintutkimuslaitos* ja siihen liittyen oma kaksihaarainen kasvihuone rakennuksen eteläpuolella. *Kasvitautien tutkimuslaitos*, osa 2, sijaitsi omassa etelään suuntaavassa siivessä, johon liittyi niin ikään kaksihaarainen kasvihuone. Pitkä pohjois-etelä-suuntainen siipi oli *maantutkimuslaitoksen* käytössä, osat 4 ja 5. Rakennuksen pääsisäänkäynnin ja pääaulan välittömään yhteyteen jäi osa 3, joka tutkimuskeskuksen organisaatiossa ei muodostanut erillistä tutkimuslaitosta. Sen pääkerroksessa oli *virallinen kasvinsuojelu* ja sen pohjakerrokseen sijoitettiin Siparin erillisen suunnitelman mukaan, vasta päärakennushankkeen lopuksi valmistunut *isotooppilaboratorio*. Lupapiirustuksissa tila oli vielä vailla käyttötarkoitusta, maavaraisena kellarina. Osassa 3 oli muista siivistä poiketen yhteiskäyttöön tarkoitettu korkea kokoussali, josta paljeovien avulla oli erotettavissa tilat kahviolle. Lisäksi tilasta oli yhteys kasvinsuojelun kokoelmahuoneeseen. Näiden mäntyviiluiset *havaintokaapit* ovat edelleen olemassa.

Siivet oli järjestetty rationaalisesti ja monotonisesti keskikäytävän varaan. Käytävän molemmilla puolilla oli symmetrisen levyiset tilat, jotka voitiin rakennusjärjestelmän puitteissa järjestää vapaasti niin pieniksi 3 ikkunan toimistohuoneiksi kuin suurempia tiloja edellyttäviksi laboratorioksi ja tutkimustiloiksi. Hieman suuremmalla runkosyvyydellä rakennus olisi voinut toimia kansakouluna. Siipien päätteet mahdollistivat vielä erityisten suurten tilojen muodostamisen. Sisäliikennettä varten rakennuksessa oli neljä sisäporrasta, keskikäytävän yhteydestä laajentuvaa porrasaulaa, jotka kaikki oli järjestetty samalla periaatteella; seinään tuetuin betonisin askellankuin ja yläpuolisin pyöröikkunoin.

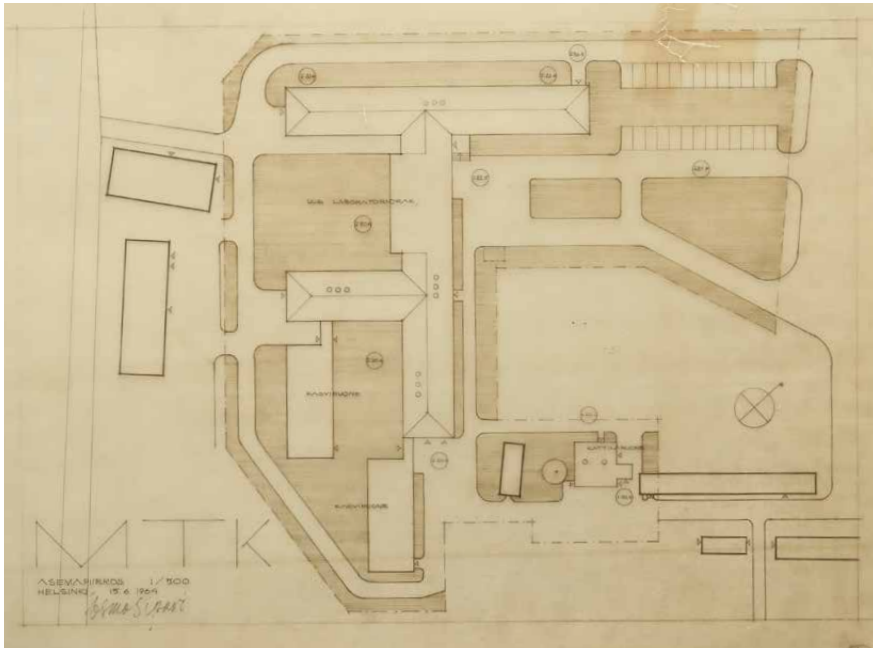

Asemapiirustus 1964, Osmo Sipari, RakhIII, Iaa800, KA.

Maatalouden tutkimuskeskukselle suurlaboratorio Tikkurilaan

Maatalouden tutkimuskeskukselle Tikkurilaan hiljattain valmistunut suurlaboratorio päässee aloittamaan toimintansa täydellä teholla vuoden vaihteessa, jolloin asennustyöt on saatu päätökseen. Rakennukseen tulevat maantutkimuslaitos, kasvitautientutkimuslaitos ja tuhoeläintutkimuslaitos, jotka jo syksyn kuluessa ovat osittain aloittaneet tutkimustyönsä uusissa tiloissa.

Nämä antavat mahdollisuudet alkaisempien tutkimusohjelmien laajentamiseen ja nopeuttamiseen, sanoi prof. Veikko Kancrvo esitellessään rakennusta tilaisina alan asiantuntijoille.

Uuden laboratorion pinta-ala on noin 1.200 m² ja sen on suunnitellut arkkitehti Osmo Sipari. Kasvitautien ja tuhoeläintutkimuslaitokset siirtyvät uusiin tiloihin Tikkurilan vanhasta maatalouskoeaseman rakennuksesta ja maantutkimuslaitos Helsingistä. Rakennuksessa on jo myös varattu tilat isotooppitutkimuslaboratoriota varten, joka saataneen muutaman vuoden kuluttua.

HS 20.11.1964

Urho Kekkonen laboratorion avajaisissa. 30.1.1965, Maaseudun tulevaisuus.

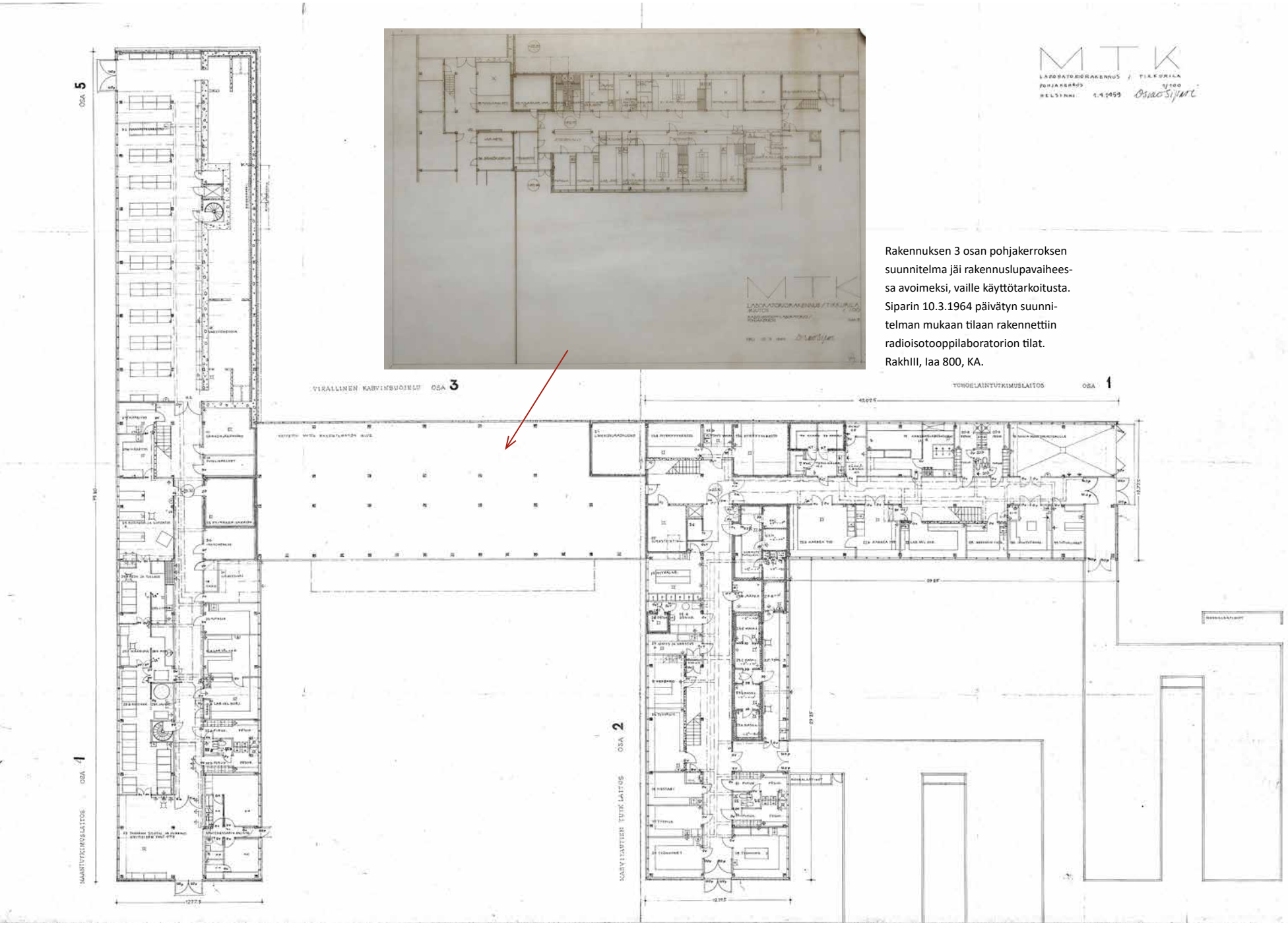

Rakennuksen 3 osan pohjakerroksen suunnitelma jäi rakennuslupavaiheessa avoimeksi, vaille käyttötarkoitusta. Siparin 10.3.1964 päivätyn suunnitelman mukaan tilaan rakennettiin radioisotooppilaboratorion tilat. RakhIII, laa 800, KA.

Pohjakerros, 1.4.1959, Osmo Sipari. Lupakuva.
Vantaan rakennusvalvontatoimen arkisto.

1966. Kuva Vantaan kaupunginmuseo, 247-5076.

A

Kasvinsuojelun havaintokaappi

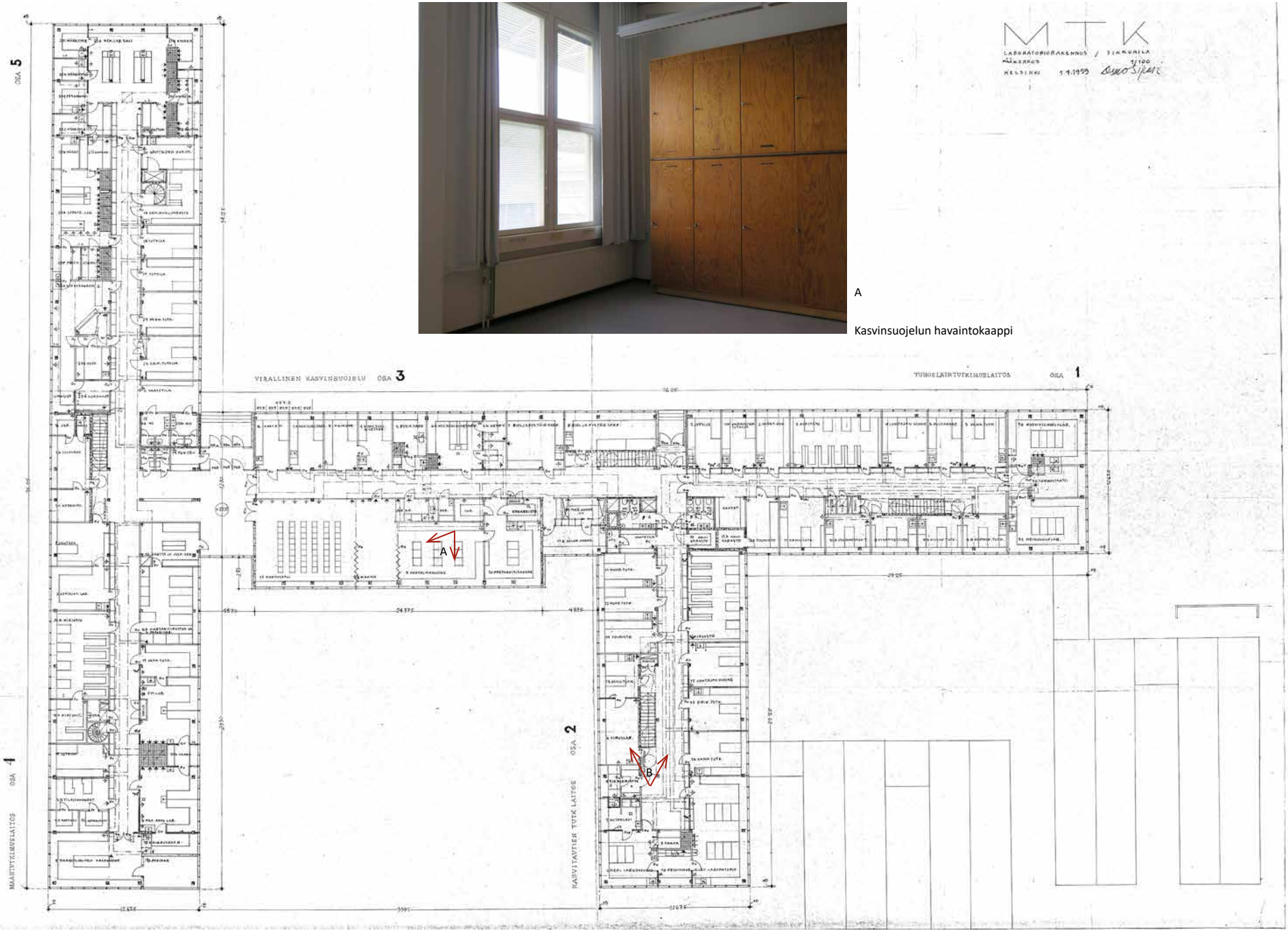

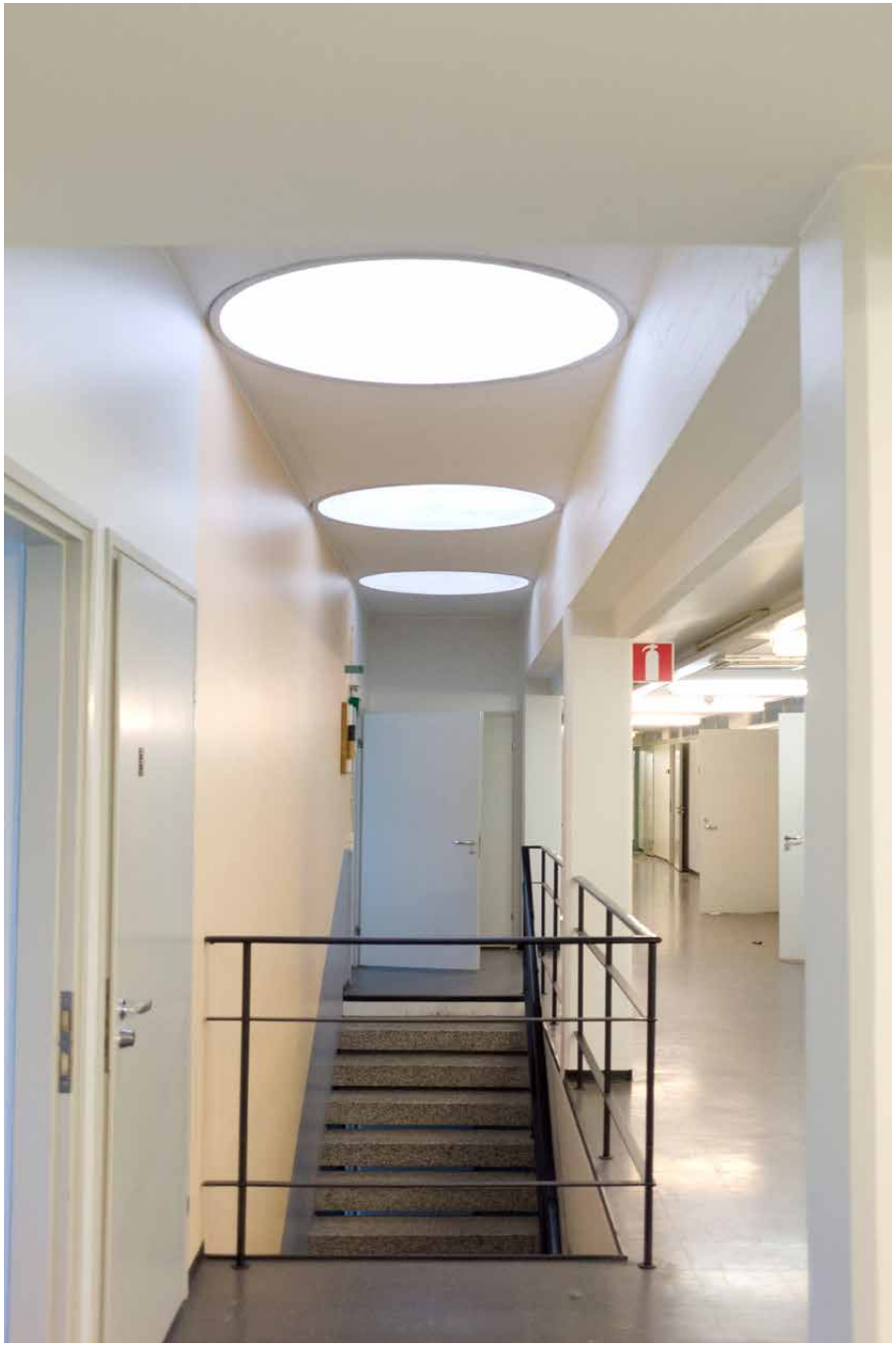

B

Laboratorion käytävät ovat pitkiä ja monotonisia. Väritystä lisättiin 2002 peruskorjauksessa, kuten silloin lisätyt vihreät palo-ovet. Samoin katon alaslasku, IV-kanavien johdosta, on peruskorjausvaiheesta

1960-luvun sisäarkkitehtuurin leimallisimpia kohtia ovat sisäporrashuoneet. Myös alkuperäiset huulletut laakaovet ovat monin paikoin monin paikoin säilyneet.

Tyypillinen toimistohuone 4207. Tilat peruskorjattiin 2002, ikkunat uusittiin, varustus ja talotekniikka uusittiin ja peruspinnat kunnostettiin. Ikkunanauhan edessä seisoo kantava pilari; huoneet ovat vapaasti järjestettävissä.

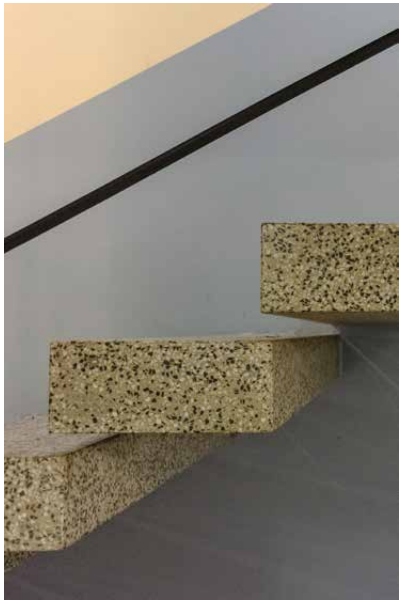

1960-luvun arkkitehtuurin piirteitä ja säilyneitä materiaaleja ja rakennusosia. Ylhäällä mosaiikkibetonipintoja pohjakerroksen porrasaulassa ja porraslankuissa. Musta muovinen jalkalista oli 1960-luvun suosikki. Harmaa kvartsivinyylilaatta (kuvassa vasemmalla) lienee niin ikään 1960-luvulta, värikkäämmät korjausalueitta. Vasemmalla havaintokaapin mäntyviilupintaa ja painike. Sen alla roskakuilun luukku, joita on kaksin kappalein 2 osaan johtavan käytävän risteyksessä; paperit yms. palava hyödynnettiin polttamalla laitosalueen keskuslämmityslaitoksessa. Alla WC-n varustusta ja WC 6-kulmaiseine harmaine porfyyrilaattoineen. Huulletut laakaovet Solifer-sanoilla, 1960-luvun standardiratkaisu.

Lisää 1960-luvun arkkitehtuurin tyypillisiä ja leimallisia elementtejä:

- oven vääntönuppi
- toimistotilan kiinteä vaatesäilytyskaluste
- ulko-ovet ovat tammipintaisia, muista maalatuista pinnoista poiketen, ja pääovet yksiaukkoisia lasiovia
- yllä pääoven kromattu vedin-työnnon
- oikealla käytävän väliseinän levyrakennetta: avosauma + yläikkuna

Rakennus arkkitehti Leo Osaran kuvaamana n. 1988. Kuvassa rakennus on alkuperäisessä 1964 värityksessä: puupinnat ja sokkelikerros on asianmukaisen tumma, vaaleat seinäpinnat (Siporex+rappaus) puolestaan valkoiset, oletettavasti valkoiseksi kalkitut. Musta-valkoinen-väritystapa noudattaa täydellisesti aikakauden ihanteita. Peruskorjauksessa 2002 rakennus sai uuden vaakeab väriasun ja kattomuodossa tapahtui myös muutoksia kun 4-5-osan kattoa korotettiin IV-konehuoneen ja kanaviston rakentamiseksi. Rakennuksen etelä-pohjoissiipi sai näin ollen pienen korotuksen, joka kuvassa näkyy siniharmaana peltipintana.

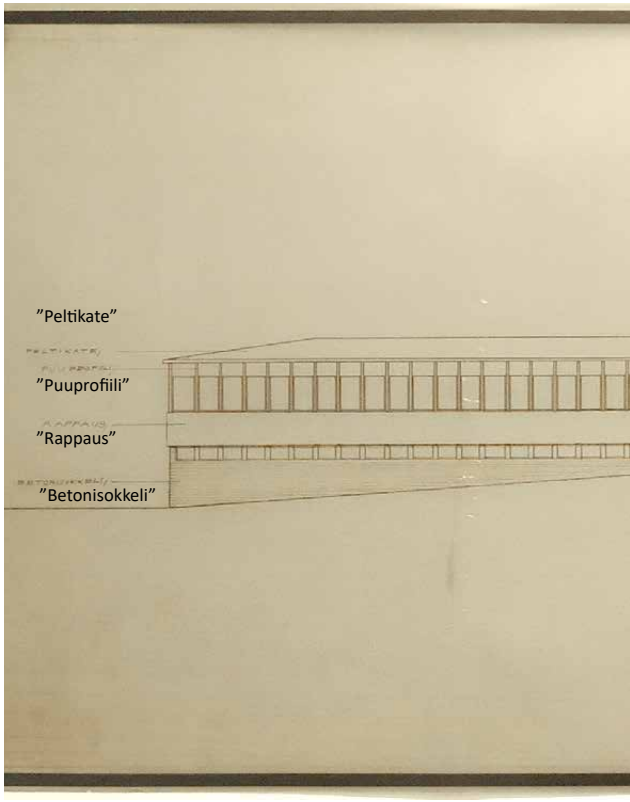

Pääsisäänkäynti

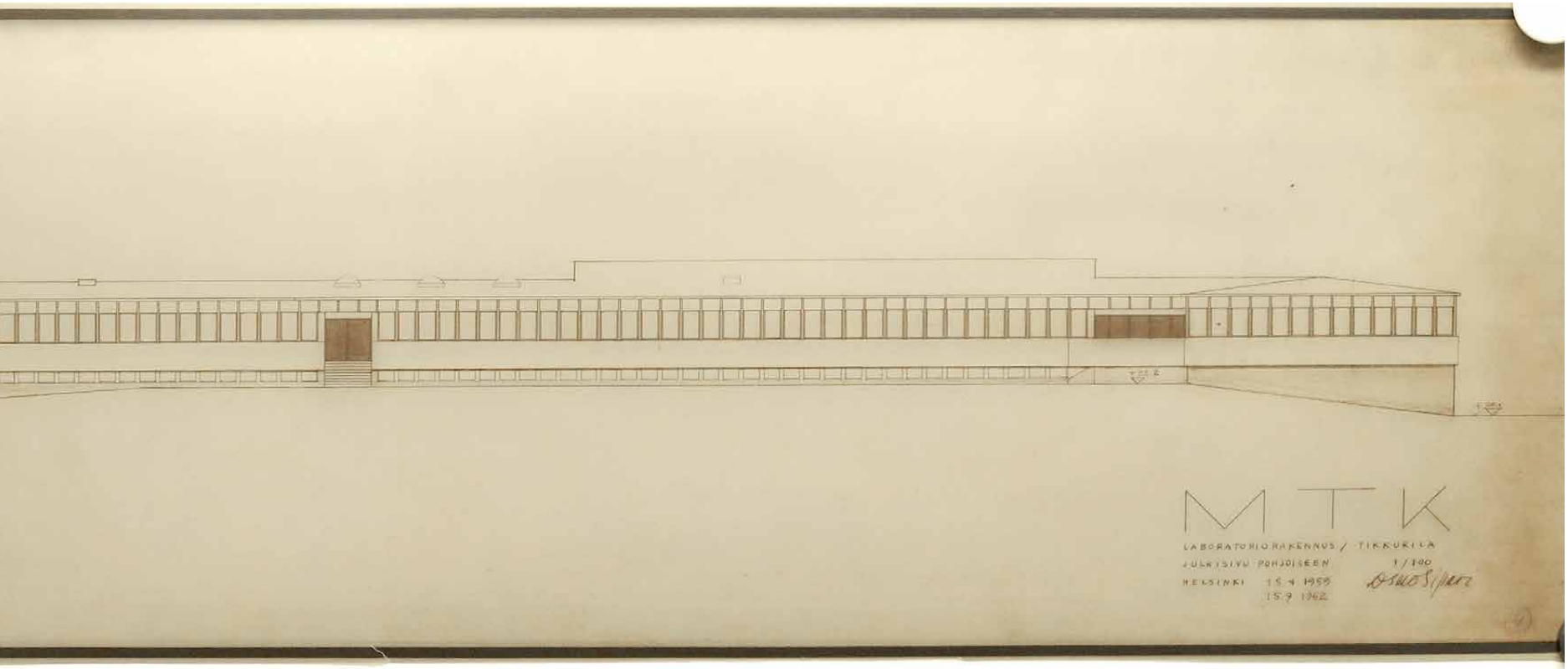

Julkisivu pohjoiseen, Osmo Sipari, 15.4.1959 / 15.9.1962, RakhIII, Iaa 800, KA.

Kasvitautien ja tuhoeläintutkimuksen alkuperäinen sisäänkäynti

Pääsisäänkäynti

Nykytilanne

C

Rakennuksen pohjois-eteläsuuntainen siipi nykyasussa, 2002 peruskorjauksen jäljiltä. Ikkunoiden vaalea väritys poisti alkueräisen 60-lukulaisen graafisuuden vaikutelman. Keltainen sävy rimoissa on heijastusta 1990-luvun laitososien arkkitehtuurista ja pyrkimyksestä liittää vanhempi osa pehmeämmin uudisosiin.

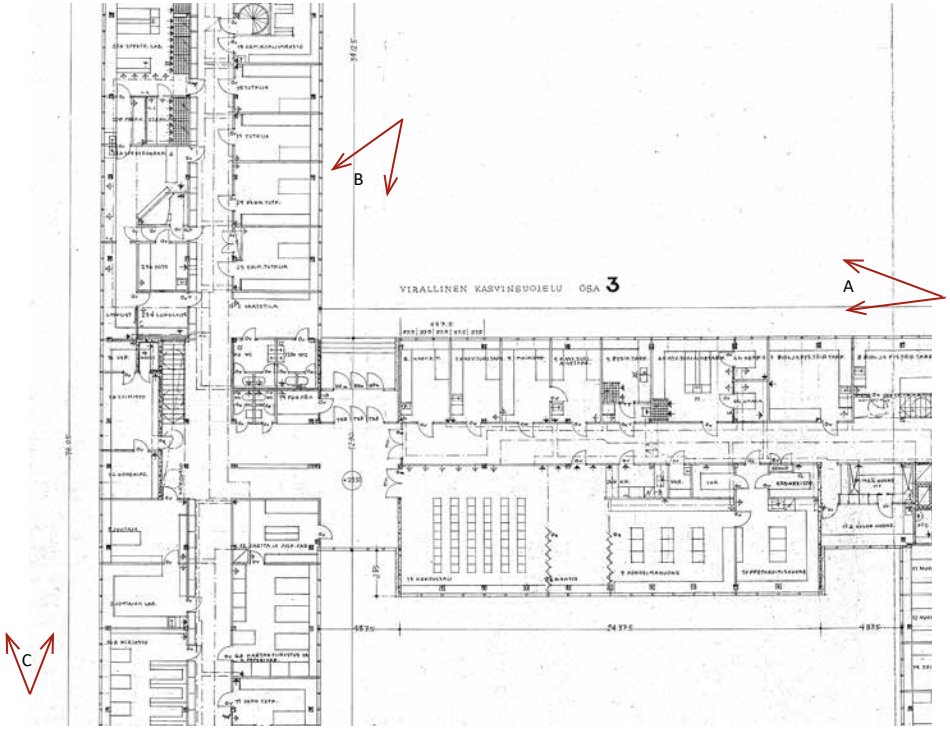

A

Rakennuksen pääsisäänkäynti on vaatimattomasti havaittavissa. Vain havupensaiden takaa pilkottava ulkoportaiden betonivaluseinä ja rungon sisäänvedon muodostama syvennys kielivät sen sijainnista.

B

Nykytilanne

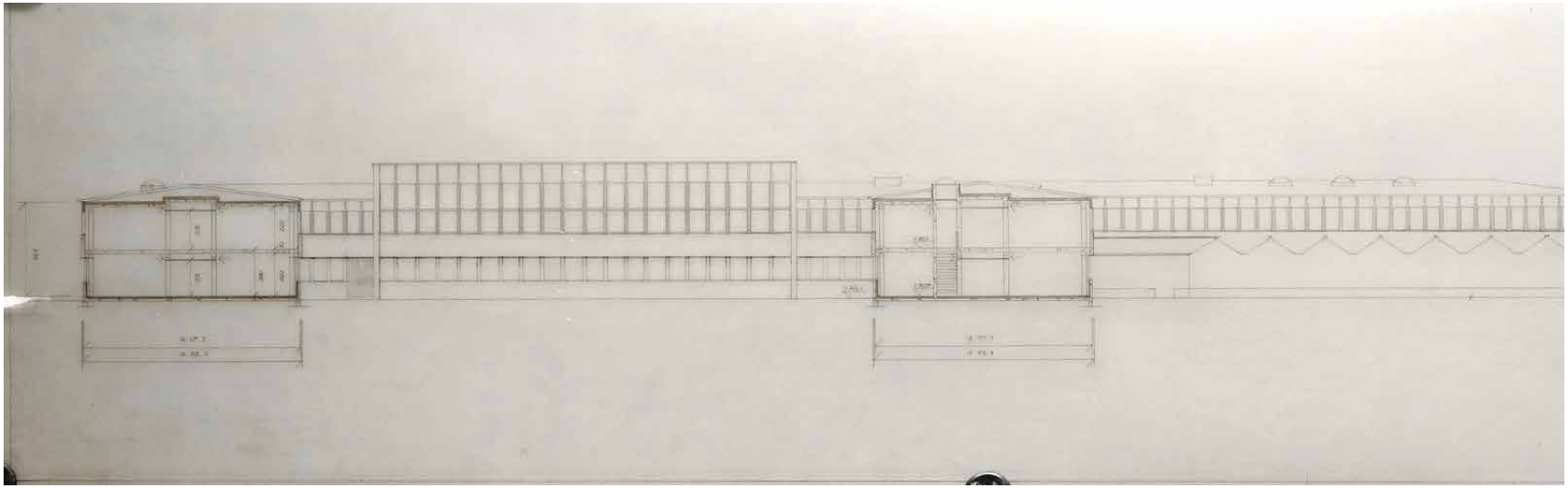

Rakennuksen etelään suuntaavia julkisivuja nykasussaan. Kokoussalin ja kokoelmahuoneen muodostama osa kohoaa pulpettikattoisena muita rakennusvolyymeja ylemmäs. Aurinkosuojat ikkunoissa ovat 2002 lisäys, siinä missä värityskin.

Osmo Sipari 25.9.1961. Leikkaus ja julkisivut etelään. Oikealla näkyvä telttamainen rakenne on kasvihuone. RakhIII, Iaa 800, KA.

Sisäporras ja sen yläpuoliset pyöreät kattokuvut ovat rakennuksen erityisintä sisäarkkitehtuuria

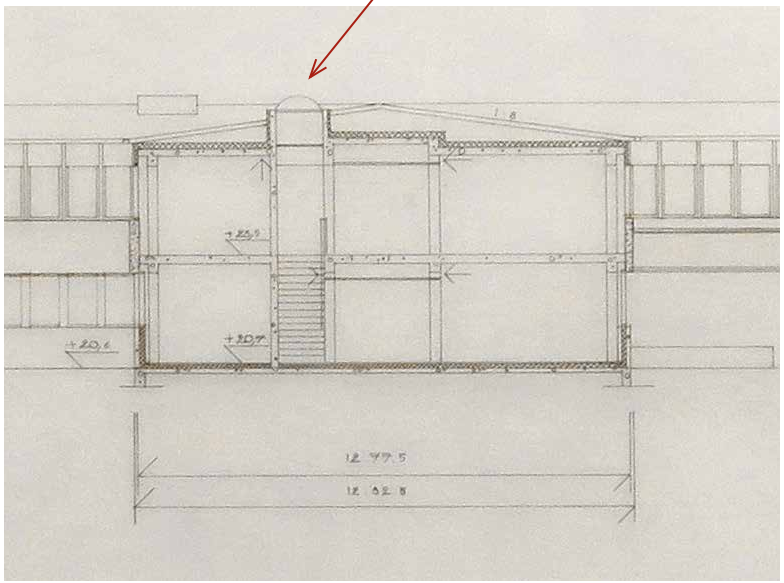

2 osan eli etelään suuntaavan siiven eteläpääty. Minttuinen ovi on 2002 lisäys.

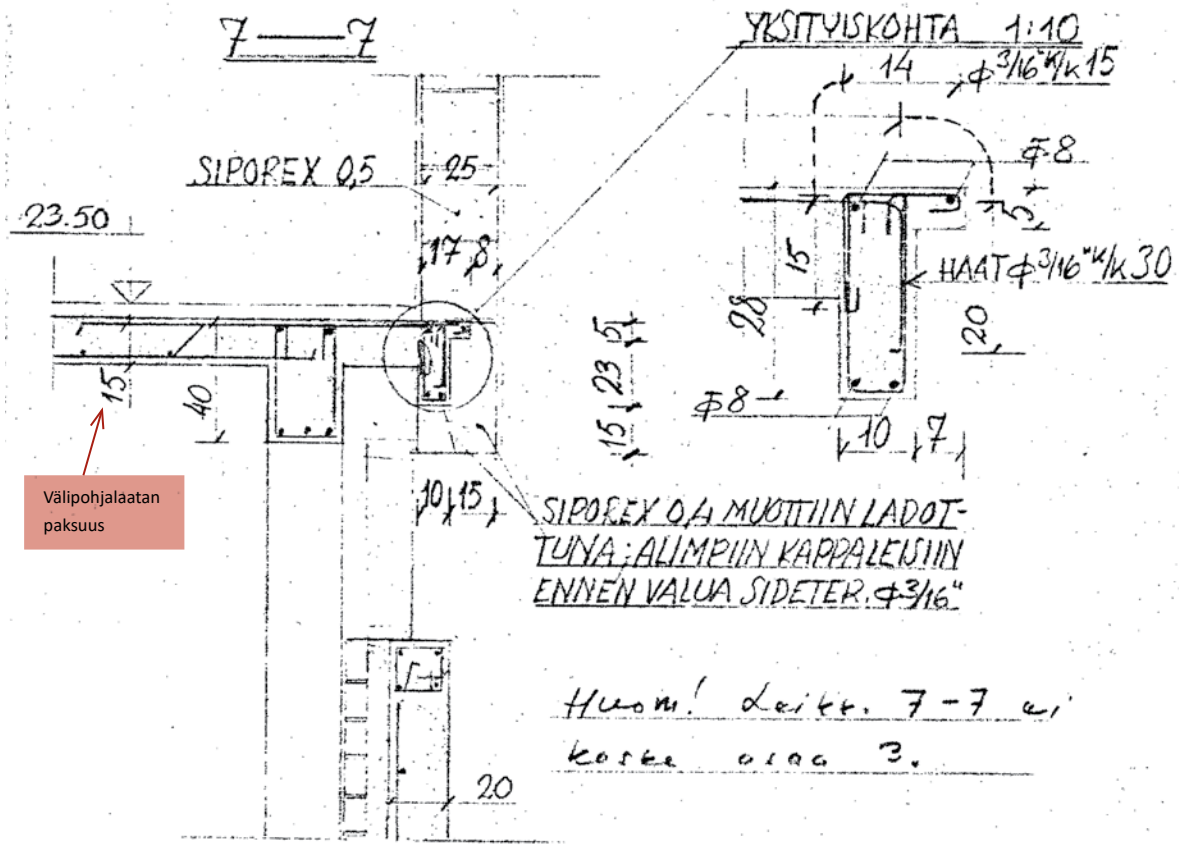

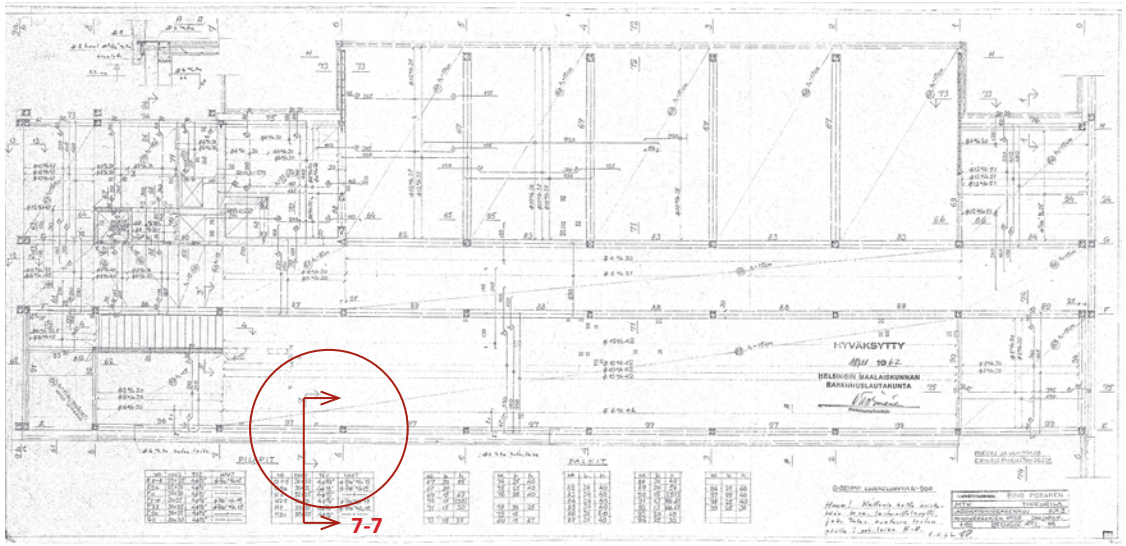

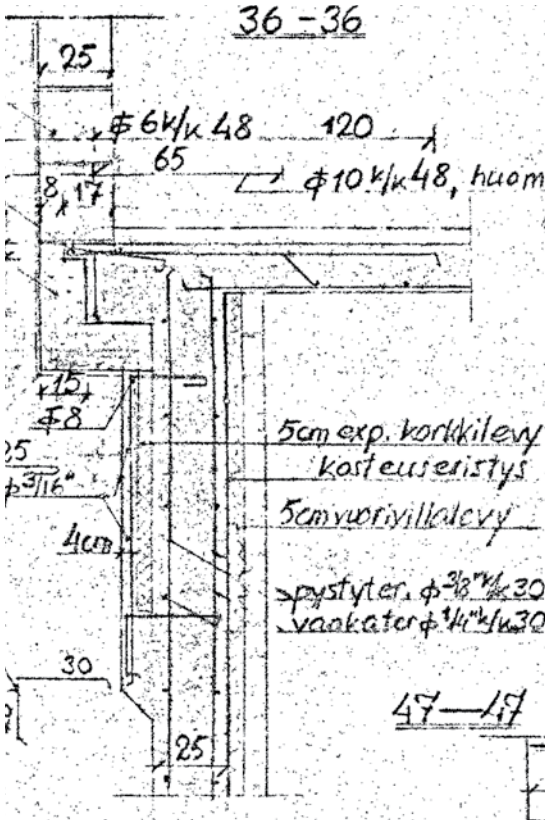

Seinän alaosa, joka jää pääosin maan sisään, on valettu betonista, mutta pääkerroksen osalla ulkoseinä on tehty Siporex-harkosta. Alin harkko on asetettu suunnitelman (leikkaus 7-7) mukaan muottiin ja betoni on valettu siihen työstetyn leukaa muodostavan uran kohdalle. Näin on saatu aikaan välipohjarakenteen lämmöneristys ja toisaalta uloke seinän muuraamiselle. Leuan kohdalla on käytetty hieman tiheämpää Siporexia (0,4), kun taas muutoin seinät on muurattu ominaispainoltaan 0,5 harkosta, 25 cm vahvuisena. Ulko- ja sisäpuolella on rappaus.

Pohjakerroksen seinärakenteessa on variaatiota tapauskohtaisesti, kuten tässä olevat kaksi leikkausta osoittava

Insinööritoimisto Eino Puranen, rakennesuunnitelma 29.10.1962. Vantaan rakennusvalvontatoimen arkisto.

Rakenteet

Laboratorio toteutettiin paikalla valettuna betonirakenteena, pilari-palkki-järjestelmällä. Rakennesuunnittelusta huolehti Insinööritoimisto Eino Puranen. Pilarit asettuvat neljään riviin, joista kaksi keskimmäistä rajaavat keskikäytävälinjat ja ulommaiset seisovat ulkoseinien sisäpuolella jättäen ulkoseinän vapaaksi vaille kantavaa roolia. Alempi, paikoin kellarillinen sokkelikerros on ikään kuin sisään vedetty suhteessa pääkerrokseen, niiltä osin kuin rakennus jää puolittain maan sisään. Rakenne noudattaa melko systemaattista mitoitusta, jossa pilarilinjat asettuvat 4875 mm välein. Tämä puolestaan on jaettu viiteen ikkuna-aukkoon, mistä saadaan mitoituksen perusmoduuli eli 975 mm, rakennuksen ulkoasun läpikäyvä rasteri. Keskikäytävän muodostavien pilareiden keskinäinen etäisyys toisistaan on 2770 mm, ja huoneiden puolella 4555 mm. Yhteensä siis 11.870 mm. Kun tähän lisätään vapaasti seisova ulkoseinärakenne, muodostuu rakennussyvyydeksi 12.775 mm. Mitat on osin otettu nykytilaa kuvaavista CAD-piirustuksista, joten niiden oikeellisuuteen suhteessa Siparin suunnitelmaan on suhtauduttava varauksin. Rakennesuunnitelmissa runkoa ei ole mitoitettu, ainoastaan rakenteiden dimensiot ja raudoitukset on annettu. Arkkitehdin mitoitettu työpiirustus puolestaan puuttuu.

Järjestelmän puitteissa rakennusta voi siis kasvattaa vapaasti pituussuunnassa. Haarakohdissa järjestelmä ei ole matemaattisen ehjä. Vaikka leveyssunnassa rakenteen mitta korreloi likimain 975 mm jaon kanssa, 12 x 975 = 11.700 mm ja 13 x 975 = 12.675 mm, eivät 4875 tai 2770 ole jaollisia 975:llä. Näissä kohdissa niin rungossa kuin julkisivuissa on mitoituksellisia sovitteita, jotka poikkeavat pääsysteemistä. Poikkeaman muodostaa myös rakennuksen ulkoasussakin erilleen kohottautuva halli, kokoussali-, kahvio- ja kokoelmahuoneosa, jonka kohdalla runkosyvyys on 275 cm tavanomaista suurempi.

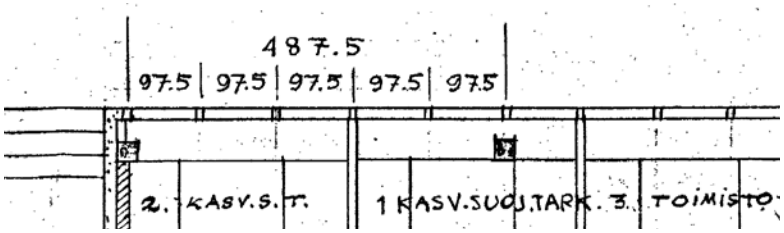

Siparin pohjapiirustuksessa 1959 on pieni mutta paljastava merkintä, joka osoittaa rakennuksen mitoitusperiaatteen.

Siporex-harkkokerroksen päällä on nuorempi pintakäsittely, oletettavasti 2002 peruskorjauksesta. Samassa yhteydessä muutkin pinnat on huoltomaalattu ja saaneet nykyisen värityksen.

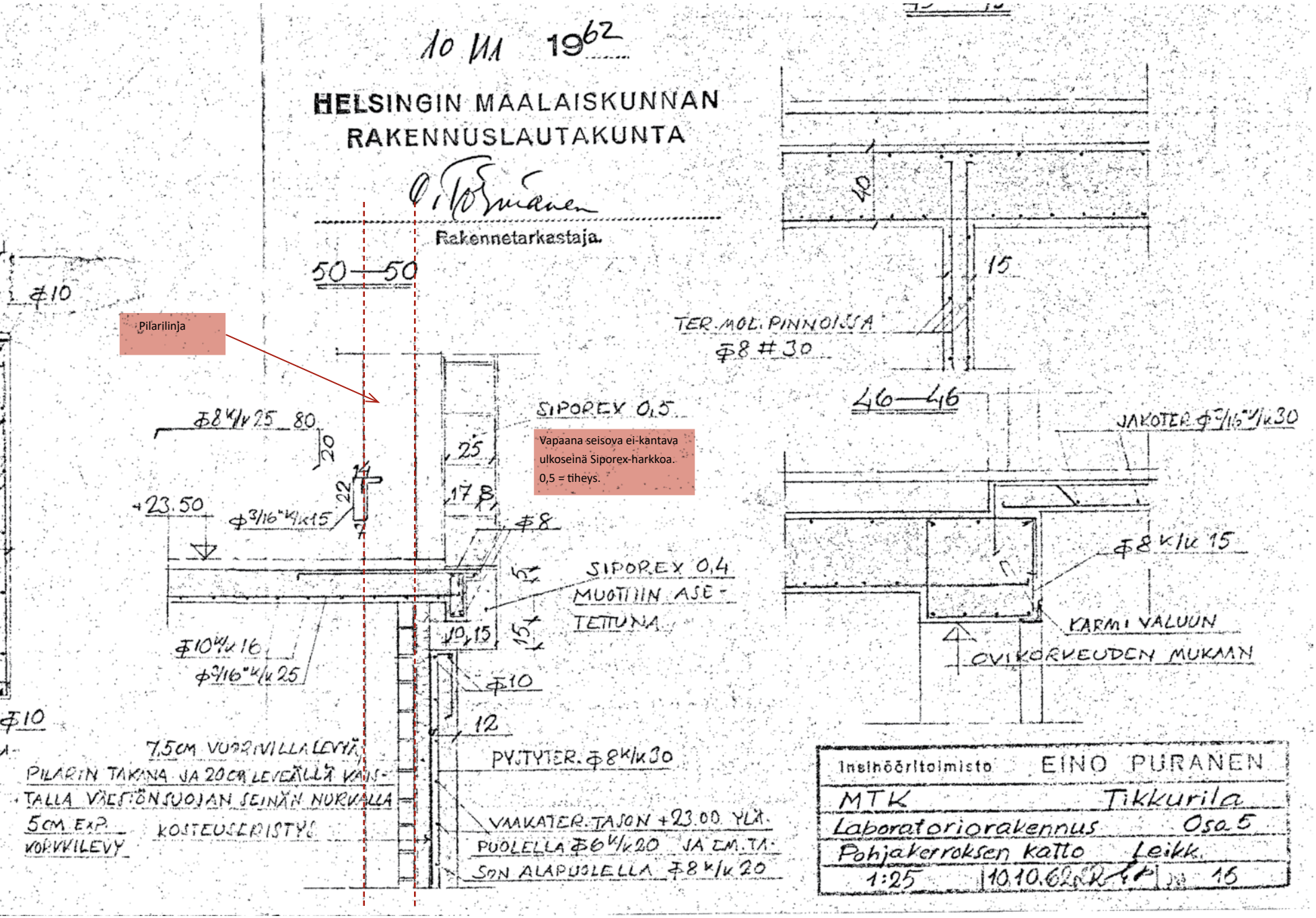
10 11 1962
HELSINGIN MAALAISKUNNAN
RAKENNUSLAUTAKUNTA
Rakennetarkastaja.
50—50
Pilarilinja
SIPOREX 0,5
Vapaana seisova ei-kantava ulkoseinä Siporex-harkkoa. 0,5 = tiheys.
+23.50
SIPOREX 0,4
MUOTIIN ASETETTUNA
7,5cm VUORIVILLALEVYÄ PILARIN TAKANA JA 20cm LEVEÄLLÄ VAISTALLA VÄLISEINÄN SUOJAN SEINÄN NURKALLA
5cm EXP. VOIVVILEVY
KOSTEUSERISTYS
PYSTYTER. Φ8 K/K 30
VAAKATER. TASON +23.00 YLÄ-PUOLELLA Φ6 K/K 20 JA CM. TASON ALAPUOLELLA Φ8 K/K 20
TER. MOL. PINNOISSA Φ8 # 30
46—46
JAKOTER. Φ3/16" K/K 30
Φ8 K/K 15
KARMI VALUUN OVIKORVEUDEN MUKAAN
Insinöörityömisto EINO PURANEN
MTK Tikkurila
Laboratoriorakennus Osa 5
Pohjakerroksen katto Leikk.
1:25 10.10.62 No 16

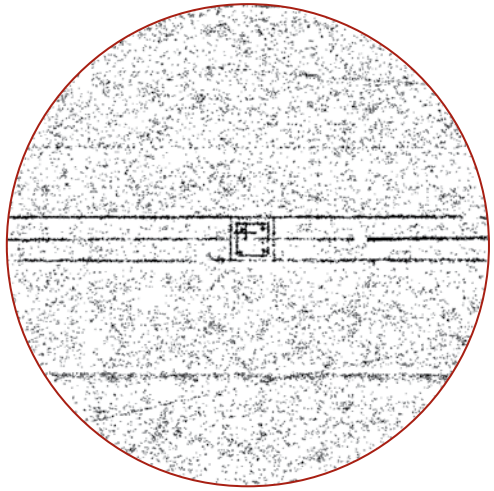

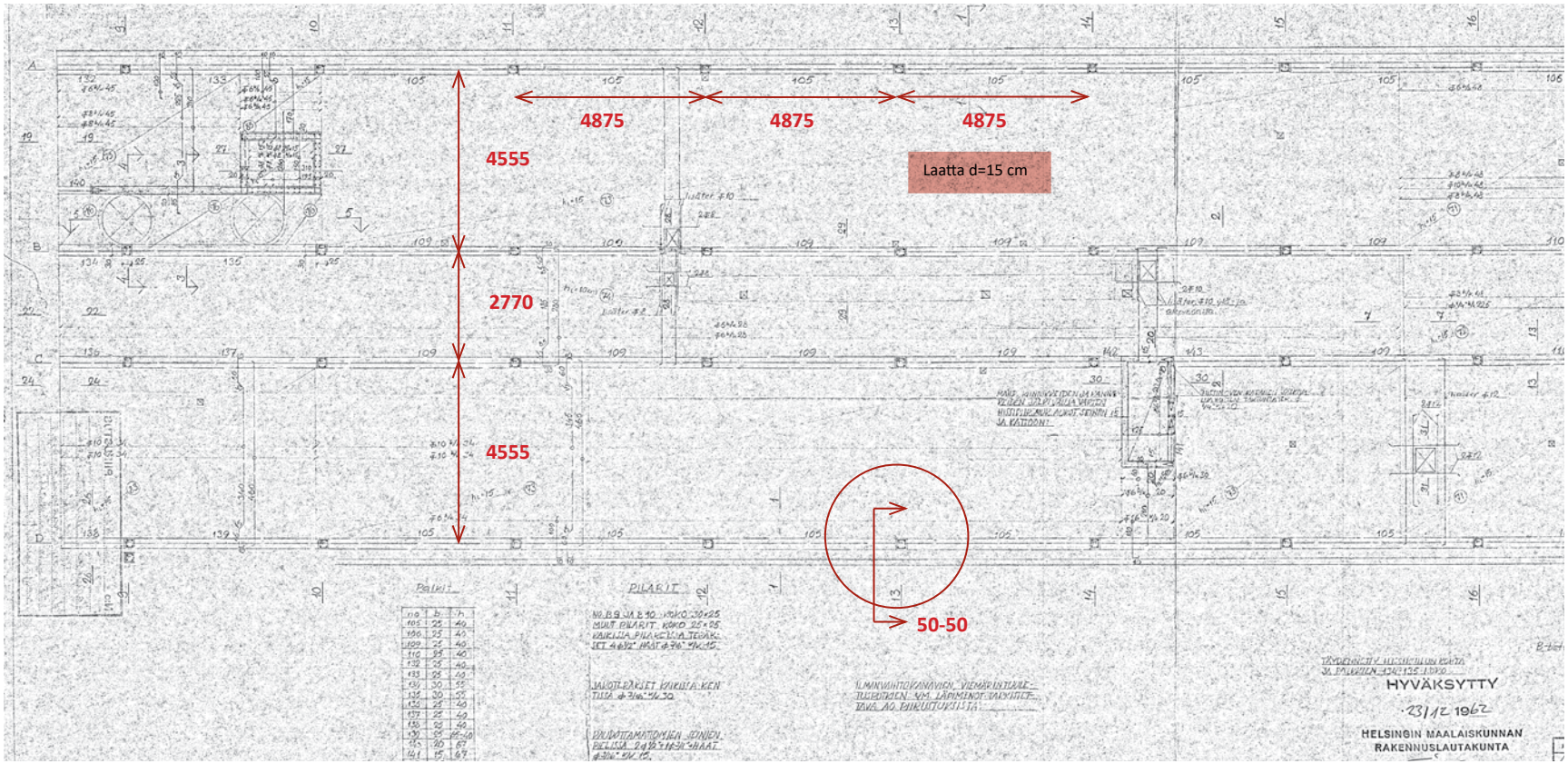

Insinööritoimisto Eino Puranen, rakennesuunnitelma
13.11.1962. Vantaan rakennusvalvontatoimen arkisto.

Korotus 2003

1960-luvun laitosrakennus 2003 peruskorjauksen jälkeen
Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen kuvaamana.

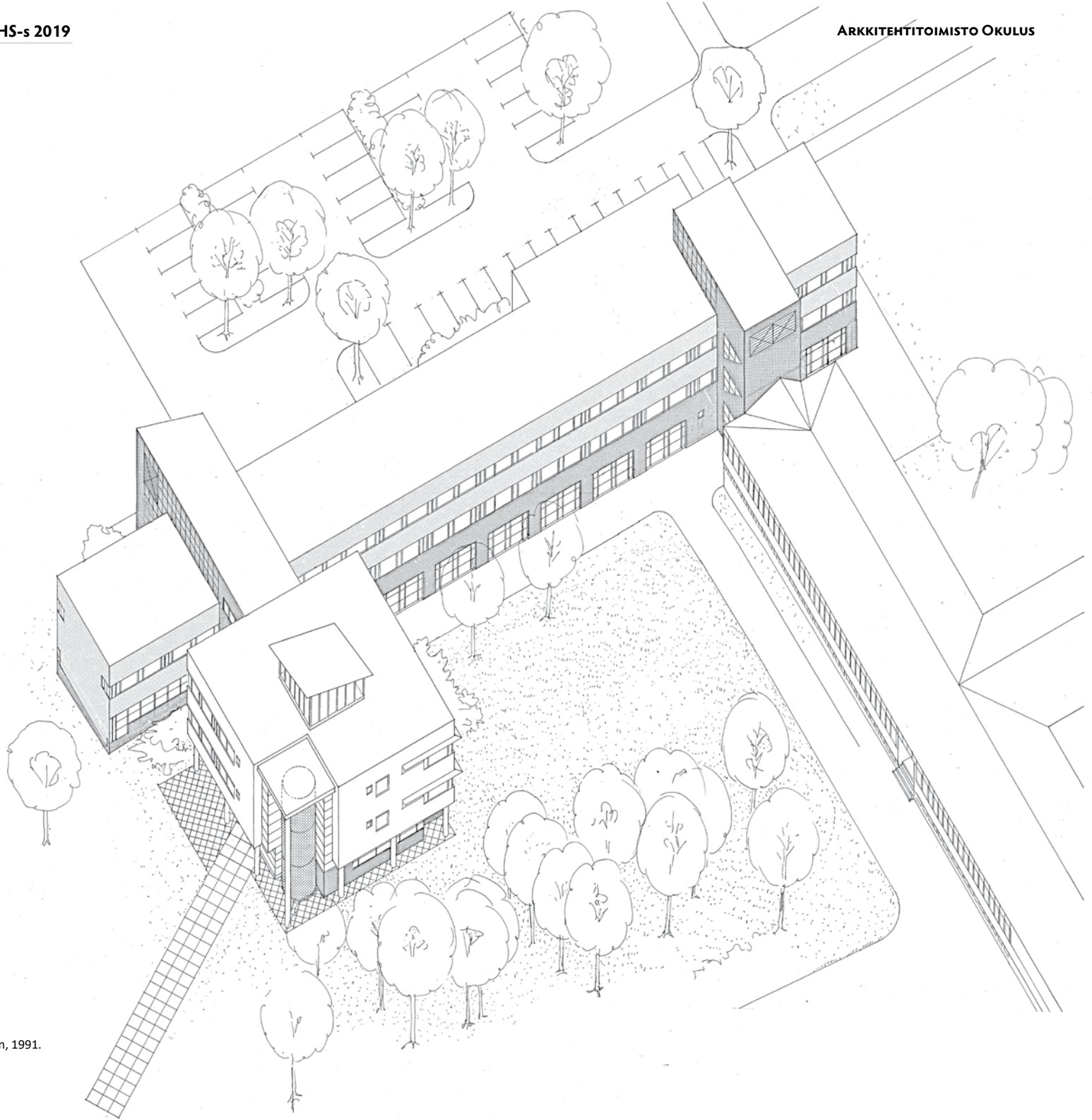

Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen, 1991.

Metlan tutkimuskeskus

Metsätalolta Jokiniemeen

Metsätieteellinen koelaitos oli perustettu 1917. Vuonna 1981 Metlan tilaongelmien ratkaisemiseksi päätettiin Vantaan Jokiniemestä luovuttaa laitokselle tilat. MTTK oli siirtynyt kokonaisuudessaan Forssan seudulle Jokioisiin ja laboratoriotilojen katsottiin soveltuvan Metlan tarpeisiin. Muutto ei Metlan organisaatiossa saanut kuitenkaan alkuun varauksetonta suosiota. Ensimmäisessä vaiheessa 1982 Vantaalle siirtyivät vain maantutkimus, suontutkimus ja metsänjalostuksen tutkimusosasto. Suurin osa organisaatiosta, henkilömäärillä mitattuna, jäi edelleen Pitäjänmäkeen ja Helsingin keskustaan Metsätalolle.[17] Kun viljelykokeita oli tehty Metsäalon katolla sijainneen kasvihuoneen rajoittamana, tarjosi Jokiniemi laajoine ja monipuolisinen maa-alueineen aivan toisen mittakaavan. Ylijohtaja Olavi Huikarin toiveissa oli Jokiniemen säilyminen väljästi rakennettuna, missä esimerkiksi ns. Winterin metsä olisi voitu rakentaa tutkimuspuistoksi polkuverkostoineen ja näköalakahviloineen.[18] Keravanjoen rantapelloista olisi muodostettu puulajipuisto, eräänlaiseksi arboretum, jossa kaupunkilaiset olisivat päässeet tutustumaan myös eksoottisiin puulajeihin. Ensitarpeisiin Siparin laboratoriorakennuksessa tehtiin vähäisiä muutoksia ja kunnostustöitä Rakennushallituksen suunnitteluosaston ohjeistamana useaan vaiheeseen jakautuneena työnä 1980-1984.[19] 1980-luvun lopulla synnytettiin Metlan alueen kehittämiseksi rakentamisen perustamissuunnitelma ja esisuunnitelma. Vuonna 1991 edettiin rakennussuunnitteluun ja 1992 urakointiin.

Metlan aikaisemmat kasvihuoneet, vuonna 1939 valmistuneen Metsätalon katolla, Helsingin keskustassa. Kuvattuna 1980-luvulla. Erkki Oksanen, Metla

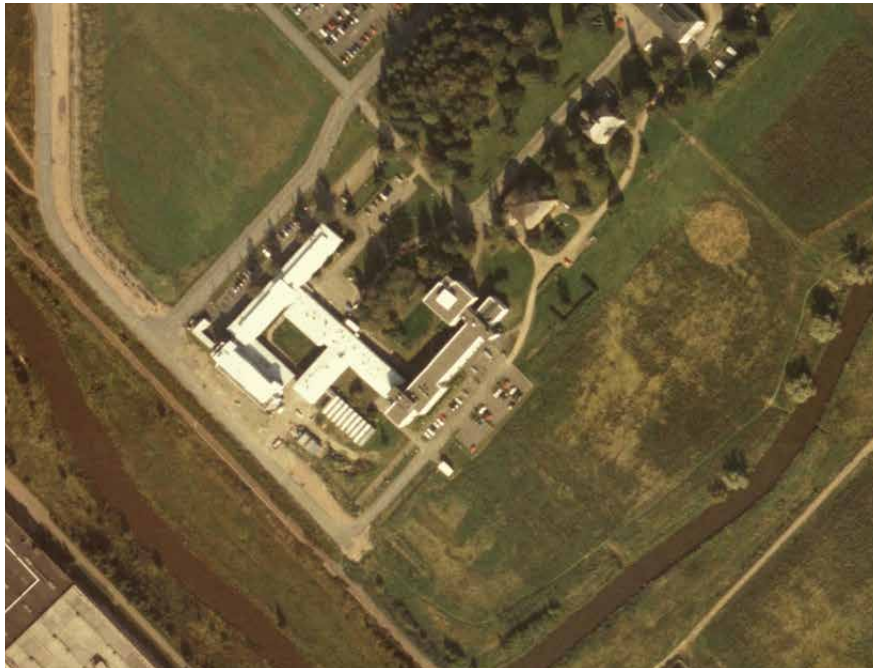

1998

2007

2007 mennessä valmistui Keravan joen ylittävä ja Hakkilaan suuntaava tie. Tätä ennen, aina 1900-luvun alusta saakka, laitosalue oli ollut tien päätteenä, jokseenkin eristyksissä ja omassa rauhassaan. Kuvat kartta.vantaa.fi

Pekka Hytönen ja Matti Rotko, Herttoniemessä 12/2018

Oulun yliopisto Arkkitehtitoimisto Kari Virta; Kari Virta, Matti Rotko, Eino Leinonen, Urmas Virta. Kuvassa kampusalueen pääkirjasto 1987. www.wikipedia.fi

Arkkitehtitoimisto Rotko & Hytönen

Pekka Hytösen (s. 1948) ja Pekka Rotkon (s. 1937) yhteistyö oli alkanut työskentelyssä arkkitehti Kari Virran toimiston palveluksessa. Arkkitehdiksi valmistuttuaan Rotko pääsi johtamaan Oulun yliopiston Linnanmaan alueen rakentamista, Kari Virran 1968 saaman kilpailuvoiton toteutusta, ja toimi samalla projektia varten perustetun Oulun toimiston päällikkönä. Rotko oli myös Virran toimiston osakkaana 1980-90. Hytönen aloitti toimistossa 1970. Rotkon sanoin, *"Oulussa sain leikkiä yliopistoa 20 vuotta. Leikkikavereina olivat kemistit, fyysikot, insinöörit, biologit, humanistit ja kasvatustieteilijät. Yliopiston rehtori Erkki Koiso-Kanttilan toimiessa tuomarina."*[20] Yliopisto, jonka aluerakenteen tehtäväksi tuli imitoida kaupunkia perifeerisen sijaintinsa johdosta, oli arkkitehdin unelmissa *"organismin, joka kasvaa jatkuvasti ja jossa tapahtuu lakkaamattomia muutoksia"*. Kriittisissä puheenvuoroissa sitä pidettiin itsetietoisena yrityksenä rakentaa lapsenomaisia laatikkotaloja ja räikeää väritystä suon keskelle.[21] Kokonaisuus oli ennen näkemättömän suuri megastruktuuri rakennejärjestelmä jota voitiin muuttaa ja muokata tilaohjelmien ja tarpeiden mukaan, ja sinne konkreettisesti eksyttiin, alakattoihin maalatuista tunnisteviivoista huolimatta.[22] Joka tapauksessa 530.000 m^3 yliopistokaupungin rakentaminen, kaikkine laitoksineen (kemia, fysiikka…), auditorioineen ja kirjastoineen, opetti arkkitehdeille kaiken mitä laitossuunnitteluun tarvittiin.

Rutinoituneet arkkitehdit haistoivat 1990-luvun alussa mahdollisuuden irtiottoon ja oman toimiston perustamiseen. Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytösen kirjoitusjärjestys kielii toimiston sisäisestä roolituksesta. Rakennushallituksen piiritoimistoon oli entuudestaan hyvä toimintayhteys ja tiedustelemalla mahdollista toimeksiantoa parivaljakolle tarjottiin Metsäntutkimuslaitoksen Vantaan tutkimuskeskuksen suunnittelu. Tutkimuskeskus työllisti arkkitehdit 2000-luvun alkuun saakka, kun kahden uudisosan jälkeen oli vuorossa vanhimman osan peruskorjauksen suunnittelu. 2000-luvun alku oli kiireistä aikaa ja merkittäviä töitä olivat Kansallisarkiston Siltavuorenrannan toimipisteen peruskorjaus, Oikeusministeriön (Albertinkatu 30) peruskorjaus, Herttoniemen kirkon peruskorjaus ja Suunto Oy:n toimitilojen rakentaminen Vantaalle. 2008 oli vuorossa Tikkurilan laitosalueen 1930-luvun hallintorakennuksen peruskorjaus ja 2010-luvulla Hytönen ja Rotko suunnittelivat mm. Malmin hautausmaan rakennussuojellun palvelurakennuksen peruskorjauksen.[23]

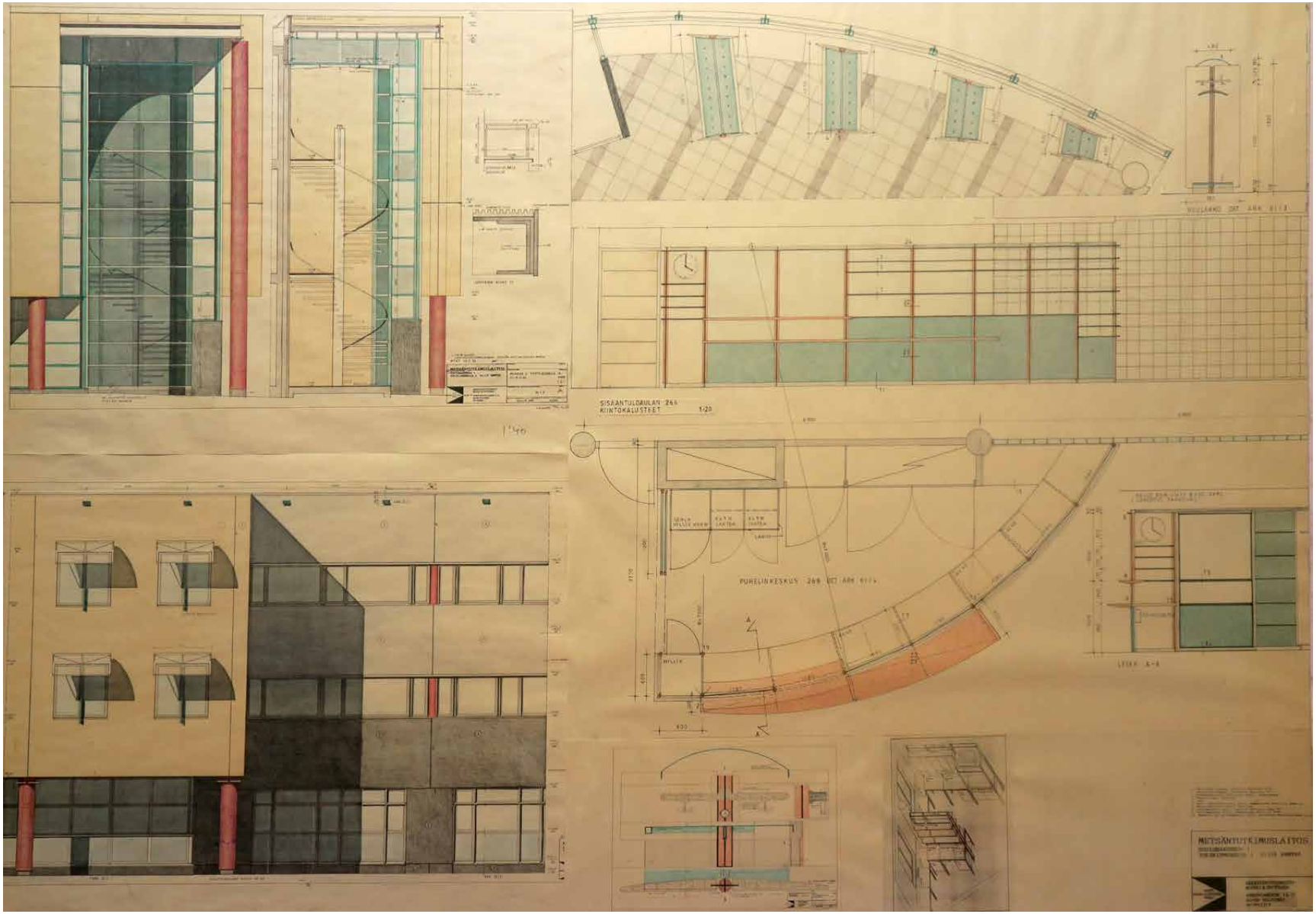

Metlan 1-vaiheen esittelyplanssi 1992. Muotokieli- ja väritysmaailma on jokseenkin tuttua, perusluonteeltaa Kari Virran toimistossa työskentelystä ammennettua. Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen.

Sinikellon päiväkoti. Kari Virta. Kuva Arkkitehti 1/1989.

Kuhmon kirjasto. Arkkitehdit NRT. Kuva Arkkitehti 2/1989.

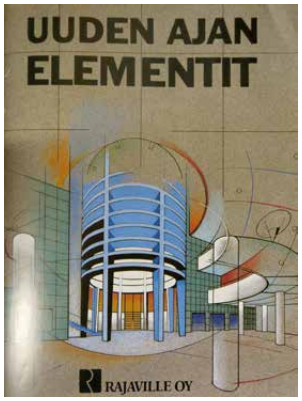

Myös rakennusmateriaalitoimittajien mainonta, tässä betonielementtejä valmistava Rajaville Oy, oli viritetty ”uuden ajan” muodonantoa kosiskelevaksi. Arkkitehti 1/1989.

1980- ja 90-luvun arkkitehtuurin monet tuulet

Jos 1950-luvulla uudelleen henkiin herätetty 30-luvun modernismi oli – näin jälkeenpäin katsoen – loogisesti jatkuva kertomus, jonka sota-aika ja sitä seurannut taloudellinen ja henkinen taantuma oli katkaissut, kohtasi arkkitehtuuri 1980-luvun lopulla eräänlaisen risteäviin suuntiin vievän poluston ja hajaannuksen aikakauden. Suuri historiankertomus oli muuttunut monimuotoiseksi arkkitehtuuriflooraksi, mutta jonka kukoistuksen kaikkiin lajikkeisiin ei suhtauduttu suurellakaan innolla, vaan Juhani Pallasmaan sanoin ilmassa oli *elinvoimatonta eklektismiä*.[24] Arkkitehtuurissa siis lainailtiin, kuten klassismin arkkitehtuurissa on aina tehty, piirteitä entisen tyylikausien ratkaisusta, mutta kirosanalta kuullostava *eklektinen lainailu* sisälsi ajatuksen parhailta tuntuvien osien valitsemisesta vailla syvempää ymmärrystä ja päälle liimaamiselta. Klassisia aiheita tai muotoja käytettiin toisinaan epämääräisellä ja piittaamattomalla tavalla, jopa ironisesti, ja usein vailla mittakaavallista malttia. Huomion herättäminen tuntui arkkitehtuurissa olevan itsetarkoituksellista, mutta mikä ensi näkemältä oli shokeeraavaa, muuttui pidemmän päälle puuduttavaksi. Väsymättä hassutteleva arkkitehtuuri oli suorastaan vaivaannuttavaa. 1980- ja 90-luvun arkkitehtuuri sai erilaisia tyylinimityksiä riippuen katsantokannasta. Suoranaiset klassisen arkkitehtuurin elementtejä ja koristeellisuutta käyttävät ratkaisut, värikkyys ja muotojen paisuttelu, luokiteltiin postmodernismiksi, tyylilajiksi modernismin jälkeen. Rakennusluomat, jotka pyrkivät täydellisesti rikkomaan rakennusmassat erinäisten osien muodostamiksi ryppäiksi, sinne tänne tempoilevan geometrian salamoinniksi, luokiteltiin dekonstruktivismiksi. Ilmaisun polttopuuna oli rakenteen rakenteettomuus, siinä missä toiset arkkitehdit heittelivät historiallisilla muotoja. Toisaalta olivat diskreetimmällä ja omalla linjalla edenneet kuten Arto Sipinen eräänlaisena Alvar Aallon arkkitehtuuriperinteen soihdunkantajana, tai Juha Leiviskän persoonallinen levymäisillä kappaleilla luoto arkkitehtuurin yleisratkaisu. Koko aikakaudelle ei ole kuitenkaan olemassa yhtä määritelmää vaan folosofi G.H. Wrightin sanoin kyseessä oli *sekalainen kooste*, joka esiintyi modernismin vastaisena liikkeenä; postmodernismi oli modernisuuden pahan olon oire, modernismin huonovointinen jatko, siitä irti pyristelevä hajaannuksen tila.[25]

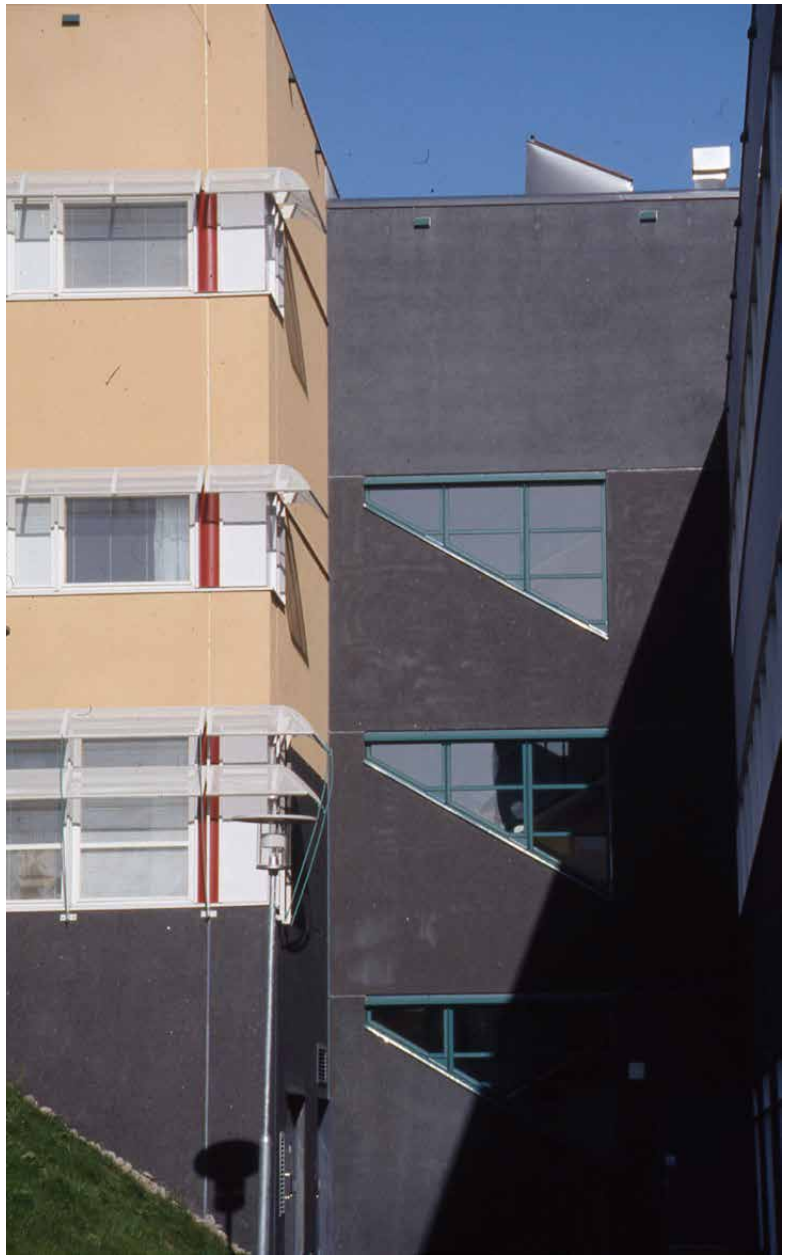

Metlan 1 vaihe. Kuvat Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen.

Nykytilakuva Keravanjoen puolelta

Kuva Erkki Oksanen, 2006, LUKE.

Metlan keskuslaboratorio

Metlan uudet laitosrakennukset eli entisen MTK:n laboratorion kaksi laajennusta vuosilta 1993 ja 1997 syntyivät edellä luonnehdittuun arkkitehtuuri-ilmastoon. Rakennuksissa on nähtävissä niin pyrkimys massan rikkomiseen, eräänlaiseen värien ja muotojen helposti tunnistettavana palikkaleikkinä, siinä missä kaari- ja kolmiomuotojen dekoratiiviseen viljelyyn. Kaikki nämä tapahtuvat kuitenkin maltillisella ja jokseenkin diskreetillä tavalla ja päätavoitteesta, hyvän laitostyöympäristön luomisesta lipsumatta. Jos Siparin laitosrakennuksen universaali arkkitehtuuri oli ikään kuin omalla planeetallaan, vailla kontaktia lähikiertoradoilla olleisiin MTK:n laitosalueen vanhoihin rakennuksiin, on Rotko&Hytösen suunnitelma vahva kannanotto laitosalueen rakennuskannan yhteen sitomiseksi. Tämä paljastuu parhaiten luonnosvaiheen ideasuunnitelmasta, joka auttaa lukemaan paikalle syntynyttä ratkaisua.

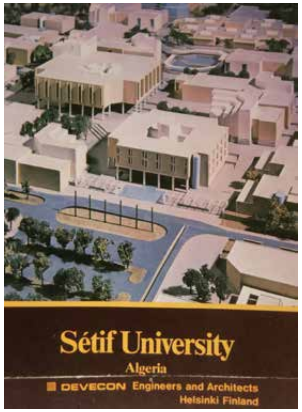

Kari Virran toimisto ja erityisesti Matti Rotko olivat mukana suomalaisessa suunniteluhankkeessa 1980-luvulla Algeriaan rakennettavaa 10.000 opiskelija kampusaluetta varten. Etualalla näkyvä pilareilla seisova rakennusmassa, sisäänvedetty nurkka lieriömuotoineen, sisältää elementit, jokta toteutuivat Metlan laitosrakennuksessa.
Kuva Matti Rotkon muistelmat 2017.

Yleissuunnitelman mukaisesti Jokiniemen alueelle toteutettiin kansainväliset vaatimukset täyttävää tutkimuskeskuskokonaisuutta, jonka oli määrä rakentua vaiheittain.[26] Ensin tulivat laboratoriorakennusta laajentavat uudisosat, haarakkeet, ja sen jälkeen siirryttäisiin hallintorakennuksen (1939) ja vanhan laboratorion peruskorjaukseen. Ensimmäisen vaiheen osaan, sen pitkään pohjois-etelä suuntaiseen siipeen, sijoittuivat metsänkasvatuksen ja metsäekologian tutkimusosastot. Pääsisäänkäynti, pääaula, erinäiset johdon työhuoneet ja työtilat, neuvottelutilat yms. sijoittuivat noppamaiseen osaan, joka kapealla nivelosalla liittyi keskikäytävälliseen siipeen. Keskiaulallista tilaa kiertävät parvekemaiset käytävät ja ylinnä on vinksalleen asetettu kattolyhty. Hanketta kuvaavan, ennen valmistumista annetun tiedotteen sanoin: *"valoaukon ympärille sijoitetut työhuoneet käsikirjastoineen luovat METLAlle ryhmätyöhön innoittavan työympäristön"*.[27] Sommitelman peruste löytyy olemassa olleesta laitoskannasta. Noppa jatkaa 1900-luvun alun paviljonkien I ja II massoittelua ja rivistöä laitosalueen pihamaisemassa. Peltomaiseman puolelta samaa

Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

Kuva Erkki Oksanen, 2008, LUKE.

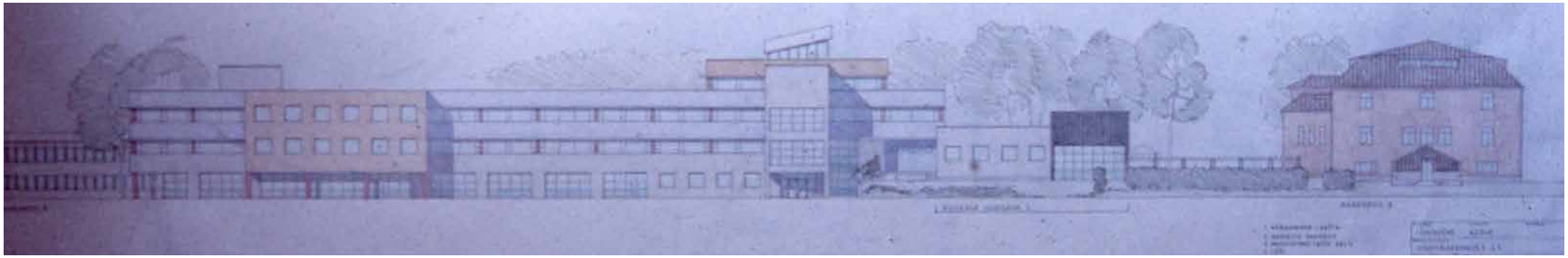

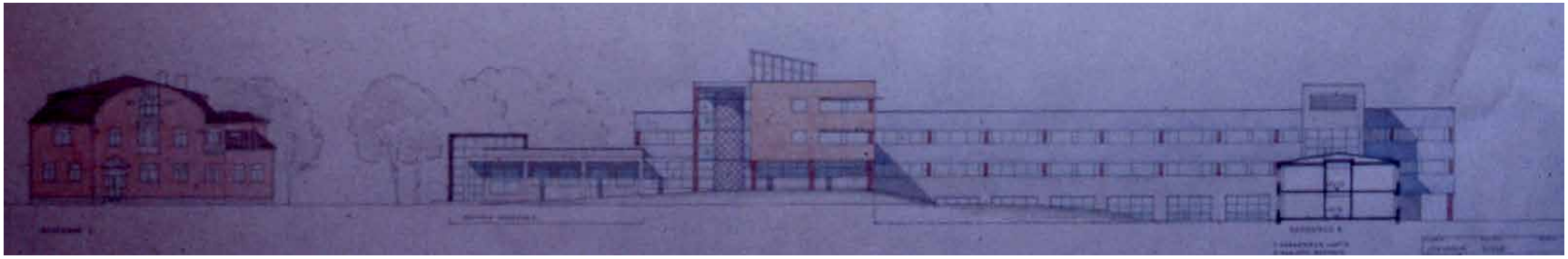

Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

arkkitehtonista tehtävää suorittaa sinisestä siipiosasta ulostyöntyvä keltainen rakennusvolyymi. Sen perinteinen aukotus, seinämuuriin puhkaistut yksittäisikkunat, on rinnastus 1900-luvun palviljonkiarkkitehtuuriin. Yhtä lailla siipiosan nauhaikkunateema liittää uudisosan 1960-luvun arkkitehtuuriin. Kokonaisuutta rytmittävät punaiseksi maalatut pilarit ja ikkunanväleissä toistuvat pilariaiheet, luoden rakenteeseen irtonaisuutta, siinä missä hajoavaa ulkomuotoa ryhdistävän yhtenäistävän struktuurin. Toisaalta ulostyöntyvän osan sommitelma on etäinen kaiku Le Corbusier'in Villa Savoye'sta 1930. Honteloiden pilarien varaan nostettu rakennusvolyymi on yksi modernistien työkaluvalikoiman perusratkaisuista, suosittu ja laajasti varioitu. Sama ratkaisu toistuu hieman eri muodossa noppamaisen osan länsijulkisivussa.

Ideasuunnitelman mukaan laitosalueen laajennus oli ajateltu ryhmittää Keravajoen puolelle, mihin tulisi samalla puulajeja esittelevä puisto, johon diagonaalisti lähtevät puukäytävät viittaavat. Uuden rakennusvolyymin päätekijöinä olivat pitkä pohjois-etelä-suuntainen massa ja kaksi noppamaista rakennusta jatkamassa vanhojen palviljonkien I ja II rakeisuutta. Eteläisin osa jäi kuitenkin toteutumatta, kuten jokivarren puistomainen haltuunotto. Näiltä osin ratkaisu jäi valitettavallla tavalla torsoksi.

Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

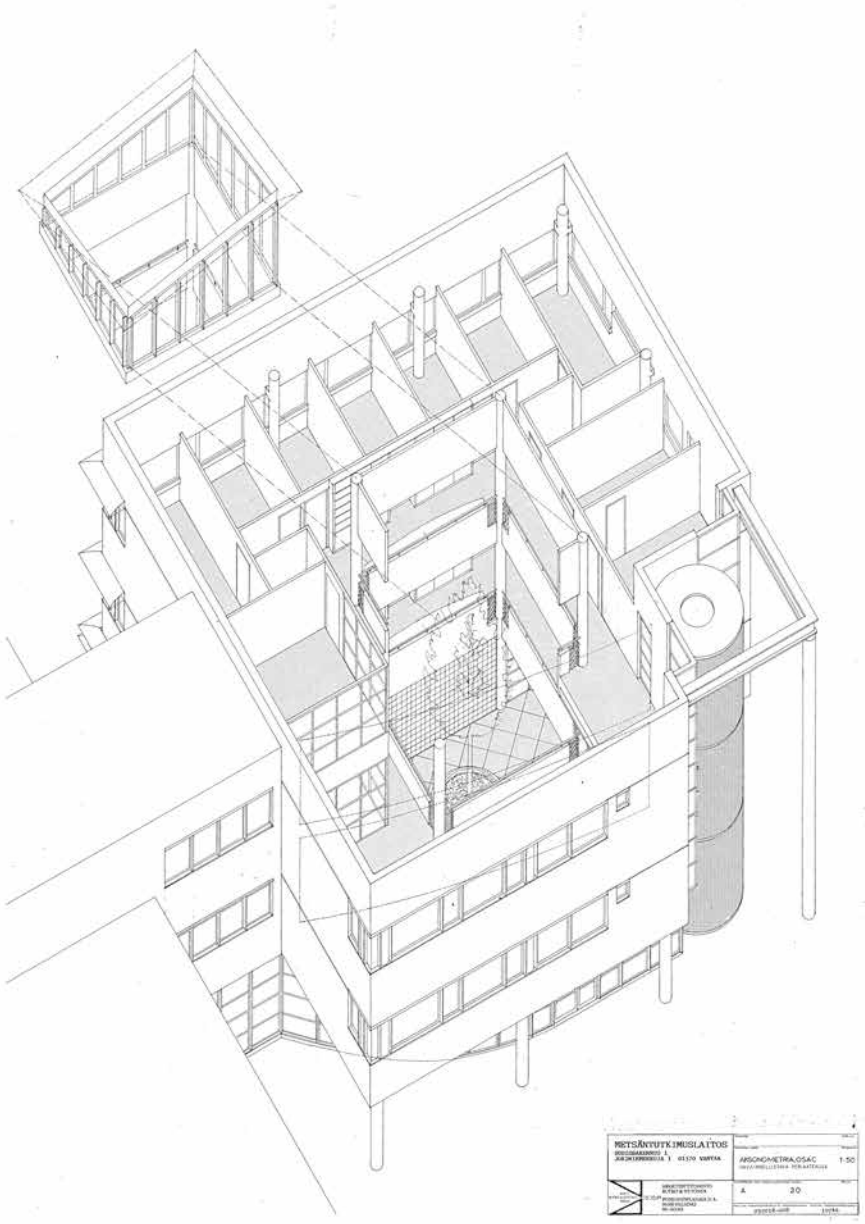

Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

Sisätilojen suunnittelussa etenkin laboratorio-olosuhteiden ja olosuhdehallinnan järjestäminen asetti suunnittelijoille vaatimuksia. Ensimmäisessä rakennusvaiheessa laboratorioiden määrä oli kohtuullinen, mutta kasvoi laajennuksen ja vanhan osan peruskorjausten myötä. Esimerkiksi laboratorioiden vetokaappeja suunniteltiin lähemmäs sata. Ylipäätään suunnittelu oli kokonaisvaltaisesti Hytösen ja Rotkon käsissä, aina aluesuunnitelmasta kalustukseen ja opasteisiin ulottuen. Pitkät siivet toteutettiin keskikäytäväperiaatteella, kuinkas muutenkaan, mutta vanhassa MTK:n laboratoriossa koetun monotonian välttämiseksi käytäviin haettiin rytmitystä ja väri- ja materiaalivaihtelua. Toimisto-ovet muodostivat viiston edustilan ja käytävän muovilattialaatoituksen värivaihdos ja

Kuva Erkki Oksanen, 2006, LUKE.

Kuva Erkki Oksanen,
2006, LUKE.

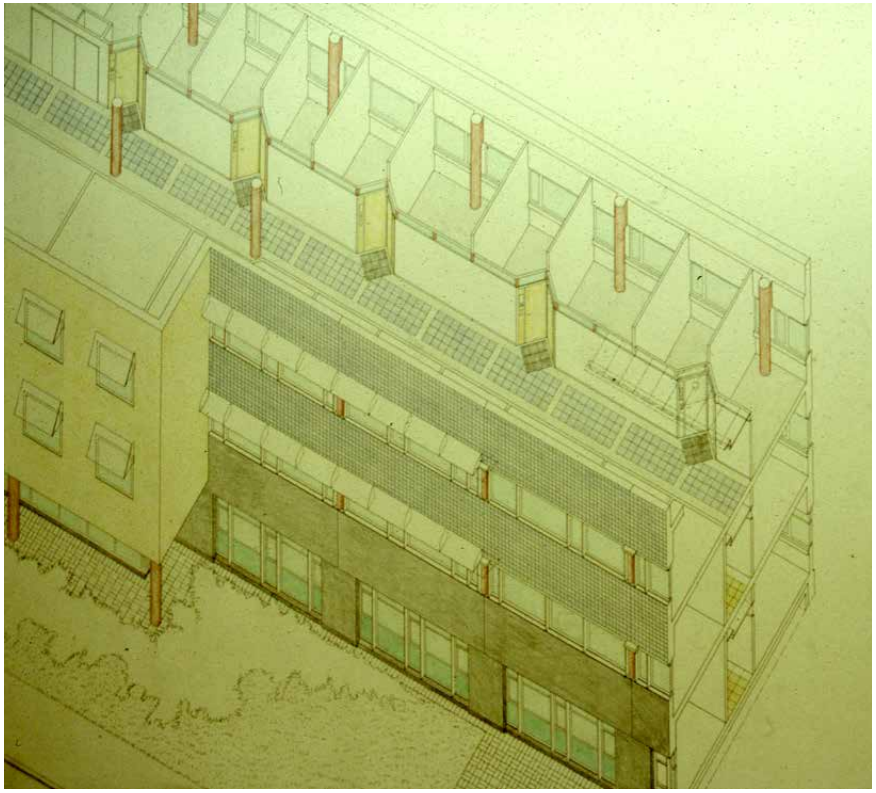

Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

katoksen omainen rakenne oven päällä, muodostavat eräänlaisen porstuan, abstraktin välitilan huoneeseen saapumiselle. Koivuviilut ja tiilenpunaiseksi maalatut teräspilarit luovat työympäristöön kodikkuutta ja persoonallisuutta, siinä missä aulatilojen minun vihreät maalipinnat, kaarevat liimapuutasot ja palo-ovien kolmioaiheet synnyttävät laboratoriomaista vaikutelmaa. Yhtä lailla rakennus voisi olla myös terveyskeskus, tai muu kunnallinen palvelurakennus, ellei sen suunniteltua käyttöä tuntisi. Tutkimusajankohtana (2018) rakennuksen käyttäjänä oli ulosottovirasto, sillä Metla eli Luke on organisaatiouudistuksen myötä hajaantunut toisaalle.

Kuva Erkki Oksanen, 1993, LUKE.

Kuva Erkki Oksanen,
2006, LUKE.

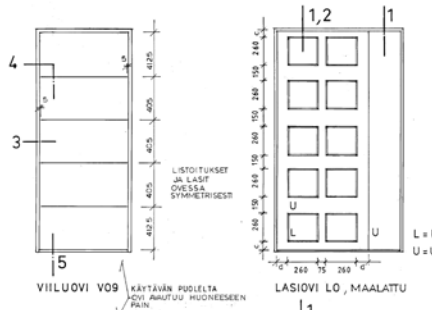

Keskeiset väliovitapaukset:

VIIVAOVI
Koivuviiliuovi koristeltuna vaakaviivoituksen luovilla mustilla muovilistoilla.

NELIÖOVI
Maalattu laakaovi reijitettynä neliöllä. Ovi antaa yhtäältä vaikutelman perinteisestä puurunkoisesta lasipeiliovesta, mutta lasi ja umpiosien suhteet paljastavat oven olevan levyrakennetta ja ikkunat eräänlaiinen levypintaan ammuttu koristelu.

KOLMIO-OVI
Osastoivien käytävä- ja porrashuoneovien karaktääri piirre on kolmiomuodon käyttö. Joko oven ikkunakenttä muodostaa kolmion, tai vetimen varsi on kolmio, tai näiden yhdistelmä. Kolmen päällekkäisen koivupuisen vetimen sijoittaminen oveen on epäkäytännölliseltä tuntuvaa muotoaiheen (postmodernia) yliviljelyä, semminkin kun ovi varsinaisesti aukeaa lukkoon liittyvän painikkeen kahvasta.

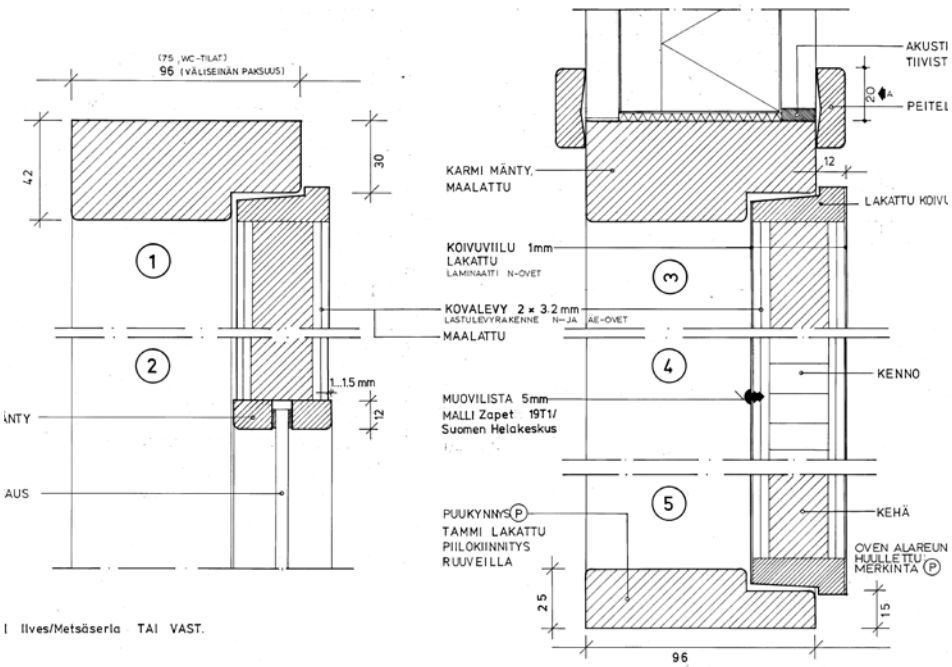

NELIÖOVI VIIVAOVI

Valokuvat Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

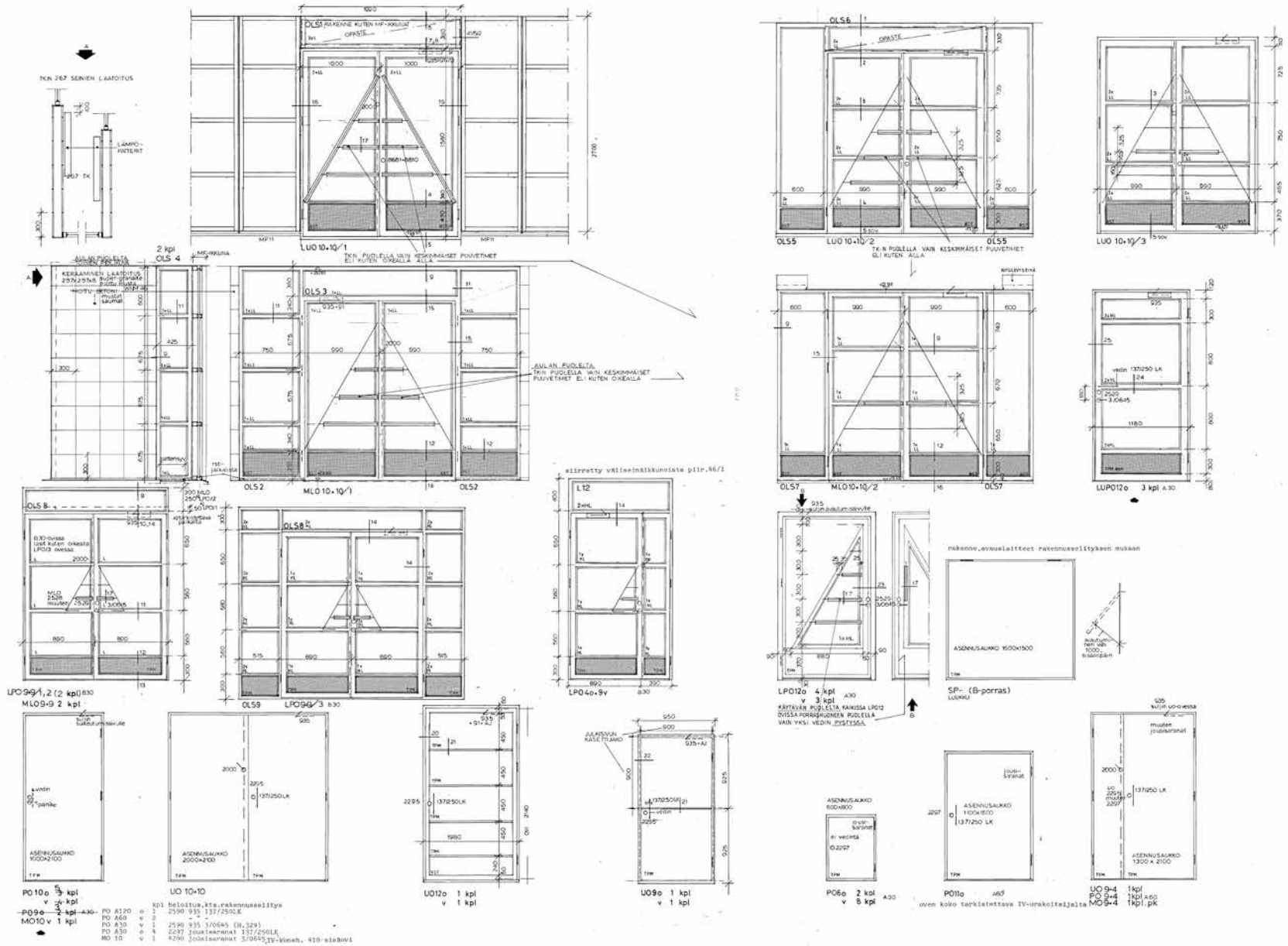
OLS1 RAKENNE KUTEN MF-RKKUNAT
OPASTE
LUO 10+10/1
TKN PUOLELLA VAIN KESKIMMÄISET PUUVETIMET ELI KUTEN OIKEALLA ALLA
OLS 4
2 kpl
OLS 3
OLS 2
MLO 10+10/1
OLS2
OLS 8
OLS8
OLS9
LPO99/3
LPO99/1,2 (2 kpl)
MLO99 2 kpl
L12
LP040+9v
siirretty väliseinätikkunoista piir.46/1
OLS6
OPASTE
OLS5
LUO 10+10/2
TK:N PUOLELLA VAIN KESKIMMÄISET PUUVETIMET ELI KUTEN ALLA
LUO 10+10/3
OLS7
MLO10+10/2
LUP012o 3 kpl
LP012o 4 kpl
v 3 kpl
KÄYTÄVÄN PUOLELTA KAIKISSA LP012
OVISSA PORRASHUONEEN PUOLELLA
VAIN YKSI VEDIN PYSTYSSÄ
rakenne,eristeet rakennuselityksen mukaan
ASENNUSAUKKO 1500x1500
SP- (B-porras)
LUUKKU
P010o 5 kpl
v 4 kpl
P09o 2 kpl
MO10v 1 kpl
UO 10+10
U012o 1 kpl
v 1 kpl
U09o 1 kpl
v 1 kpl
P06o 2 kpl
v 8 kpl
P011o
UO 9-4 1kpl
PO 9-4 1kpl
MO9-4 1kpl
ASENNUSAUKKO 1100x1600
ASENNUSAUKKO 1300 x 2100
ASENNUSAUKKO 2000x2100
ASENNUSAUKKO 1000x2100
ASENNUSAUKKO 600x800
oven koko tarkistettava IV-urakoitsijalta
Kpl helcitus,kts.rakennuselitys
PO A120 o 1 2590 935 137/250LK
PO A60 v 2 " "
PO A30 v 1 2590 935 3/0645 (H.329)
PO A30 o 4 2297 joulakarmat 137/250LK
MO 10 v 1 8290 joulakarmat 3/0645 IV-Koneh. 410 aiskovi

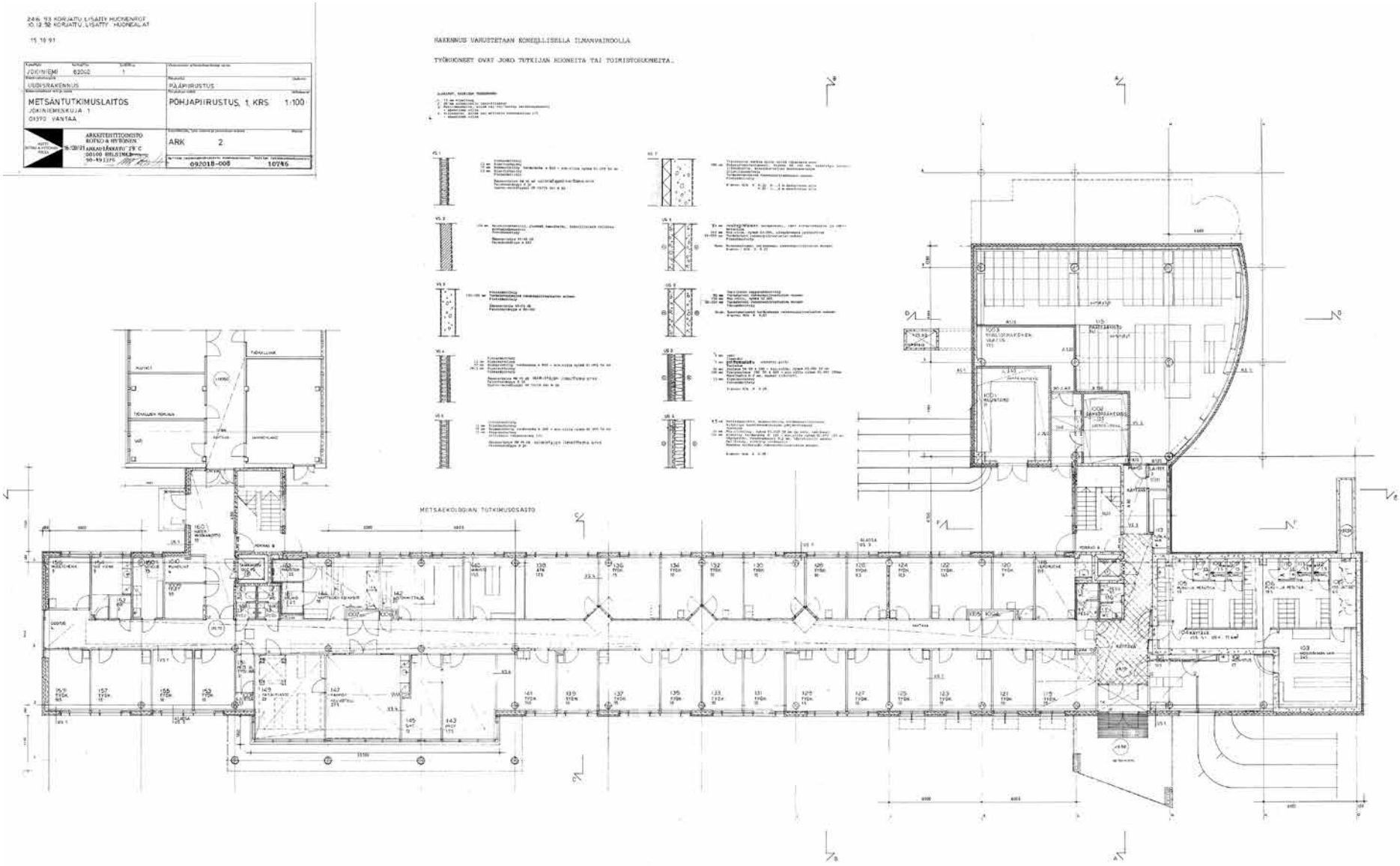

1. Kerros, Arkkitehtitoimisto
Rotko&Hytönen. 1991. Senaatin arkisto.

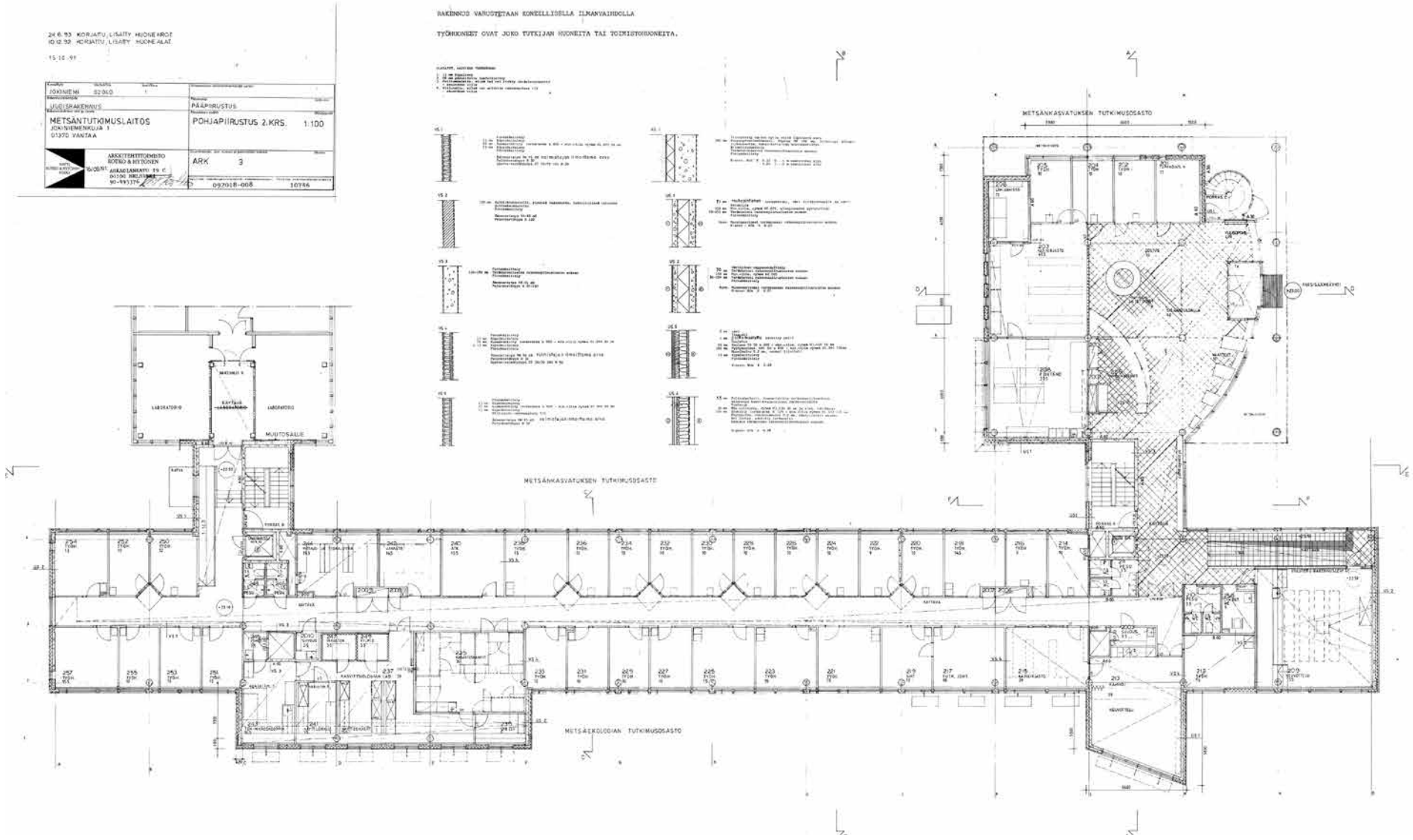

2. Kerros, Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen. 1991. Senaatin arkisto.

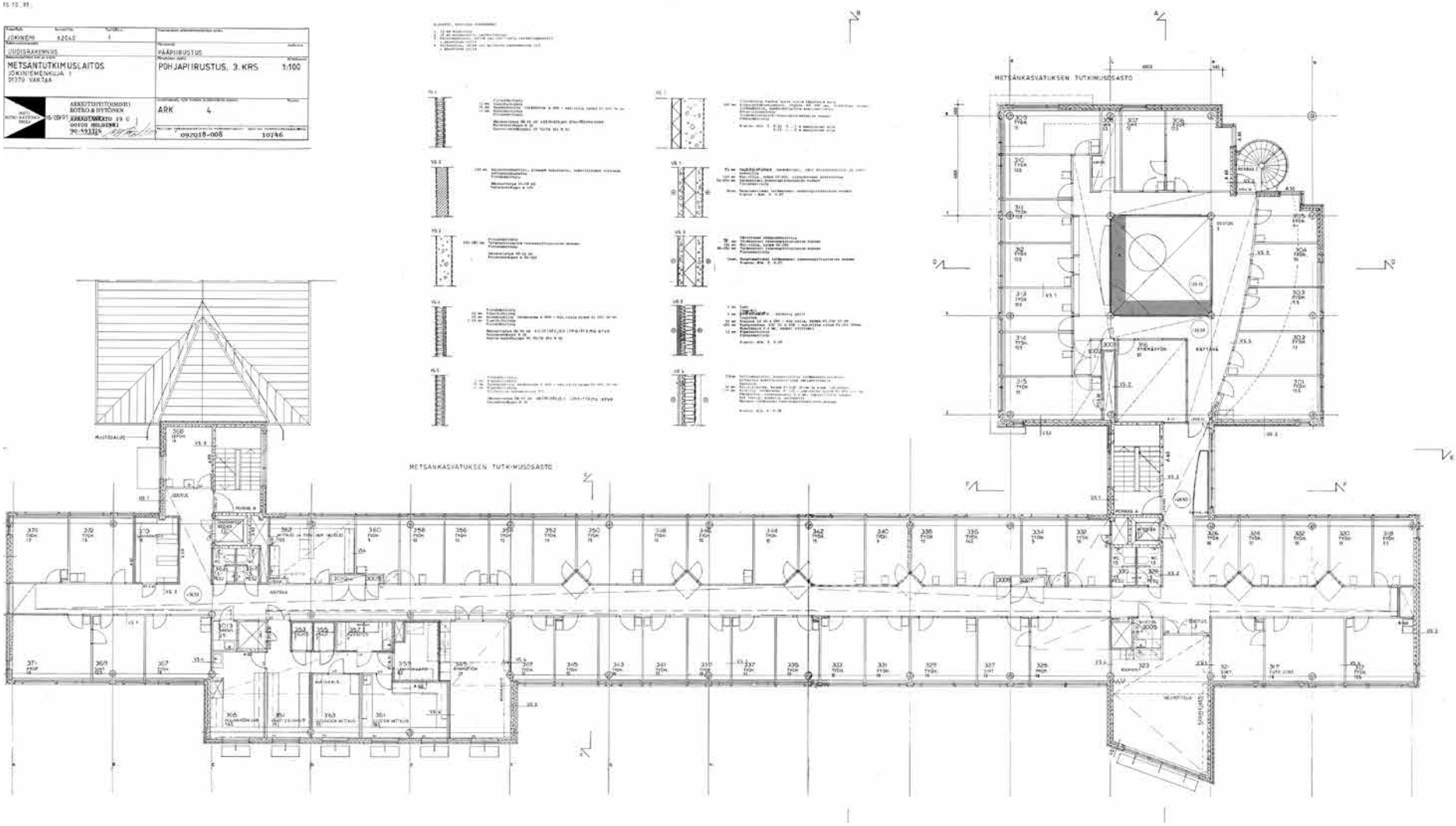

3. Kerros, Arkkitehtitoimisto
Rotko&Hytönen. 1991. Senaatin arkisto.

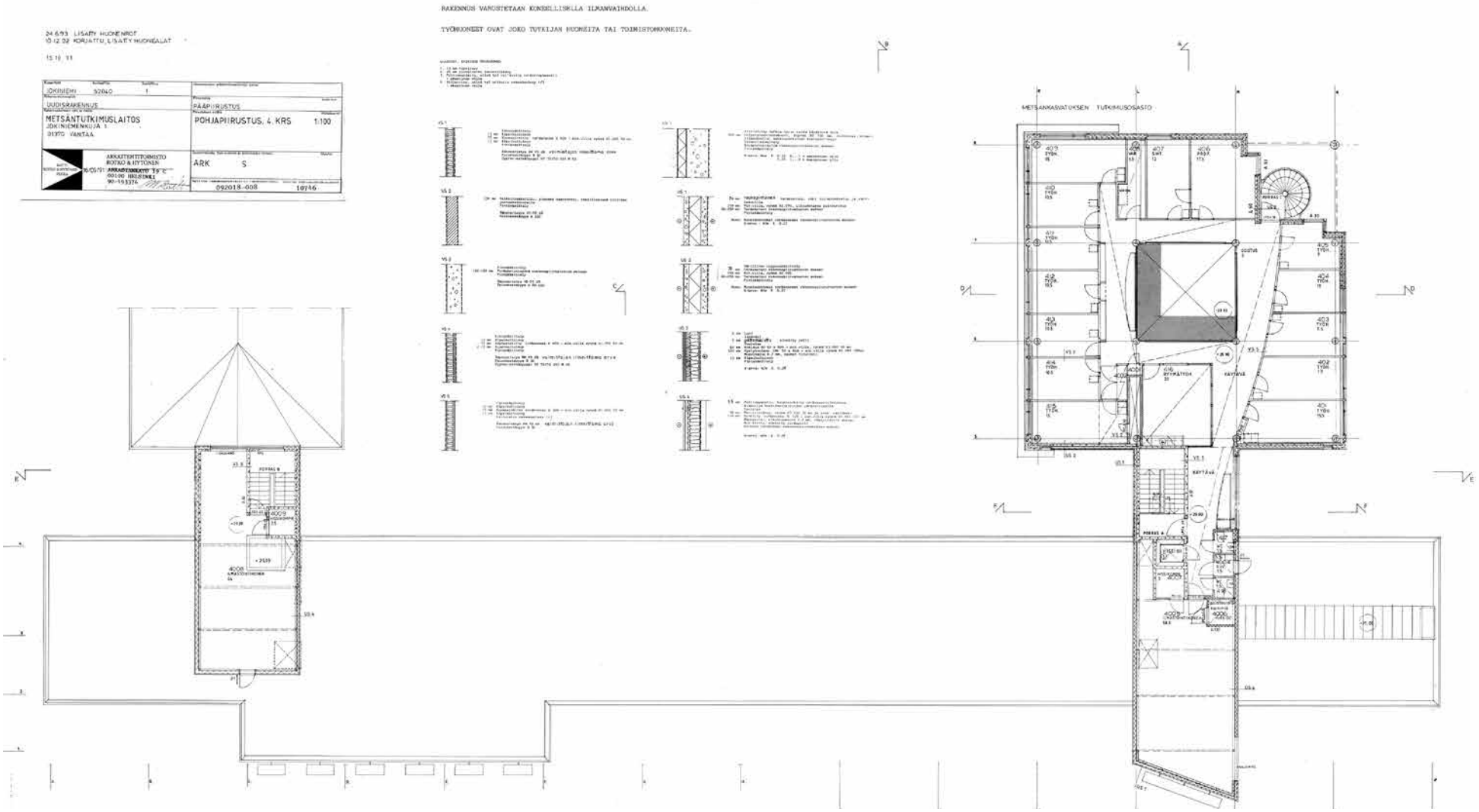

4. Kerros, Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen. 1991. Senaatin arkisto.

Valokuvat Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen 1992

Elementtisaumojen jälkivalutyövaihe

Elementtirakenteet

Molemmat laajennukset toteutettiin käytännöllisesti elementtitekniikalla: pilarein, kantavin nauhaelementein ja näiden varaan ripustetuin ontelolaatoin. Rakentaminen oli hallittua ja kustannustehokasta, vaikka arkkitehtuurin muotokieli oli rikasta ja värikästä, ainakin 1960-luvun laitososaan nähden. Arkkitehtien mukaan urakoitsijalta ei tullut lisälaskuja – suunnittelu oli tehty tarkasti, tussia ja piirustusmuovia säästämättä. Suunnittelu osui myös ajankohtaan, jolloin arkkitehtikunta piirsi ehkä viimeistä kertaa käsityönä suuria hankkeita. 1990-luvun lopulla toimistot siirtyivät vaiheittain CAD-piirtämiseen, kuten Hytönen ja Rotko 1960-luvun laitososan peruskorjauksessa. Julkisivuissa käytettiin betonielementin pinnassa ohutrappausta, jolla aikaansaatiin samalla seinäpintojen erinäiset värit. Työohjeen mukaan rappaus tehtiin koneellisesti, hienona roiskerappauksena suppiloruiskulla, ja laastina Lohjan Terrasit 2 mm kivellä.[28]

Mustasävyisessä osassa käytettiin sopivan kiviaineksen ja väribetonin yhdistelmää, joka hiekkapuhallettiin auki. Erityispiirteenä oli julkisivuelementin sauman piilottaminen jälkivalutekniikalla. Elementtirakennetta ei siis strukturalismin hengessä haluttu tuoda esiin, vaan rakennusmassoja käsiteltiin veistosmaisina volyymeina, tai tavoitellen paikalla rakennetun seinän solidia vaikutelmaa. Aurinkosuojina oli ikkunoiden päälle, ulkopuolelle asennetut metallirakenteet perforoidusta pellistä, joka kuului 1980- ja 90-luvun suosikkimateriaaleihin.

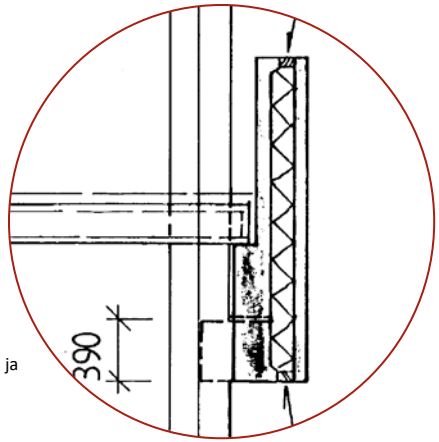

Nauhaelementin, pilarin ja ontelolaatan liitos

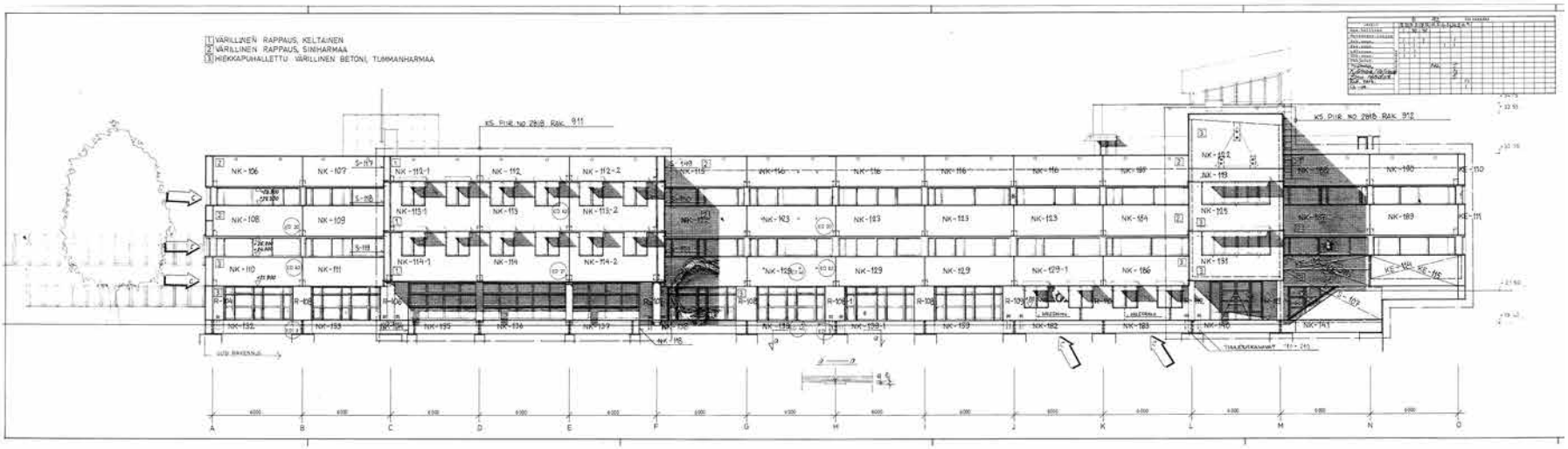

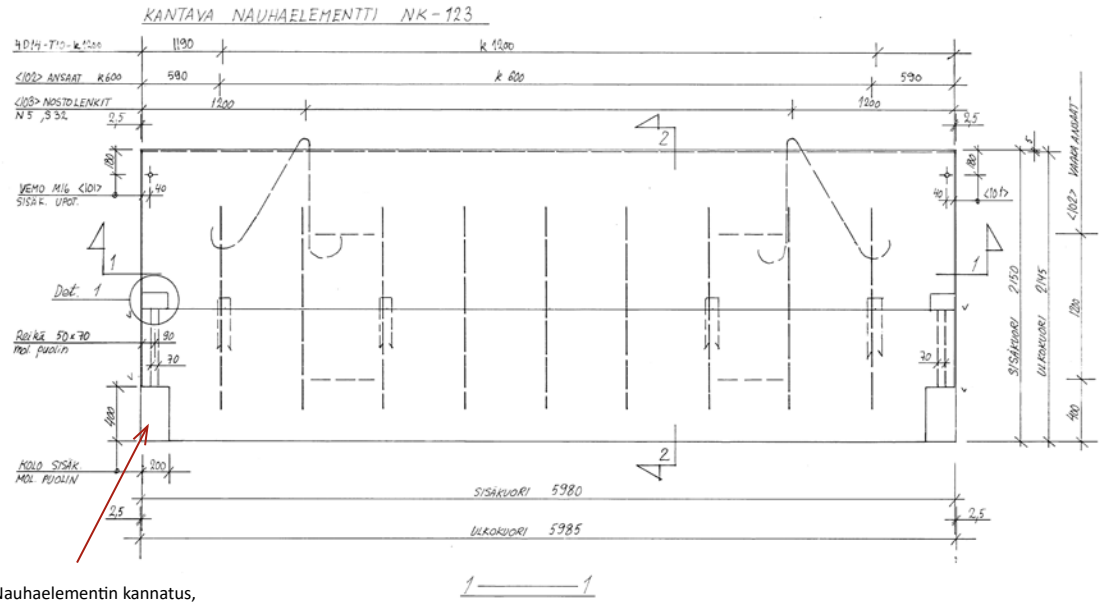

Nauhaelementin kannatus, liitoskohta pilariin

Rakennus muutettuna elementtikaavioksi, Insinööritoimisto Hansson & Co:n suunnitelma. Alla esimerkki kantavan nauhaelementin rakennesuunnitelmasta. Sisäkuori toimii samalla palkkina, jonka varaan välipohjan ontelolaatat on ripustettu. Vantaan rakennusvalvontatoimen arkisto.

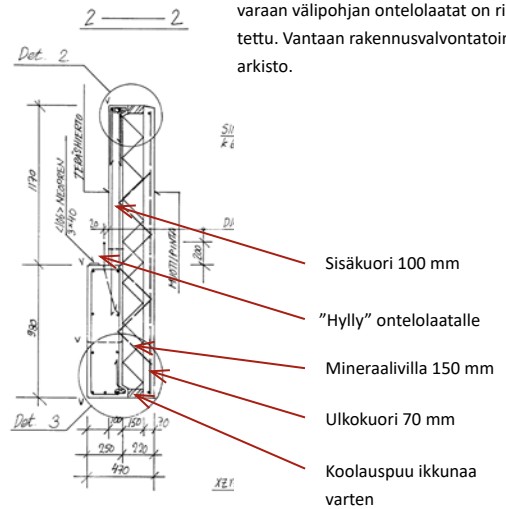

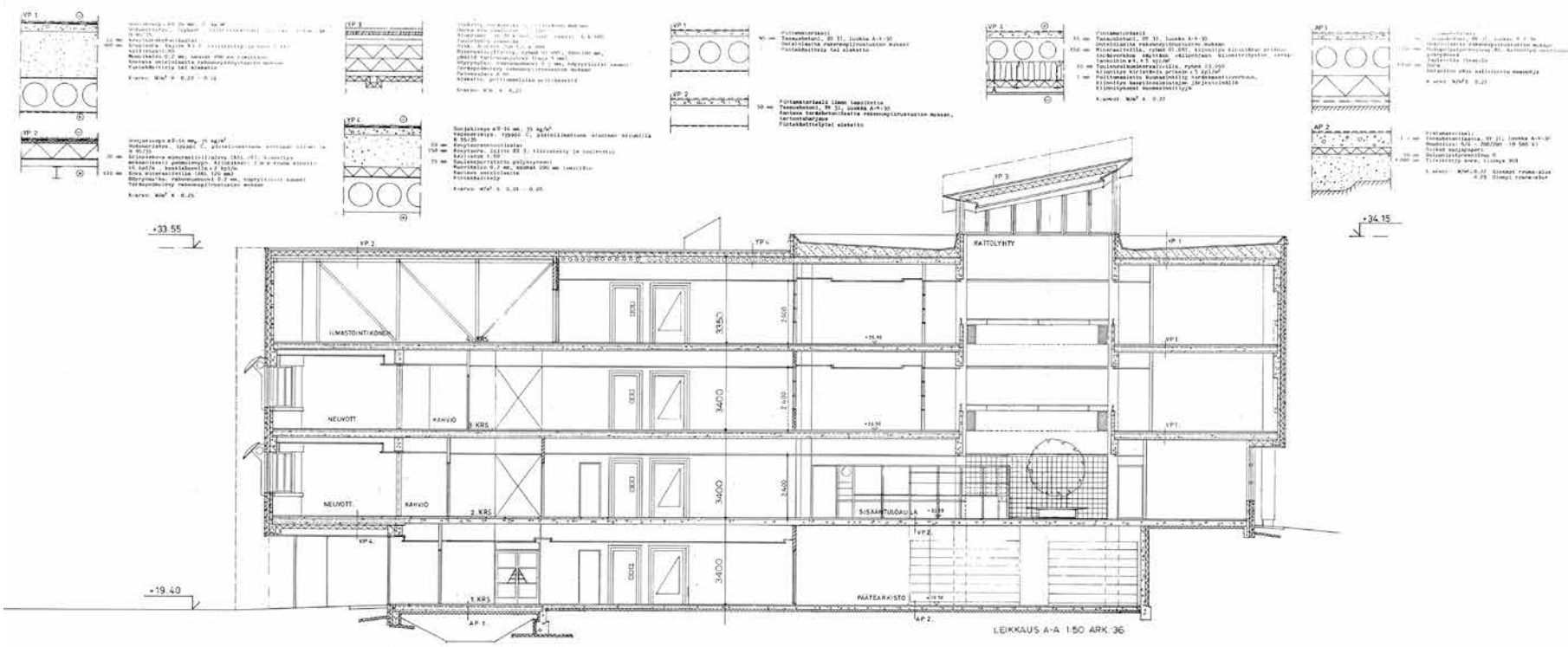

Leikkaus pääaulan kohdalta, Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen. 1991. Senaatin arkisto.

Matti Rotko työmaalla 1992

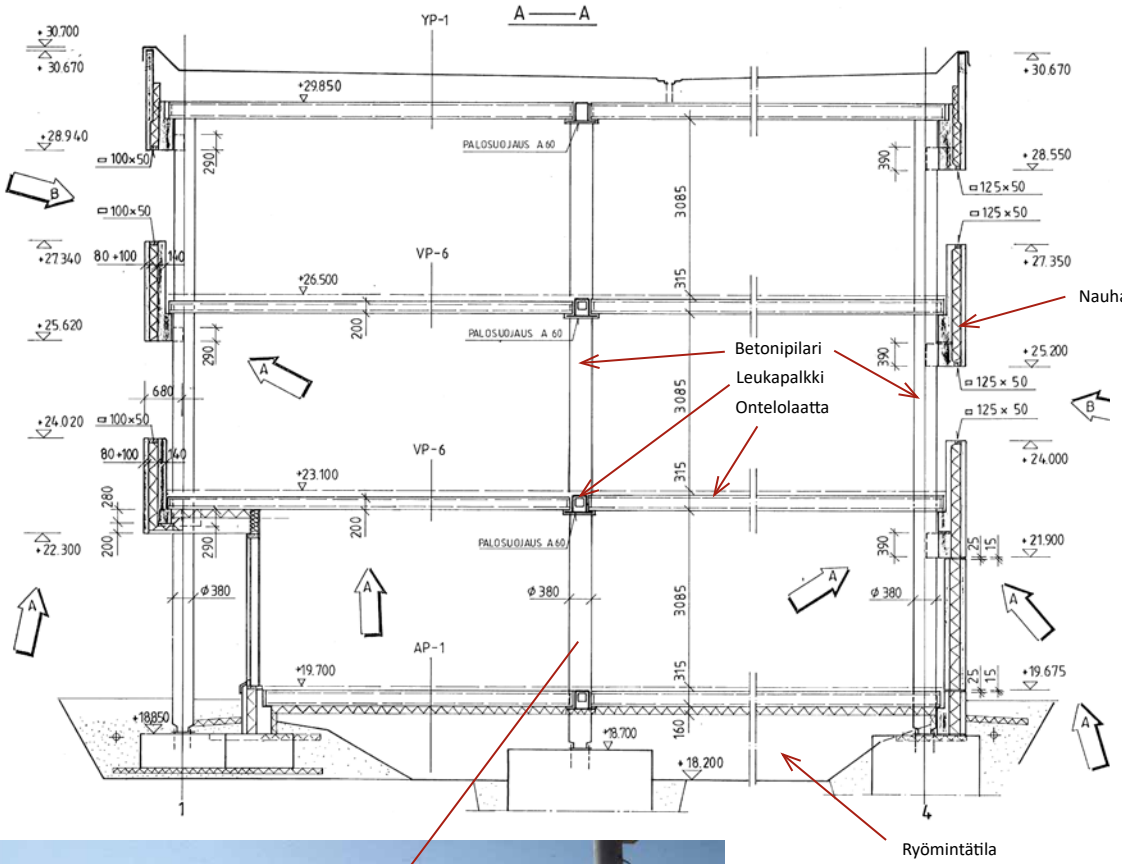

Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen 1992

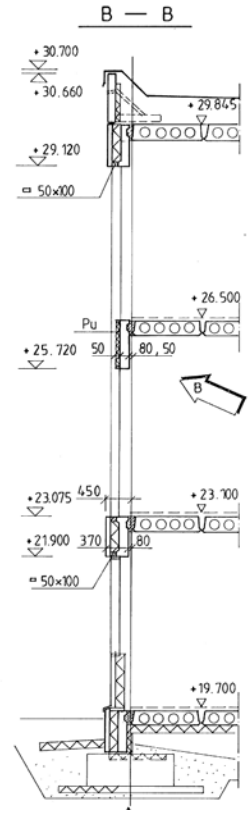

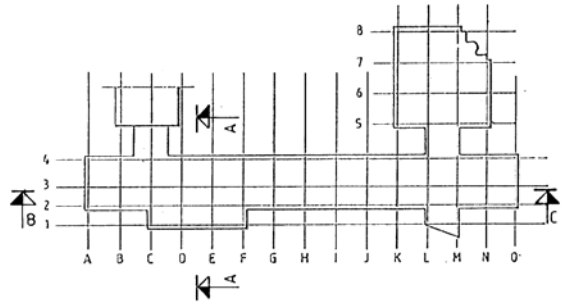

Pohjois-etelä suuntaisen siiven rakenneleikkaukset, Insinööritoimisto Hansson&Co, 1991. Poikkileikkaus on sikäli erikoistapaus, että leikkaus on siiven paksunnoksen kohdalta, missä keskiakselissa on kantava pilarilinja. Muutoin ontelolaatat ulottuvat ulkoseinältä ulkoseinälle. Vantaan rakennusvalvontatoimen arkisto.

NYKYTILANNE

Kostean ja lämpimän ilmaston mukana tullut ja yleisesti rakennuskantaa vaivaava punainen levä on löytänyt kasvualustan myös Metlan rappauspinnoilta. Trente-pohlia-suvun viherlevä tuottaa soluissaan punaisen sävyisiä karoteinoideja, joilla komea värivaikutelma syntyy. Iän myötä sementtipinnan emäksisyys laskee, jolloin se on alttiimpi mikrobien ja levien kasvulle. Dramaattisuudestaan huolimatta kyseessä on esteettinen haitta, mutta sitkeä ja alati uusiutuva, ellei pohjan emäksisyyttä nosteta.

NYKYTILANNE

NYKYTILANNE

NYKYTILANNE

Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

Laajennus 1997

Metlan tutkimuskeskuksen yleissuunnitelmassa ajatuksena oli sijoittaa uudisosat pohjoiseteläsuuntaisesti samaan linjaan, Keravanjoen puolelle, kuten aiemmin todettiin. Periaateratkaisusta kuitenkin luovuttiin ja uudisosa sijoitettiin Siparin läntisen siiven yhteyteen. Aikakauden monien ja vaihtelevien tyylituulien puhaltamista kuvannee, että laajennusosaan 1997 kehitettiin oma muotokieli, jossa oli kyllä vastaavuutta aiemman kanssa, mutta uutena muotoaiheena poikkileikkaukseltaan kaartuva katto ja aiempaa hajoavampi ja pienipiirteisempi massoittelutapa. Laajennuksen ulkoarkkitehtuurin aiheistossa on enemmän rakennetta kuin 1993 osissa, ikään kuin arkkitehdit olisivat etsineet ilmaisulleen uutta suuntaa ja sanottavaa olisi ollut enemmän. Jos 1993 laajennus liittyi orgaanisesti vanhaan laitosympäristöön, jäi keskuslaboratorio-osa irralliseksi. Laajennus saa 60-luvun osan näyttämään mittakaavaltaan vääristyneen pieneltä, tai toisaalta uudisosa vaikuttaa osin häiritsevän suurelta. Rakennuksen käyttötarkoitus, laboratorio, ei alleviivatusti käy ilmi sen ulkohahmosta. Nauhaikkunainen perusmassa on ulkonurkasta rikottu perforoidulla pellillä päällystetyllä varaporrastornilla ja katujulkisivun puolella on matala ulostyöntyvä osa, joka muistuttaa palvelualtista kioskia tai lippumyymälää. Ulkoasun tunnistevärinä toistuu sinapinkeltainen, kun aiemman vaiheen osissa pilariaiheet olivat punaiset. Mustalla betonilla on pyritty aikaansaamaan perinteinen kvijalkakerros, kuten 1993 laajennuksessa.

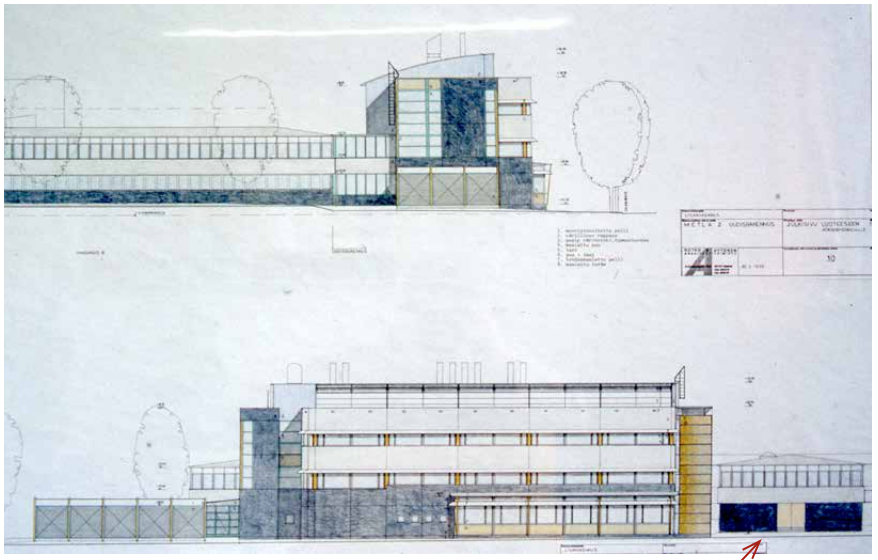

Uudisrakennukseen nähden 60-luvun pääty näyttää alamittaiselta, ikään kuin väärään mittakaavaan piiretyltä.

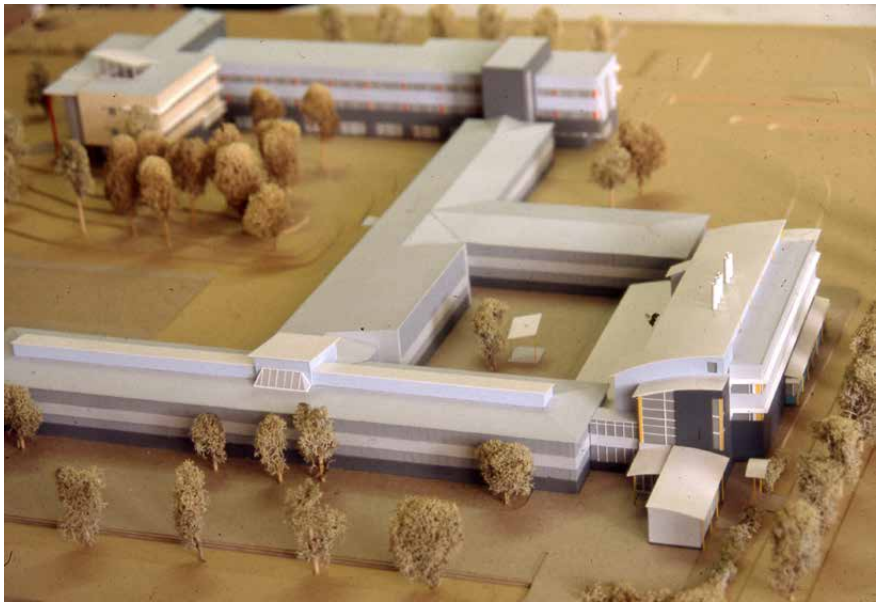

Kuvat Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

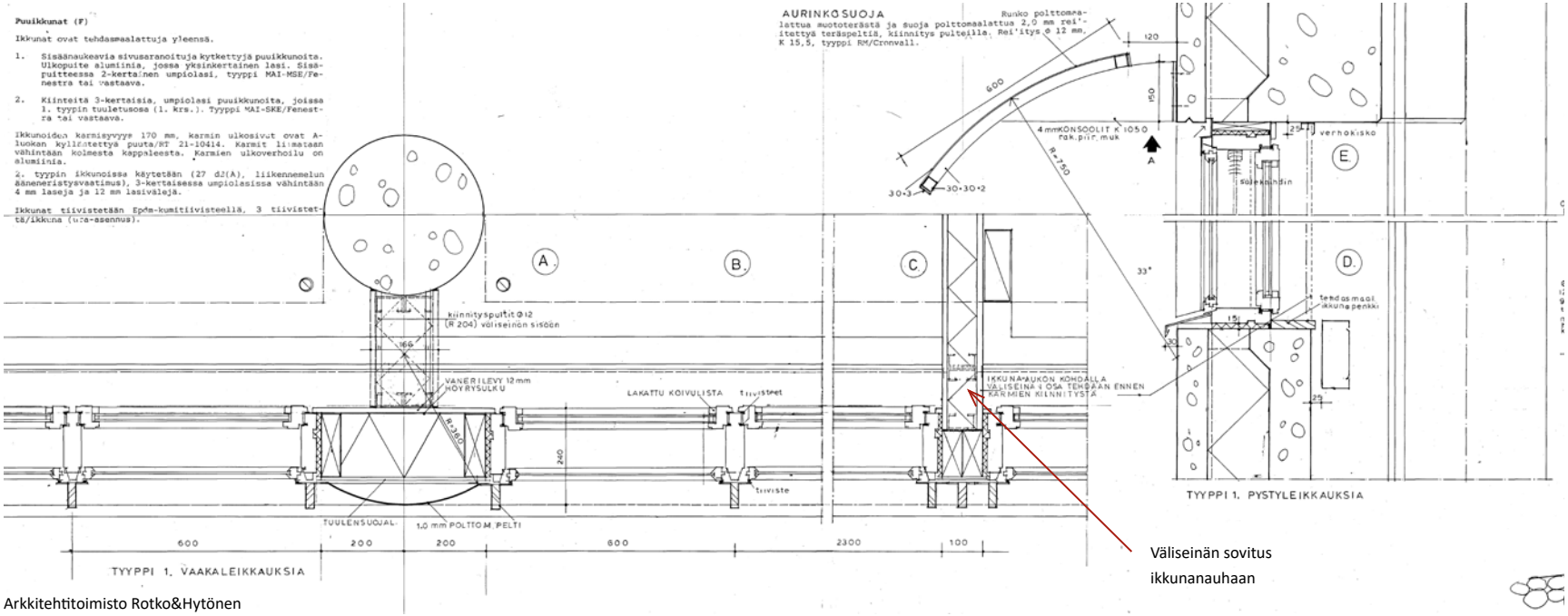

Väliseinän sovitus ikkunanauhaan

Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

Kuvat 2000-luvun alusta, Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

Keltainen rytmittävä pilarin tapainen on tosiasiassa pellistä kaarelle taivutettu kappale ikkunavälissä, kun taas kantavat pyöröpilarit ovat seinärakenteen sisäpuolella, kuten ylläoleva suunnitelma osoittaa.

Metlan keskuslaboratoriosiiven hyötyala oli 1133 m^2. Laitoksen toimintaa kuvailtiin seuraavasti: *"keskuslaboratorio tutkii vuosittain yli 75 000 vesi-, kasvi- ja maanäytettä, joista se tekee noin puoli miljoonaa kemiallista analyysiä ja selvitystä eri aineiden pitoisuuksista. Keskuslaboratorion ylpeys on uusi pitoisuuksia mittaava ICP spektrometri. EU-normit täyttävä laite antaa aiempaa tarkempaa tietoa suoraan molekyylin rakenteesta. Uudessa rakennuksessa toimivat molekyylibiologian, mikrobiologian ja radiokemian laboratoriot. Vanhoista tiloista sinne muuttavat epäorgaanisen ja orgaanisen kemian laboratoriot."*[29] Uudisosan myötä Metlan laboratoriotilat kolminkertaistuivat. Jos ulkoarkkitehtuurin aiheisto olikin moninaista, sulkivat ne sisäänsä huolella ja harkinnalla suunnitellut laboratoriotilat. Arkkitehtien hartaana tavoitteena oli tehdä tutkijoille mukava ja persoonallinen työympäristö. Työteon näkökulmasta keskuslaboratoriolla onkin selviä yhtymäkohtia 1900-luvun alun paviljonkien I ja II kodikkaaseen arkkitehtuuriin, verrattuna 60-luvun laboratorion anonyymiyteen. Sisätiloissa on monivärisyyttä, alakattojen muodonantoa, vaakaviivoitusta, muovimattojen kuviointeja, kiinteitä liimapuupenkkejä... yms. Rakennuksessa oli yksinkertainen keskikäytäväjärjestys ja sen molemmin puolin täydellisesti suunniteltuja laboratorioita tai toimistohuoneita. Pienen nivelosan välityksellä tapahtui kulku 60-luvun siiven puolelle. Tähän osaan muodostui pieni aulan tapainen, johon arkkitehdit suunnittelivat koristeeksi liimatusta puusta valmistetun abstraktin puukkoaiheen.

Kuvat 2000-luvun alusta, Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

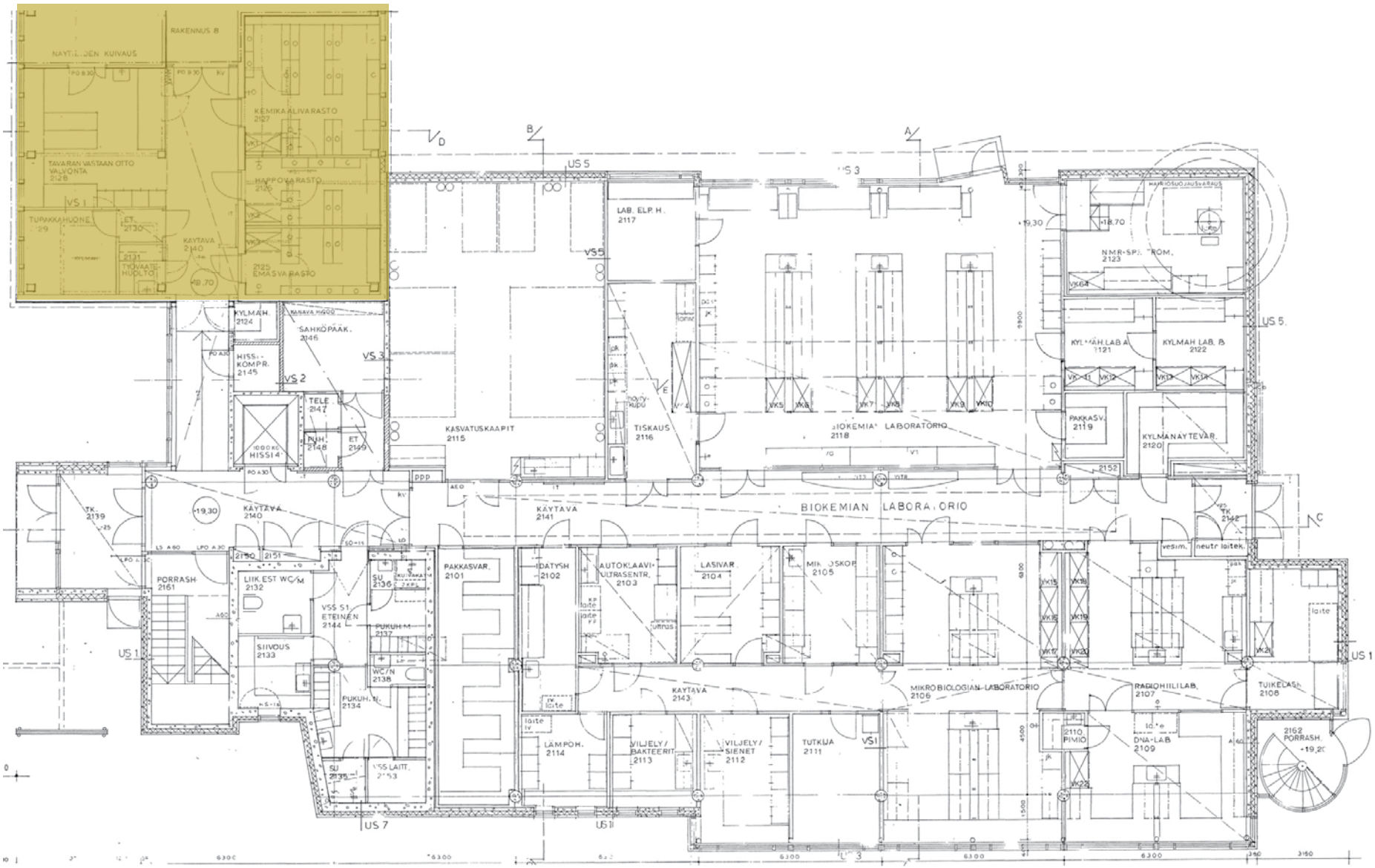

1. Kerros, Arkkitehtitoimisto
Rotko&Hytönen. 1995. Senaatin arkisto.

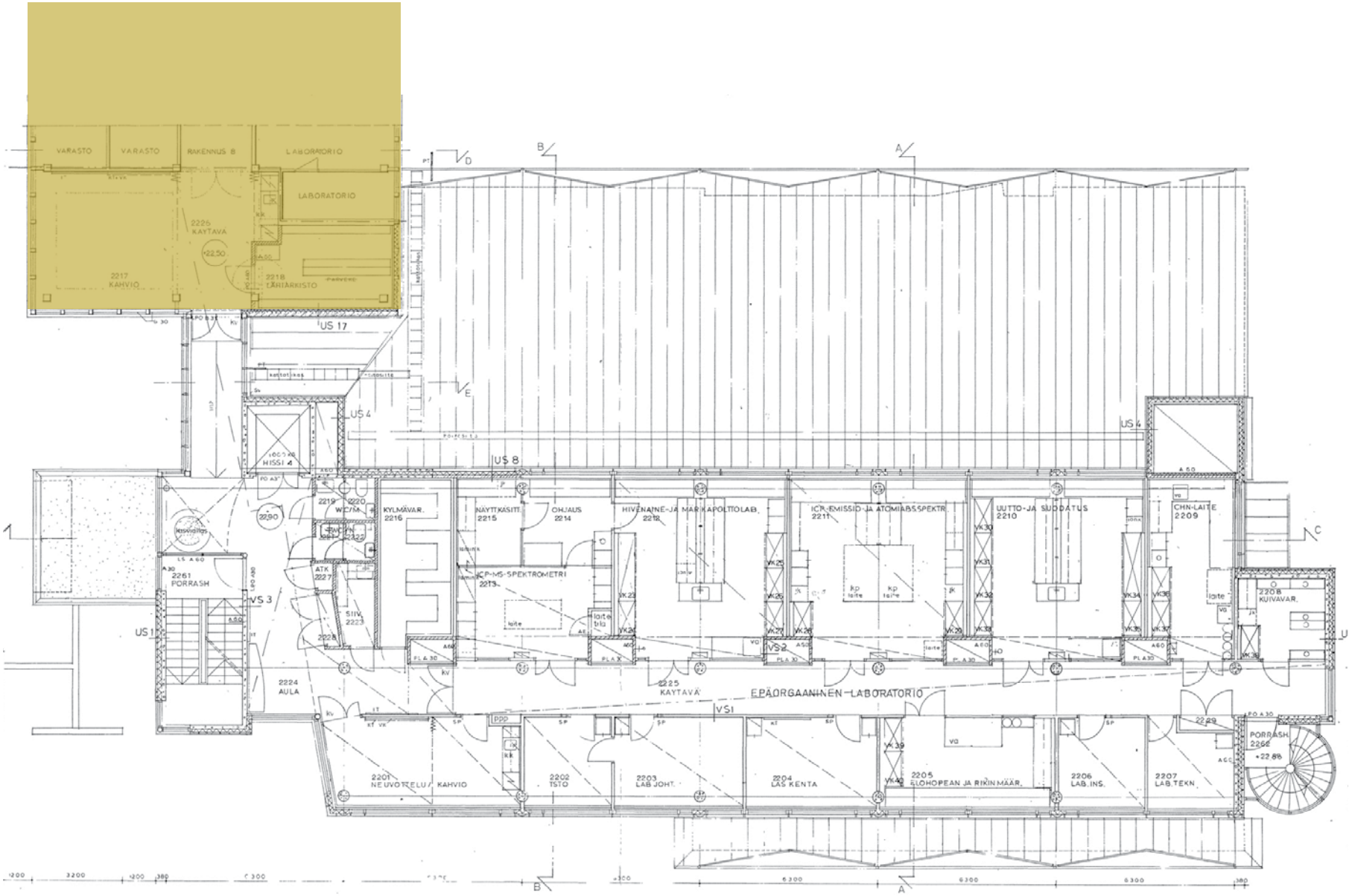

2. Kerros, Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen. 1995. Senaatin arkisto.

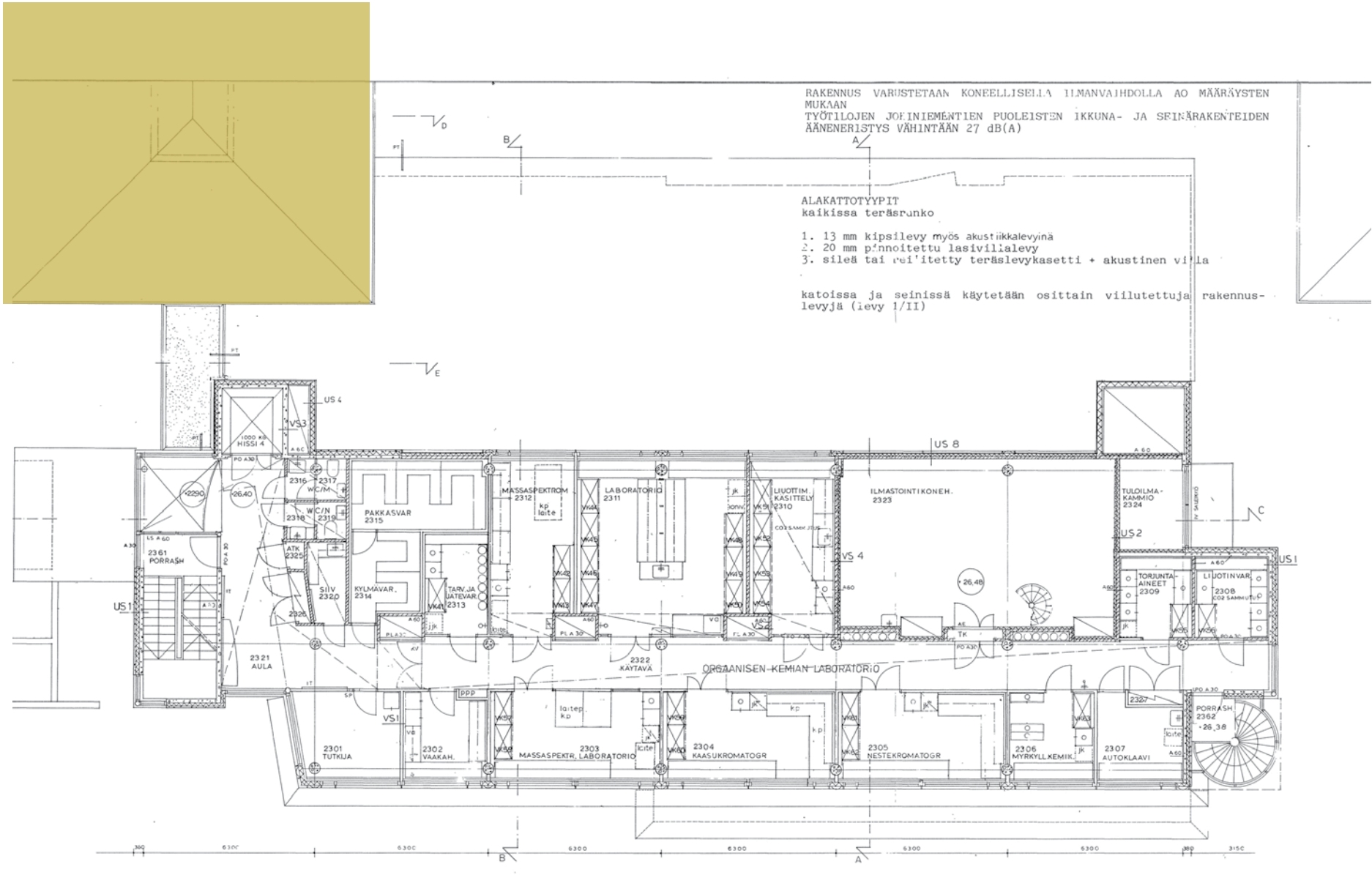

3. Kerros, Arkkitehtitoimisto
Rotko&Hytönen. 1995. Senaatin arkisto.

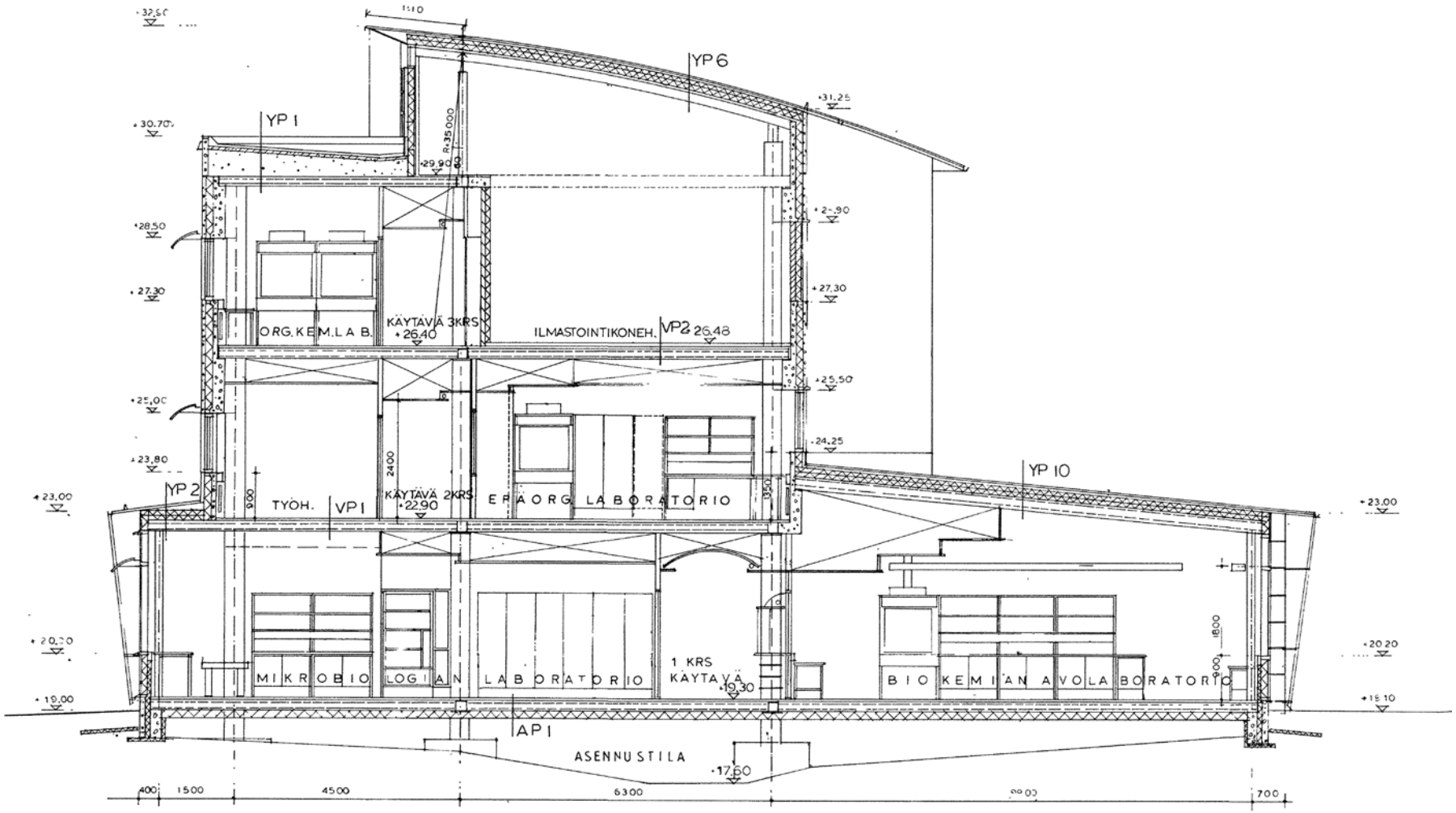

Leikkaus A-A. Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen. 1995. Senaatin arkisto.

Päivänvarjoaihe 1. kerroksen pihanpuoleisessa laboratorioissa. Pohjoiseen suuntaavan ikkunan edessä varjostin on puhtaasti somiste.

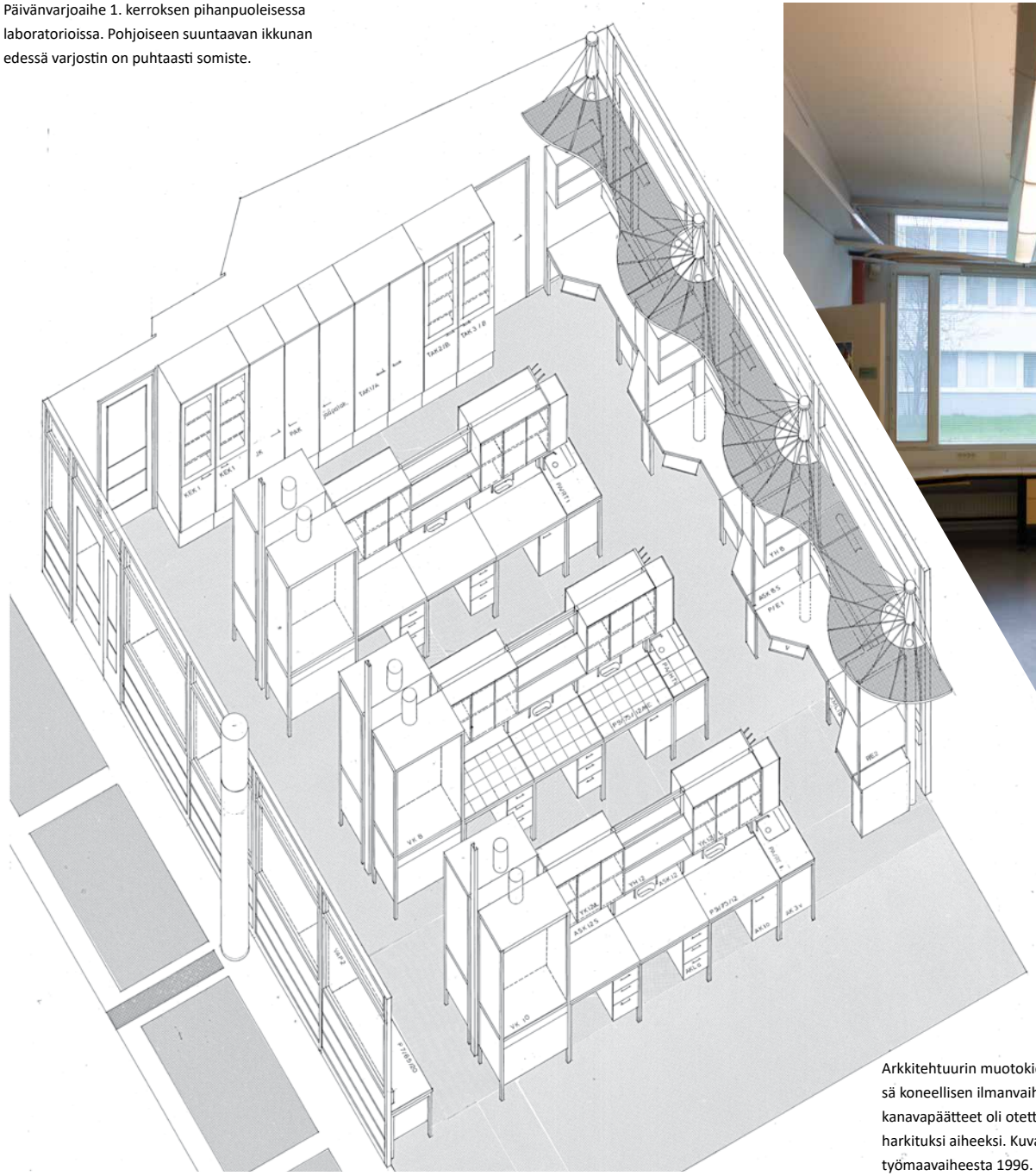

Arkkitehtuurin muotokielessä koneellisen ilmanvaihdon kanavapäätteet oli otettu harkituksi aiheeksi. Kuva työmaavaiheesta 1996.

Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

Kuvat 2000-luvun alusta, Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

Aulan penkki liimattua leppää

Nykytilanne

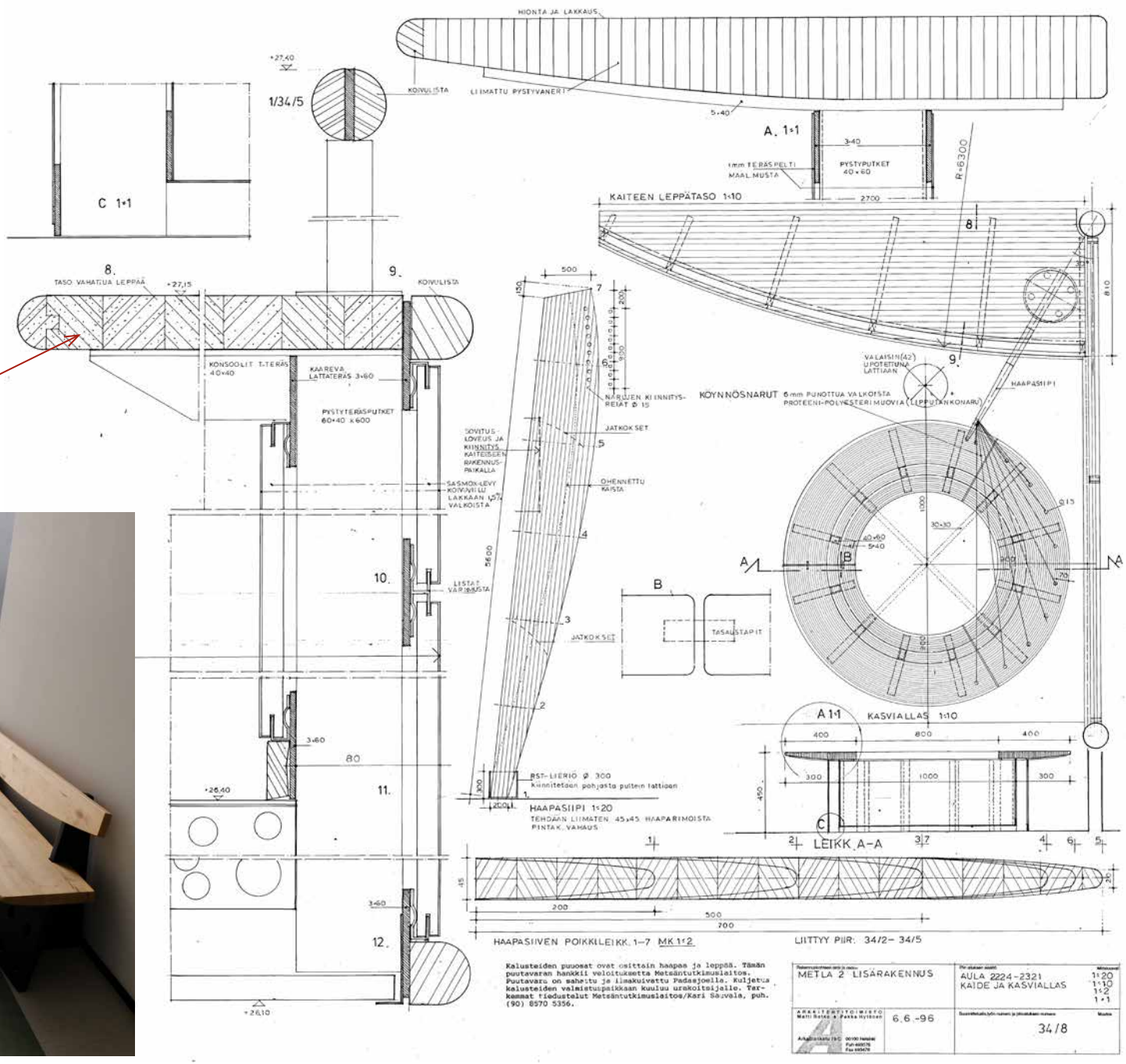

Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

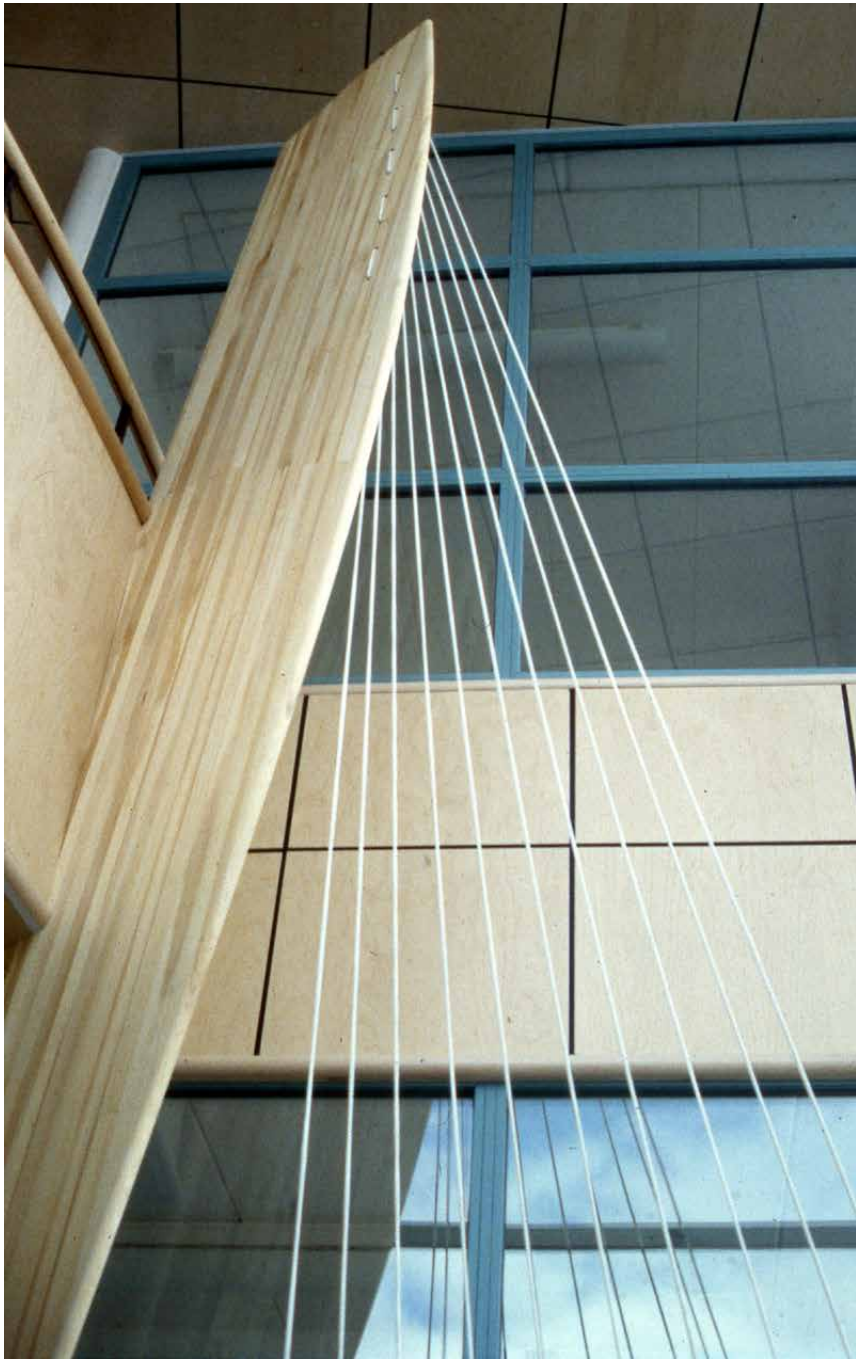

Haapapuusta liimattu ”siipi”, josta lähtevät teräslangat maantasossa olevalle kasvialtaalle. Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

Nykytilakuva

Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen

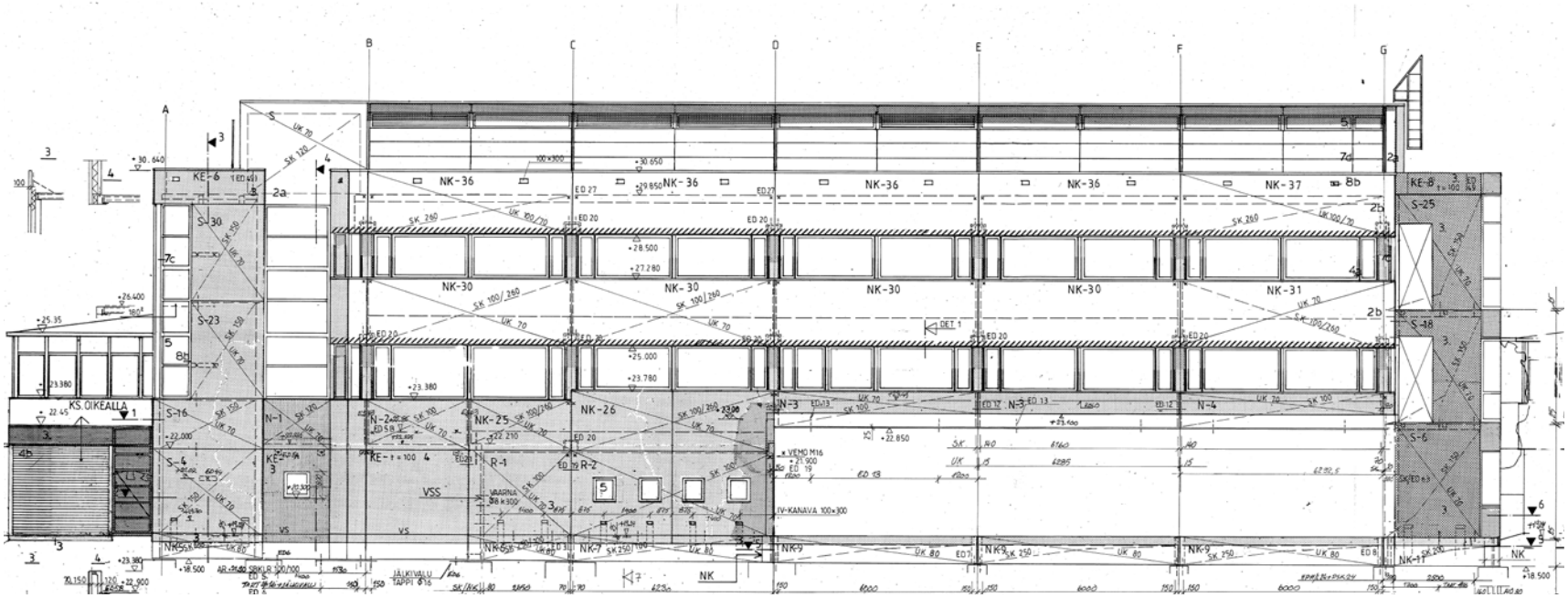

Rakennus muutettuna elementtikaavioksi. Insinööritoimisto Hansson & co. 1995. Vantaan rakennusvalvontatoimen arkisto.

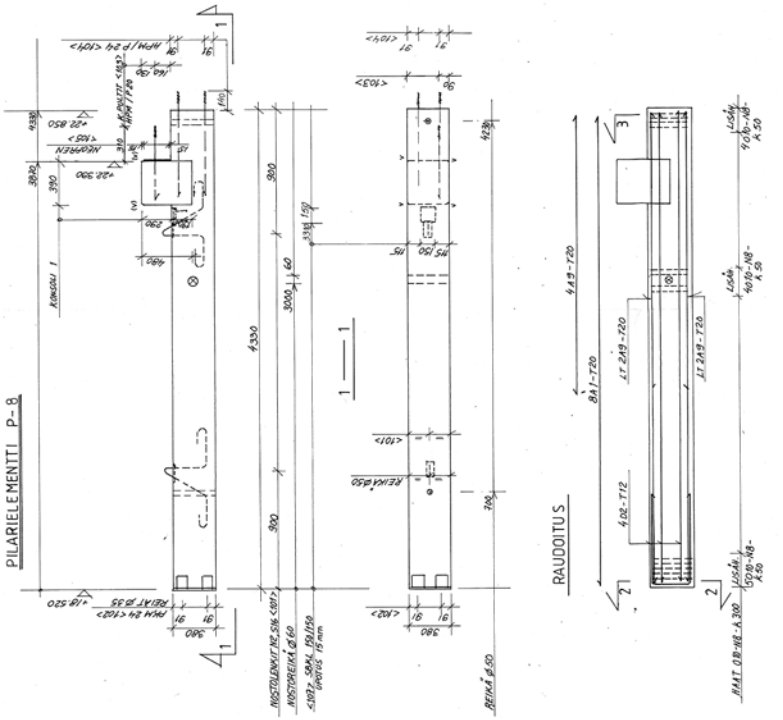

Pilarielementin rakennesuunnitelma, Hansson & co. Rakenneperiaate oli täysin sama kuin Metlan 1. vaiheessa, josta oheinen työmaa-aikainen valokuva 1992. Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen.

1997 lajennuksen sävykartassa on mukana myös haalea vaaleanpunainen, keltaisen, minunvihreän, mustan, siniharmaan ja betoninharmaan ohella. Alapohjan ja yläpohjan tuuletuksesta on tehty julksivua koristavat aiheet, vihreäksi maalatut suojuskotelot.

NYKYTILANNE

Varapoistumisporras

NYKYTILANNE

Alaosan keltainen verhous on peitetty kirkkaalla lasilla.

NYKYTILANNE

NYKYTILANNE

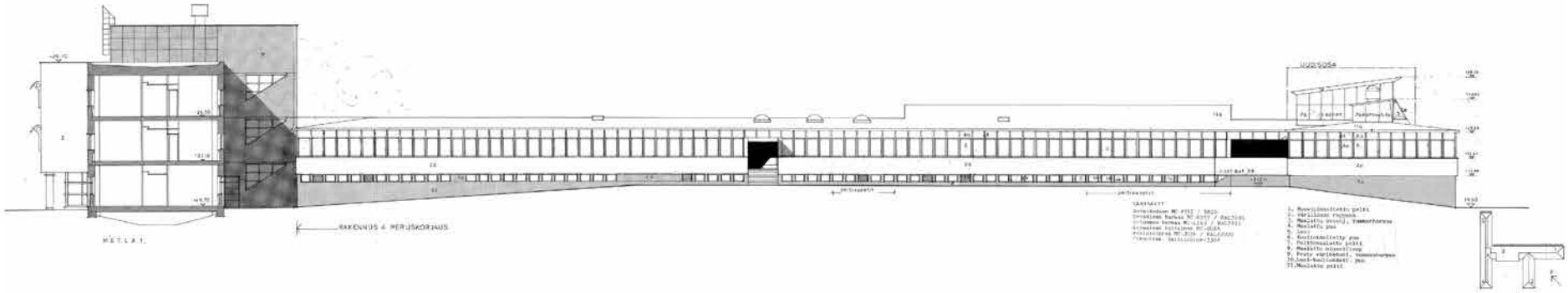

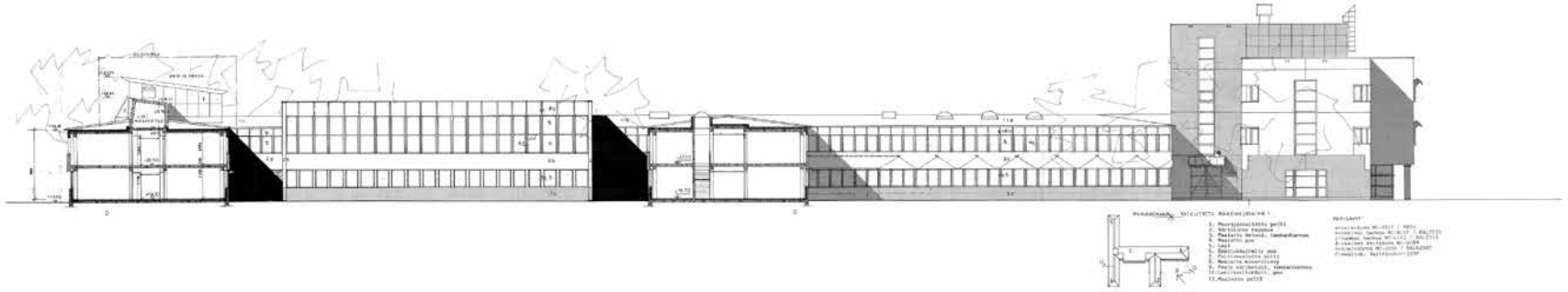

Yhdistelmäjulkisivut 1997. Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen. Senaatin arkisto.

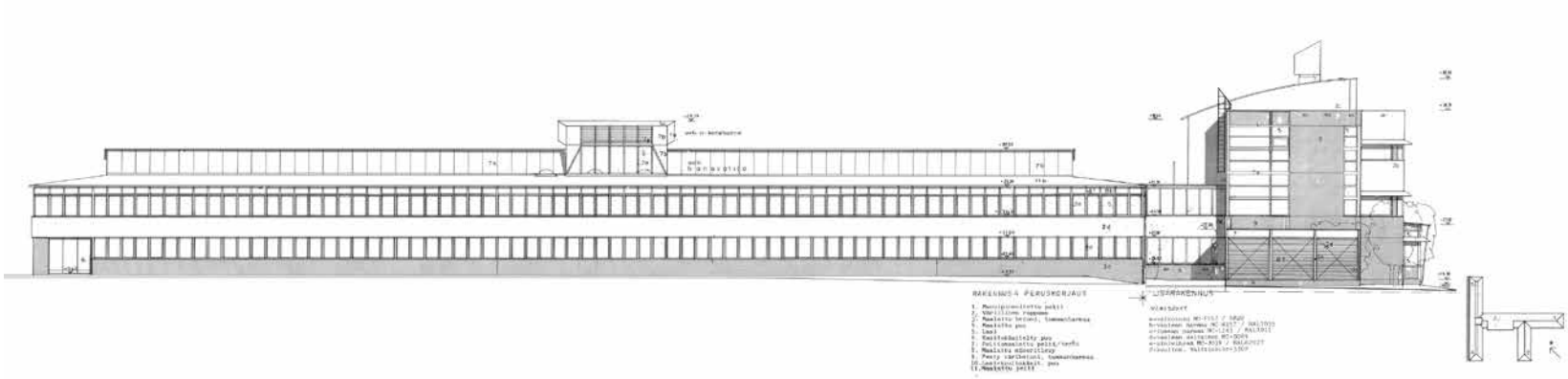
RAKENNUS 4 PERUSKORJAUS
UUDISRAKENNUS

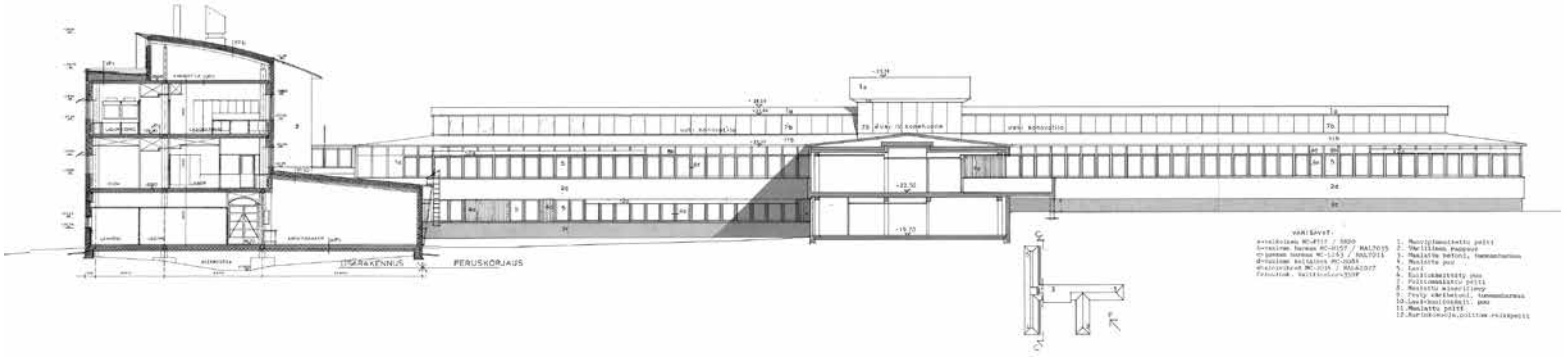
UUDISRAKENNUS
PERUSKORJAUS

Lähteet

Rakennusluvat

1963	694-63, Laboratoriorakennus 4, Osmo Sipari
1982	360-C-82, Laboratoriorakennuksen 4 vähäisiä sisätilamuutoksia, Rakh Irmeli Lipsonen
1983	62-1130-C-83, Laboratoriorakennuksen 4 peruskorjauksen II vaihe, Rakh Irmeli Lipsonen
1991	1398-91-B, Laboratoriorakennus 1, Rotko&Hytönen
1995	0681-95-B / 0422-97-D, Laboratoriorakennuksen laajennus 2, Rotko&Hytönen
2002	62-1614-02-D, Laboratoriorakennuksen 4 peruskorjaus, Rotko&Hytönen

Arkistot

Finna	www.finna.fi: valokuvia vapaasti julkaistavaksi
HKM	Helsingin kaupunginmuseo: valokuvia
KA	Rakennushallitus: Rakh III Iaa -kokoelmasta löytyvät piirustukset; Rakh III Ca:7, Ca:8, Ca:9 -kokouspöytäkirjat
Leo Osara	Arkkitehtitoimisto Leo Osaran valokuvia 1980-luvun lopulta
LUKE	LUKE / Metla, Erkki Oksasen ottamia valokuvia eri vuosikymmeniltä
MFA	Suomen arkkitehtuurimuseo: Valokuvia
MTT	Jokioisten toimipiste: valokuvia. Arkiston nykyinen sijainti tuntematon
MV	Museovirasto: valokuvia
Rotko&Hytönen	Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen: valokuvia, piirustuksia, asiakirjoja. Haastattelu 12/2018.
Senaatti	Senaatti-kiinteistöjen arkisto: piirustuksia
Vantaa rakv	Vantaan rakennusvalvontatoimen arkistopiirustukset, Vantaan ARSKA
Vantaa k. kartta	Vantaan kaupungin kertapalvelu, kartta.vantaa.fi: karttoja ja ilmakuvia
Vantaa k. arkisto	Vantaan kaupunginarkisto: rakennuslupa-asiakirjoja
Vantaa k. museo	Vantaan kaupunginmuseo: valokuvia
wiki	wikipedia.fi: valokuvia

Lyhyesti piirustus- ja asiakirja-aineistosta:

Osmo Siparin toimiston piirustuskokoelma on luovutettu Suomen arkkitehtuurimuseolle. Laajasta aineistosta huolimatta juuri MTK:n laboratoriorakennuksen aineisto ja ylipäätään tiedot hankkeesta puuttuvat täysin. Myöskään Kansallisarkiston Rakennushallituksen kokoelmasta ei löydy Siparin vaiheesta kuin muutama pääpiirustuskopio. Senaatti-kiinteistöjen arkistossa oleva Jokiniemeä koskeva aineisto on pääasiassa nuorempaa, 1990-luvulta alkaen. Vantaan rakennusvalvontatoimen arkistosta löytyy suurehko määrä 1960-luvun rakennesuunnitelmia ja niiden joukossa, virheellisesti lajiteltuna, Siparin pääpiirustukset. On oletettavaa, että 1960-luvun piirustuskopioita olisi mahdollista löytää MTT:n Jokioisiin mukanaan viemän aineiston joukosta, mutta Jokioisten kartanon arkisto on organisaatiouudistusten myötä hajonnut ja muutoinkin tämän suppean työn saavuttamattomissa. Sama koskee mahdollisuutta, että materiaalia voisi löytyä Metlan / Luken hallusta, mutta sen nykyistä sijaintia ei ole ryhdytty selvittämään. Vuonna 2014 rakennussuunnittelua koskevia asiakirjoja oli Vantaalla Jokiniemessä, mutta sittemmin Metlan / Luken muutto on vienyt arkiston mennessään. 1990-luvun laajennusten arkkitehtisuunnitteluaineisto on kattavasti Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytösellä, tosin toimisto on lopettanut toimintansa. Piirustuksista on tässä yhteydessä skannattu muutamia ja kerätty melko suuri otos toimiston ottamia valokuvia. Erikoissuunnitelmat löytyvät Vantaan ARSKA-palvelusta.

Kirjallisuus ja lehdet

Arkkitehti 1952, 4/1976, 12/1964, 1989, 1991.

Elämän puolesta – Maatalouden tutkimuskeskus 100 vuotta. Maatalouden tutkimuskeskus, 1998.

Eskola, Amanda, 2002. *Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930-1979*. Inventointiraportti.

Laine, Jaana. *Metsästä yhteiskuntaan, Metsäntutkimuslaitos 1917-2012*. 2017

Helsingin maalaiskunta. Toimi. Inkinen, Leppänen, Lähteenoja. 1968.

Helsingin Sanomat 1963, 1964, 1980, 1982, 1985, 19997, 2008.

Länsi-Savo 1964.

Maanviljelystoimikunta – Maatalousministeriö 90 vuotta 1860–1950; Muistojulkaisu. Helsinki, 1950. Valtioneuvoston kirjapaino.

Maatalouden tutkimuskeskuksen kahdeksan vuosikymmentä 1898–1978. Toim. Erkki Rytsä. Helsinki, 1978. Valtion painatuskeskus.

Maaseudun Tulevaisuus 1964.

MTTK Jokioinen. Maankäyttösuunnitelma 1973. Arkkitehtitoimisto Olli Kivinen ja Museovirasto.

Rakennushallituksen vuosikertomus 1964.

Rotko, Matti. Muistelmat, *Leikkiä, Laulua, Piirustusta*. 2017. Omapainate.

Salokorpi, Asko, *Arkkitehtuuri vuoden 1940 jälkeen*. ARS 6, 1990.

Simonsuuri, Kirsi. *Pohjoinen yökirja,* 1981.

Viitteet

1 . . . . . Maatalouden tutkimuskeskuksen kahdeksan vuosikymmentä 1978, 54–60.
2 . . . . . Maanviljelystoimikunta – Maatalousministeriö 90 vuotta, 163–166 & Elämän puolesta 1998, 25.
3 . . . . . Elämän puolesta 1998, 41.
4 . . . . . Elämän puolesta 1998, 33.
5 . . . . . MTTK Jokioinen. Maankäyttösuunnitelma 1973. s. 24.
6 . . . . . Maatalouden koetoiminnan keskusvaliokunnan arkisto, He3. Irrallinen kuitti arkkitehtuurikilpailun aineiston vastaanottamisesta 1954. KA
7 . . . . . MTTK Jokioinen. Maankäyttösuunnitelma 1973. s. 23.
8 . . . . . MTTK Jokioinen. Maankäyttösuunnitelma 1973. s. 27.
9 . . . . . MTTK Jokioinen. Maankäyttösuunnitelma 1973. s. 3.
10 . . . . . http://docomomo.fi/kohteet/kudeneule-oyn-tehdasalue/
11 . . . . . https://www.finna.fi/Record/hkm.HKMS000005:km003ypt
12 . . . . . Salokorpi, Asko, Arkkitehtuuri vuoden 1940 jälkeen. ARS 6, 1990, s. 49.
13 . . . . . Arkkitehti 1952, liite, s. 29.-31.
14 . . . . . http://www.mfa.fi/arkkitehtiesittely?apid=957170
15 . . . . . HS 15.6.2008. Kuolleet; arkkitehti Osmo Sipari. Arvi Ilosen muistokirjoitus.
16 . . . . . Rakennushallituksen vuosikertomus 1964, s. 9.
17 . . . . . Laine, Jaana. 2017, s. 173.
18 . . . . . HS 7.2.1982. Metsäntutkimuslaitos haluaa muuttaa Vantaalle.
19 . . . . . RakhIII, Iaa 802, Irmeli Lipsosen suunnitelmia 1980-194.
20 . . . . . Matti Rotkon muistelmat, Leikkiä, Laulua, Piirustusta. 2017. Omapainate.
21 . . . . . Simonsuuri, Kirsi. Pohjoinen yökirja, 1981. Simonsuuri oli yliopiston apulaisprofessori 1978-1981.
22 . . . . . ”Kuuluisimpia Oulun megastruktuuriin ”katoajia” oli opetusministeriön legendaarinen kansliapäällikkö **Jaakko Numminen**, joka on kuvaillut eksymistään: ”Meidän piti löytää se sali, mutta eihän me sitä löydetty. Se oli aivan mahdotonta se orientaatio.” Juha Vuorinen, Siperialainen tehdas, Eksymisiä ja kohtaamisia Oulun yliopistossa, 2004. www-artikkeli Kaltio-lehdessä. http://www.kaltio.fi/vanhat/indexdc82.html?607; Arkkitehti 4/1976.
23 . . . . . Tiedot arkkitehtitoimisto Hytönen ja Rotko referenssiluettelo.
24 . . . . . Pallasmaa, Juhani. Rakennustaiteen rajat – kohti hiljaisuuden arkkitehtuuria. Arkkitehti 6/1990.
25 . . . . . Salokorpi, Asko, Arkkitehtuuri vuoden 1940 jälkeen. ARS 6, 1990, s. 75.
26 . . . . . Metsäntutkimuslaitoksen lisärakennuksen harjannostajaistiedote 21.11.1996. Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen.
27 . . . . . Metsäntutkimuslaitos Metla. Rakennushankkeen tiedote 1992. Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen.
28 . . . . . Rotko&Hytönen, rakennusselitys 1991. Arkkitehtitoimisto Rotko&Hytönen.
29 . . . . . HS 7.6.1997. Metalle valmistui pitoisuuksia mittaava keskuslaboratorio.

4104	Tiskaus
Kuvailu	Ensimmäisen kerroksen työtila, jossa lattia harmaata kaakelia; seinässä mintunvihreää. Huoneen kalustus on todennäköisesti uusittu vuoden 2003 peruskorjauksen yhteydessä, eikä alkuperäisiä pintoja ole juuri havaittavissa. Kalustuksen värityksessä vaaleansinistä, vaaleanvihreää ja keltaista.

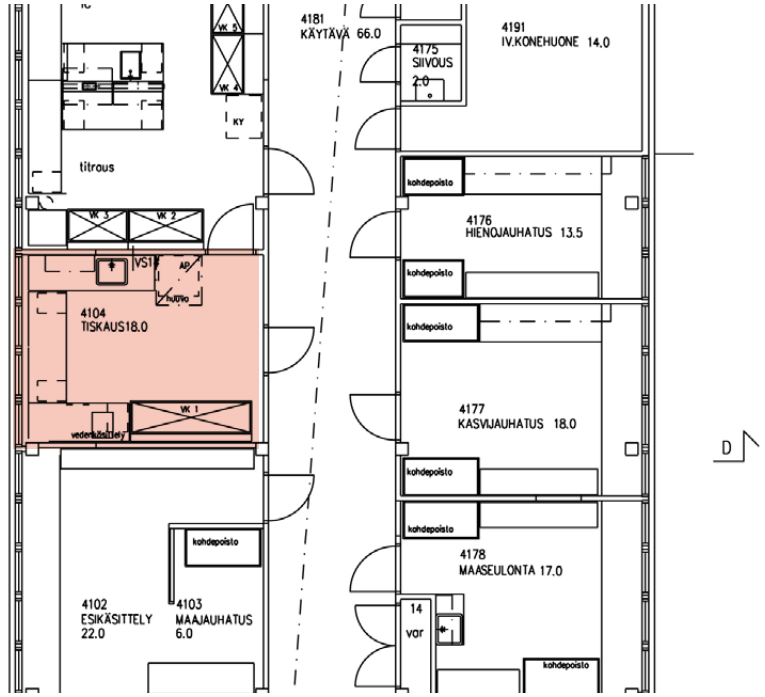

1 krs

4105	Vesilaboratorio
Kuvailu	Laboratoriotilasta avautuu näkymä Jokiniemenkujalle. Ikkunat on uusittu vuoden 2003 peruskorjauksen yhteydessä. Kalustus on todennäköisesti peräisin samalta ajanjaksolta. Työtasojen on runko mustaksi maalattua terästä, niiden yhteydessä olevat vetolaatikostot keltaiseksi maalattuja. Osa työtasoista on päällystetty keskiharmaalla kaakelilla. Lattia on harmaata linoleumia / muovimattoa. Lasiovet ovat peittomaalattuja ja sävyltään laakaovien tapaan lilahtavan harmaita, ja niissä on yksityiskohtana vaakasuuntaiset, oranssiksi maalatut pyöreät teräsputket.

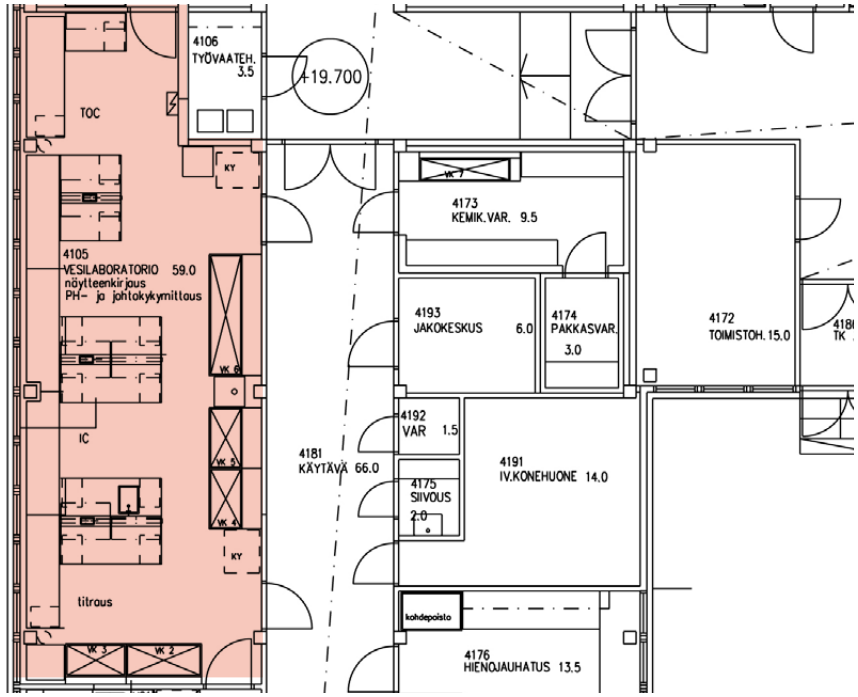

1 krs

4112	Toimistohuone
Kuvailu	Tyypillinen ensimmäisen kerroksen toimistohuone, jossa vuoden 2003 peruskorjauksen yhteydessä uusitut ikkunat ja yksivärisesti maalatut seinät. Lattia on harmaata linoleumia / muovimattoa mustin jalkalistoin. Huullettu laakaovi kehyslistoineen on maalattu samalla lilahtavan harmaalla sävyllä. Keskikäytävän seinälinjaan sijoittuva kantava betonipilari on nähtävissä huoneessa. Vaaleaksi maalatussa katossa on näkyvissä muottilaudoituksen jättämä kuviointi. Sähköt on vedetty pinta-asennuksina.

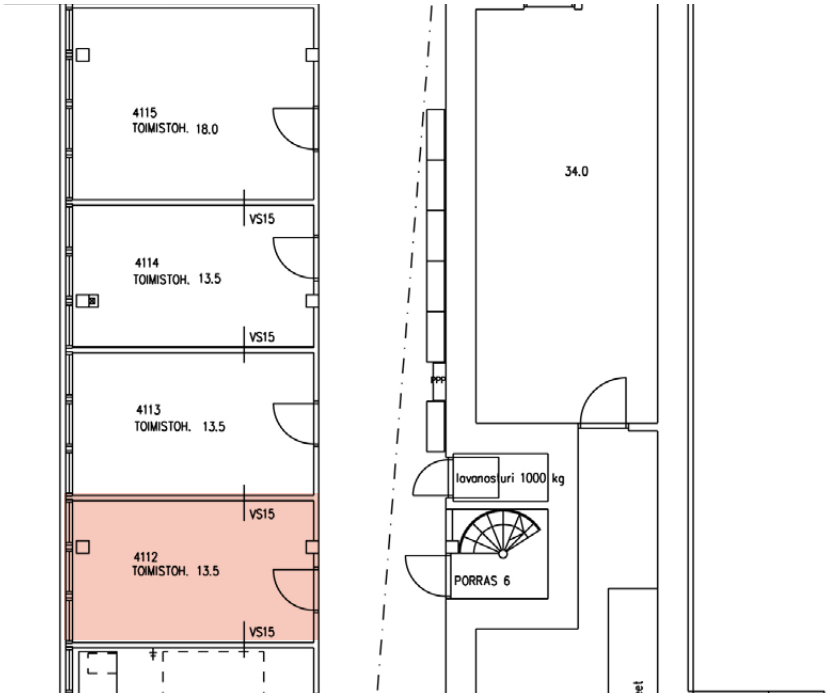

1 krs

RAK 4 - 1964

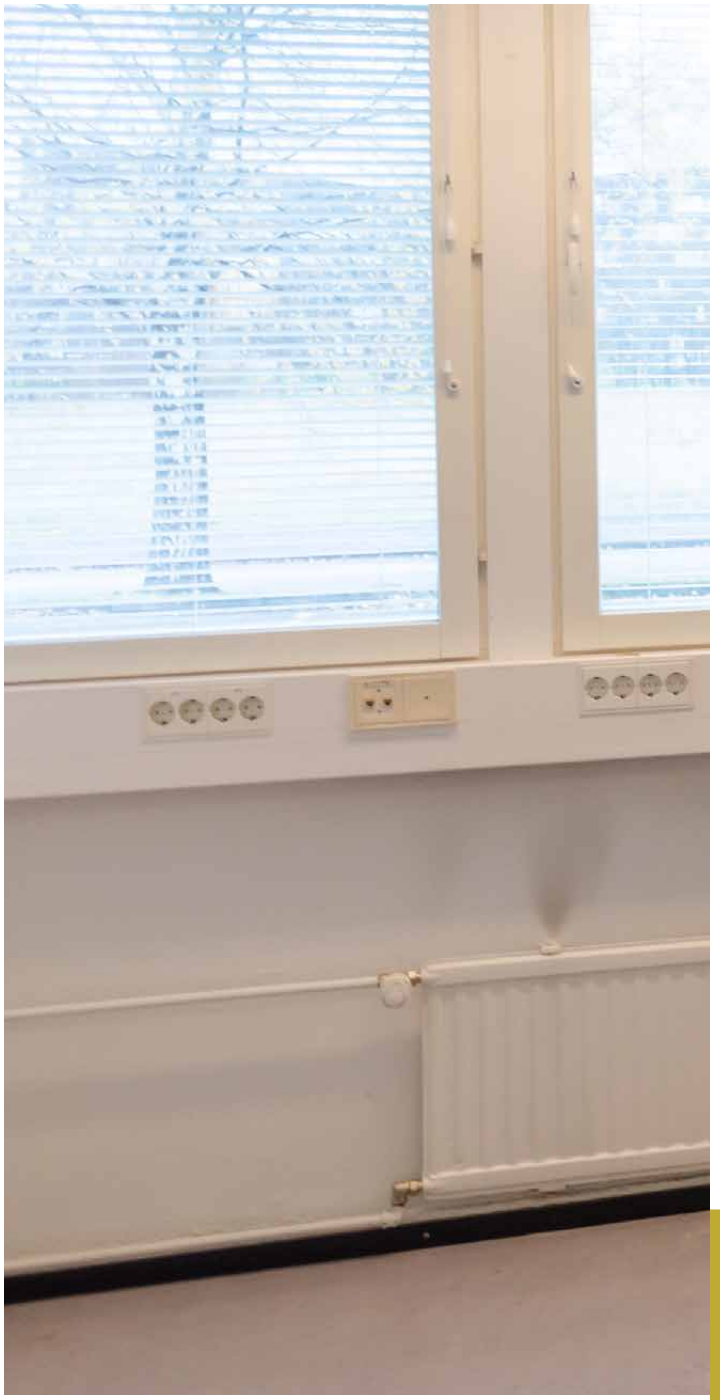

4123,4124	Kemikaalivarasto ja esikäsittely
Kuvailu	Tilassa säilynyt kauttaaltaan 6-kulmainen laatoitus. Erityispiirteenä ovat säilyneet myös alkuperäiset kaksinkertaiset yläikkunat. Muottilaudoitettu betonikatto on maalattu valkoiseksi.

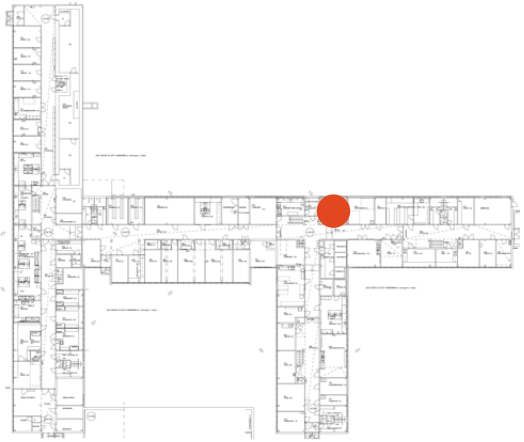

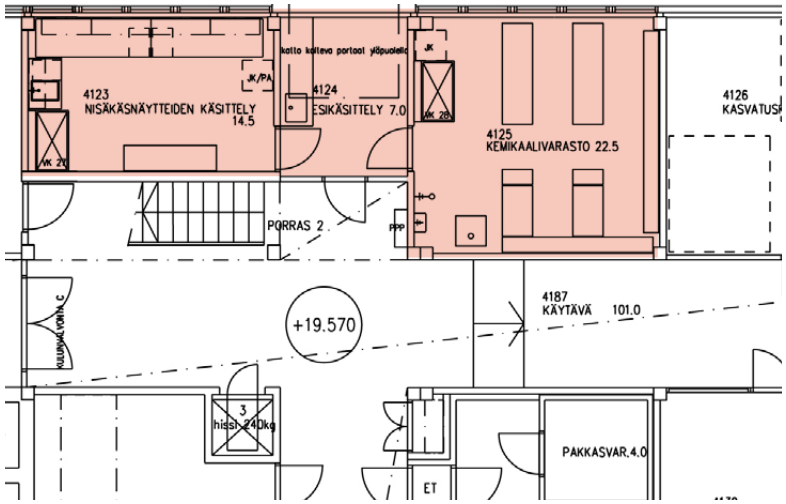

1 krs

4170	Tutkijan huone
Kuvailu	Tyypillinen ensimmäisen kerroksen tutkijan huone, jossa kantavat rakenteet artikuloivat tilaa. Ikkunaseinälle sijoittuva työtaso ei liene alkuperäinen. Lattia on harmaata linoleumia / muovimattoa mustin jalkalistoin. Huullettu laakaovi ja kehyslista on maalattu samalla lilahtavan harmaalla sävyllä. Vaaleaksi maalatussa katossa ja palkeissa on näkyvissä muottilaudoituksen jättämä kuviointi. Sähköt on vedetty pinta-asennuksina. Ikkunaseinälle sijoittuva johtokanava on tyypillinen piirre kaikille rakennuksen toimistohuoneille.

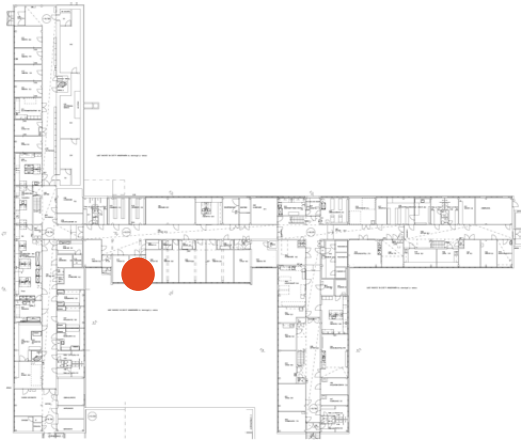

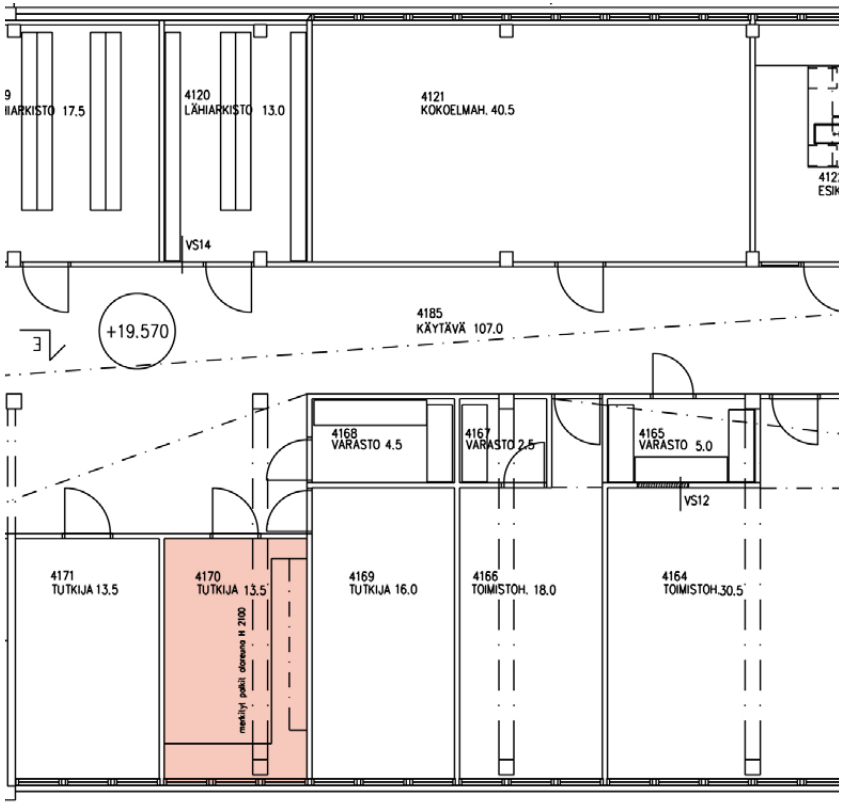

1 krs

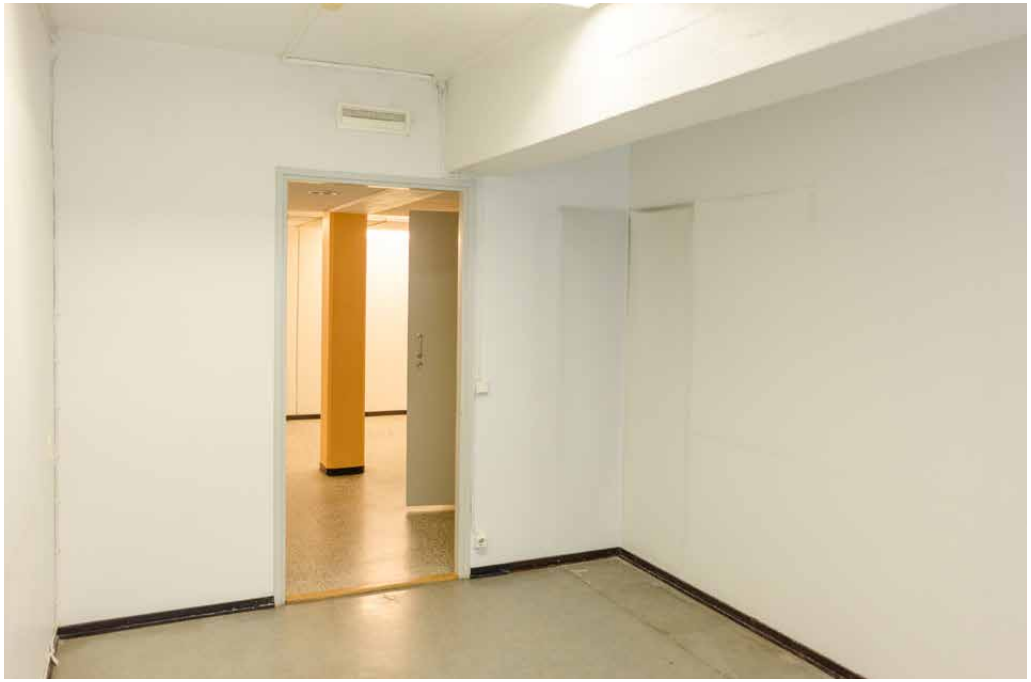

4183, 4184	Käytävä ja sisäänkäynti 4F
Kuvailu	Erityispiirteenä käytävässä vihertävä muovilaatoitus jossa mustat reunat ja poikittaisviivoitus. Kattovalaisimet on uusittu 2003 peruskorjauksen yhteydessä. Sisäänkäynnin 4F tamminen ulko-ovi vetimineen on säilynyt pitkälti alkuperäisessä 1960-luvun asussaan.

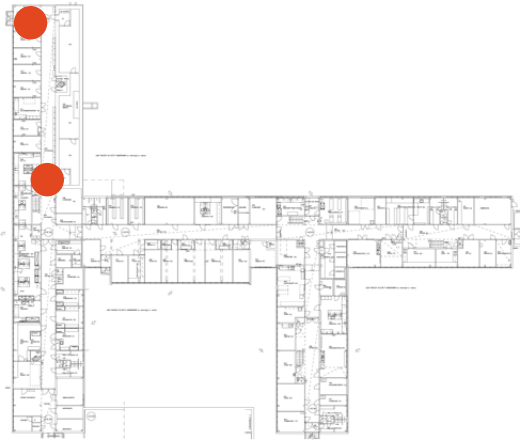

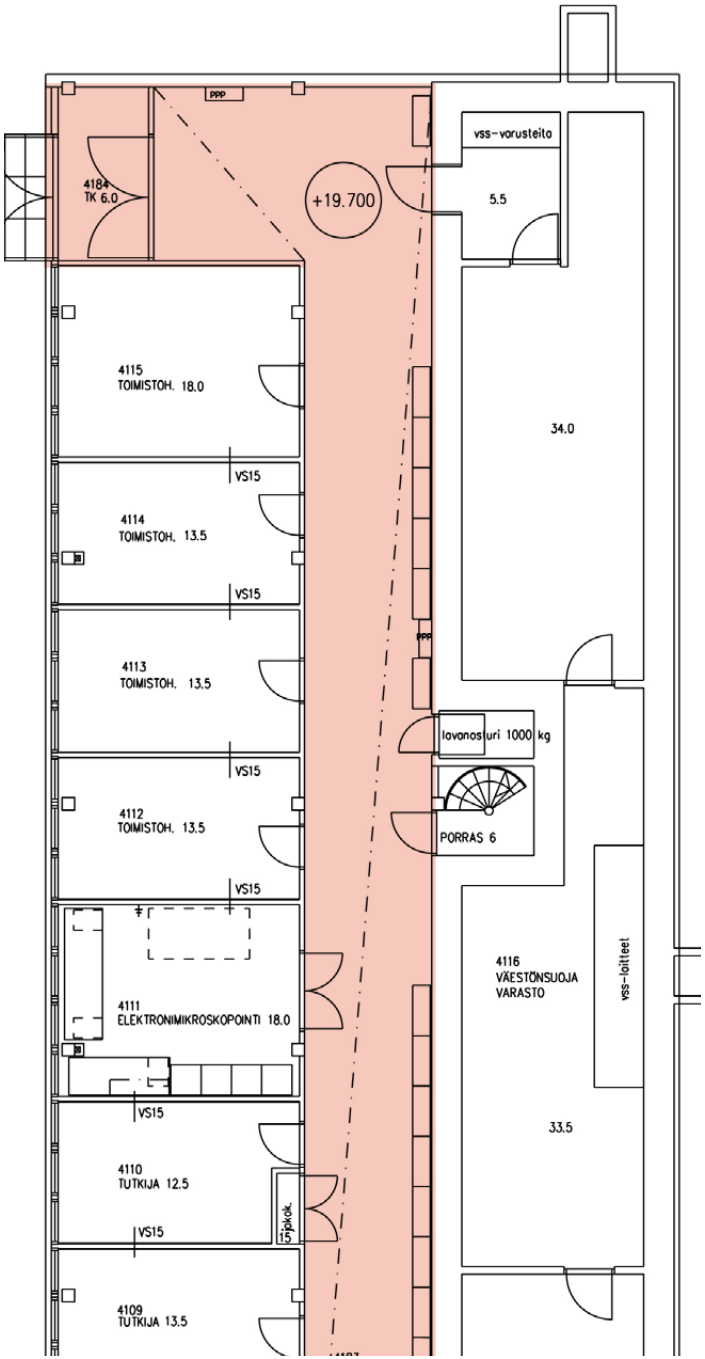

1 krs

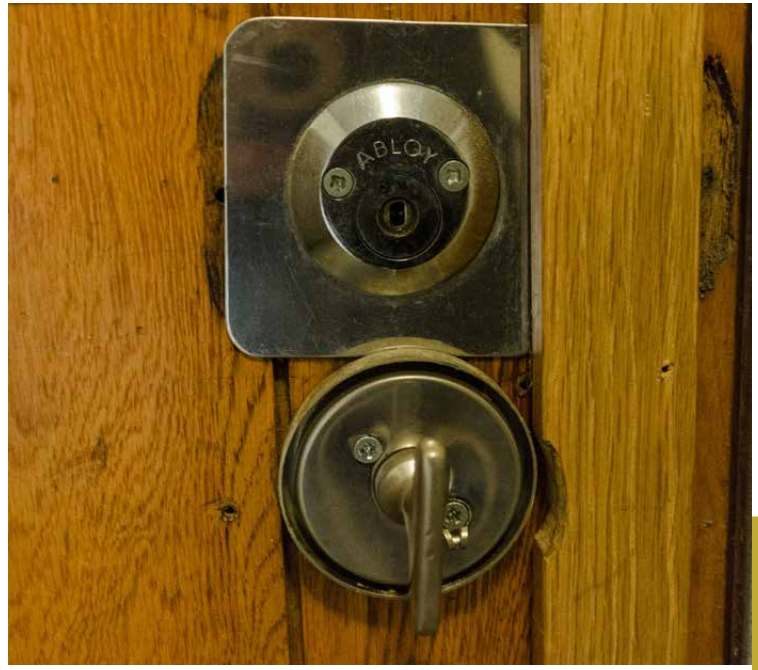
ABLOY

4185	Käytävä
Kuvailu	Käytävässä alkuperäinen mosaiikkibetonilattia ja mustat jalkalistat. Huoneiden laakaovet uusittu vuoden 2003 peruskorjauksen yhteydessä, samoin kattovalaisimet ja alakaton rakenteet. Kantavien palkkien keltainen väritys lie uudistettu peruskorjauksen yhteydessä. Käytävästä on yhteys sisäpihalle. Lakattu tamminen ulko-ovi vetimineen on säilynyt alkuperäisessä 1960-luvun asussa.

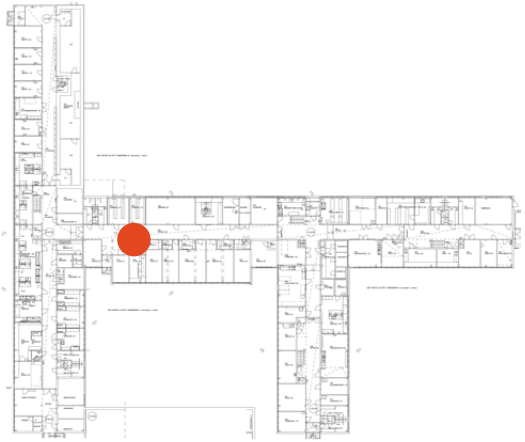

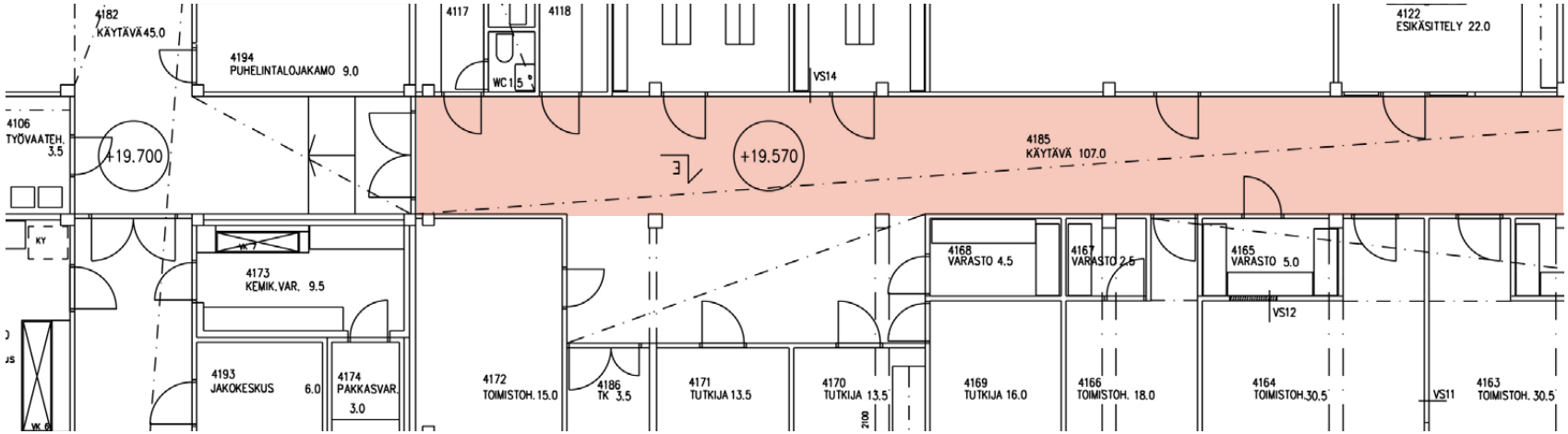

1 krs

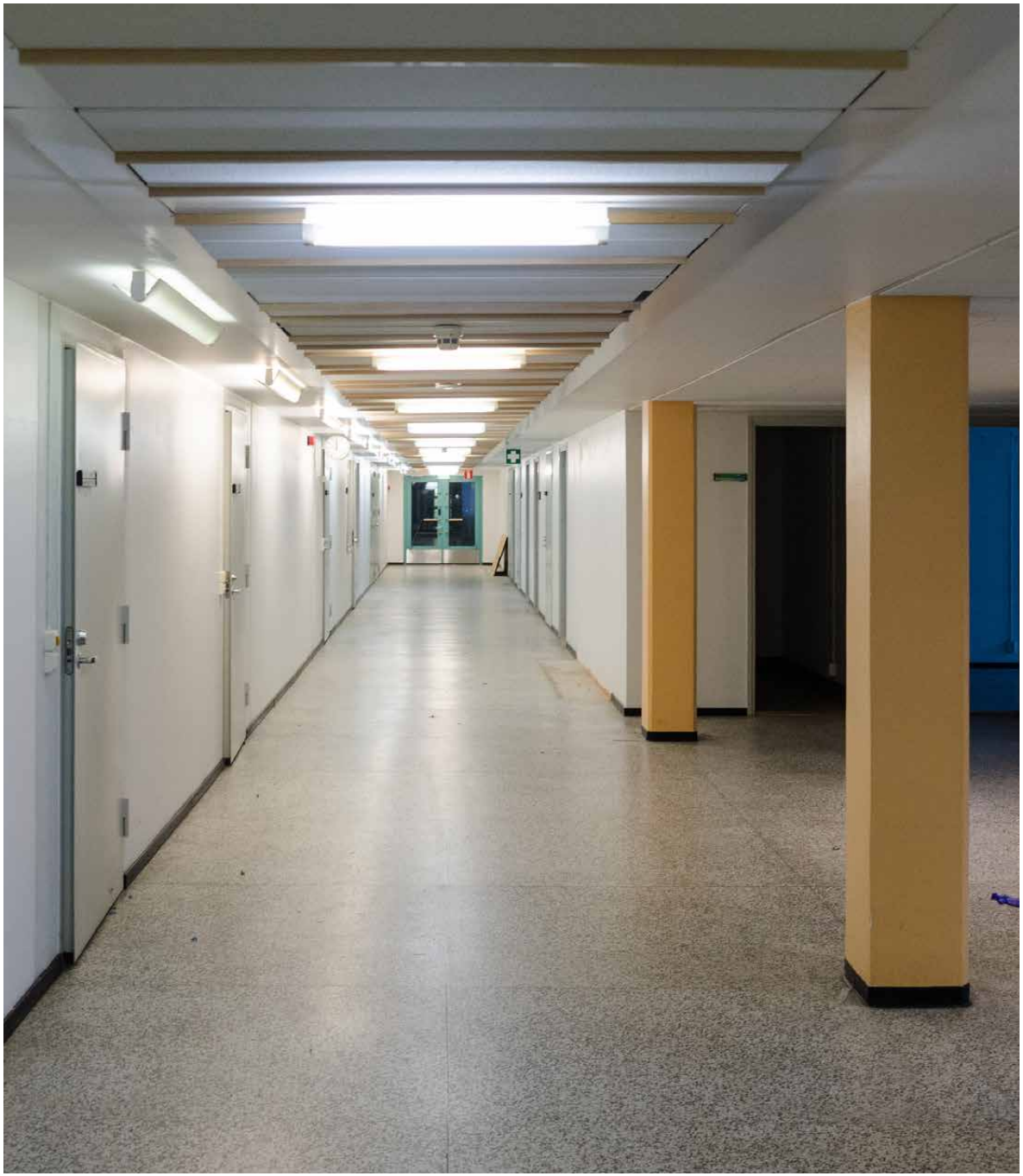

4187	Käytävä ja hissi
Kuvailu	Käytävässä on alkuperäinen mosaiikkibetonilattia, puiset jalkalistat ovat mustiksi maalattuja. Käytävien väliovet on uudistettu 1990...2000-luvulla ja ne on maalattu mintunvihreällä sävyllä. Hissi on säilynyt pääosin alkuperäisessä 1960-luvun asussaan.

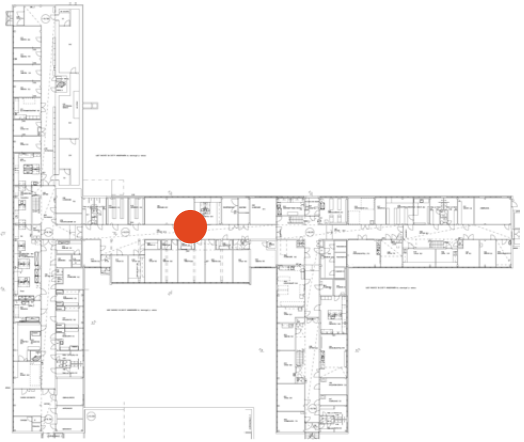

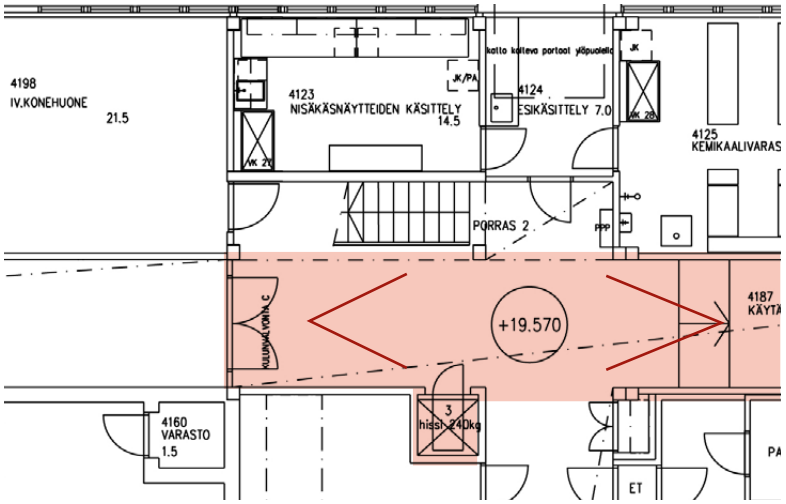

1 krs

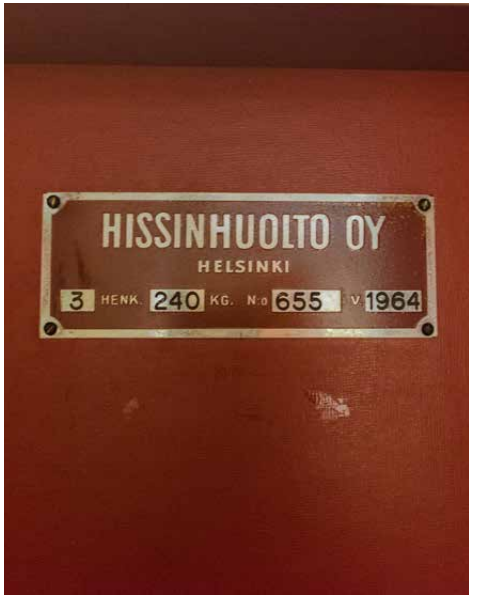

4203	Siivoushuone
Kuvailu	Tilassa säilynyt alkuperäisiä 1960-luvun vesikalusteita.

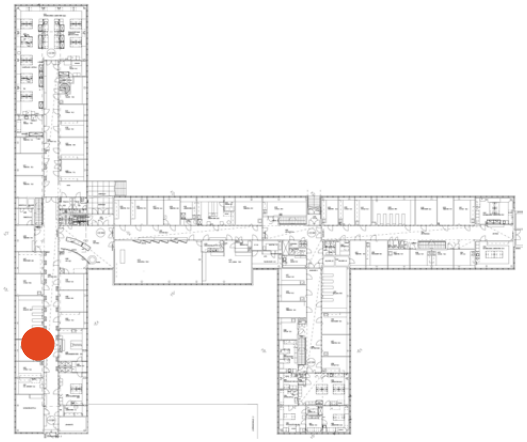

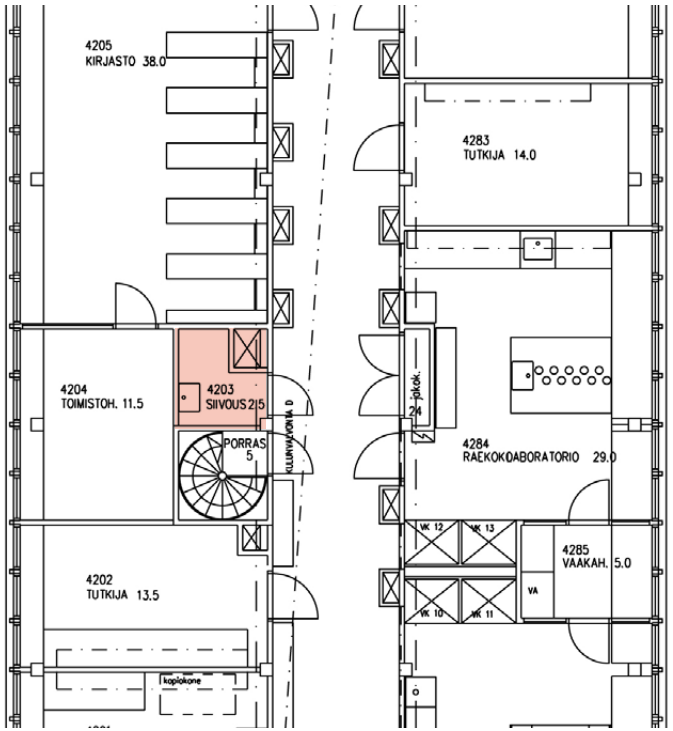

2 krs

4206	Tutkijanhuone
Kuvailu	Vesipisteellä varustettu tutkijanhuone, muutoin tyypillinen. Lattiat harmaata muovimattoa, mustat jalkalistat. Vaatenaulakko sekä vesipisteen läheisyydessä käytetty 4-kulmainen lasitettu laatta lienevät fragmentteja alkuperäisestä 1960-luvun ilmeestä.

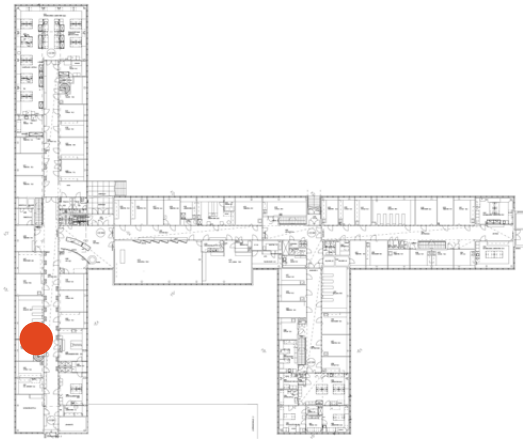

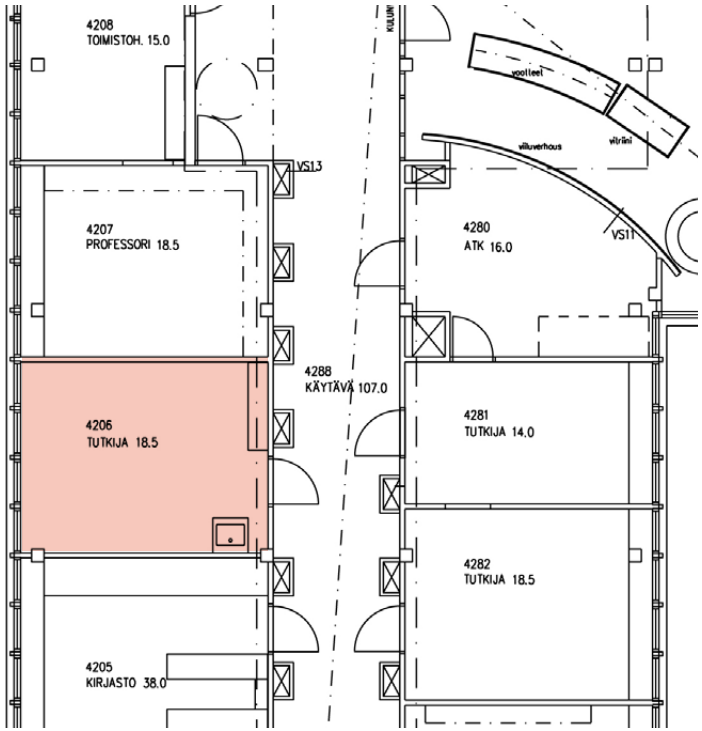

2 krs

4214	Laboratorio
Kuvailu	Suuri yhtenäinen laboratoriotila, jonka kalustus uusittu 1990...2000-luvulla. Värityksessä hallitsevia elementtejä ovat mintunvihreäksi maalatut hyllyt ja niiden vastinparina olevat vaaleankeltaiset vetolaatikostot. Lattiat ovat 4-kulmaista harmaata keraamista laattaa. Laboratorioon kulku tapahtuu peruskorjauksen yhteydessä uusitun mintunvihreän yleisilmeen omaavan teräs-lasioven kautta.

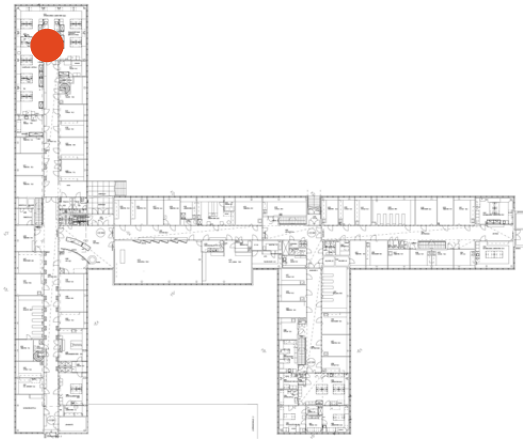

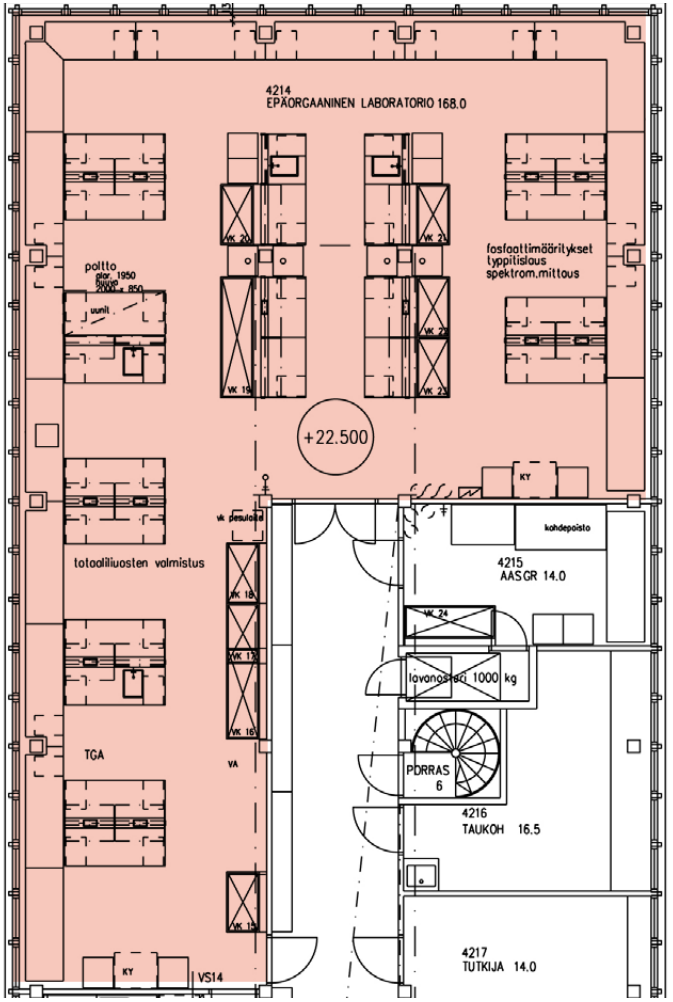

2 krs

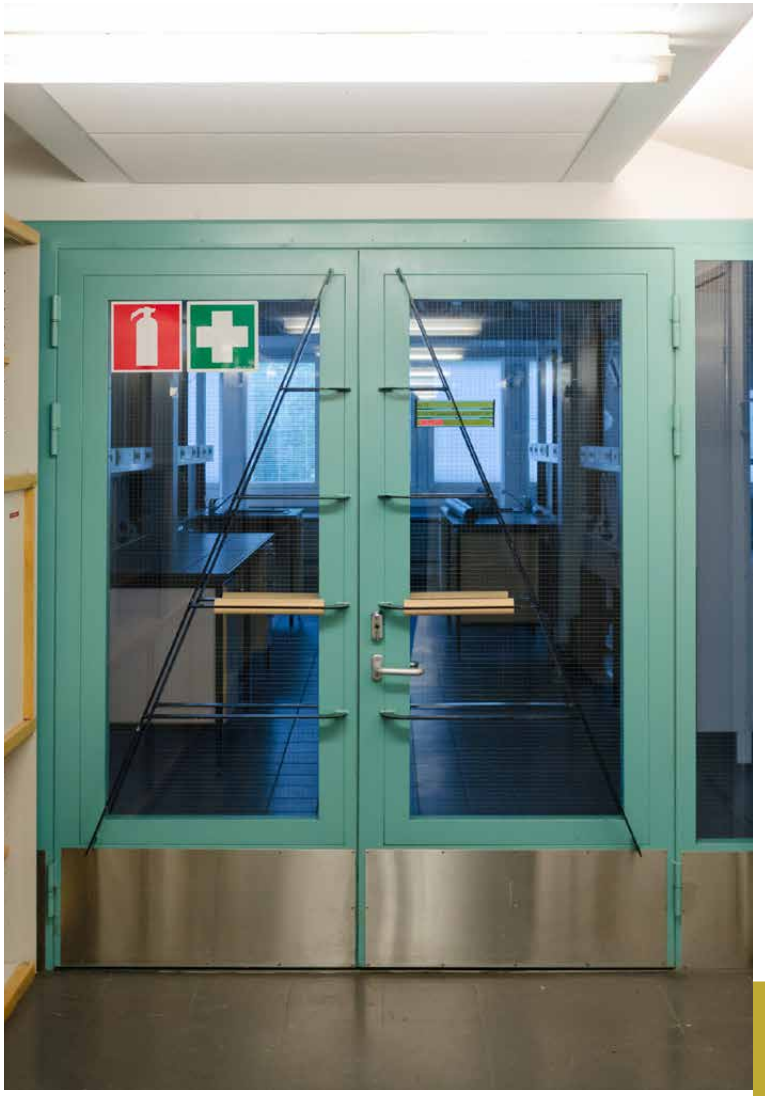

4222	Pesuhuone ja WC
Kuvailu	Tilan kalustus on uusittu 2000-luvulla, mutta joitakin alkupeärisiä yksityiskohtia on säilynyt. Ovessa on alkuperäinen Solifer-sarana uraruuvikiinnityksellä (esimerkki) Myös oven vedin on alkuperäinen.

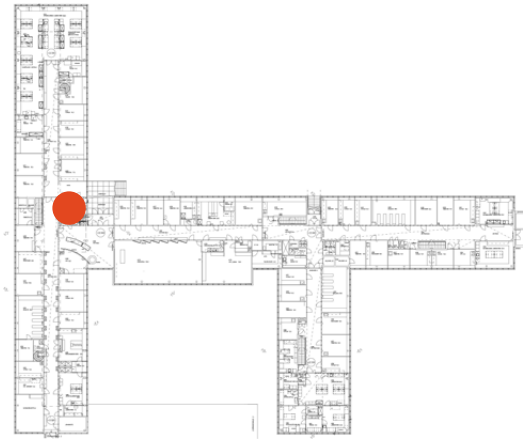

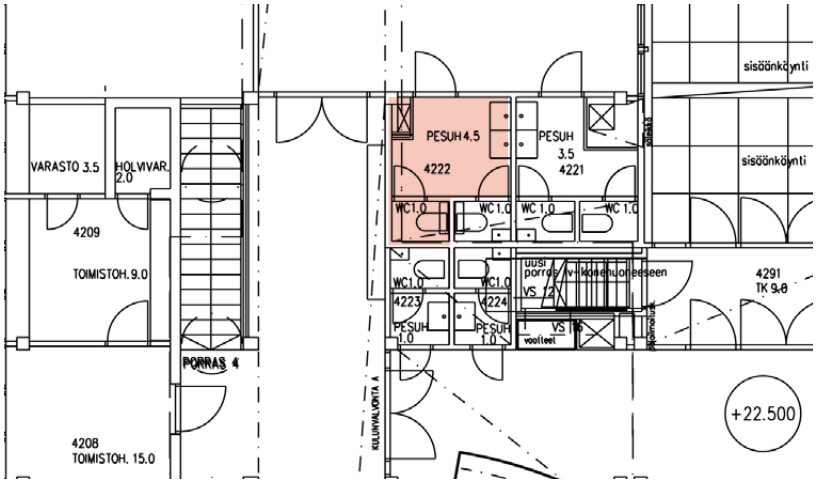

2 krs

Purell

4227	Toimistohuone
Kuvailu	Tyypillinen toisen kerroksen toimistohuone, jossa ikkunaseinän suuntainen tummapintainen työtaso mustaksi maalatuin teräsjaloin. Lattiat ovat harmaata muovimattoa. Huoneessa on säilynyt oletettavasti alkuperäinen 1960-luvun naulakko.

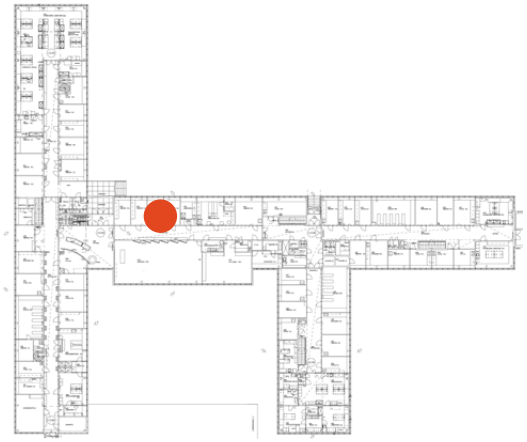

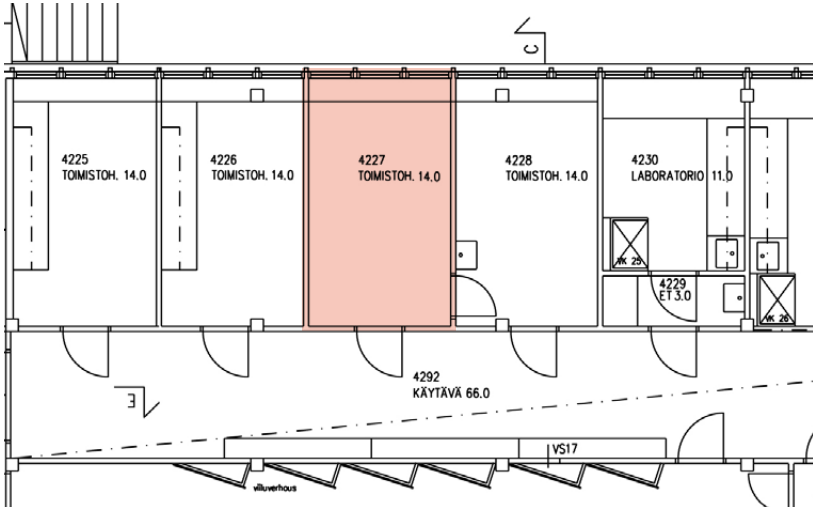

2 krs

4230, 4231	Laboratorio
Kuvailu	Tiloissa on säilynyt lukuisia alkuperäisiä piirteitä, mm. 6-kulmainen lattialaatoitus 4-kulmaisesta laatasta tehdyin jalkalistoin. Lasitettua valkoista keraamista laattaa on käytetty sekä seinillä että laboratoriokojeiden pinnoituksessa. Työtasot ja vetolaatikostot ovat myös vanhempaa kerrostumaa, mahdollisesti 60-luvulta. Vuoden 2003 peruskorjauksen jäljiltä tilaan on tehty lukuisia kaapelihyllyjä ja niihin liittyviä kotelointeja. Käytävän puoleisella seinällä on yläikkunat joiden pielet on maalattu samalla vaaleanharmaalla sävyllä kuin oven kehykset. Väliovet ovat peittomaalattuja huullettuja lasiovia.

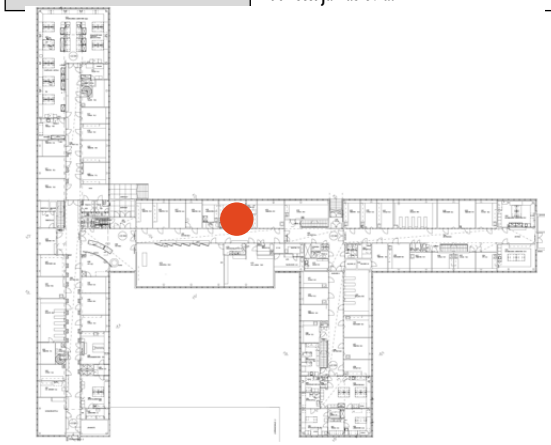

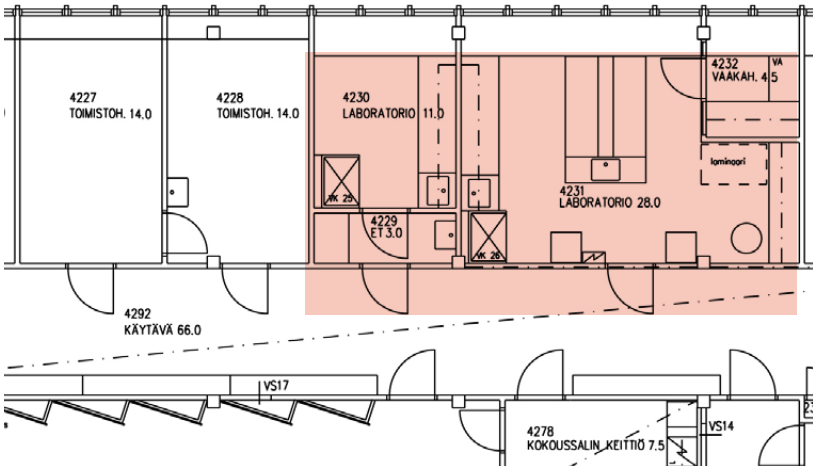

2 krs

4259, 4260	Laboratorio
Kuvailu	Laboratoriotilassa on säilynyt joitakin piirteitä alkuperäisestä ilmeestä. Tiskaushuoneen lattia on alkuperäistä 6-kulmaista laattaa, samoin seinässä on säilynyt lasitettua keramiikkalaatoitusta. Muutoin tilan kalustus on peräisin 2003 peruskorjauksesta.

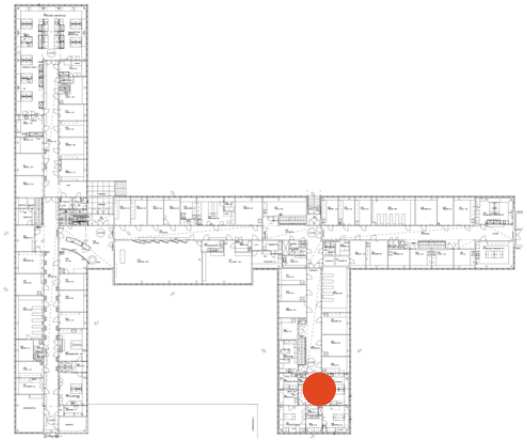

1 krs

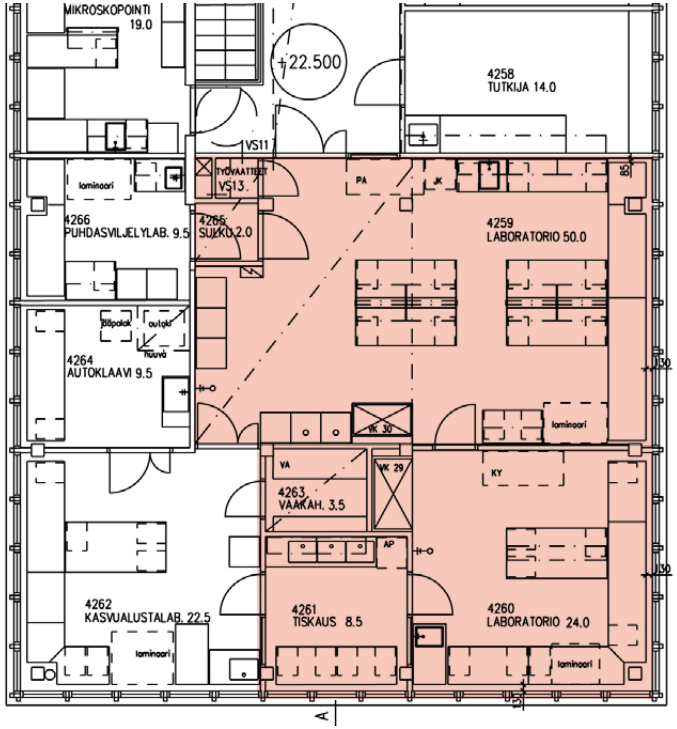

Kuva: Erkki Oksanen, Luke.

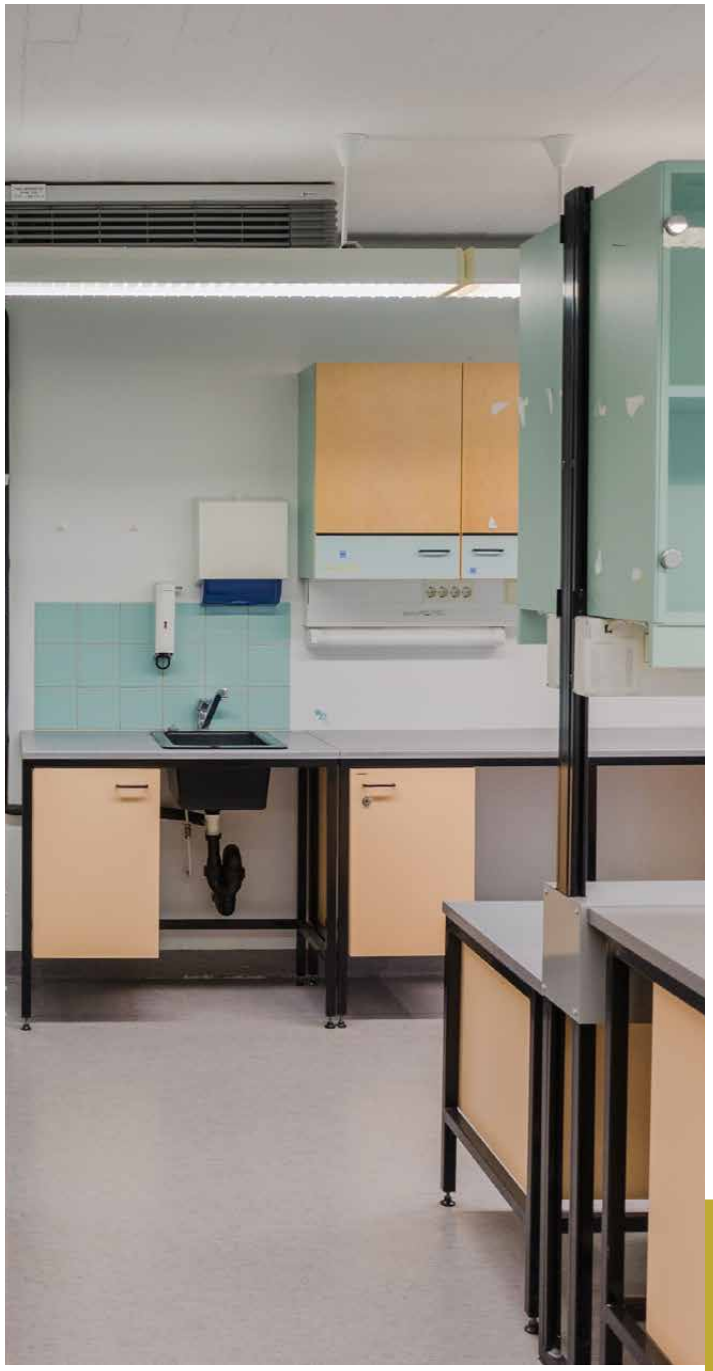

4273	WC
Kuvailu	Pitkälti 1960-luvun asussa säilynyt wc-kokonaisuus, jossa pesuhuone ja eriö. Lattiat ovat säilyneet alkuperäisessä asussaan ollen harmaata 6-kulmaista laattaa. Seinillä 4-kulmaista lasitettua keraamista laattaa. WC-istuin ja lavuaarit ovat alkuperäisiä.

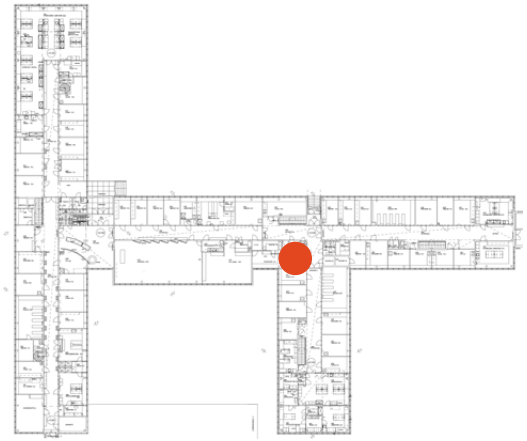

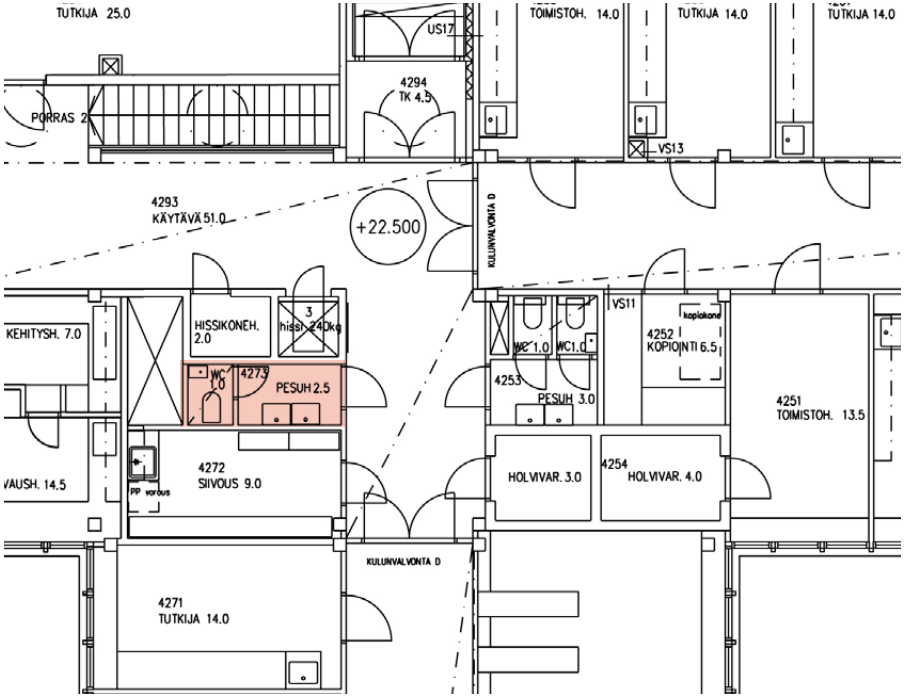

2 krs

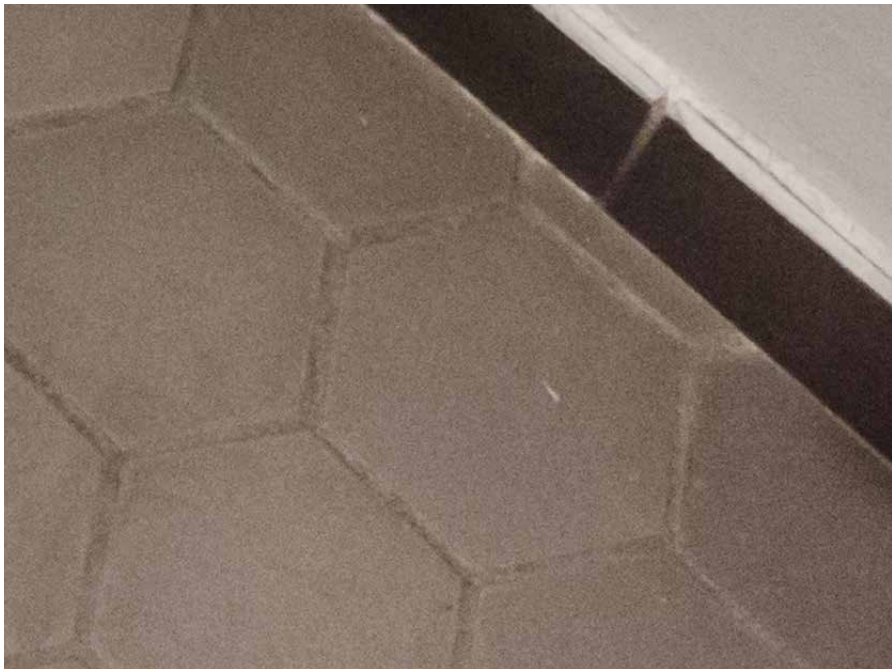

4275	ATK-luokka
Kuvailu	Kokoussalin kanssa samaan kokonaisuuteen lukeutuva kahden kerroksen korkuinen tila, jossa kantavat rakenteet näkyvillä. Kokoussalista poiketen lattia harmaata muovimattoa. Suuret seinää kiertävät säilytyskaapistot ovat alkuperäiset. Valaisimet, ikkunat ja sähköasennukset on uusittu vuoden 2003 peruskorjauksen yhteydessä.

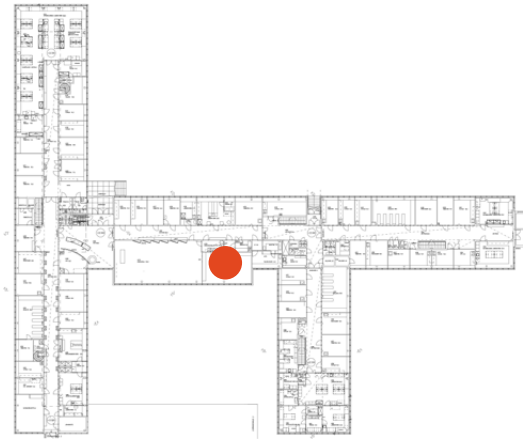

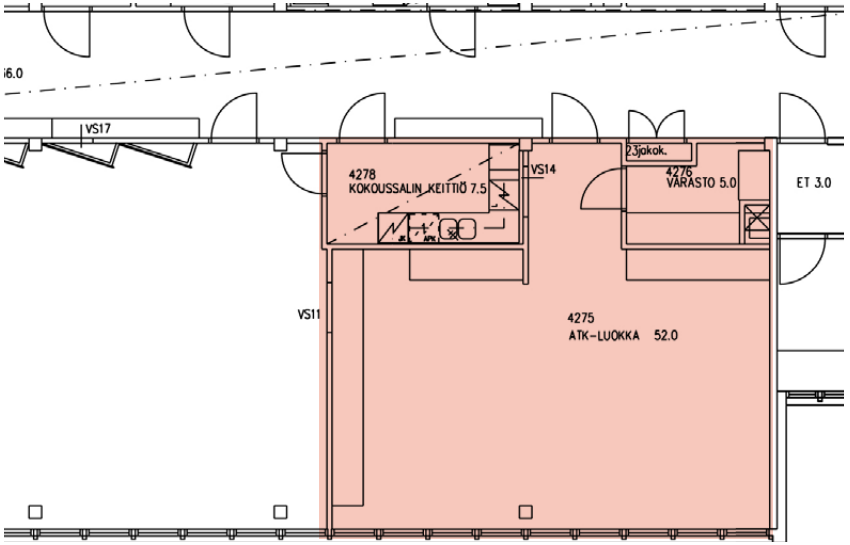

2 krs

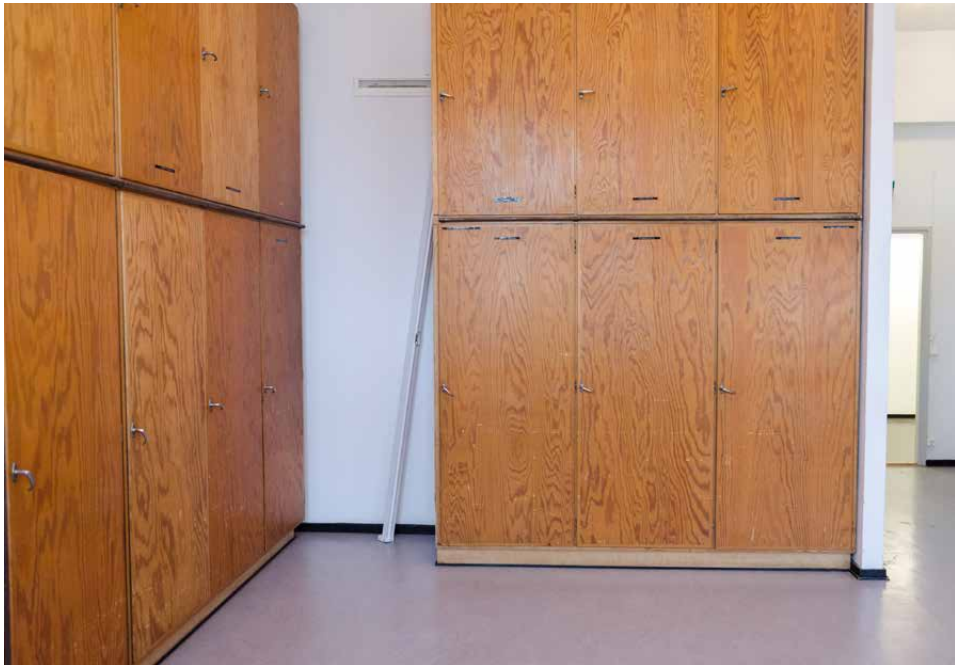

4279	Kokoussali
Kuvailu	Rakennuksen pinta-alaltaan suurimpia yhtenäisiä tiloja, jossa kantavat rakenteet ovat selkeästi nähtävillä. Viiluverhottu seinäkerakenne on toteutettu 2003 peruskorjauksen yhteydessä. Lattian tummanharmaan muovilaatoituksen yleisilmettä on artikuloitu poikittaisilla vihertävänharmailla laatoilla. Alakatossa on akustiikkalevytys.

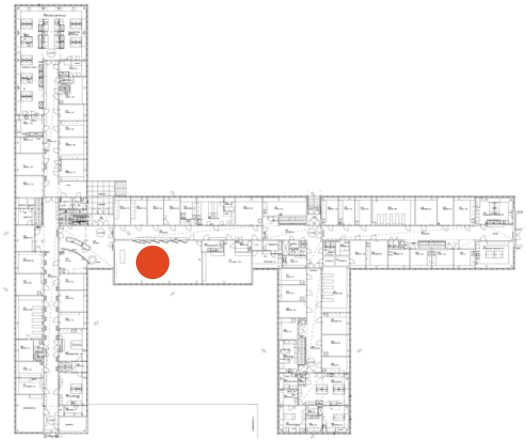

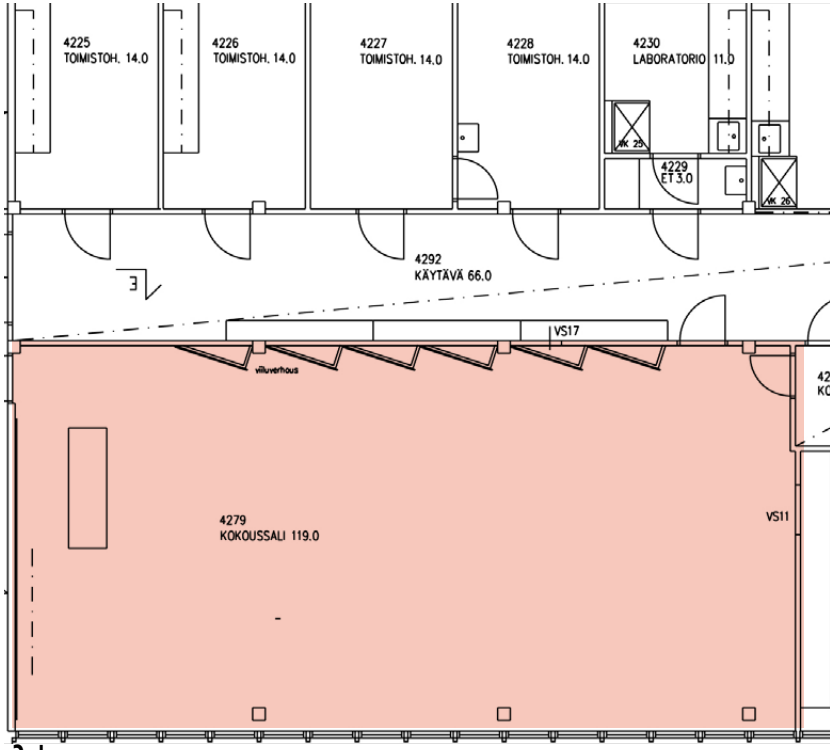

2 krs

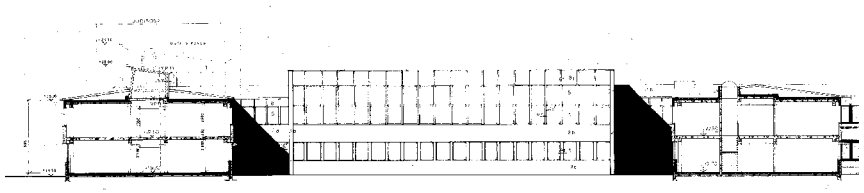

Kuva: Laitosrakennukset 1966, kokoussali keskellä etualalla. Vantaan museo.

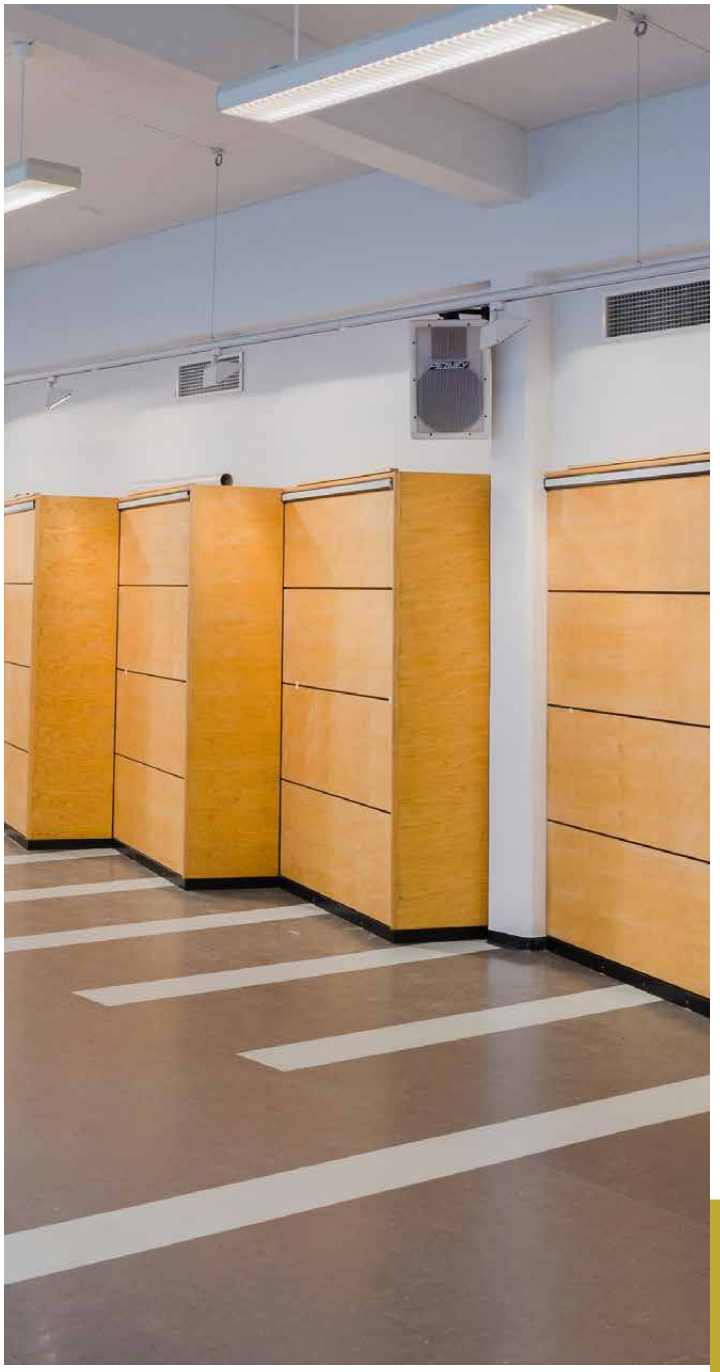

4290	Aula
Kuvailu	Tilaa jakamaan on peruskorjauksen yhteydessä toteutettu viiluverhottu kaareva seinämä. Alakatto on osin levytetty ja siihen on asennettu upoteut pyöreät valaisimet. Lattia on harmaata muovimattoa vihrein, kaarevaa seinämää mukailevin yksityiskohdin. Aulatilaan johtavat väliovet on maalattu mintunvihreiksi; vetimet on uusittu mutta rakenne on todennäköisesti alkuperäinen. Ulko-ovet ja tuulikaappi ovat säilyneet pääosin alkuperäisessä asussaan. Tuulikaapissa on säilynyt alkuperäinen 60-luvun radiaattori.

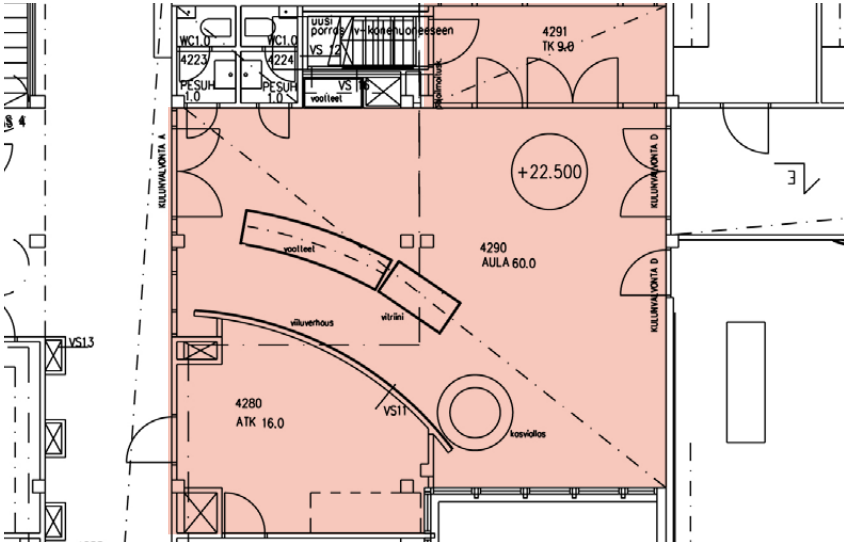

2 krs

4296	Porras 3
Kuvailu	Tyypillinen ja hyvin säilynyt alkuperäinen (1964) sivuporras. Porraslankut ovat hiottuja mosaiikkibetonista valmistettuja kappaleita, jotka on kannatettu paikalla valetusta väliseinärakenteesta. Teräksinen kaide on siro ja rakenteelliset osat on minimoitu. Käsijohteen suojana on musta muoviprofiili, tyypillinen 1960-luvun ratkaisu. Porras sijaitsee vapaasti käytävätilaan liittyneenä. Portaan päällä on kolme suurikokoista pyöröikkunaa. Seinäväritys harmaa-keltainen lienee 2003 peruskorjauksessa tehty uudistus.

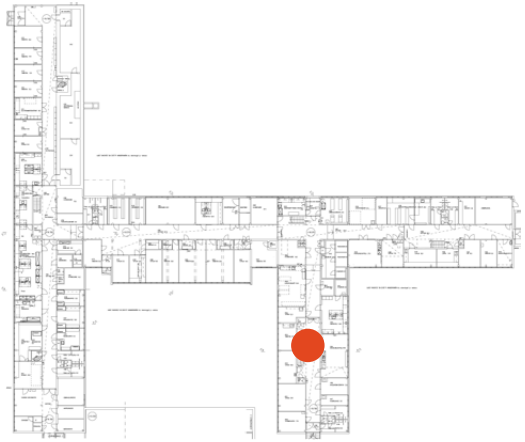

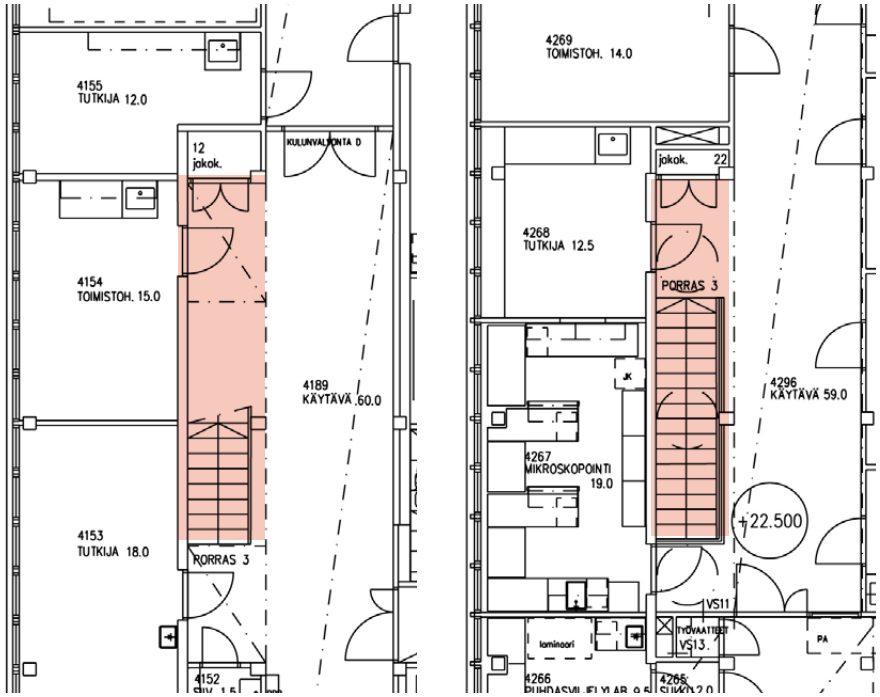

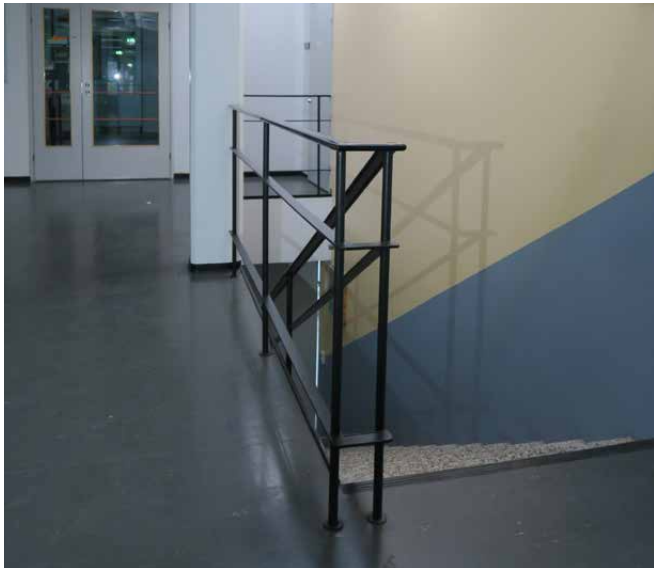

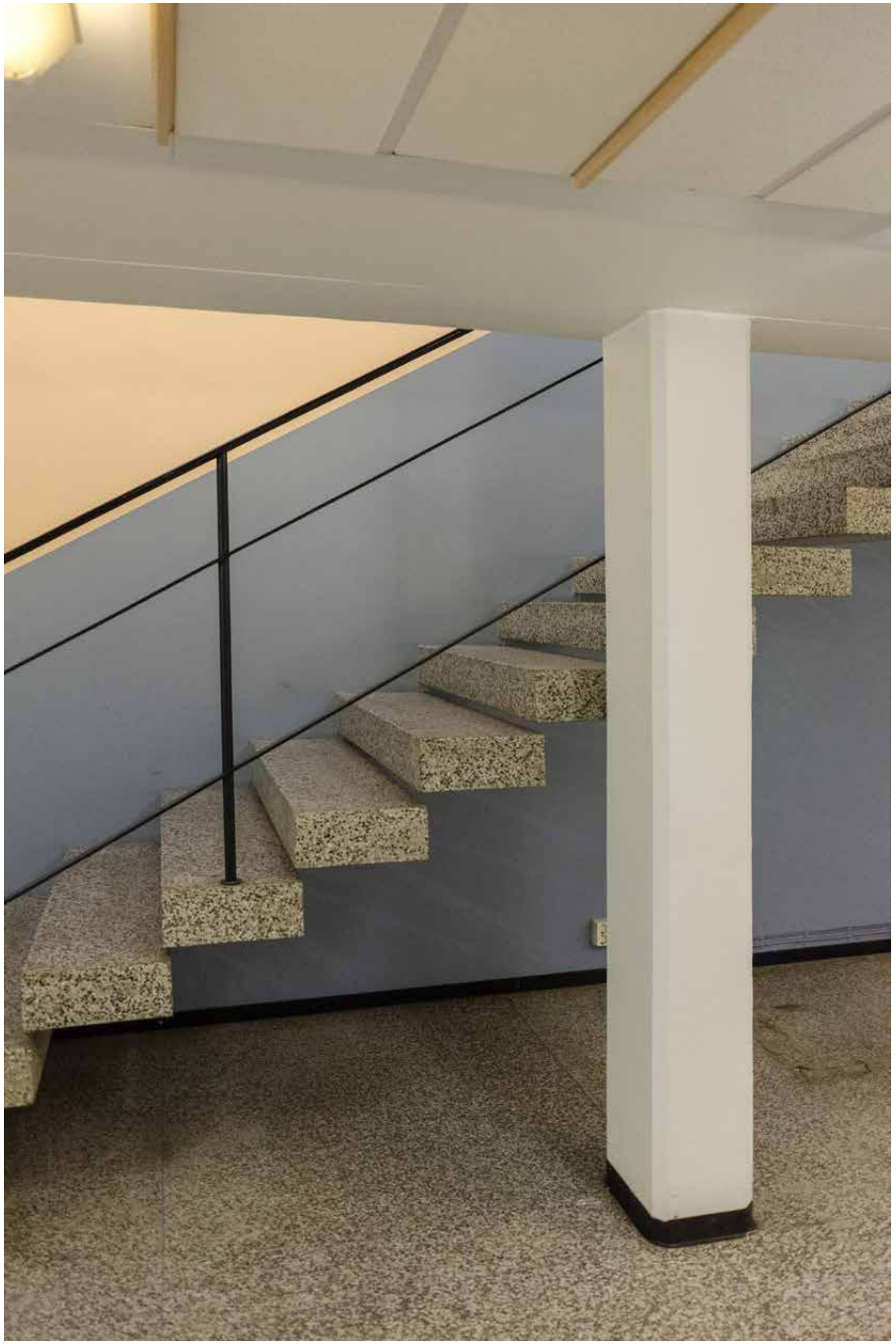

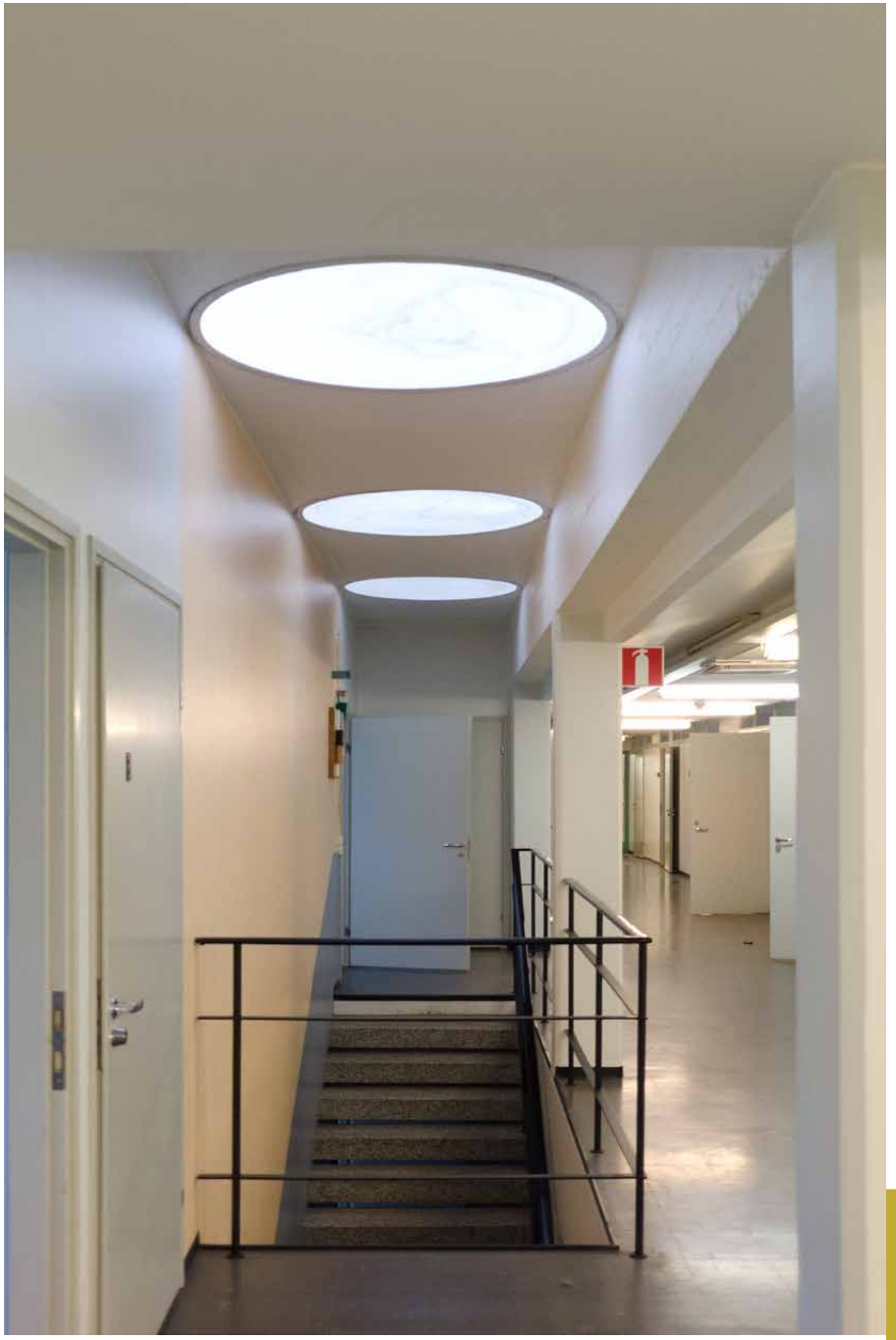

1183	Käytävä
Kuvailu	Käytävän piirteitä ovat punaisiksi maalatut pylväät, mustat jalkalistat ja kaksivärinen neliskulmaisilla muovilaatoilla toteutettu lattia. Työhuoneiden edustalla on lisäksi käytetty tummaa laattaa. Valaistusratkaisuna ovat alakaton sivustaan piilotetut loisteputkivalaisimet. Väliovet ovat teräsrakenteisia, mintunvihreiksi maalattuja lasiovia. Työhuoneiden ovet erottuvat koivuviilutettuina; aputilojen ovet ovat vaaleansinisiksi piettomaalattuja laakaovia. Työtilat ja erityistarkoitusta varten olevat tilat on varustettu 10-ruutuisin lasiovin.

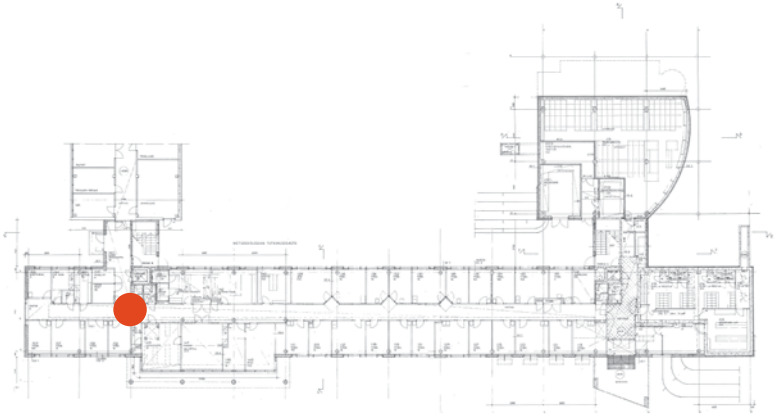

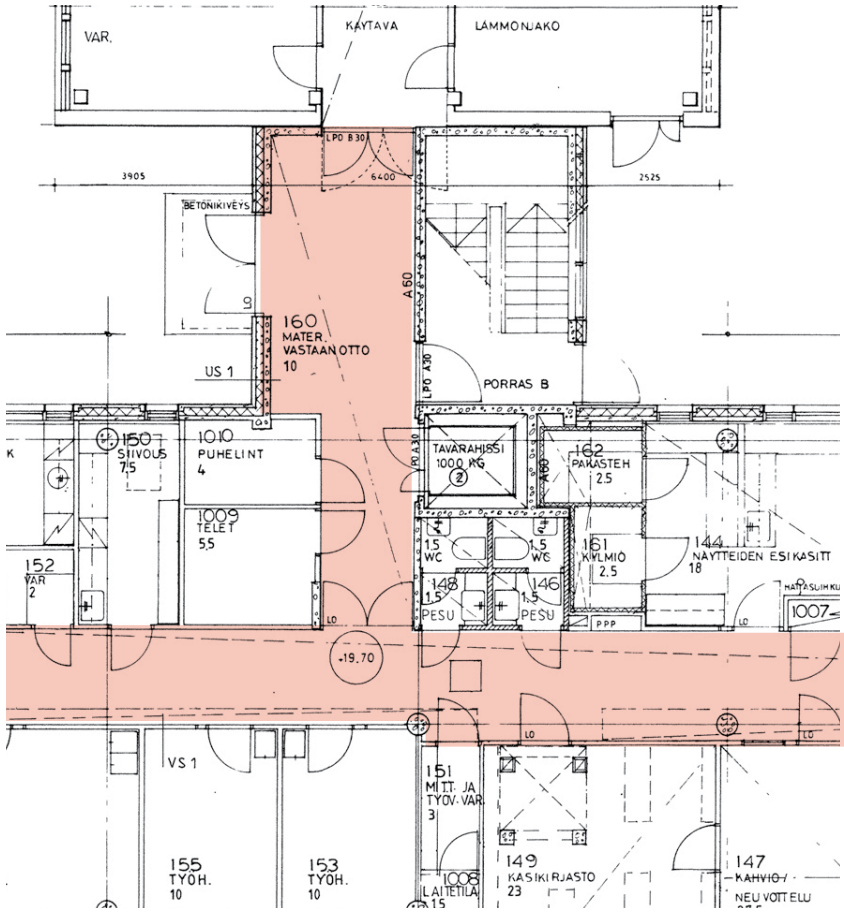

1142	Lustonmittaus
Kuvailu	Vesipisteellä varustettu työtila, johon kulku 10-ruutuisen lasioven kautta. Oveen kuuluu sähköpieli, joka on myös vaaleansiniseksi maalattu. Vesipisteen ympärillä nelikulmaista mintunvihreää keraamista laattaa.

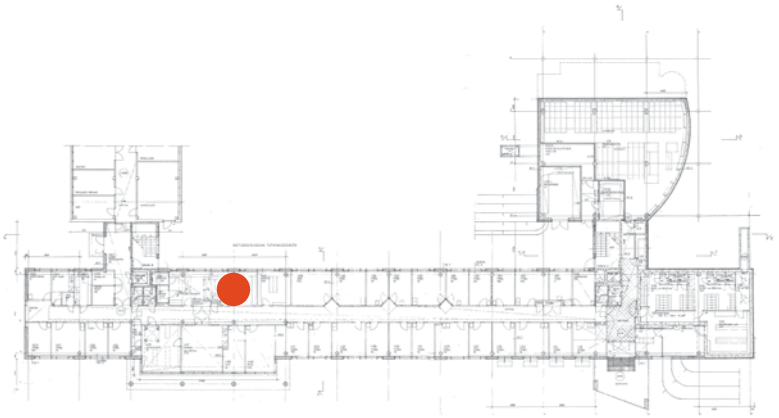

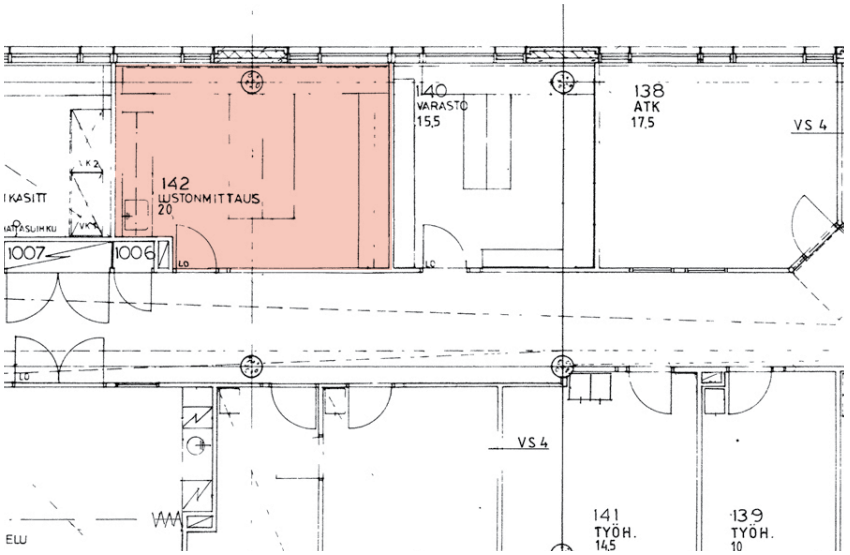

1144	Esikäsittely
Kuvailu	Erityispiirteenä lattiat, joihin käytetty vaaleaa nelikulmaista keraamista laattaa. Tehosteena käytetty vaaleansinisiä ruutuja. Tyypillisinä piirteinä seinustoille sijoittuvat sähkökourut.

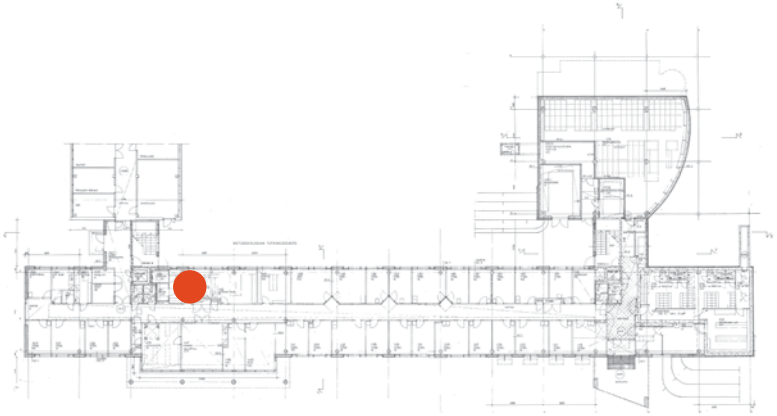

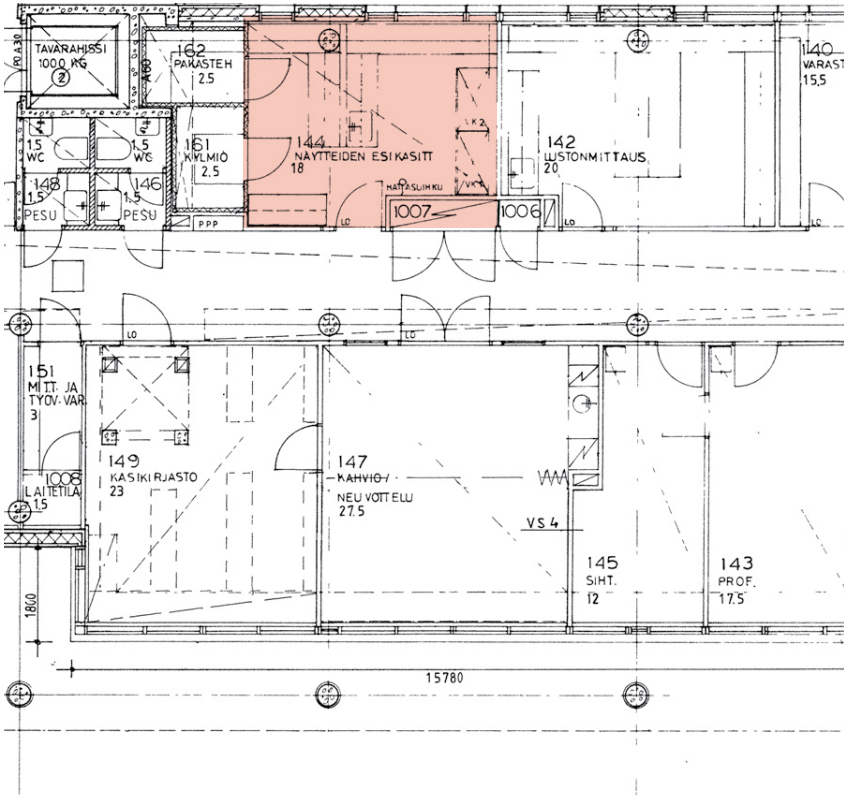

1147	Kahvio
Kuvailu	Keittiösyvennyksellä varustettu tila, jota jakaa koivuviilutettu taittuva väliseinä. Kulku tilaan tapahtuu 10-ruutuisen lasiparioven kautta. Pielet vaaleansiniseksi maalatut. Valaistus on toteutettu suorakaiteen muotoisin upotetuin loisteputkivalaisimin, lisäksi uppoasennettuja pyöreitä valaisimia.

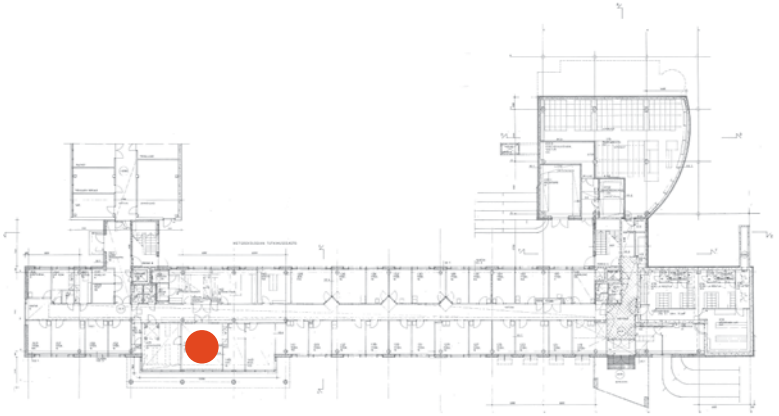

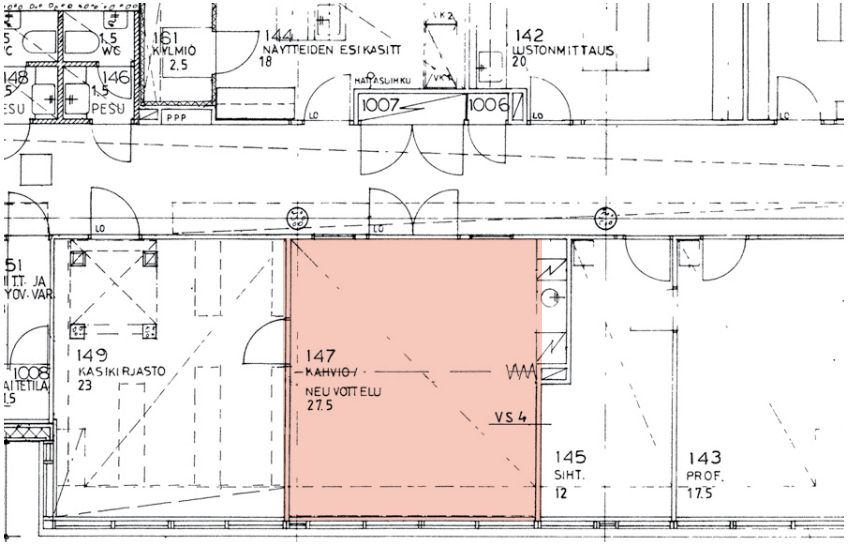

1149	Käsikirjasto
Kuvailu	Tilassa erityispiirteenä neljä vihertäväksi maalattua betonipylvästä ja niihin liittyvä viilutetuista rakennuslevyistä tehty katto-osa. Huoneessa myös kulmaikkunat joissa yksi vaakajako. Muutoin ratkaisut rakennukselle tyypillisiä: lattia keltaista muovimattoa mustin jalkalistoin.

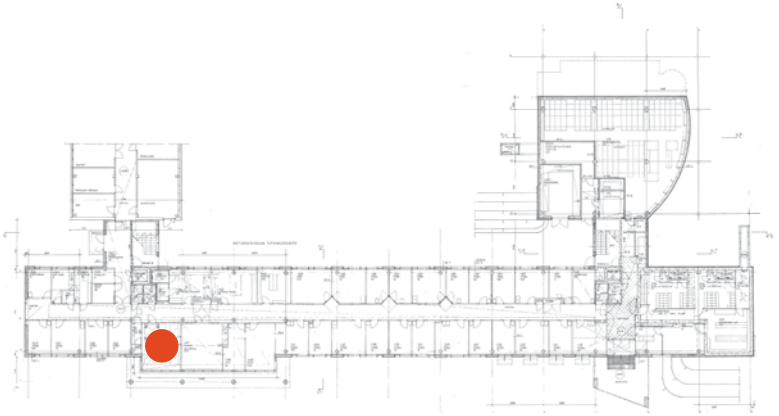

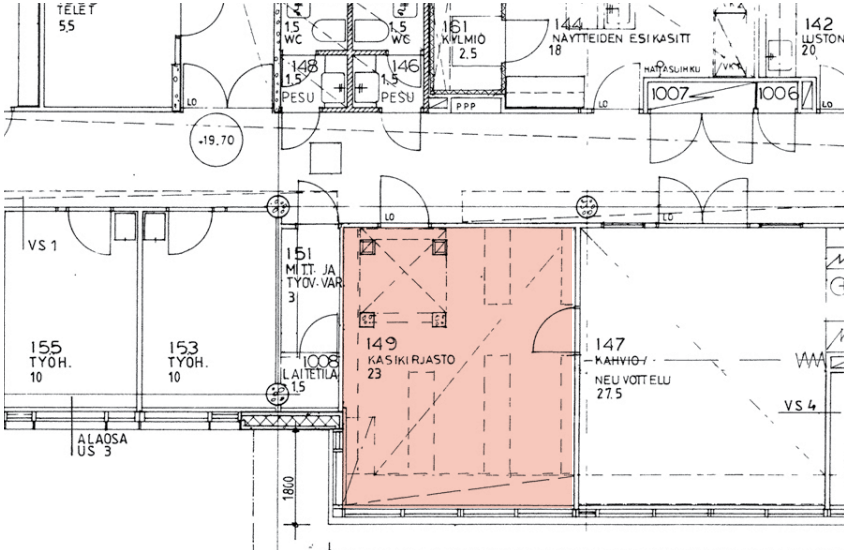

1157	Työhuone
Kuvailu	Tyypillinen työhuone jossa lattiana vaaleankeltainen muovimatto, tummat ja jalkalistat ja ikkunaseinälle sijoittuva sähkökouru.

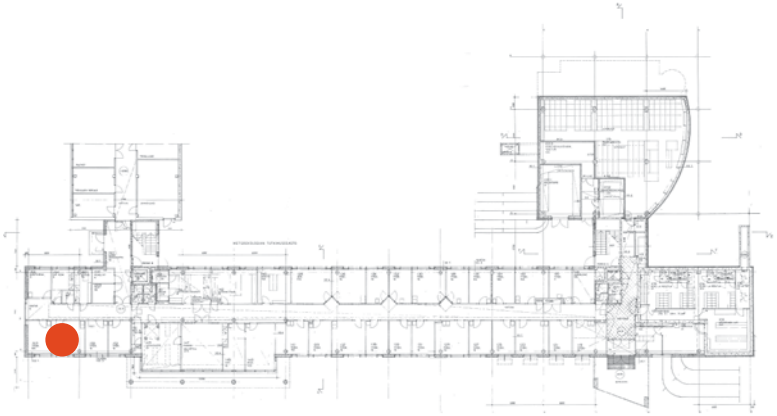

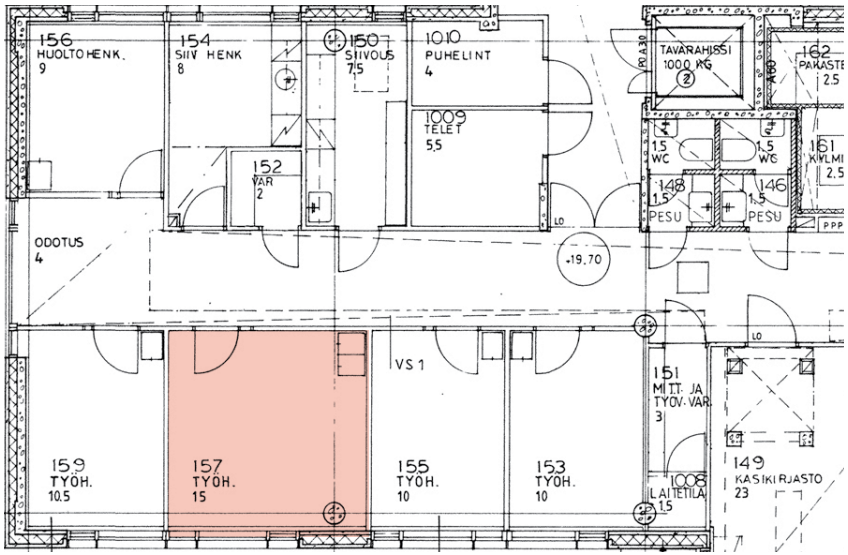

1266	Sisääntuloaula
Kuvailu	Kolmikerroksinen hallitila jota kiertävät kerroksissa lehterit. Eteispalvelut ja vastaanotto. Lattiassa mosaiikkibetonilaatoitus, valkoinen mustin koristeraidoin. Rajaavat sisäseinät osin lasitiilirakennetta ja osin kipsilevyrakennetta. Tilaa varten suunniteltu kasviallas. Osin kipsilevyalakatto, osin peltikasetti.

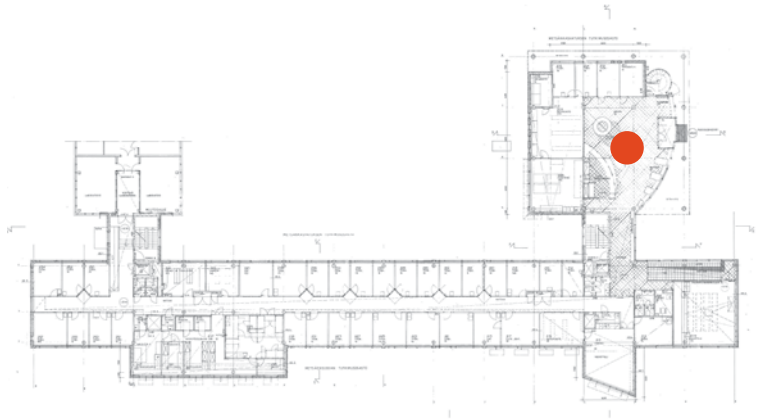

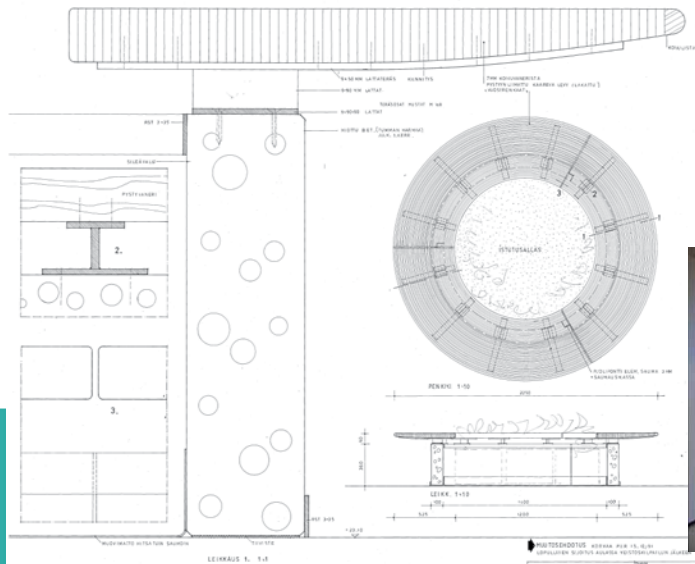

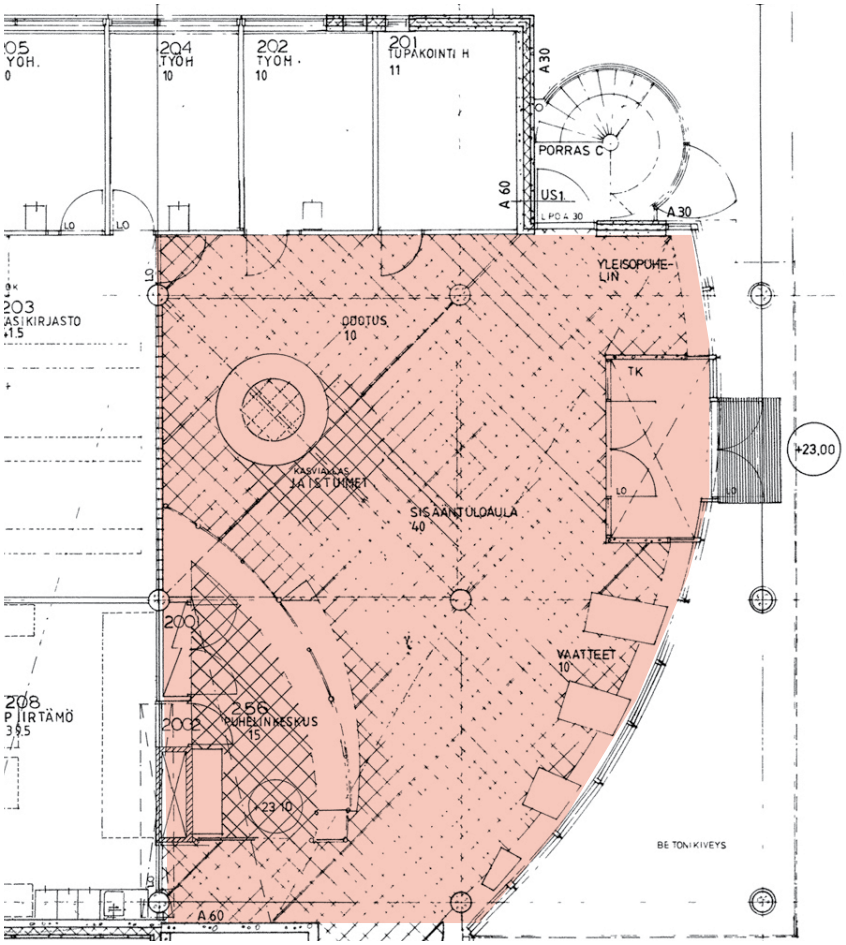

Kuvat: Arkkitehtitoimisto Rotko & Hytönen.

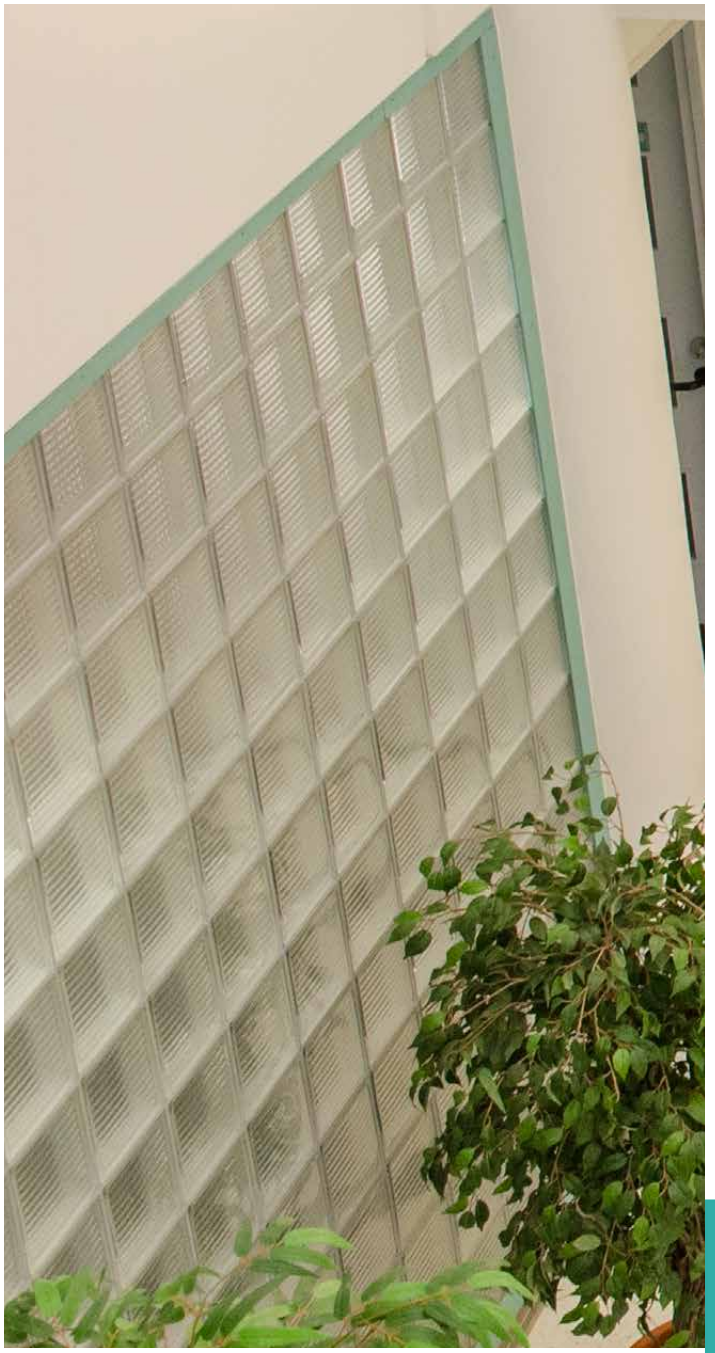

1259	Käytävä ja luiska
Kuvailu	Lattiassa mosaiikkibetonilaatoitus, valkoinen mustin koristeraidoin. Rajaavat sisäseinät kipsilevyrakennetta. Alakatossa peltikasetti.

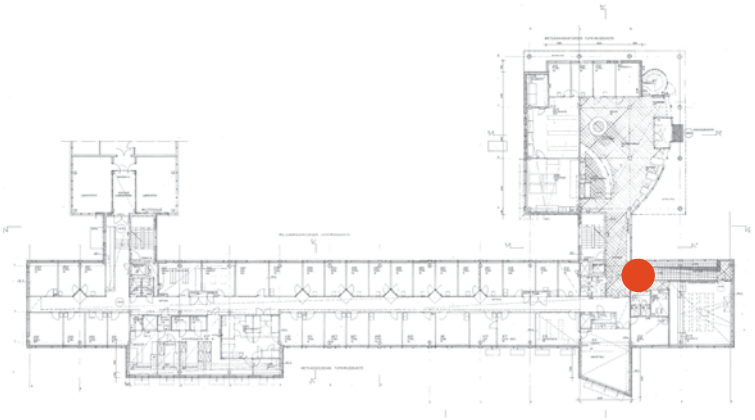

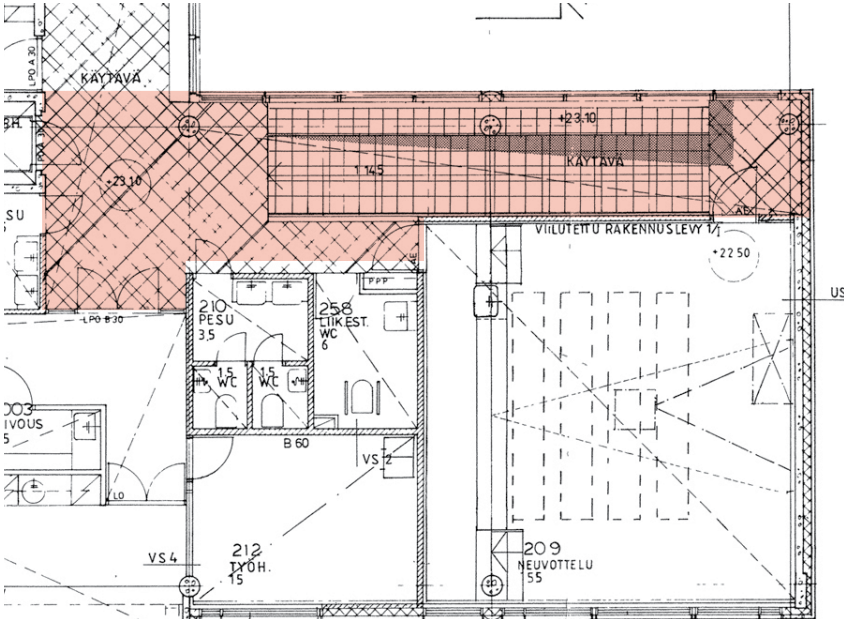

PORRAS / HISSI

1241	Käytävä
Kuvailu	Käytävän piirteinä kaksivärinen neliskulmaisilla muovilaatoilla toteutettu lattia, jossa tehostevärinä keltainen. Työhuoneiden edustalla on lisäksi käytetty tummaa laattaa. Valaistusratkaisuna ovat alakaton sivustaan piilotetut loisteputkivalaisimet. Alakaton panelointiin on lisäksi upotettu pyöreitä valaisimia. Kulku rakennuksesta 2 tapahtuu mintunvihreäksi maalatun teräsrakenteisen oven kautta; tasoero on ratkaistu muovilaatoilla päällystetyillä portailla ja luiskalla. Luiskan teräskaide on mustaksi maalattu, käsijohde puuta.

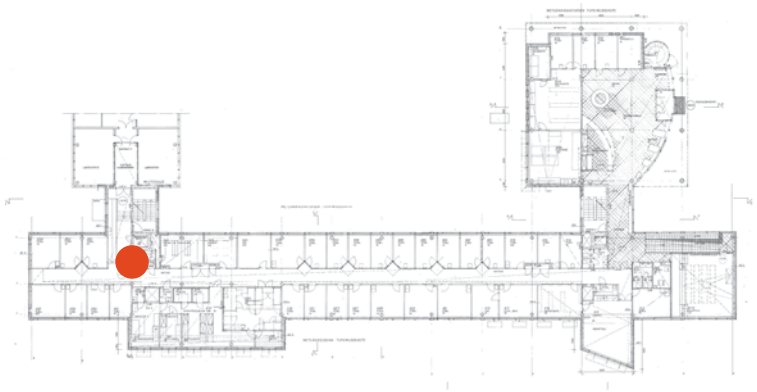

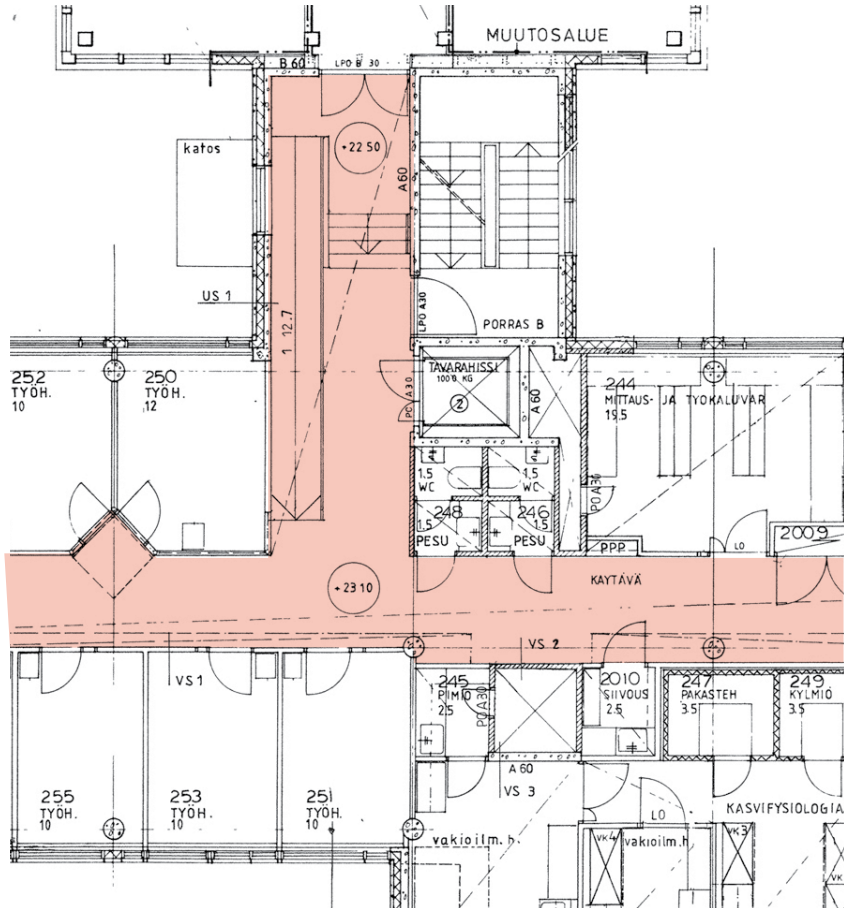

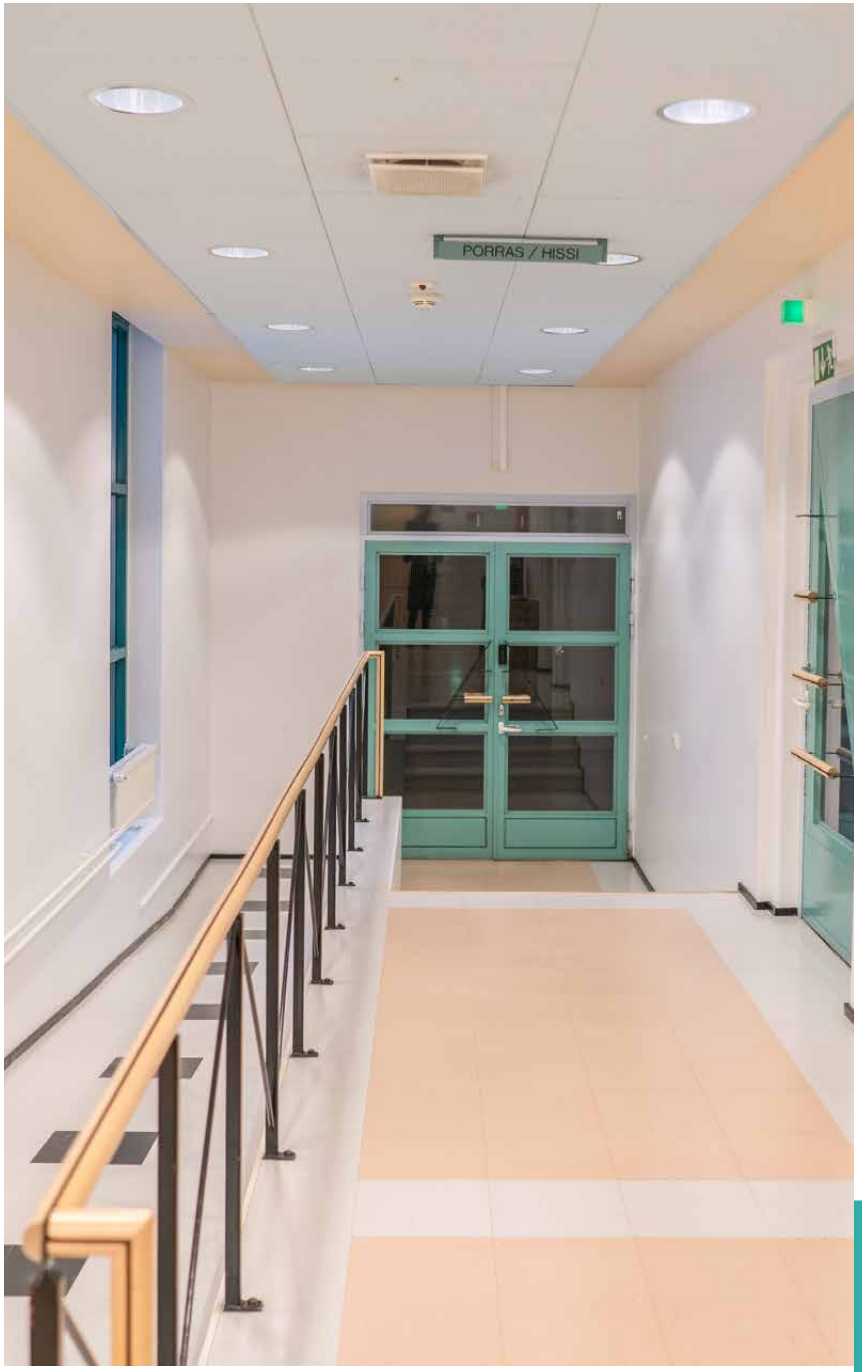
PORRAS / HISSI

1209	Neuvotteluhuone
Kuvailu	Edustava tila, jossa käytetty runsaasti viilutettuja rakennuslevyelementtejä. Rakennuksen yleisistä piirteistä poiketen tilassa on parkettilattia ja puiset jalkalistat. Loisteputkivalaisimet on upotettu alakattoon.

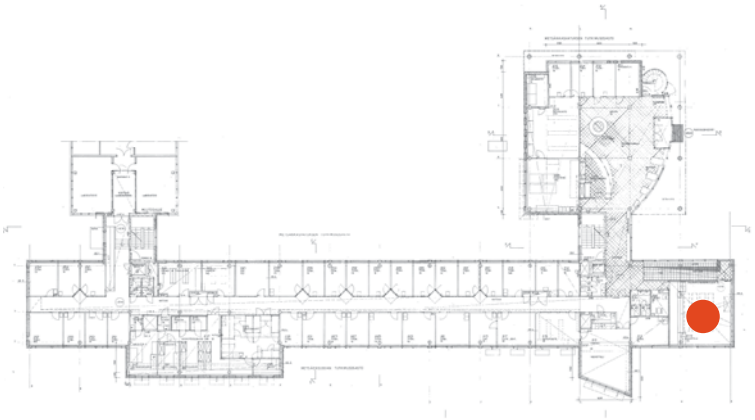

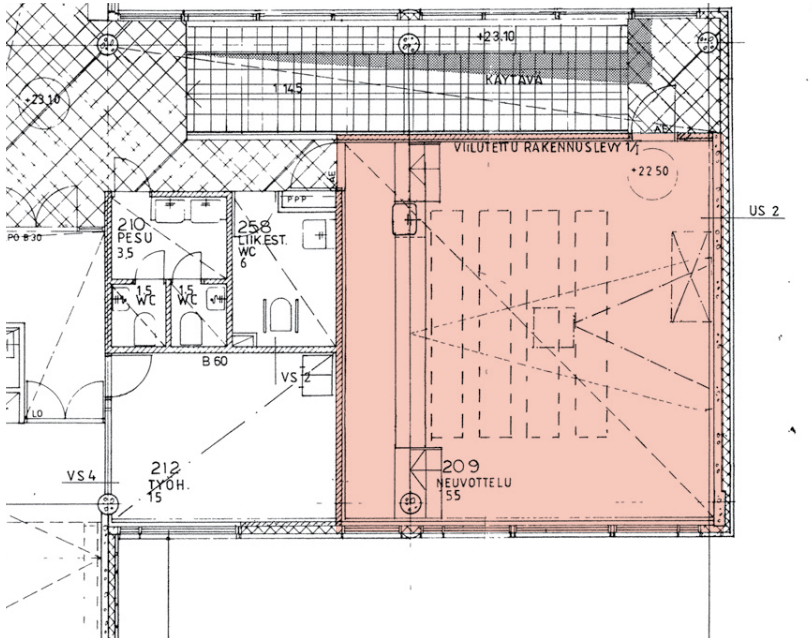

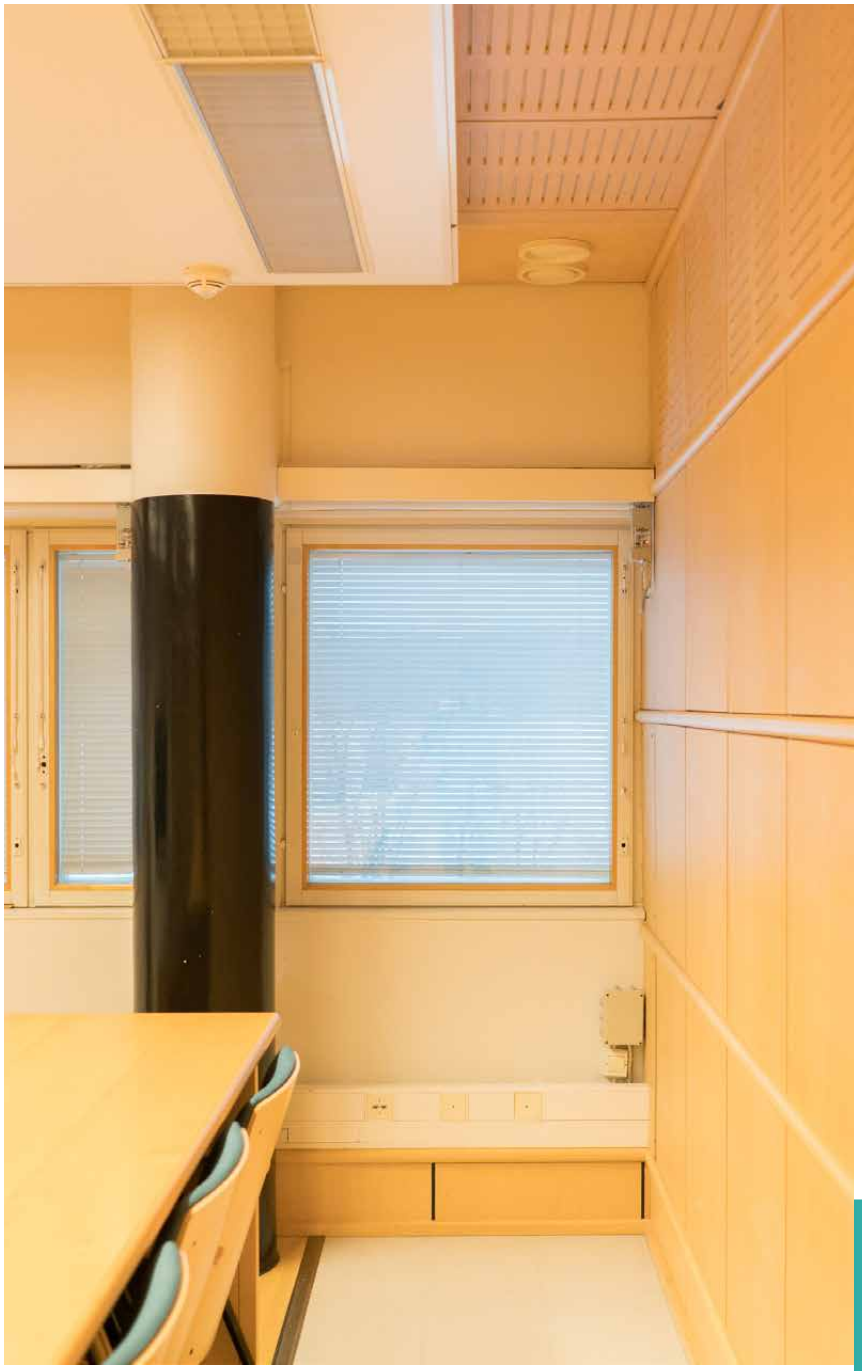

1258	Inva-WC
Kuvailu	Lattiat ja jalkalistat ovat vihertävää laattaa, seinät yksivärisesti maalatut.

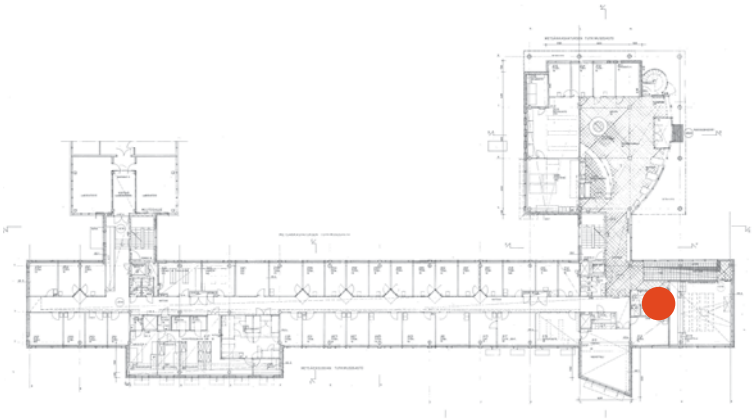

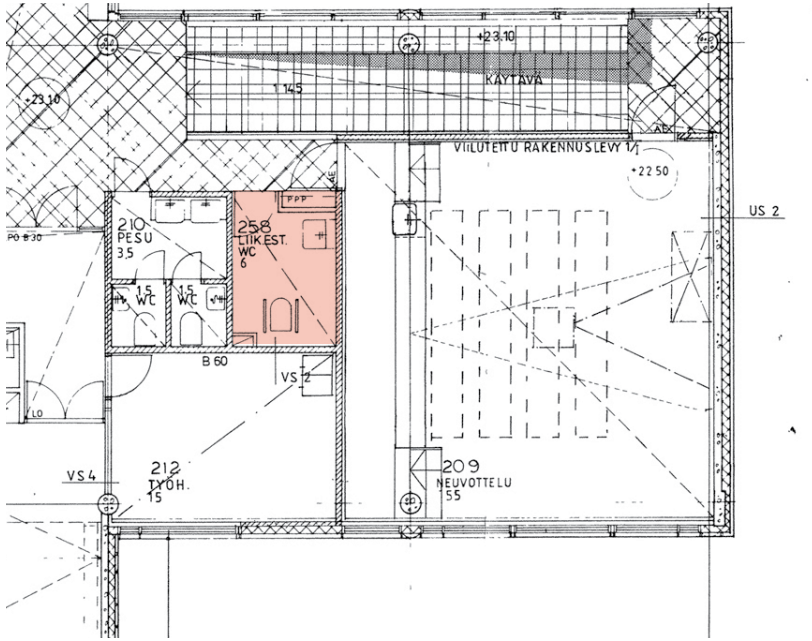

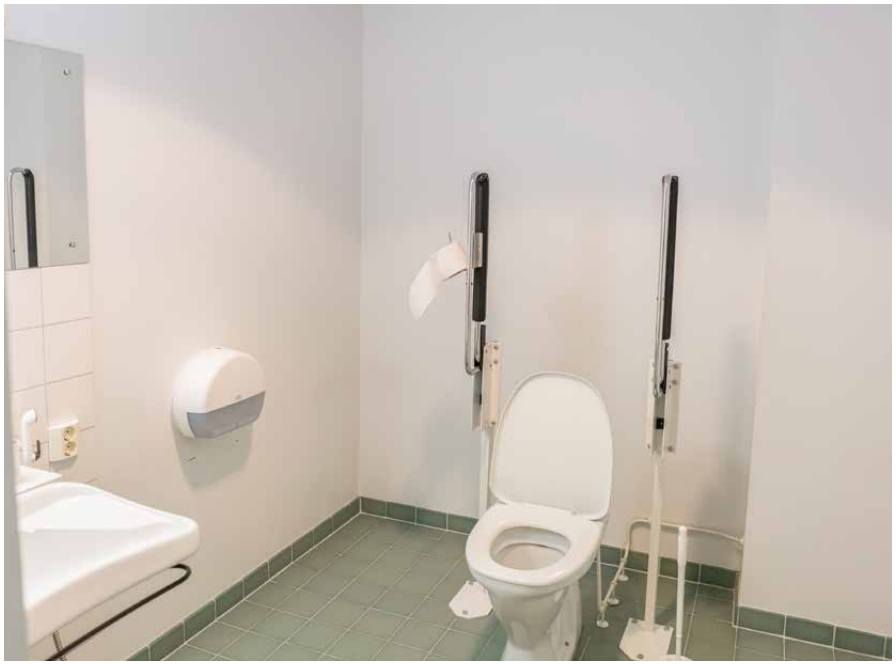

Purell

1306	Professorin huone
Kuvailu	Tavanomaisesta poikkeava työhuone, suunnitelman mukaan Metlassa työskennelleen professorin käyttöön tarkoitettu huone, josta sisäyhteys sihteerin huoneeseen. Nurkkaikkunasta avautuu näkymä kohti vanhan laitosalueen pihaa ja pääsisäänkäyntiä. Huoneessa on erkkerimäinen nurkkaikkuna. Muutoin huoneen pinnat ovat tavanomaiset ja tyypilliset RAK1 nähtäville ratkaisuille: yksivärisesti maalatut seinät, linoleum-lattiat mustin jalkalistoin, koivuviilutetut ovet ja suuri määrä sähköasennuksia (sähkökourut) huoneen muunneltavaa kalustamista silmällä pitäen. Oven sähköpieli ja karmit on maalattu sinertävään sävyyn, ikkunat voimakkaalla vihreällä.

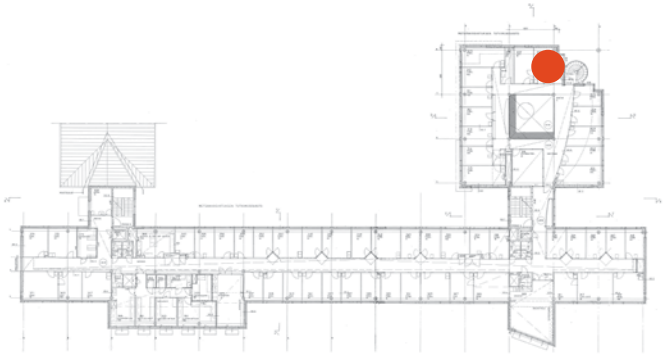

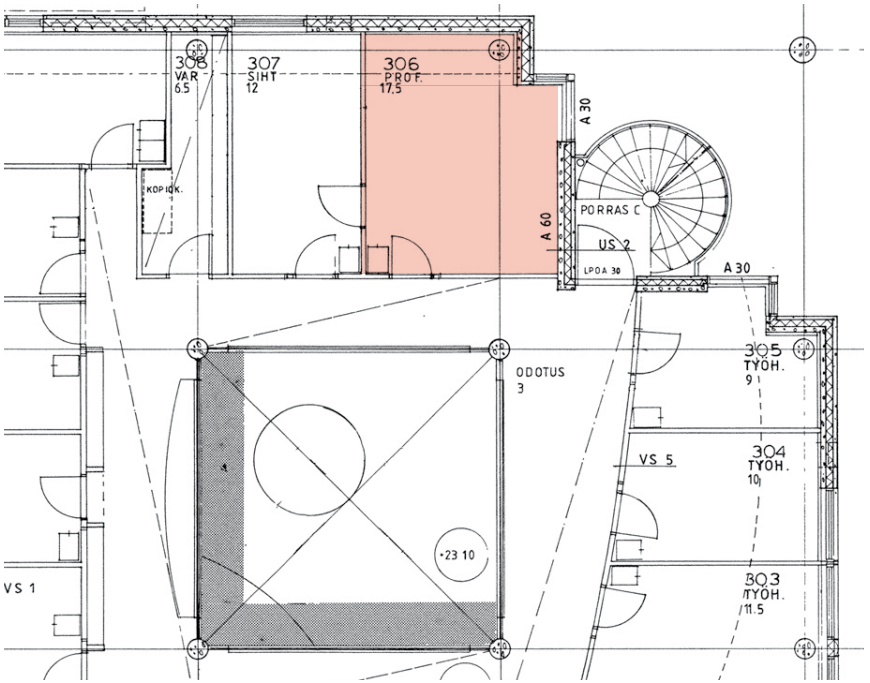

3 krs

RAK 1 - 1993

1309	Työhuone
Kuvailu	Kulmaukseen sijoittuva huone, jonka erityispiirteenä kahteen suuntaan avautuvat näkymät, koivuvaneriovi koristeraidoin.

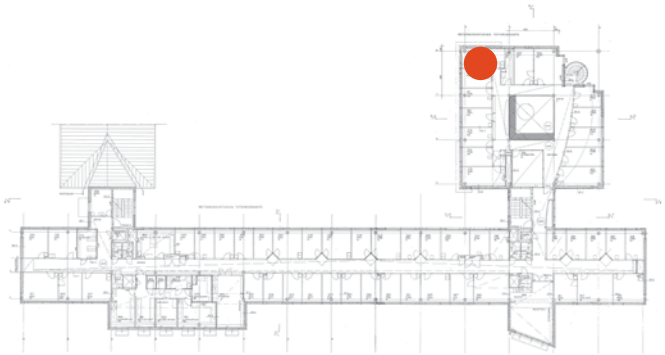

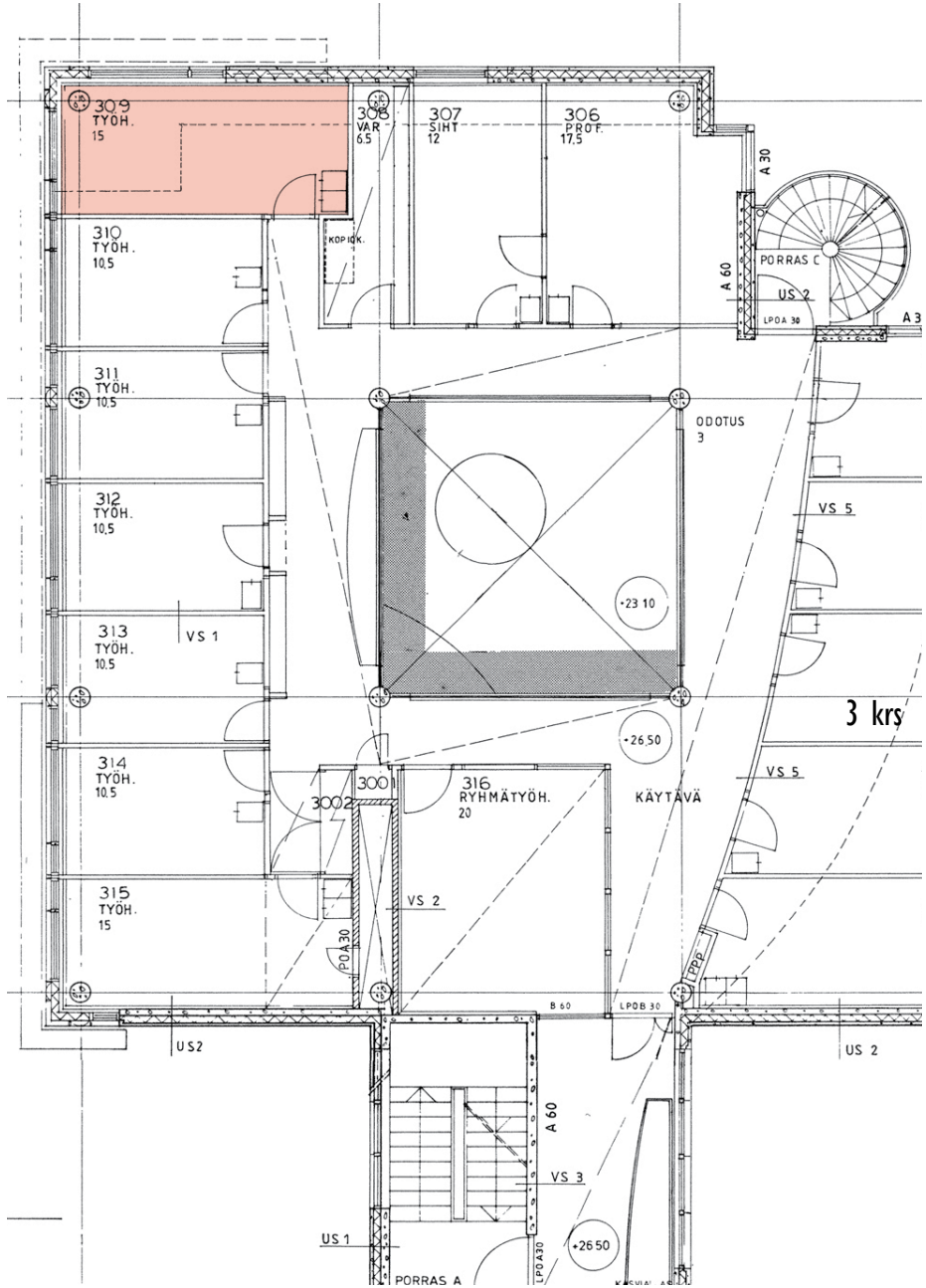

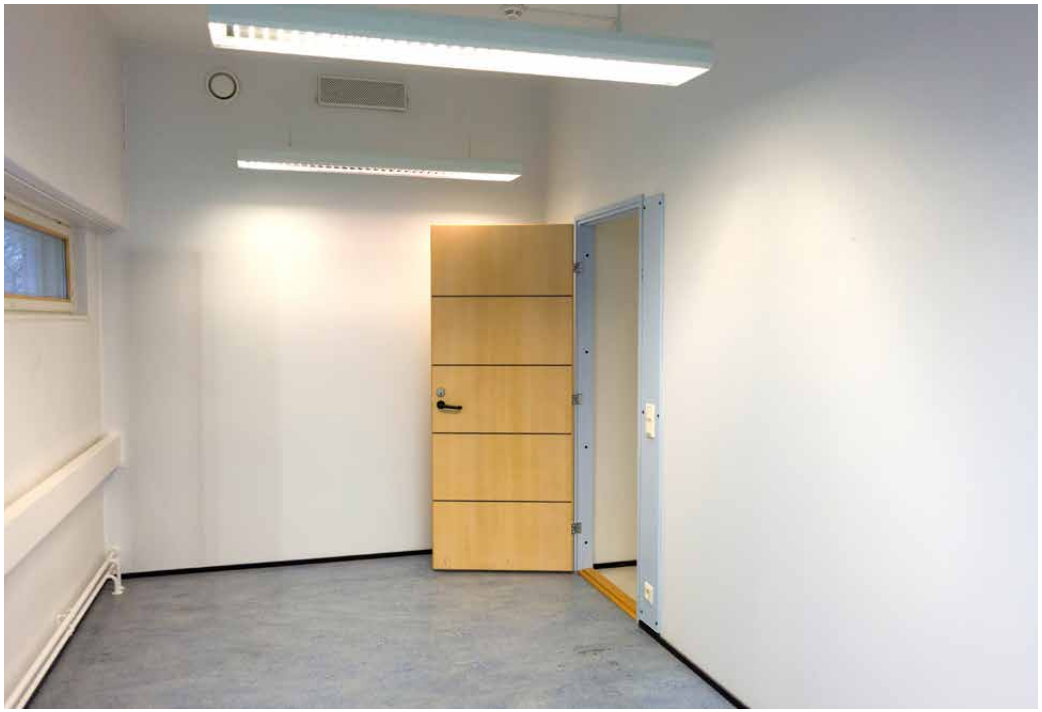

1316	Ryhmätyöhuone
Kuvailu	Käytävään avautuvalla kulmaikkunalla varustettu tila, jossa harmaa-keltainen linoleum-lattia. Valaistus on toteutettu alakattorakenteen sivuja kiertävillä loisteputkivalaisimilla.

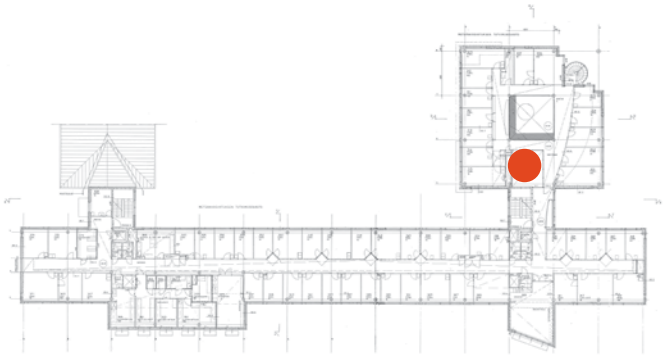

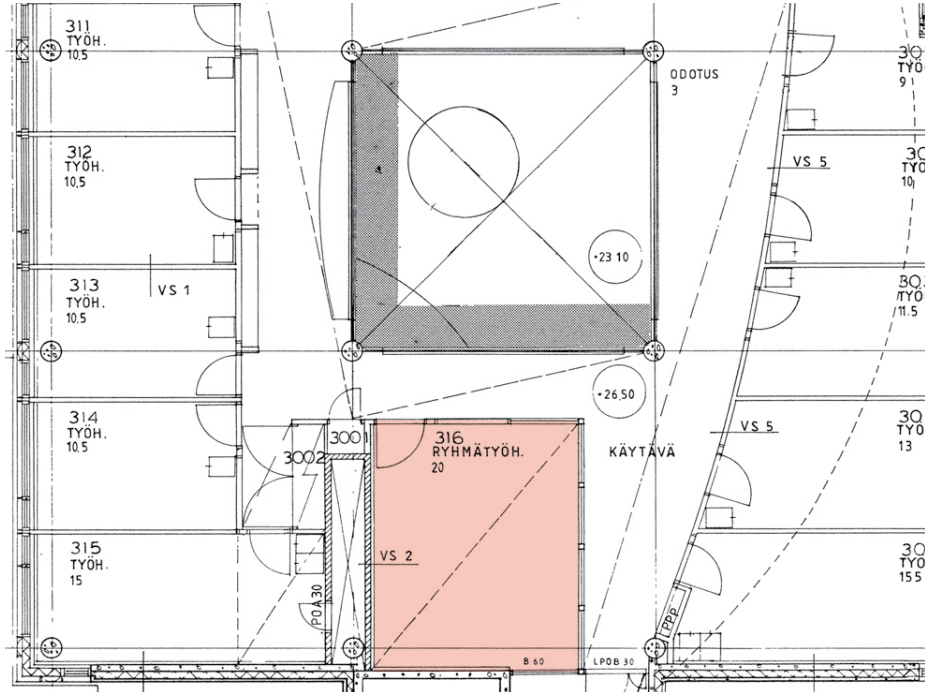

3 krs

1323	Neuvotteluhuone / Kahvio
Kuvailu	Koivuviilutetulla taittuvalla seinäkkeellä jaettavissa oleva tila, jossa keittiönurkkaus. Alakatossa erityispiirteenä käytetty eteistilan osalta myös koivuviilutettua levyä. Valaistus on toteutettu sekä upotetuin halogeenivalaisimin että loisteputkilampuin. Lattia vaaleansinistä ja keltaista linoleumia.

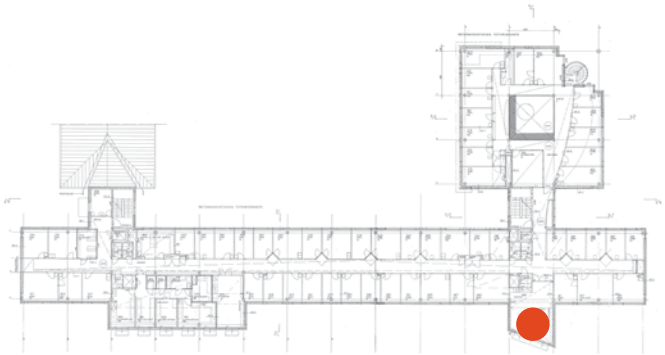

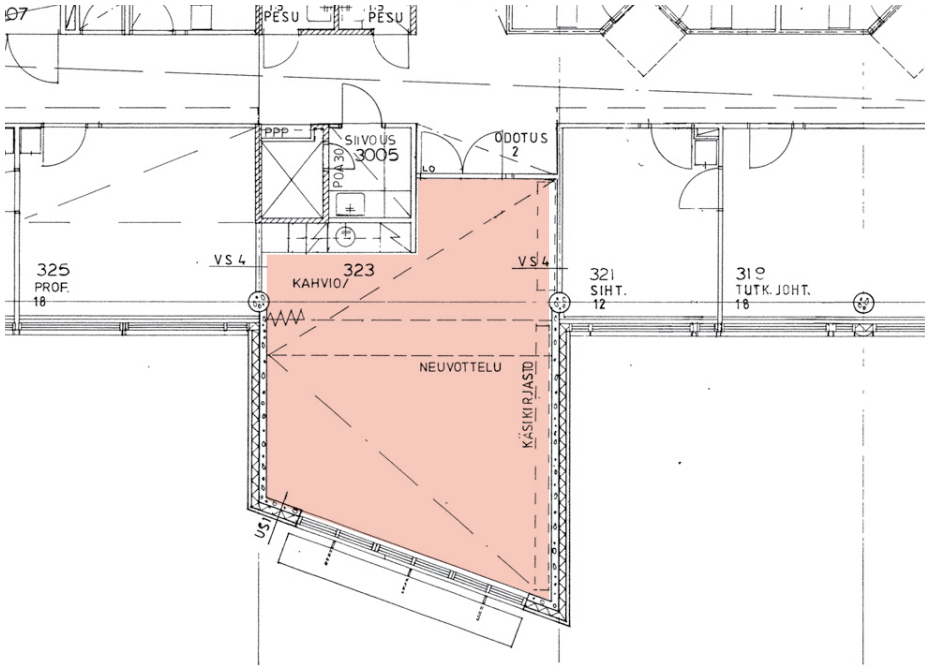

3 krs

RAK 1 - 1993

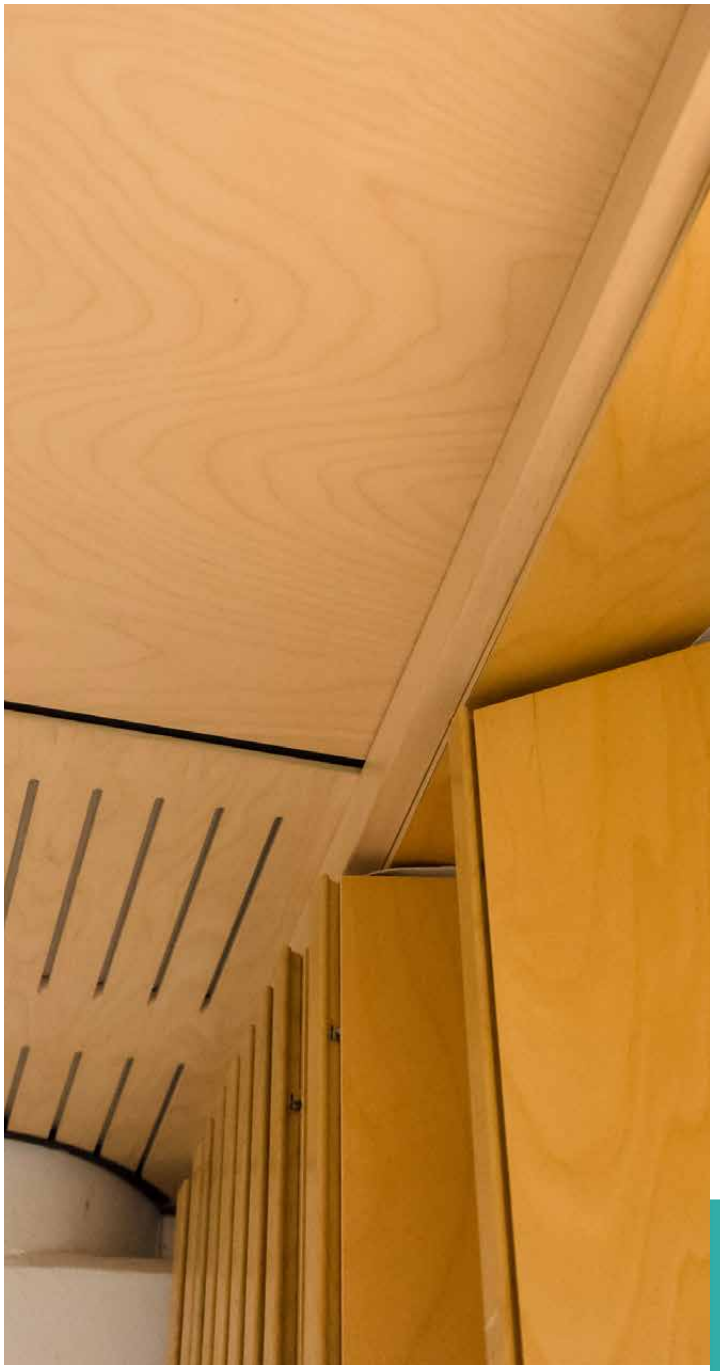

1350	Työhuone
Kuvailu	Tyyppiesimerkki työhuoneesta, joka on varustettu käytävälle avautuvalla yläikkunalla. Huoneessa vaaleankeltainen linoleum-lattia, mustat jalkalistat ja vaaleansiniseksi maalattu sähköpieli ja ovenkarmit. Väliseinät kipsilevyrakennetta, tasoitettu ja maalattu. Valaistus on toteutettu kahdella alakatosta riippuvalla loisteputkivalaisimella.

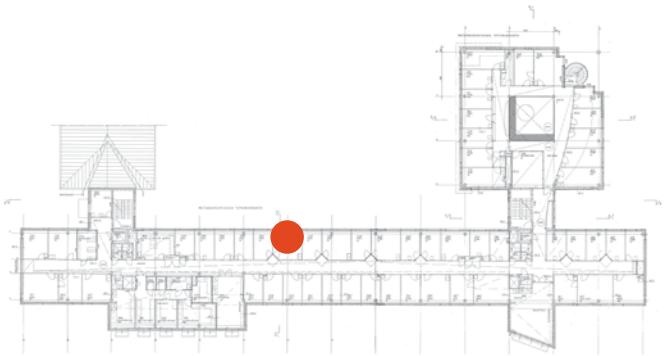

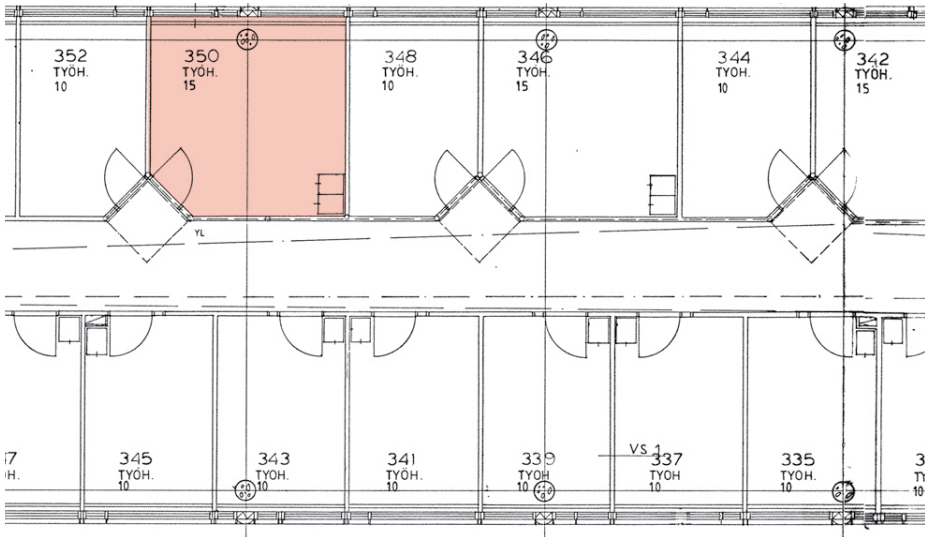

3 krs

1365	Puuanatomian laboratorio
Kuvailu	Työtila, jossa tummanharmaat linoleum-lattiat, vesipiste ja työtasoja vetolaatikostoineen. Erityispiirteenä seinähylly, jossa toistuu muuallakin rakennuksen yksityiskohdissa käytetty mintunvihreäksi maalattu rei'itetty teräslevy.

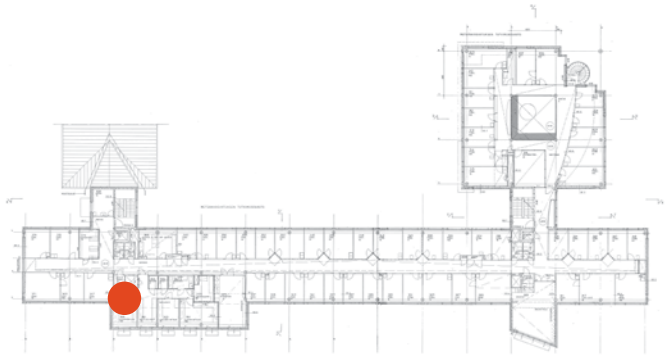

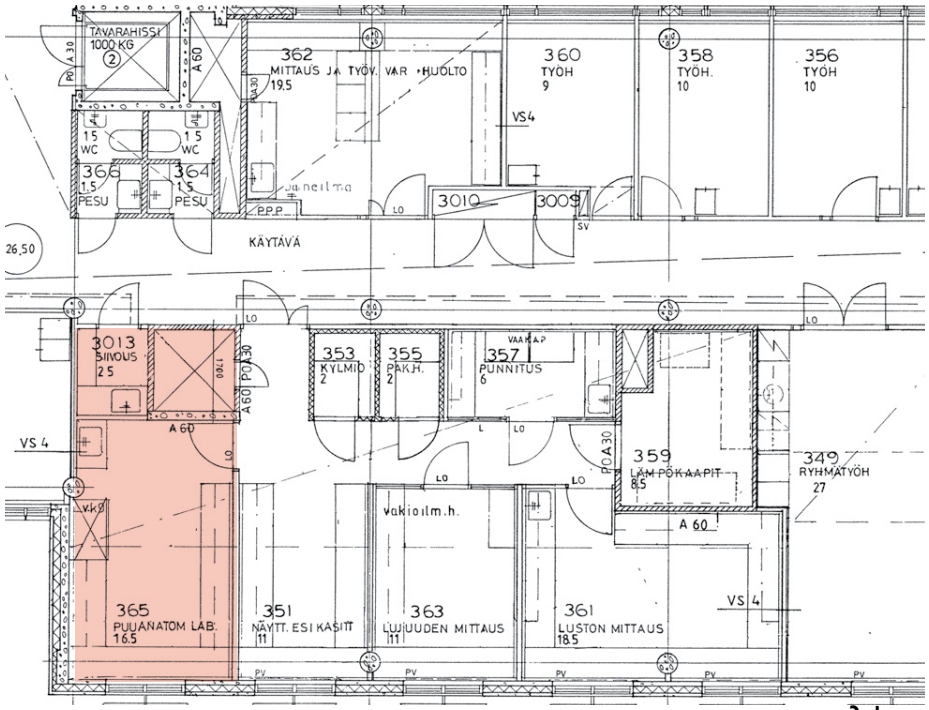

RAK 1 - 1993

1362	Mittaus ja työkaluvarasto
Kuvailu	Työtila, jossa lattiat ovat harmaata muovimattoa. Kalusteissa toistuvat koivuviilutetut pinnat sekä sinisen ja vihreän sävyt. Kalusteiden vetimet ovat mustiksi maalattuja. Vaaleansiniseksi peittomaalattu 10-ruutuinen lasiovi on myös tyypillinen rakennuksen työtiloille.

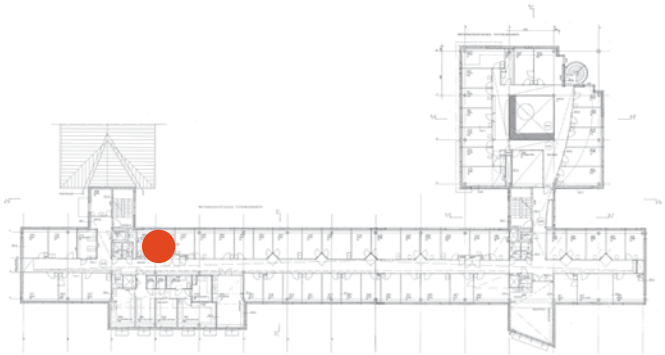

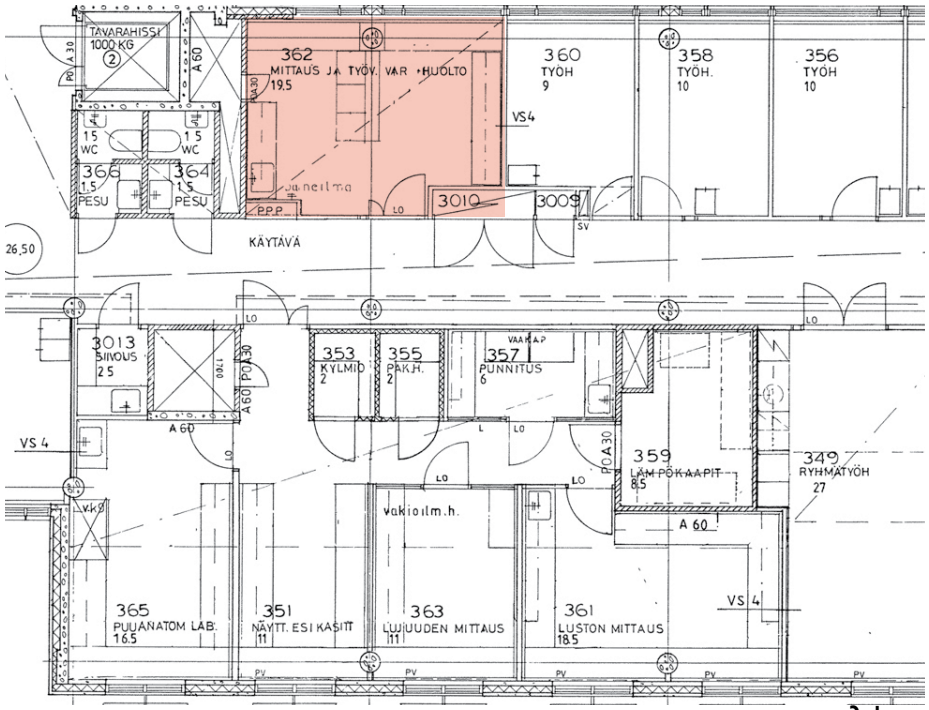

3 krs

1368	Lepohuone
Kuvailu	Vesipisteellä varustettu huone, jossa tyypillisinä piirteinä vaaleankeltaiset linoleum-lattiat mustin jalkalistoin. Erityistä tilassa on lattiaan asti ulottuvat ikkuna, jonka karmit on maalattu tummanvihreällä sävyllä.

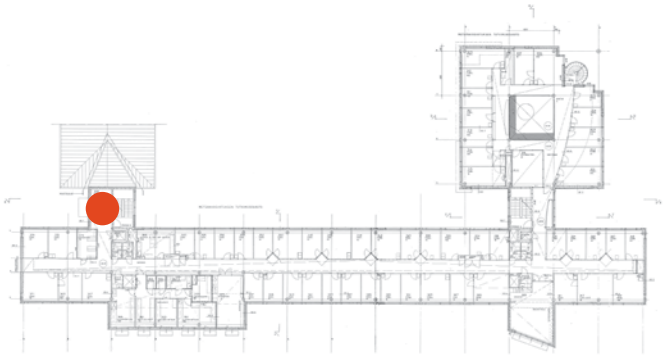

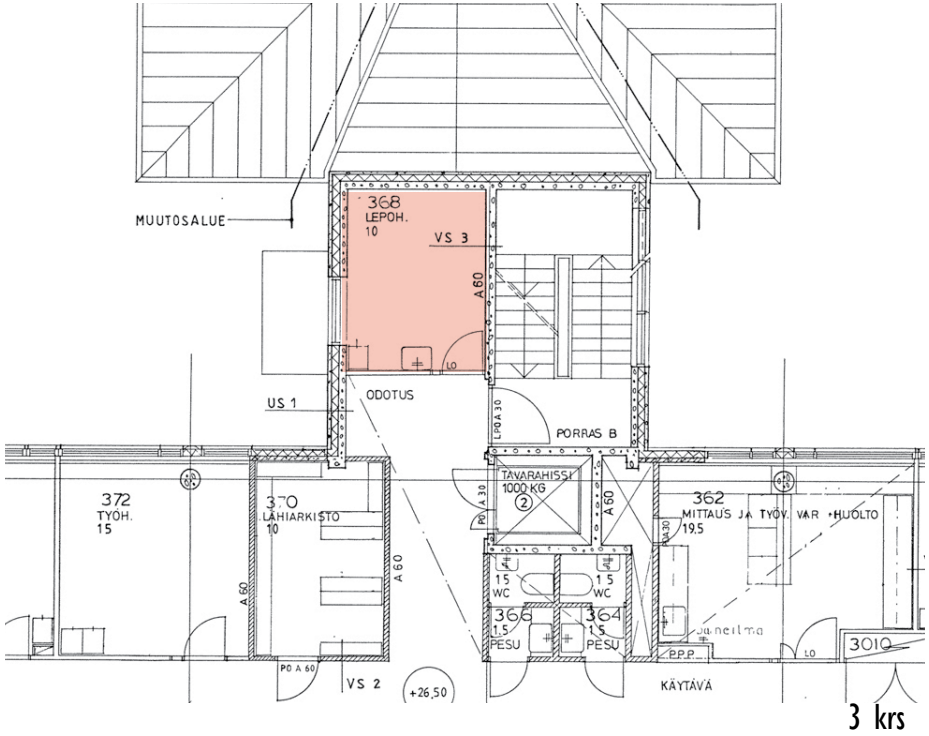

Kerros 3	Yhdyskäytävä ja hissi
Kuvailu	Yhdyskäytävän yleisilmettä hallitsevat mintunvihreällä maalatut ovet ja nelikulmaisella muovilaatoilla toteutetun lattian diagonaalit koristeraidat. Tilassa on alakattoon uppoasennetut valaisimet. Yksityiskohtana myös rakennuksessa 2 käytetty kaareva kasviallas.

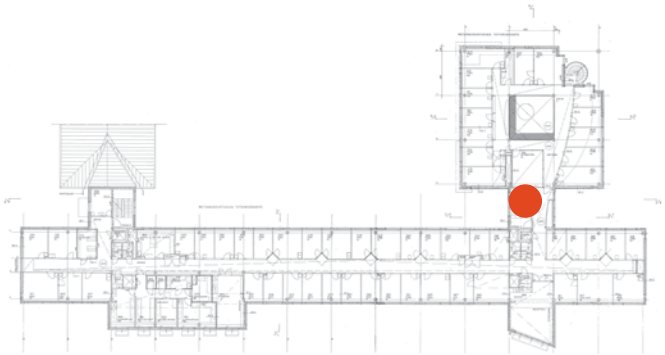

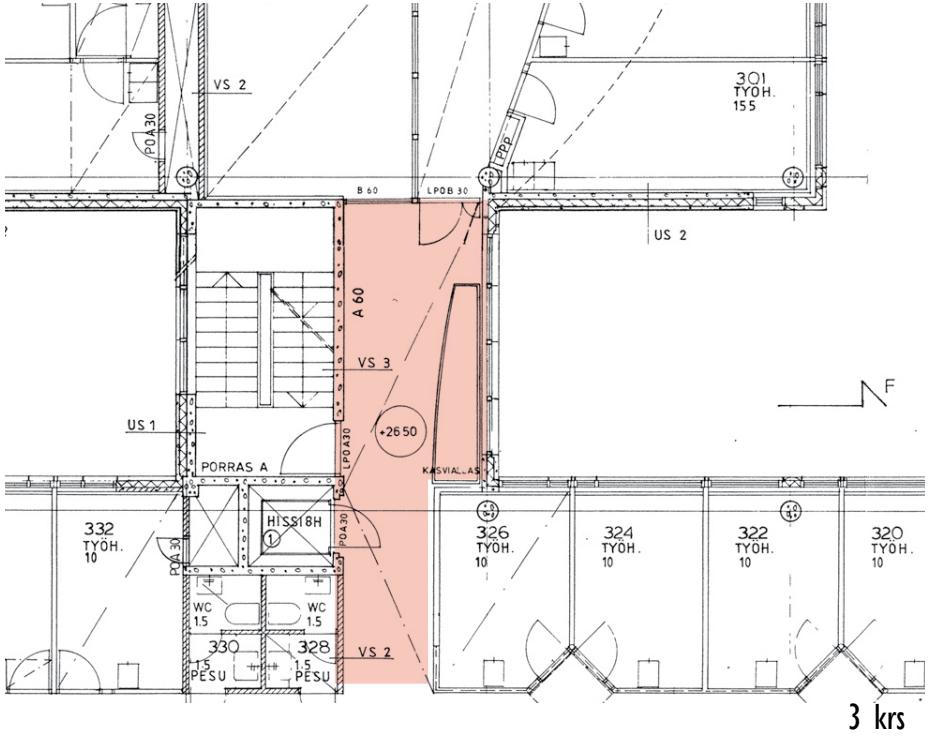

PORRAS / HISSI

Kerros 3	Käytävä ja valokuilu
Kuvailu	Valokuilun ympärille avautuva tila, jonka ympärille ryhmittyy työhuoneita sekä suurempi ryhmätyohuone. Nelikulmaisella muovilaatoilla toteutetussa lattiassa on diagonaalit koristeraidat. Koivuviilupaneloitu kaareva seinä erottuu rakennuksen muusta muotokielestä poikkeavana elementtinä. Valokuilun teräskaiteissa toistuu väliovissa käytetty mintunvihreä sävy; kulku porrashuoneesen C tapahtuu puolestaan tummanvihreäksi maalatun lasioven kautta. Ikkunapuitteissa on käytetty vaaleansinistä sävyä.

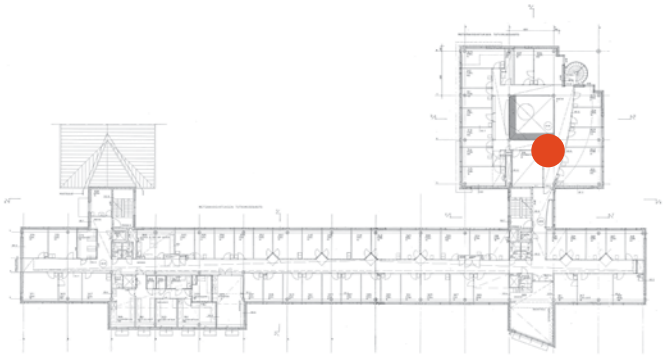

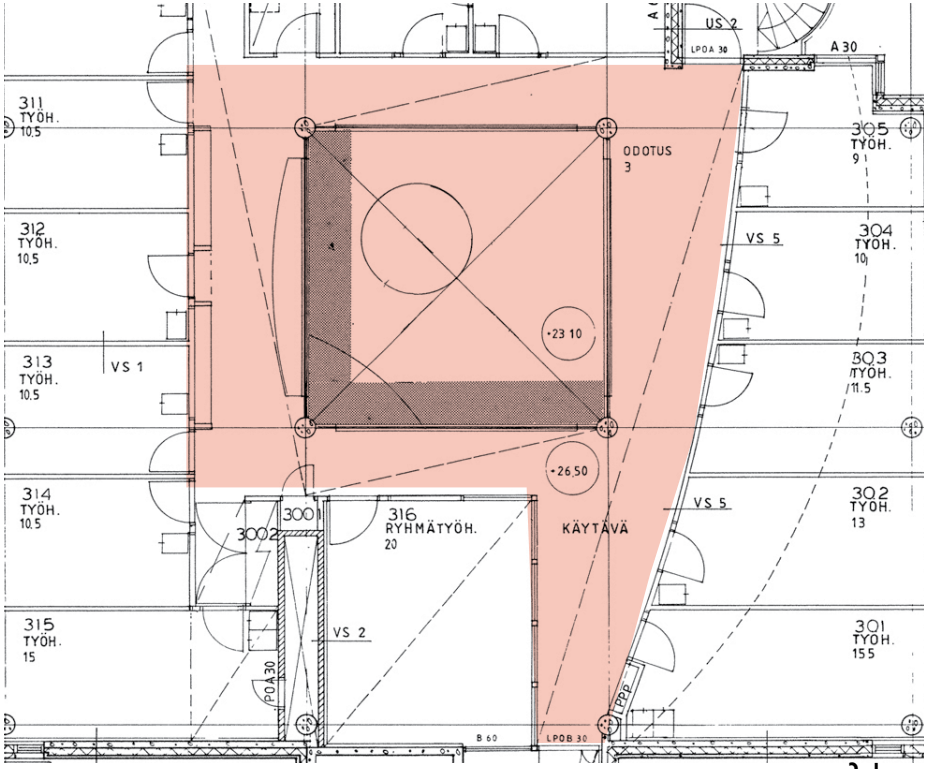

3 krs

Kerros 3	Käytävä
Kuvailu	Käytävää artikuloivat punaisiksi maalatut pylväät ja viistosti käytävälle avautuvat työhuoneiden sisäänkäynnit. Lattiat ovat nelikulmaista muovilaattaa joissa on käytetty vaaleansinistä, valkoista ja mustaa. Laakaovia on kolmea päätyyppiä: vaaleansiniseksi peittomaalatut umpiovet, 10-ruutuiset lasiovet sekä tummin vaakaraidoin varustellut koivuviilutetut ovet. Vetimet ovat mustiksi maalattuja. Punainen pylväsaihe toistuu toimistohuoneiden yläikkunoita rytmittävänä elementtinä.

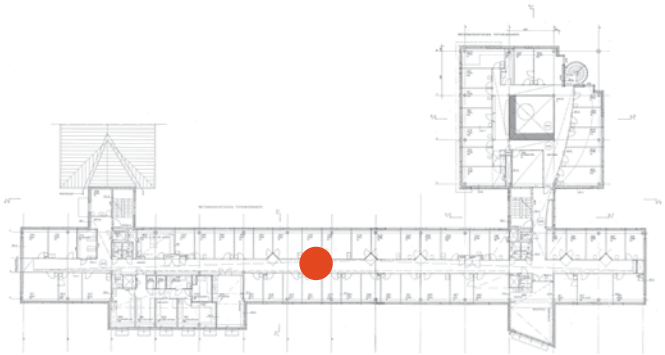

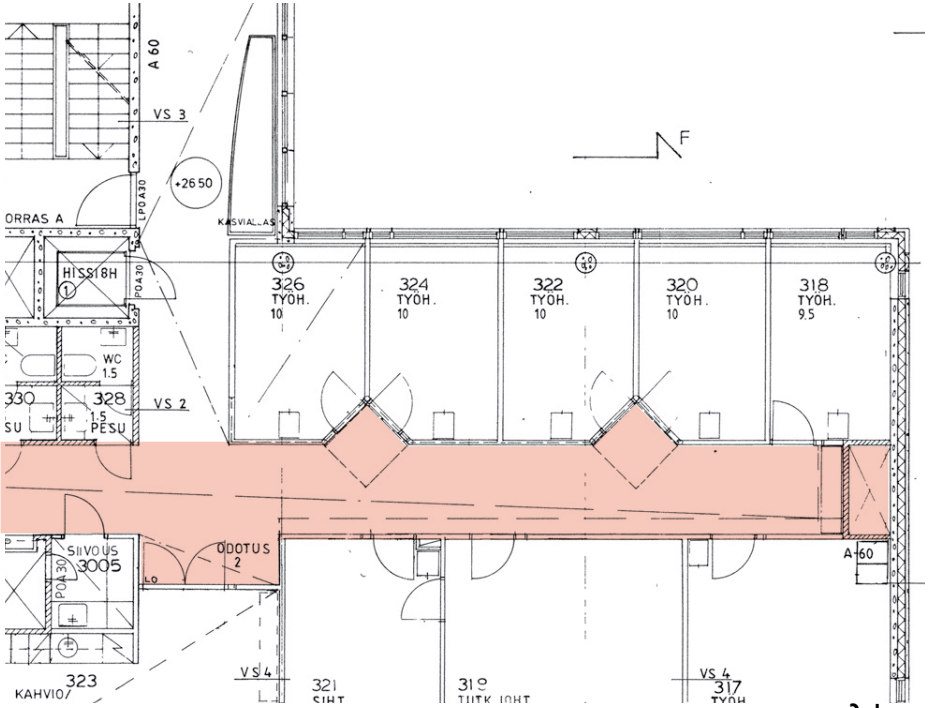

3 krs

Porras B	Porrashuone
Kuvailu	Porrahuoneen yleisilmettä luonnehtivat voimakkaat tummat jalkalistat sekä vaalea mosaiikkibetonilattia ja askelmat. Porraskaiteissa on käytetty mintunvihreäksi maalattua rei'itettyä teräslevyä. Käsijohteet puuta.

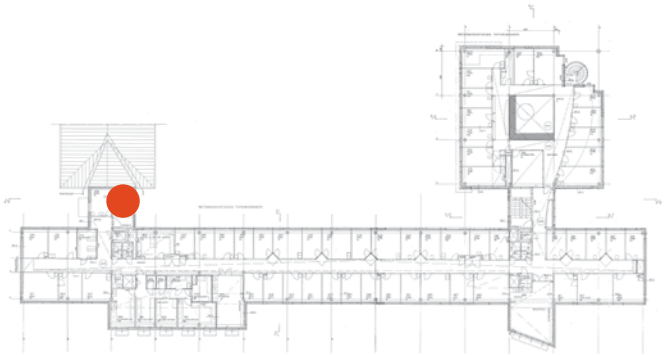

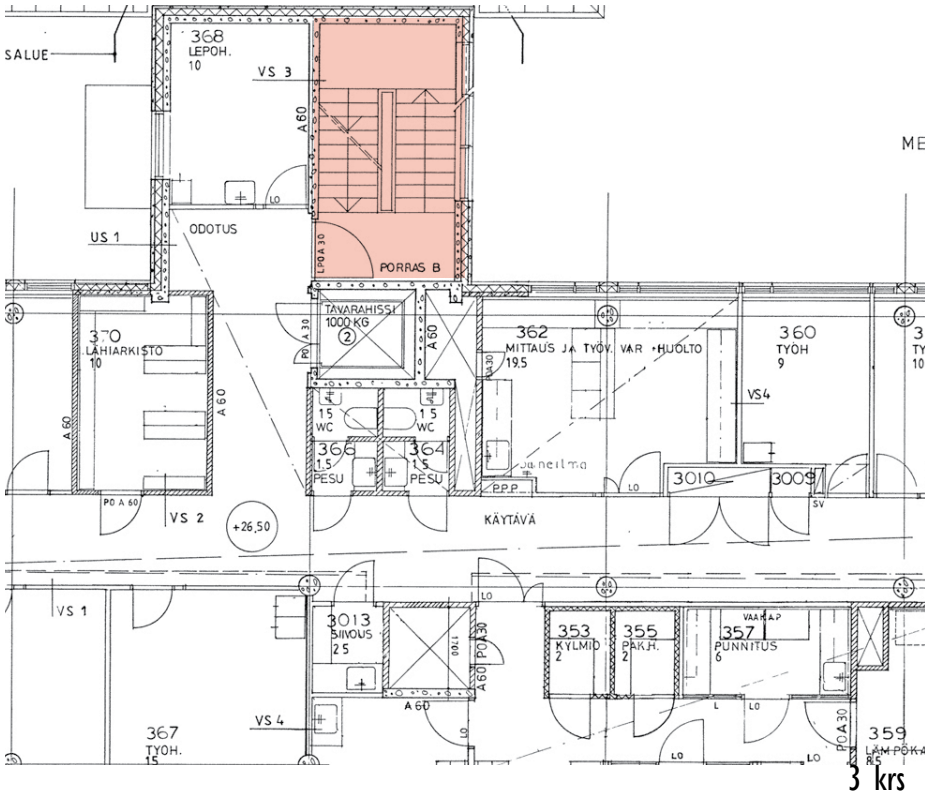

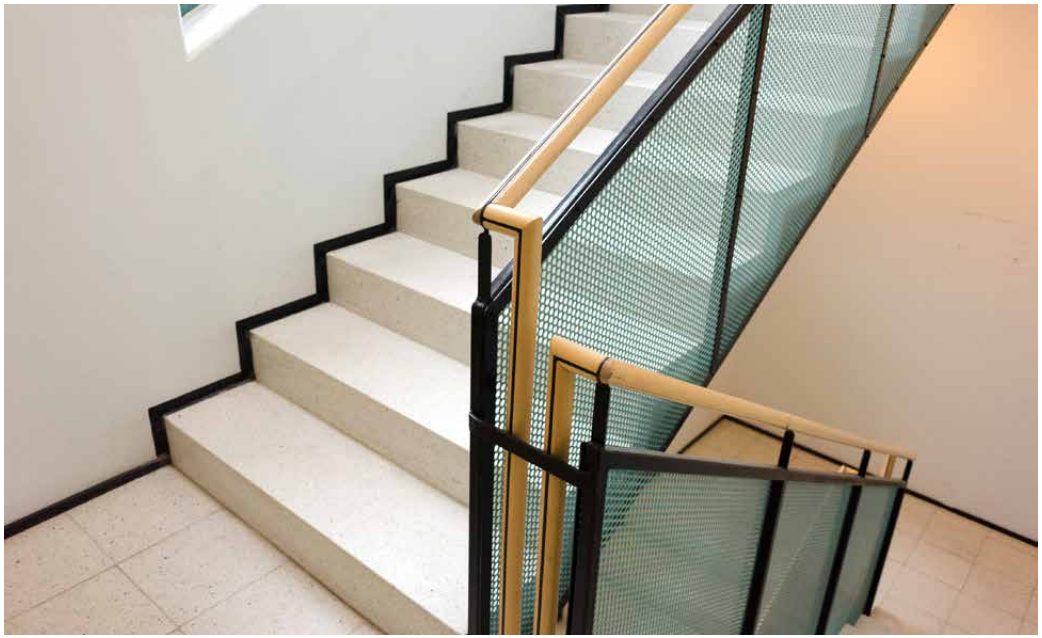

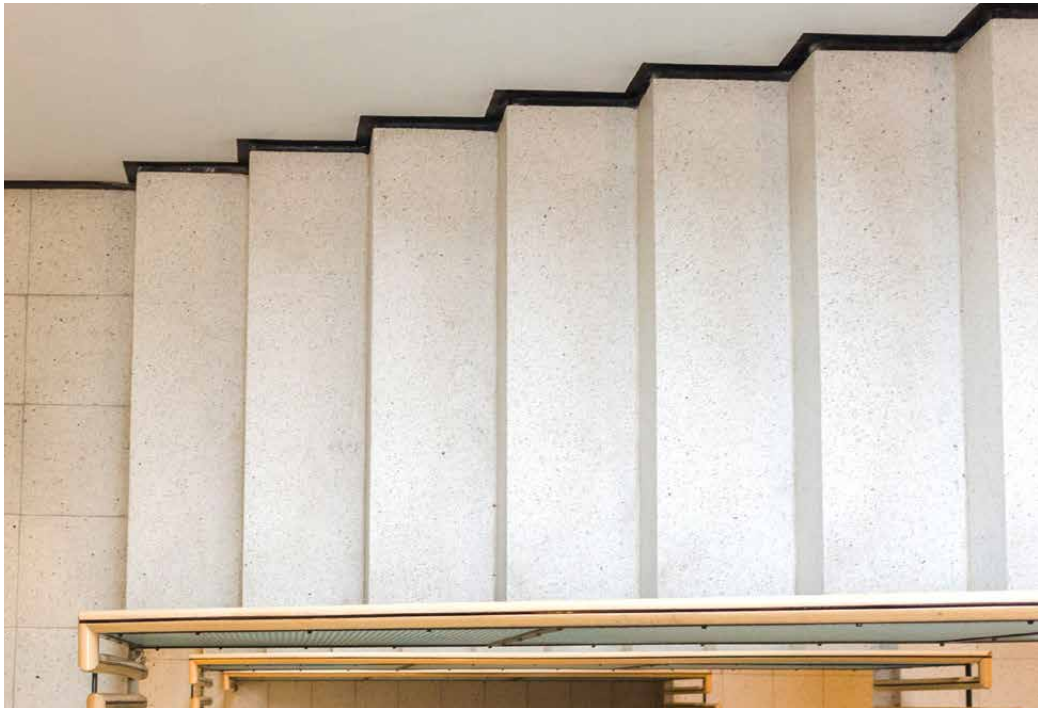

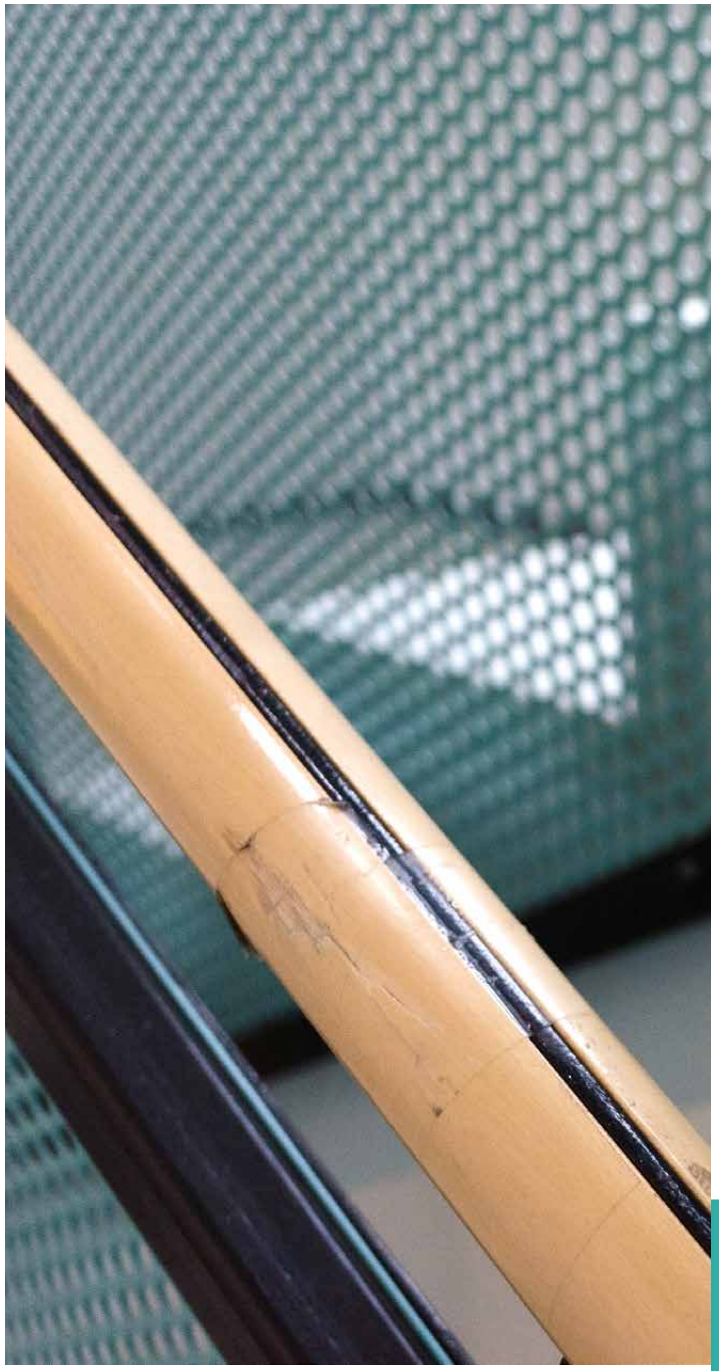

1374	Toimistohuone
Kuvailu	Pinnoiltaan tyypillinen kulmaan sijoittuva työhuone, jossa yksivärisesti maalatut seinät ja vaaleankeltaiset linoleum-lattiat mustin jalkalistoin. Päätyyn sijoittuvassa huoneessa on kahteen suuntaan avautuvat ikkunat.

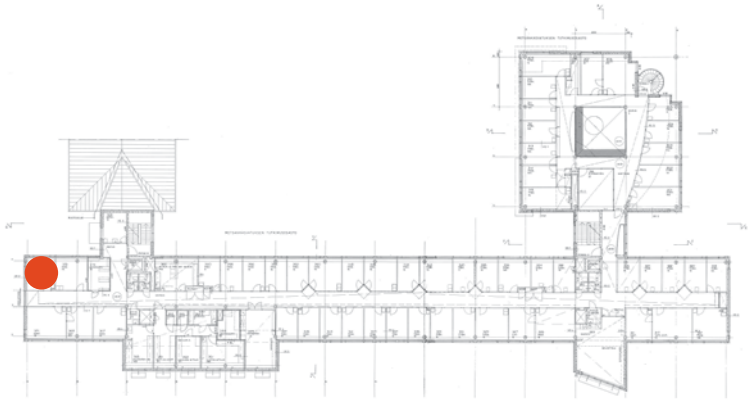

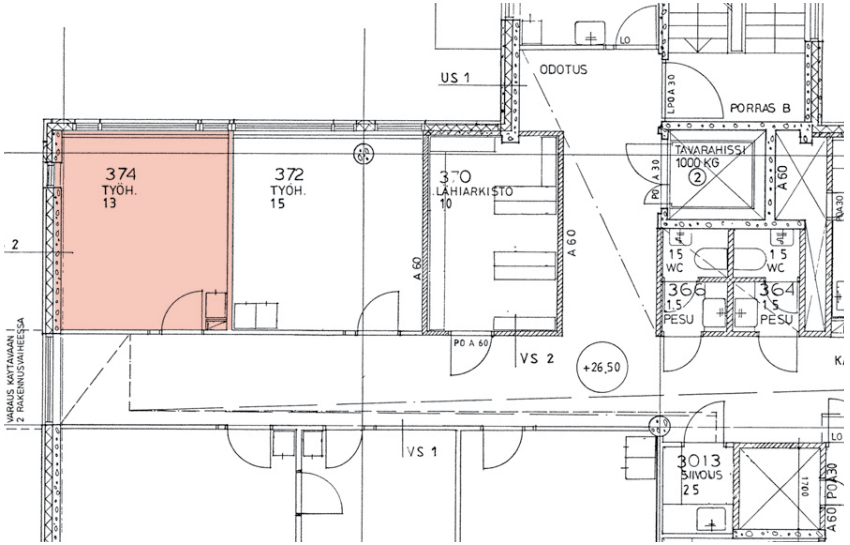

1401	Toimistohuone
Kuvailu	Tyyppiesimerkki valokuilun ympärille sijoittuvasta työhuoneesta. Vaaleankeltainen linoleum-lattia, mustat jalkalistat ja huonetta kiertävät sähkökourut. Oven sähköpielet maalattu vaaleansinisellä sävyllä.

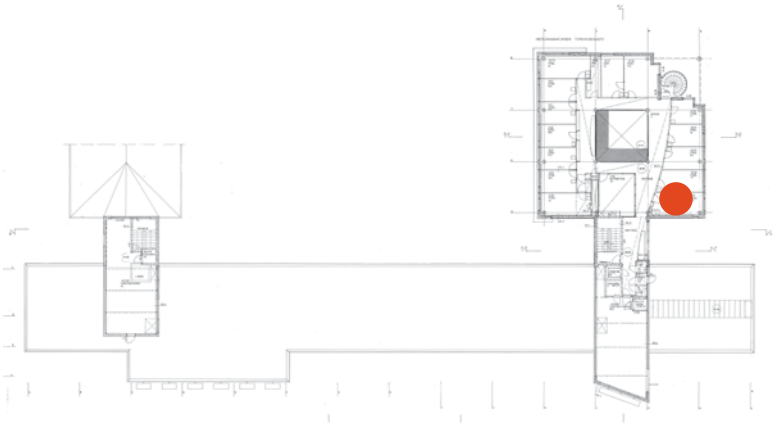

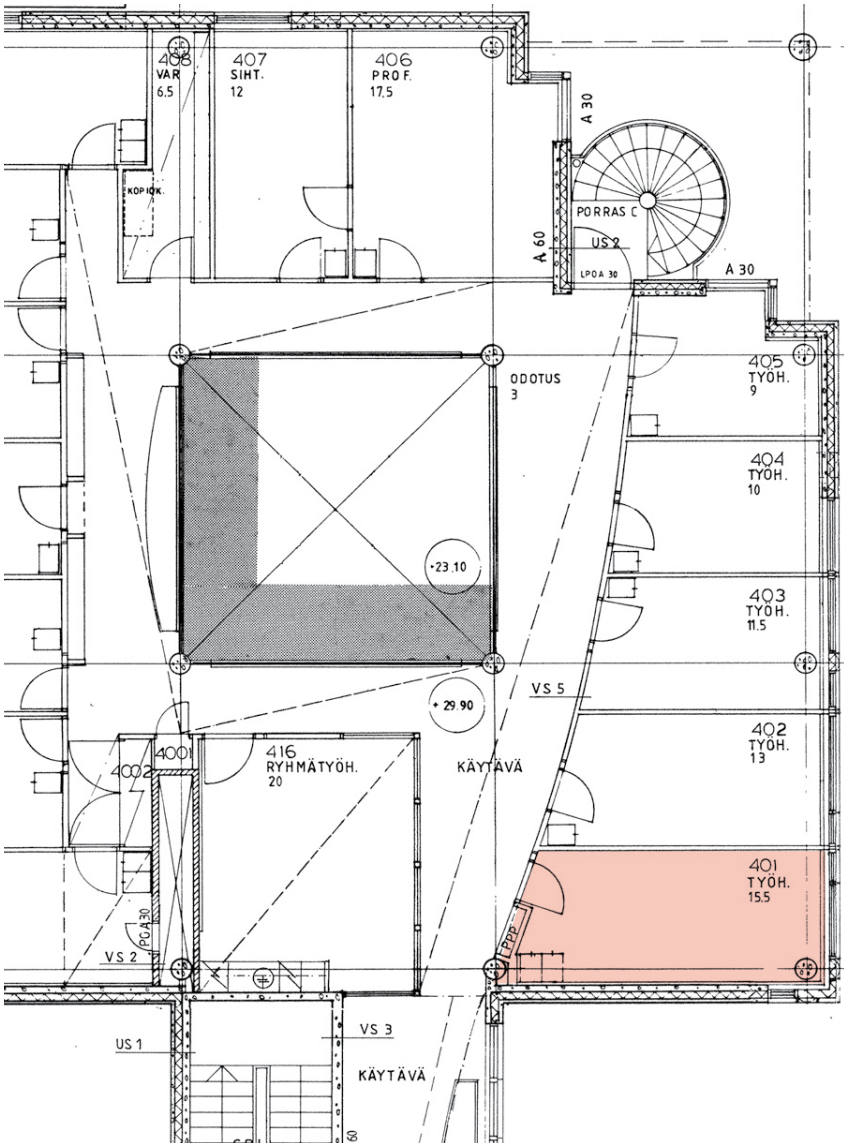

Kerros 4	Käytävä ja valokuilu
Kuvailu	Valokuilun ympärille avautuva tila, jonka ympärille ryhmittyy työhuoneita sekä suurempi ryhmätyöhuone. Lattian diagonaalit koristeraidat ovat kelta-mustat. Valokuilun yläikkunoiden puitteissa on käytety tummanvihreää sävyä. Käytävän neliruutuisesta ikkunasta avautuu näkymä vanhoille laitosrakennuksille.

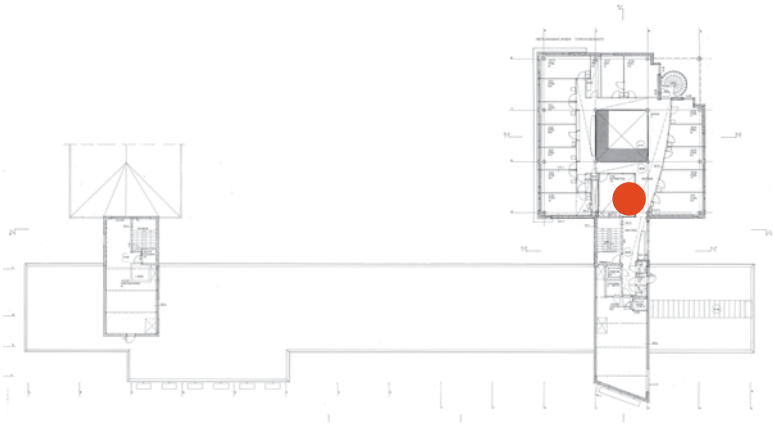

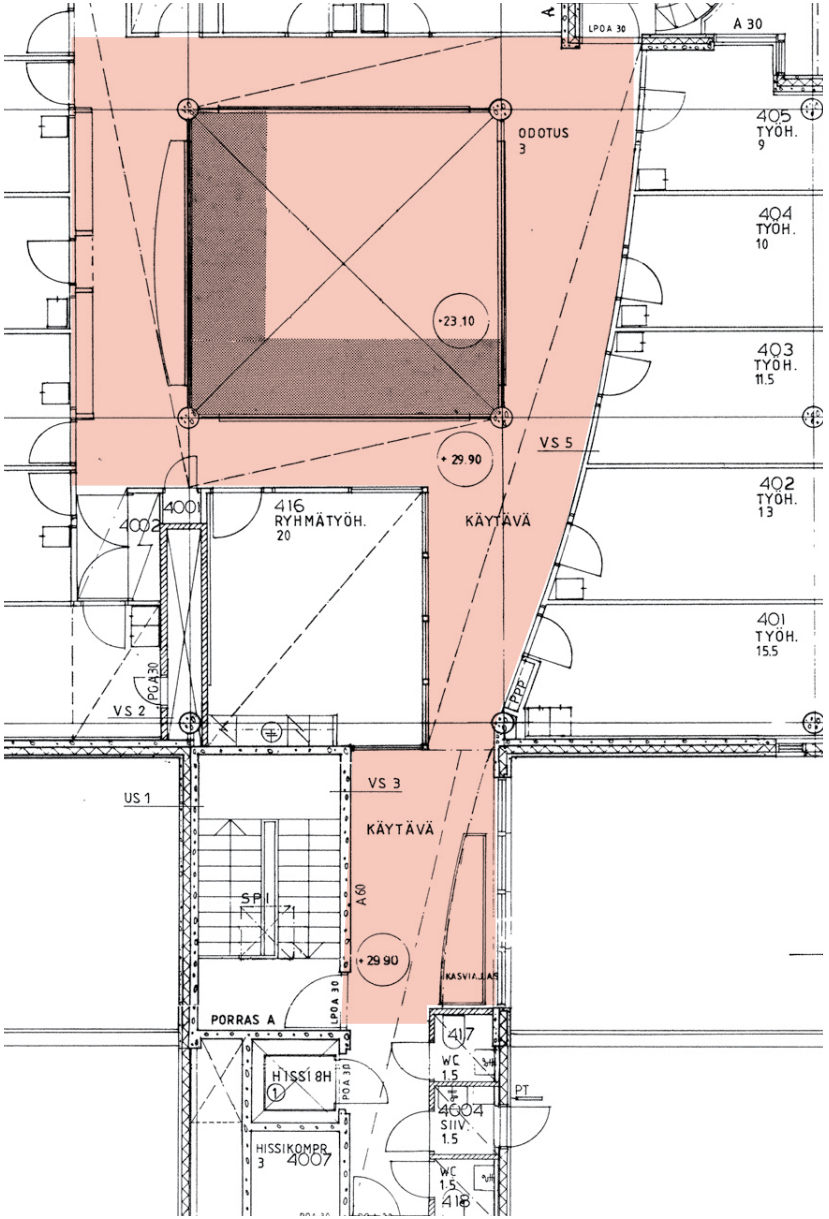

IV-kanavan naamiointiratkaisu kattolyhdyn nurkassa.

2103, 2104	Autoklaavi, varasto
Kuvailu	Läpikuljettavat työtilat, joista yhteys käytävään 2143. Tyypillisiä piirteitä ovat yksivärisesti maalatut seinät sekä vaaleankeltaista ja mintunvihreää sävyä oleva kalustus mustin vetimin. Huoneen 2103 lattiassa on harmaata nelikulmaista keraamista laattaa. Teräsrakenteisen työtason kehikko on mustaksi maalattua terästä. Käytävälle 2141 avautuva vaaleanharmaaksi peittomaalatttu huullettu lasiovi. Tilan 2104 osalta lattiassa on käytetty harmaata muovimattoa.

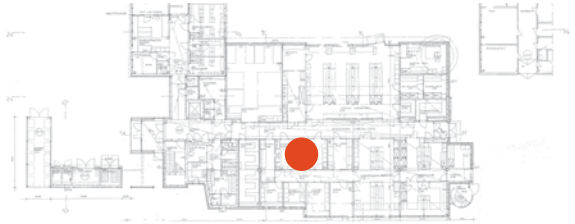

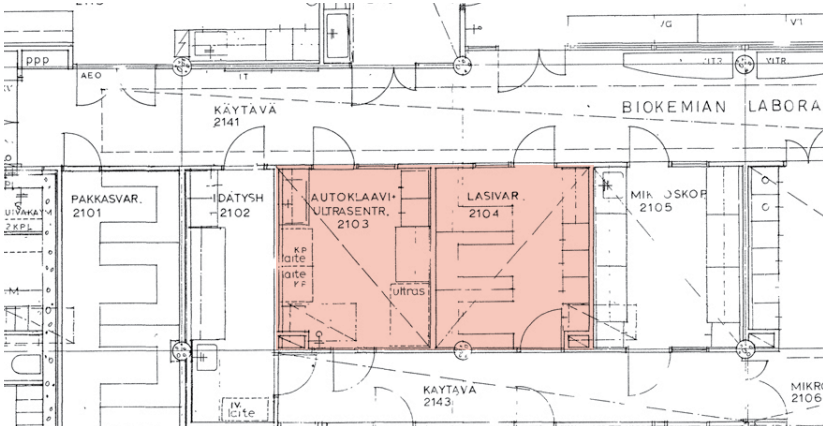

2107	Radiohiililaboratorio
Kuvailu	Työtila, joka on osa neljän laboratoriotilan muodostamaa kokonaisuutta. Tyypillisiä piirteiteä edustavat mustaksi maalattuun teräskehikkoon tukeutuvat irtokalusteet ja työtasot, jotka sijoittuvat tilan keskelle.. Käytävälle avautuvissa ikkunoissa on vaaleat puiset karmit. Sähkökourut reunustavat tilaa, ja niitä on asennettu myös työtasojen ylle.

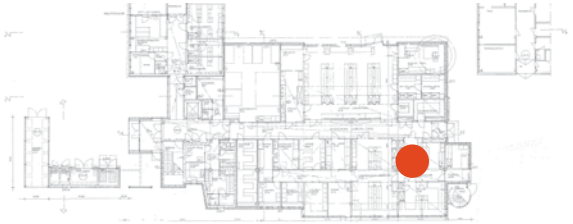

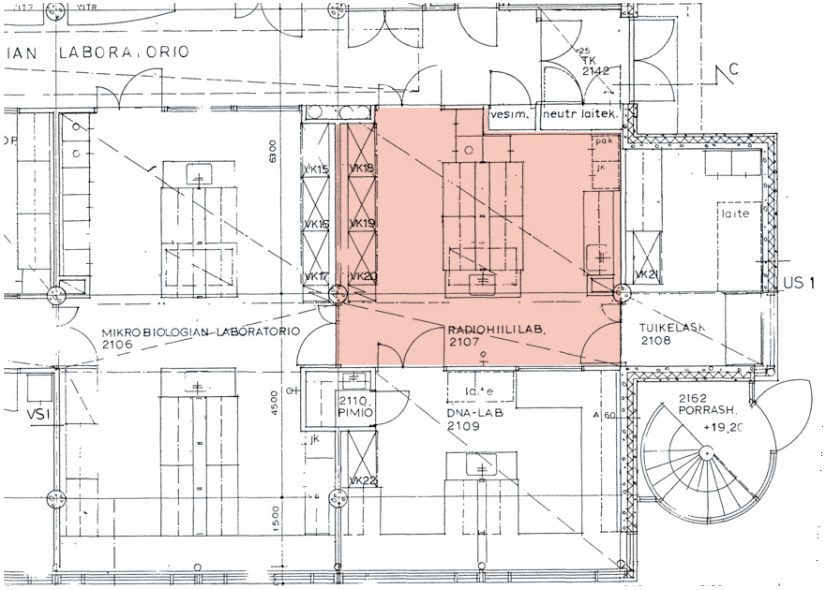

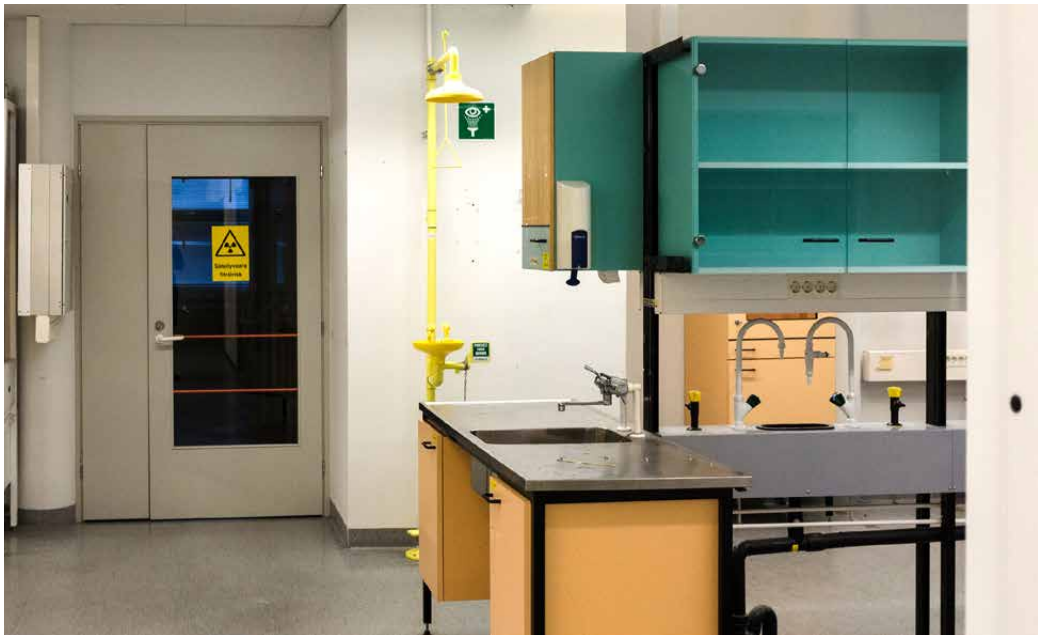

2108	Tuikelaskija
Kuvailu	Radiohiililaboratorion yhteyteen sijoittuva tila, jossa erityispiirteenä teräsrakenteinen mintunvihreäksi maalattu kulmaikkuna. Laboratoriotilojen tapaan lattiassa on käytetty harmaata muovimattoa.

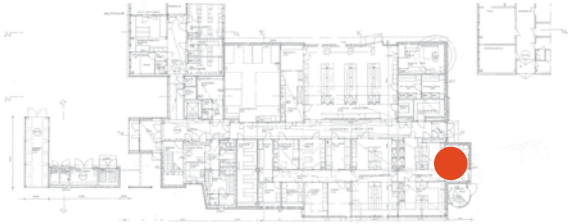

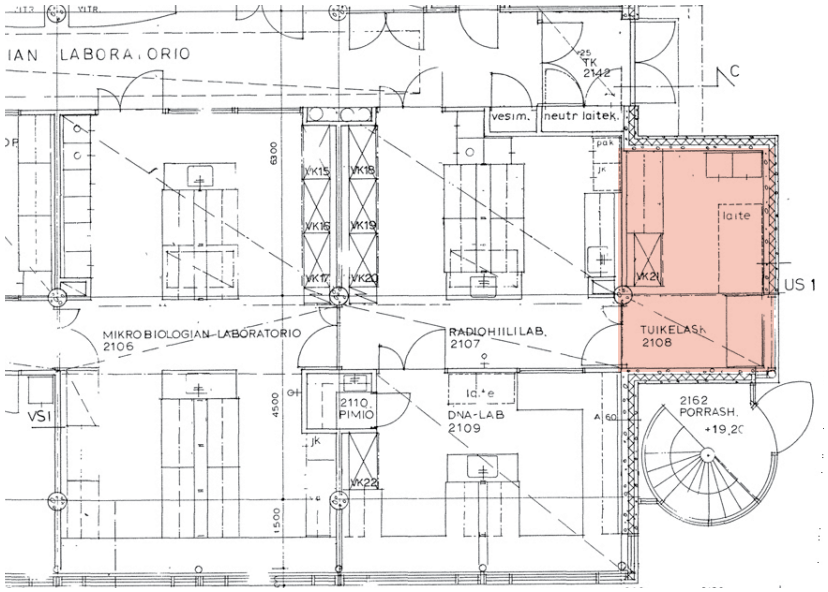

2109	DNA-laboratorio
Kuvailu	Työtila, josta näköyhteys radiohiililaboratorioon. Levytetty katto, johon upotettu loisteputkivalaisimet. Erityispiirteenä kulmaikkuna, joka jatkuu alakattorakenteen yläpuolelle.

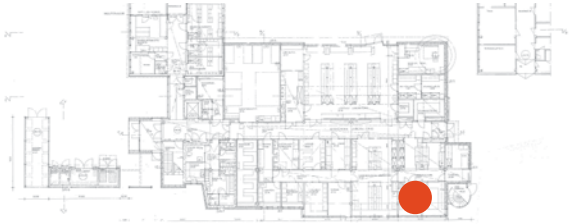

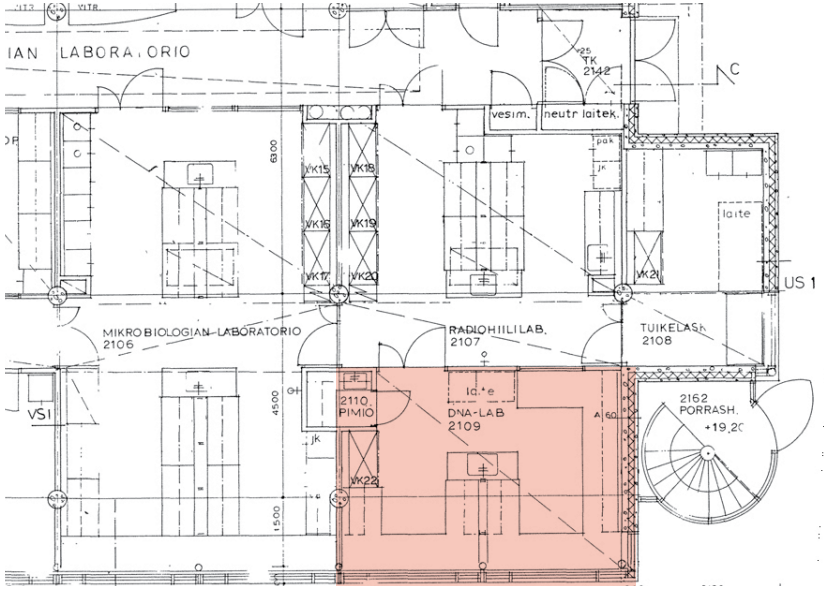

2111	Tutkijan huone
Kuvailu	Työhuone, jonka lattia on vihreää muovimattoa mustin jalkalistoin. Lounaaseen avautuva ikkuna on alaosastaan pystysyynnassa kolmijakoinen ja sisältää erillisen koko aukon levyisen yläikkunan. Huullettu laakaovi on maalattu vaalean harmaaksi.

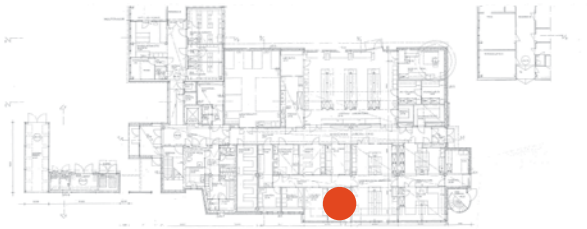

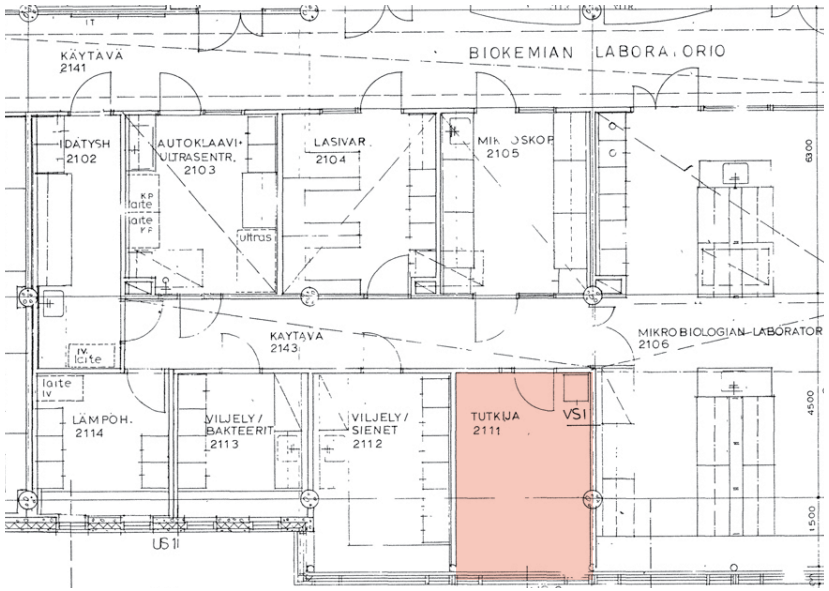

2114	Viljely, sienet
Kuvailu	Lounaaseen avautuvat työtila, jossa lattia harmaata muovimattoa. Vesipisteen yhteydessä on seinässä käytetty vaaleanvihreää keraamista laatoitusta.

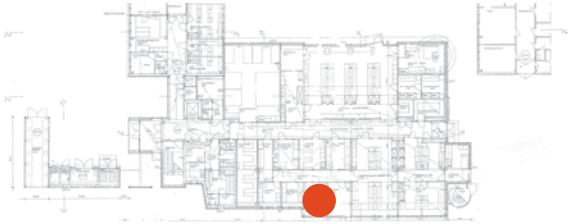

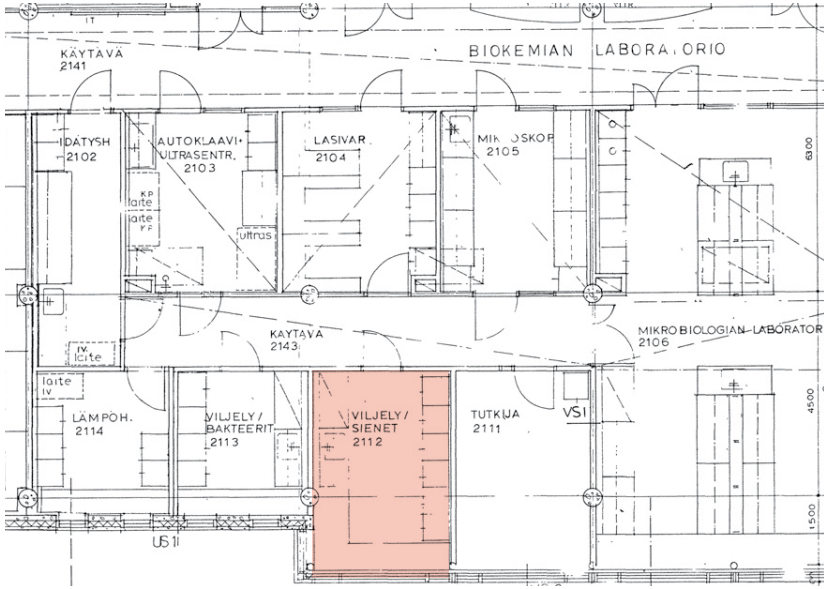

2115, 2116	Kasvatuskaapit ja tiskaus
Kuvailu	Rakennuksen suurin yhteinäinen tila, jossa muusta rakennuksesta poiketen betonivalulattia. Sähkövedot, vesiputket ja ilmastointiputket ovat nähtävissä. Tilan 2216 lattiat ja seinät on päällystetty harmaalla nelikulmaisella keraamisella laatalla. Sähköt on toteutettu osin pintavetoina.

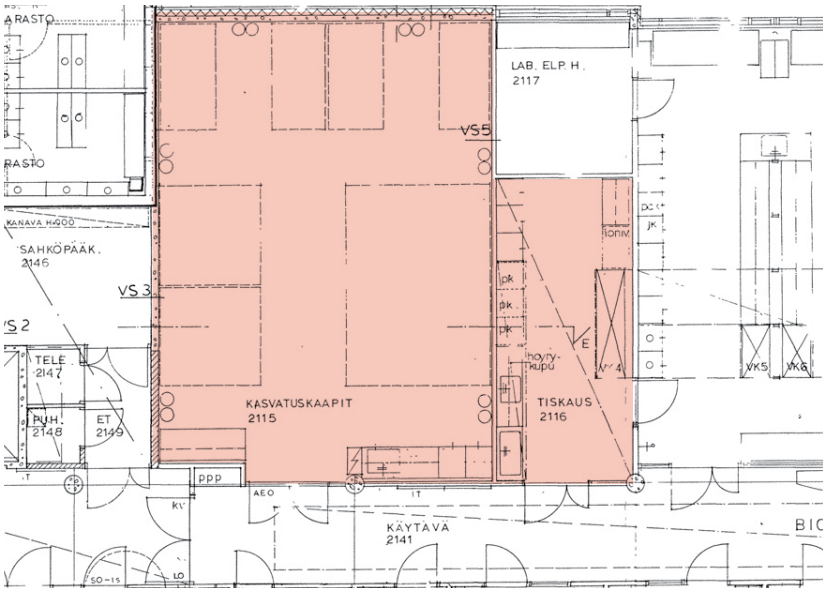

Metlan viimeisenä toimintavuonna käynnistettiin tutkimus- ja kehittämisohjelma *Uudet metsään ja biomassaan perustuvat tuotteet ja palvelut* (NEW 2014–2018), joka kohdistui biomassasta erotettavien ainesosien ja bioaktiivisten yhdisteiden hyödyntämiseen uusien tuotteiden valmistuksessa. Metsäbiomassasta ja sen sivuvirroista, kuten kuoresta ja kannoista sekä puuvartisten kasvien neulasista, kuoresta tai pihkasta sekä sienistä ja sammalista on löydetty paljon mielenkiintoisia yhdisteitä, joista voidaan kehittää uusia tuotteita tai parantaa olemassa olevien ominaisuuksia.

Kuva ja tekstiote kirjasta Laine, J. 2017. Kuva Erkki Oksanen, Luke

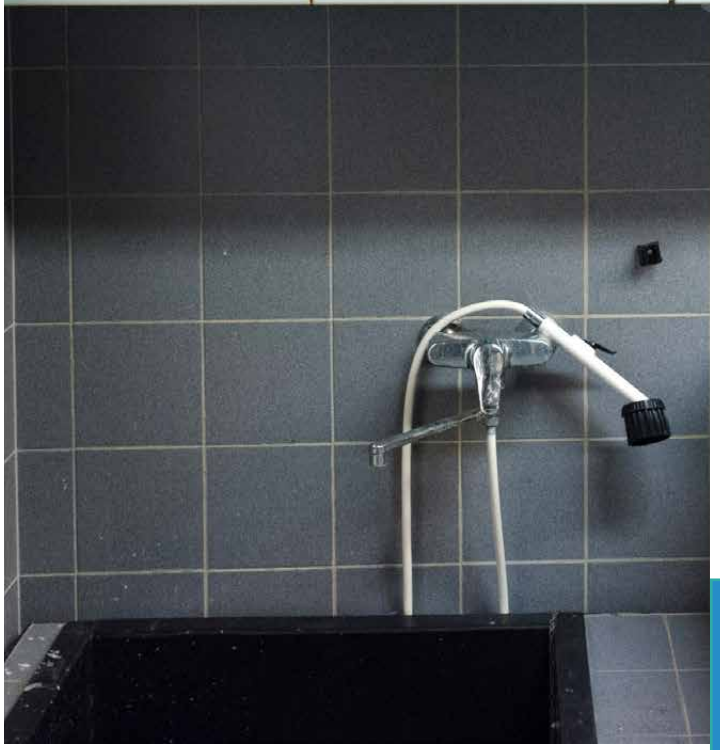

2141,2143	Käytävät
Kuvailu	Käytävä 2141 muodostaa arkkitehtonisesti rikkaan kokonaisuuden, jossa keskeisenä elementtinä ovat käytävälle avautuvat laboratorioiden alaosastaan puupaneloidut lasiseinät. Muovilaatoitetussa lattiassa on valkoista, vihreää ja tummanharmaata. Kaarevan alakattorakenteen sivustoille on kätketty loisteputkivalaisimet. Sivuseiniä reunustavaan matalammalle ulottuvaan osaan on sijoitettu upotettuja valaisimia. Kulku käytävään 2143 tapahtuu ainostaan työtilojen kautta, ja sen yhteyteen sijoittuu pääasiasssa työtiloja. Lattia on vihreää muovimattoa mustin jalkalistoin, valaisimet katon sivustoon upotettuja loisteputkivalaisimia.

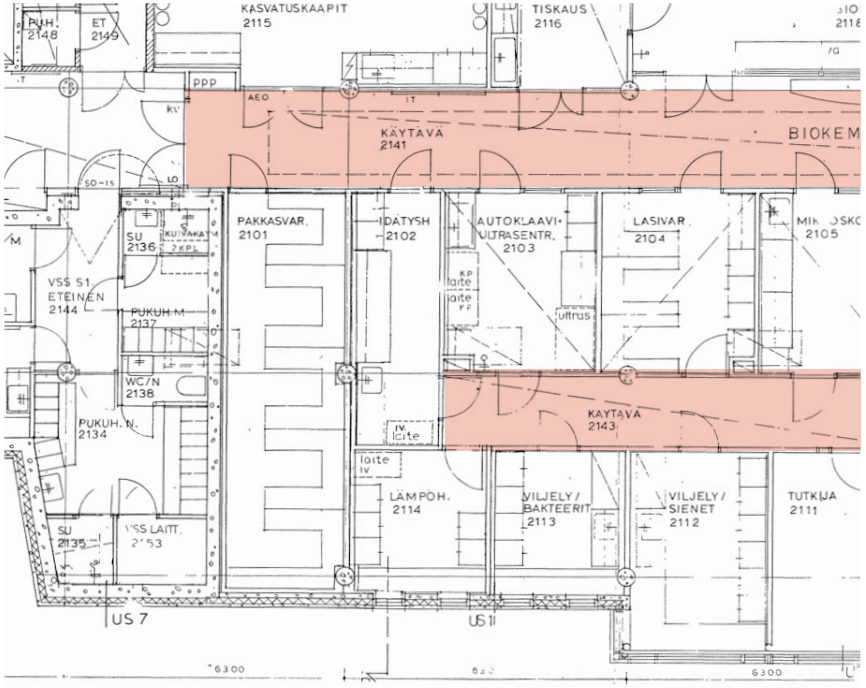

Kuva: Arkkitehtitoimisto Rotko & Hytönen.

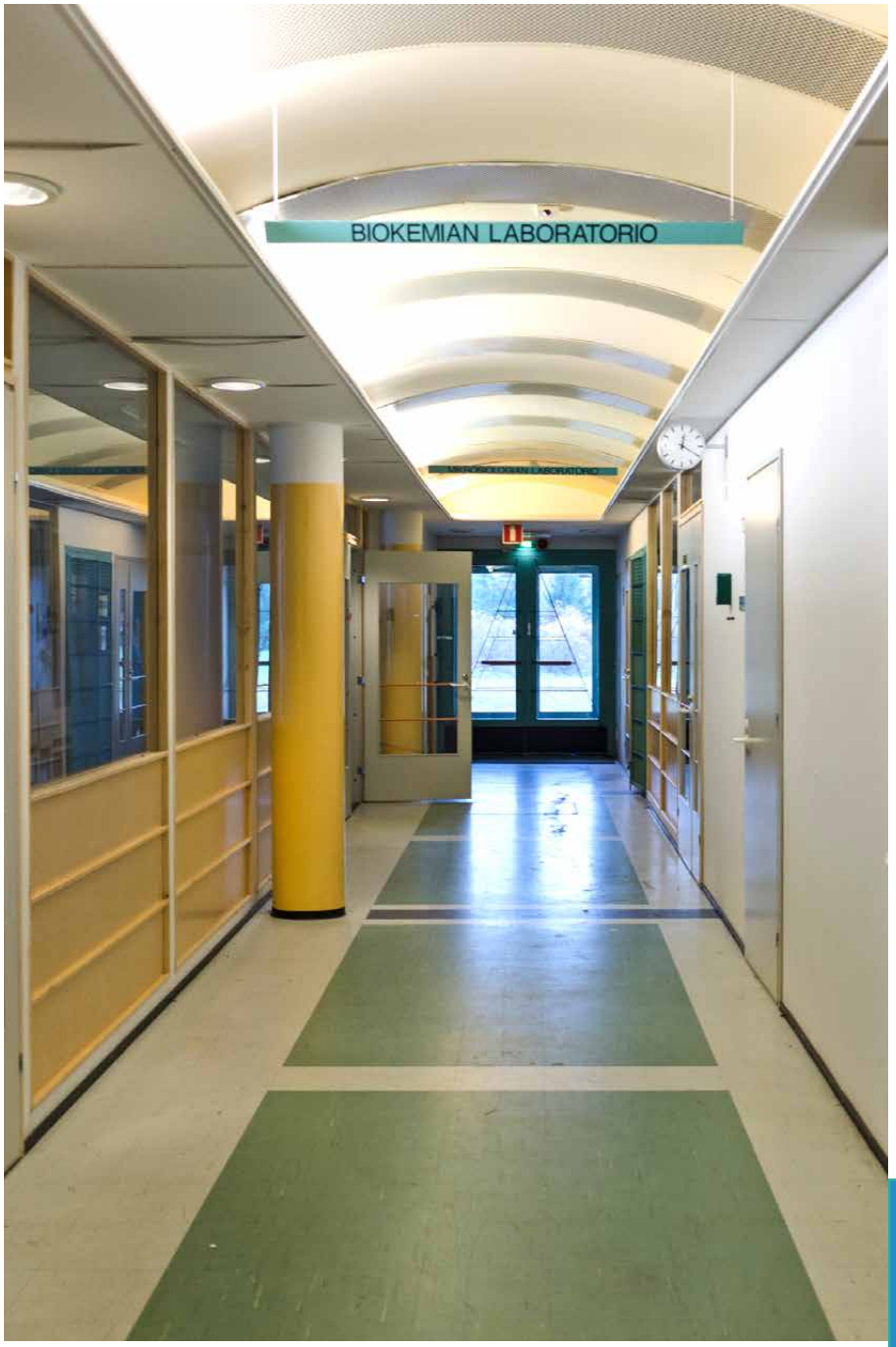
BIOKEMIAN LABORATORIO

2201	Neuvotteluhuone, kahvio
Kuvailu	Huoneessa on kahteen suuntaan avautuvat ikkunat ja keittiönurkkaus. Lattiassa käytetty vihreää muovimattoa. Kulku tapahtuu ovipumpulla varustetusta vaalean harmaaksi maalatusta ovesta, jossa käytävän puolella musta vaakaraidoitus. Valaistusratkaisuna on kaksi alakattoon asennettua koverasta varjostinosasta ja sen keskelle sijoitetusta loisteputkivalaisimesta koostuvaa valaisinta. Lisäksi alakattoon on upotettu kaksi pyöreää valaisinta.

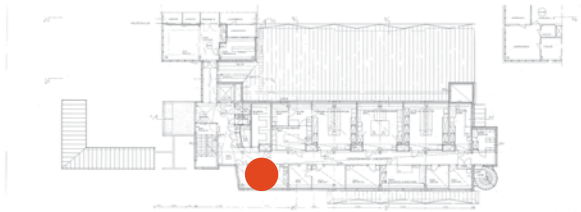

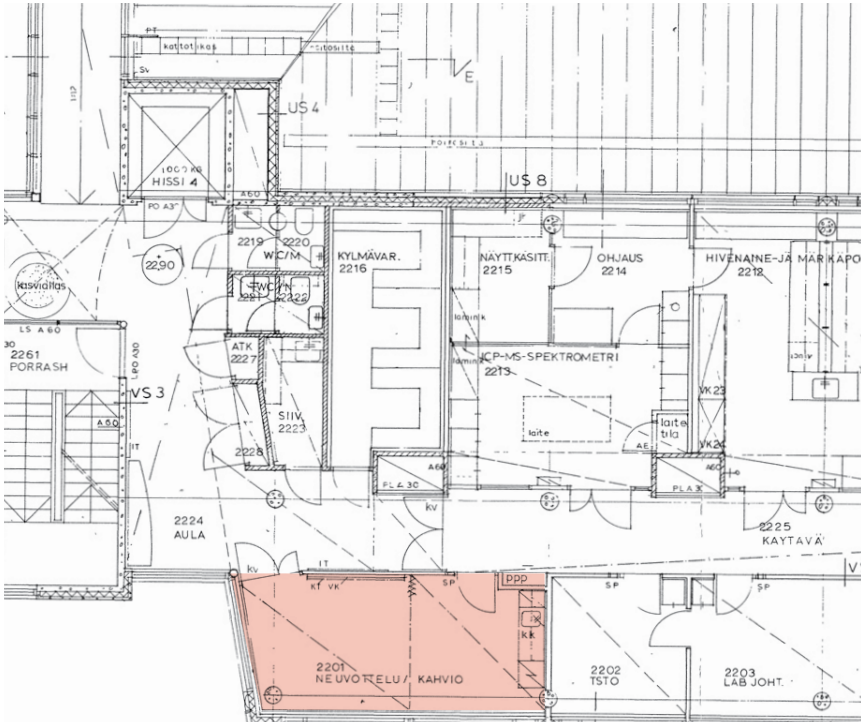

2203	Laboratorion johtajan huone
Kuvailu	Toimistohuone, josta välioven kautta kulku myös viereiseen huoneeseen 2202. Pinnat tyypillisiä; lattiassa vihreä muovimatto mustin jalkalistoin ja yksivärisesti maalattu seinä. Huoneen keskivaiheille sijoittuva kantava pylväs on maalattu alaosastaan mustaksi.

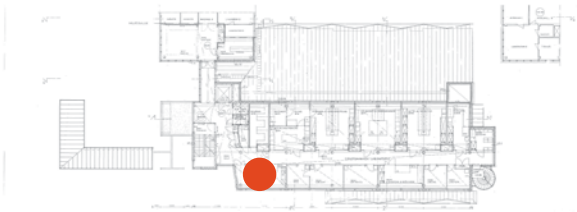

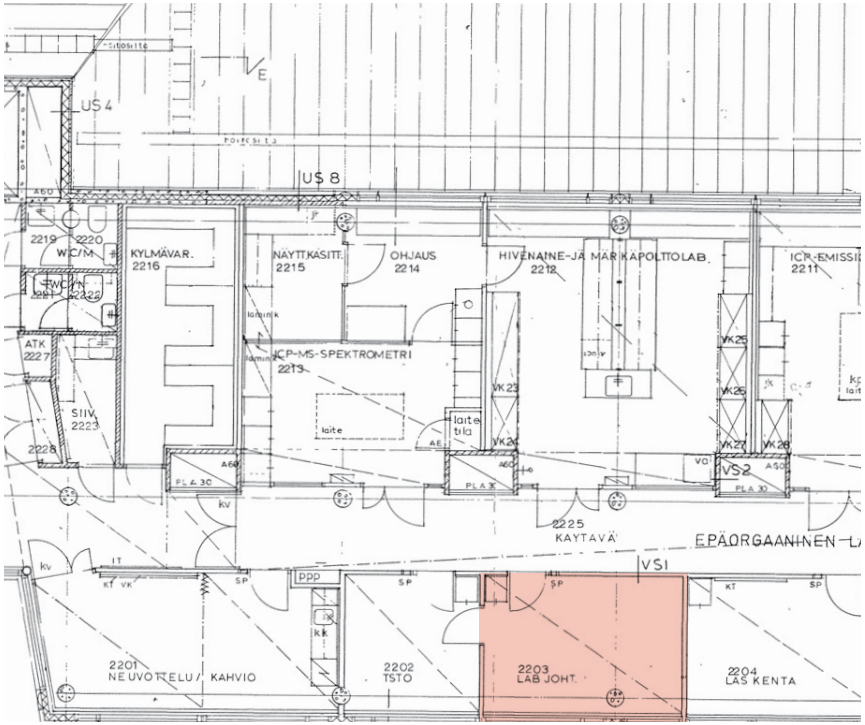

RAK 2 - 1997

2205	Uitto ja suodatus
Kuvailu	Työtila, jossa lattiat ja jalkalistat harmaata keraamista laattaa. Alakattorakenteessa on levytys vain toisella puolen huonetta, valkoiseksi maalatut ilmanvaihtokanavat ovat nähtävissä ovenpuoleisessa päädyssä. Kolmella pystypuitteella jaettu ikkuna on matalampi kuin samalle seinustalle sijoittuvissa toimistohuoneissa. Huoneesta on näköyhteys käytävälle puisella karmilla varustetun ikkuna-aukon kautta.

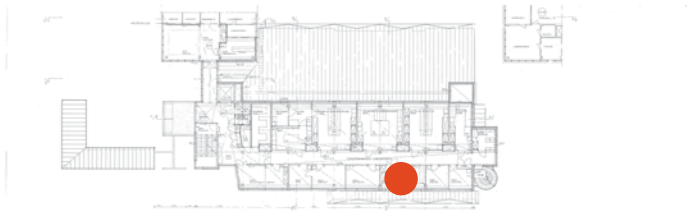

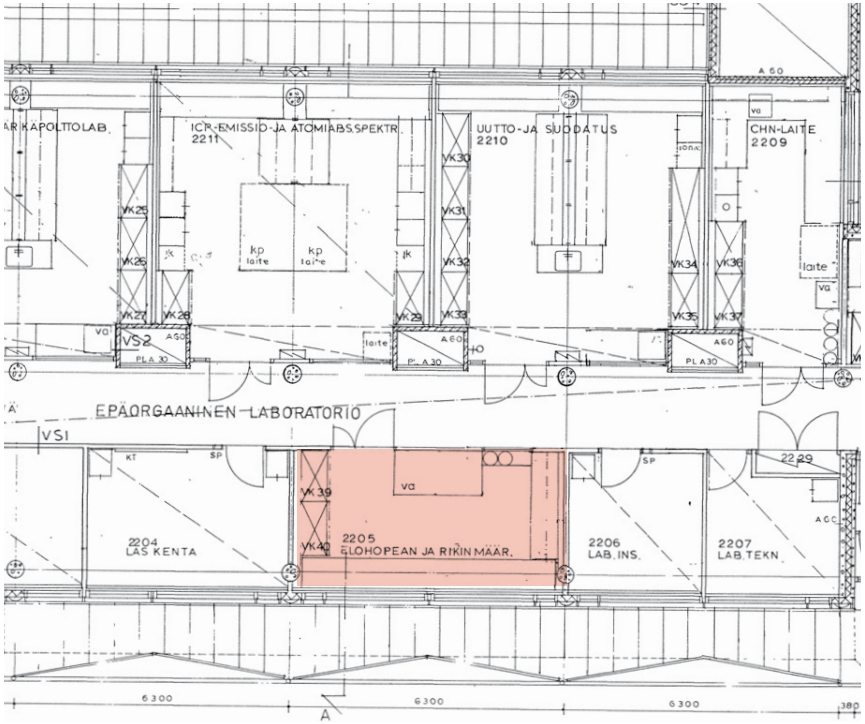

2209	CHN-laitetila
Kuvailu	Työtilan lattiat ovat harmaata muovimattoa. Seinissä on valkoisen lisäksi käytetty tumma lilaa. Seinustalle asennetut sähkökourut ovat näkyvä piirre. Työtasot ja kaapistot tyypillisiä ratkaisuja. Kulku tilaan tapahtuu kaksiosaisen huulletun lasioven kautta. Käytäväseinällä on lisäksi rakennuksen työtiloille tyypillinen ikkuna-aukko. Ilmanvaihtokanavat ovat nähtävillä katon rajassa., mikä on osa sisätila-arkkitehtuuria.

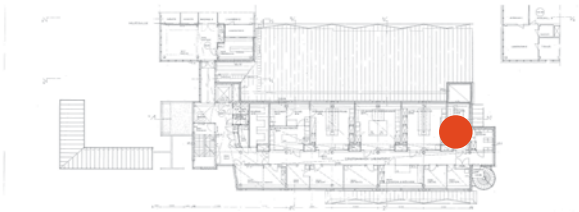

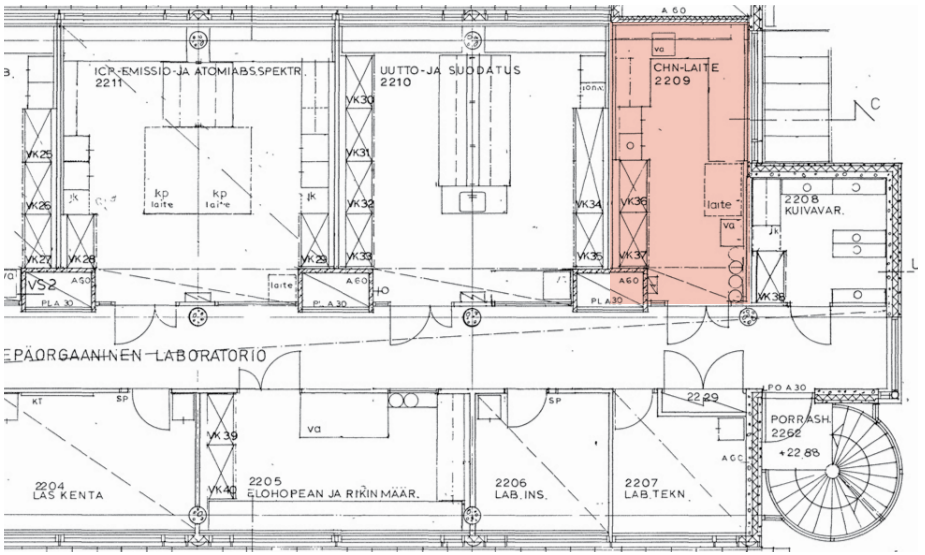

2225	Käytävä
Kuvailu	Käytävän yleisilmeen määrittelevät alaosastaan kellertäviksi maalatut pylväät ja työtilojen huulletut, vaalean harmaalla sävyllä maalatut lasiovet. Sekä ovissa että väliseinien paneloinnissa toistuvat vaakasuuntaiset jaot. Alakatossa rakennukselle tyypillinen epäsuora valaistusratkaisu, jossa loisteputkivalaisimet piilotettu katon sivustaan. Katossa käytetty vaaleaa rei'itettyä levytystä. Jalkalistat mustat, lattia rakennuksen käytäville ominaista muovilaattaa.

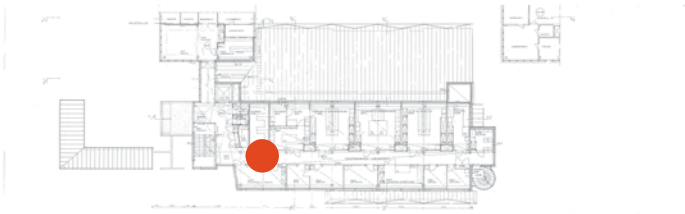

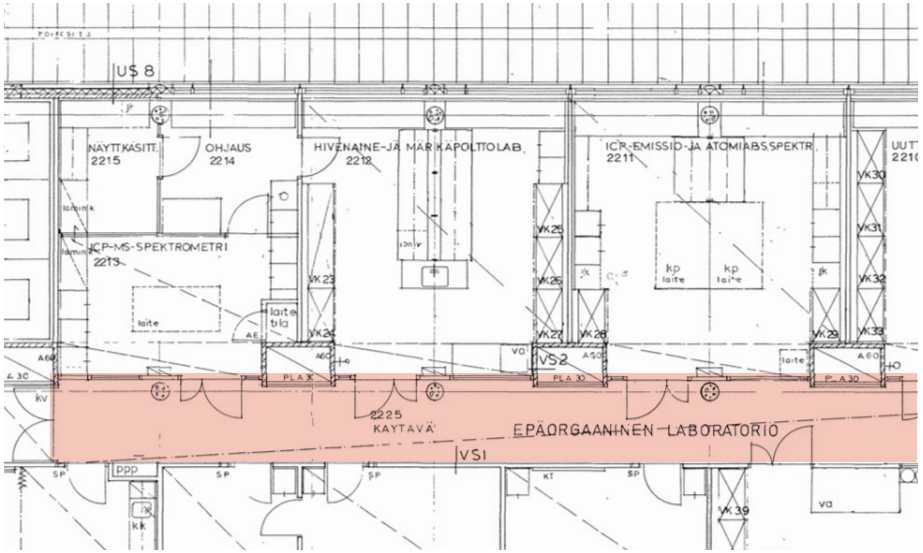

Kuvat: Arkkitehtitoimisto Rotko & Hytönen.

TOIMISTO
LABORATORION JOHTAJA

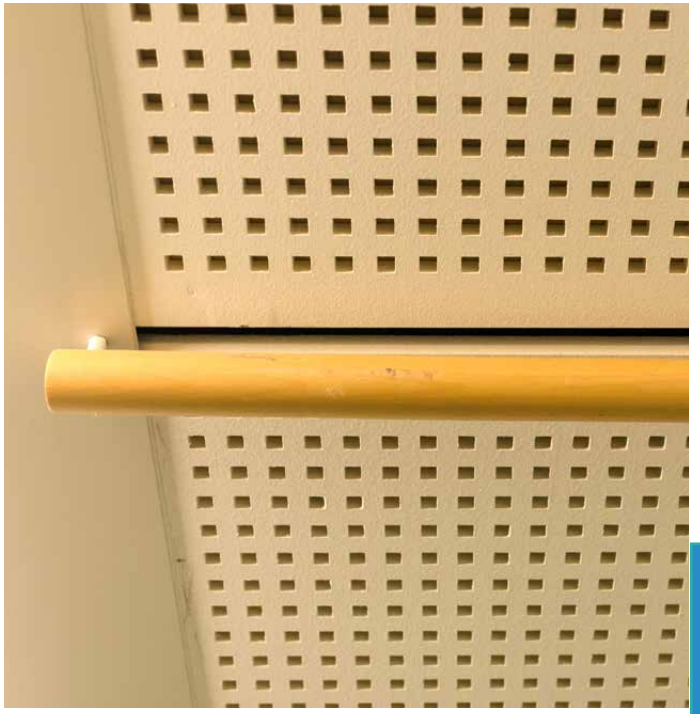

2241	Aula
Kuvailu	Arkkitehtonisesti ilmeikäs tilakokonaisuus, jossa hallitsee aikakaudelle tyypillinen mintunvihreä värimaailma. Tummin vaaka- ja pystyraidoin toteutetut koivuviilutetut seinä- ja kattopaneelit sijoittuvat porrassyöksyn ympäristöön. Yhdyskäytävä rakennukseen 2 tapahtuu luiskan kautta. Pohjakerroksesta poiketen lattia on muovilaattaa, jossa on käytetty vihreää, valkoista ja tumman harmaata. Ikkunapenkit ovat vaaleaa puuta. Alakaton panelointia rytmittämään on käytetty pyöreitä puupalkkeja. Aihe toistuu myös seinustalla.

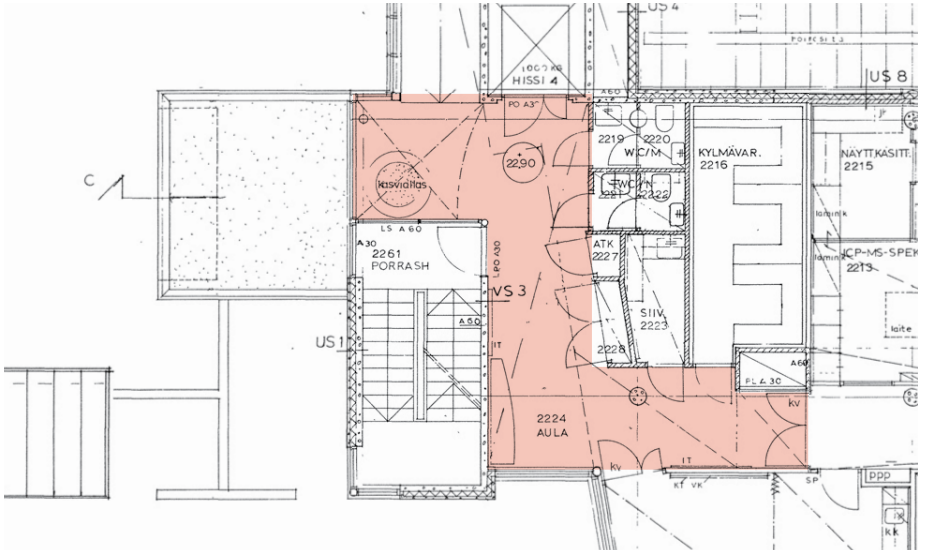

Kuvat: Arkkitehtitoimisto Rotko & Hytönen.

3.
2.
1.
3. KERROS
ORGAANISEN KEMIAN LABORATORIO
2. KERROS
EPÄORGAANISEN KEMIAN LABORATORIO
LABORATORIONJOHTAJA
TOIMISTO
KAHVIOT
1. KERROS
BIOKEMIAN LABORATORIO
MIKROBIOLOGIAN LABORATORIO
VESILABORATORIO

2262	Porrashuone
Kuvailu	Ulkotilaan sijoittuva teräsrakenteinen kierreporras, rungon ulkopuolinen varapoistumisreitti.

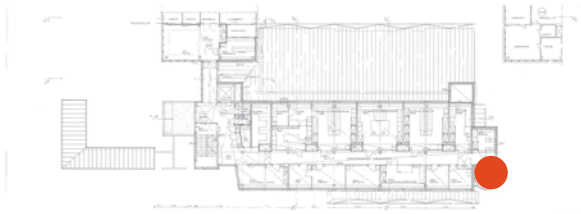

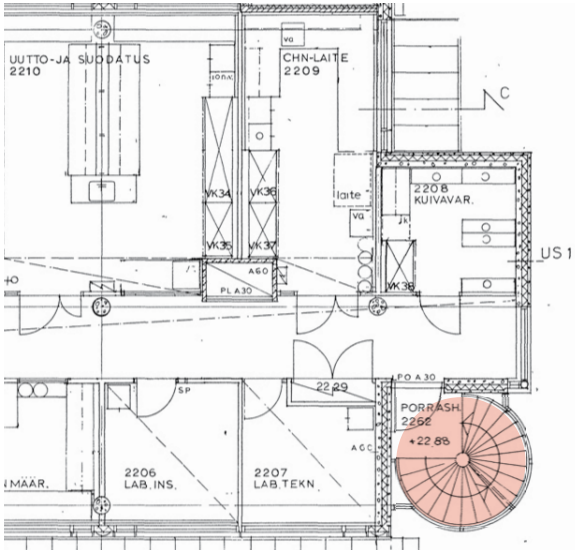

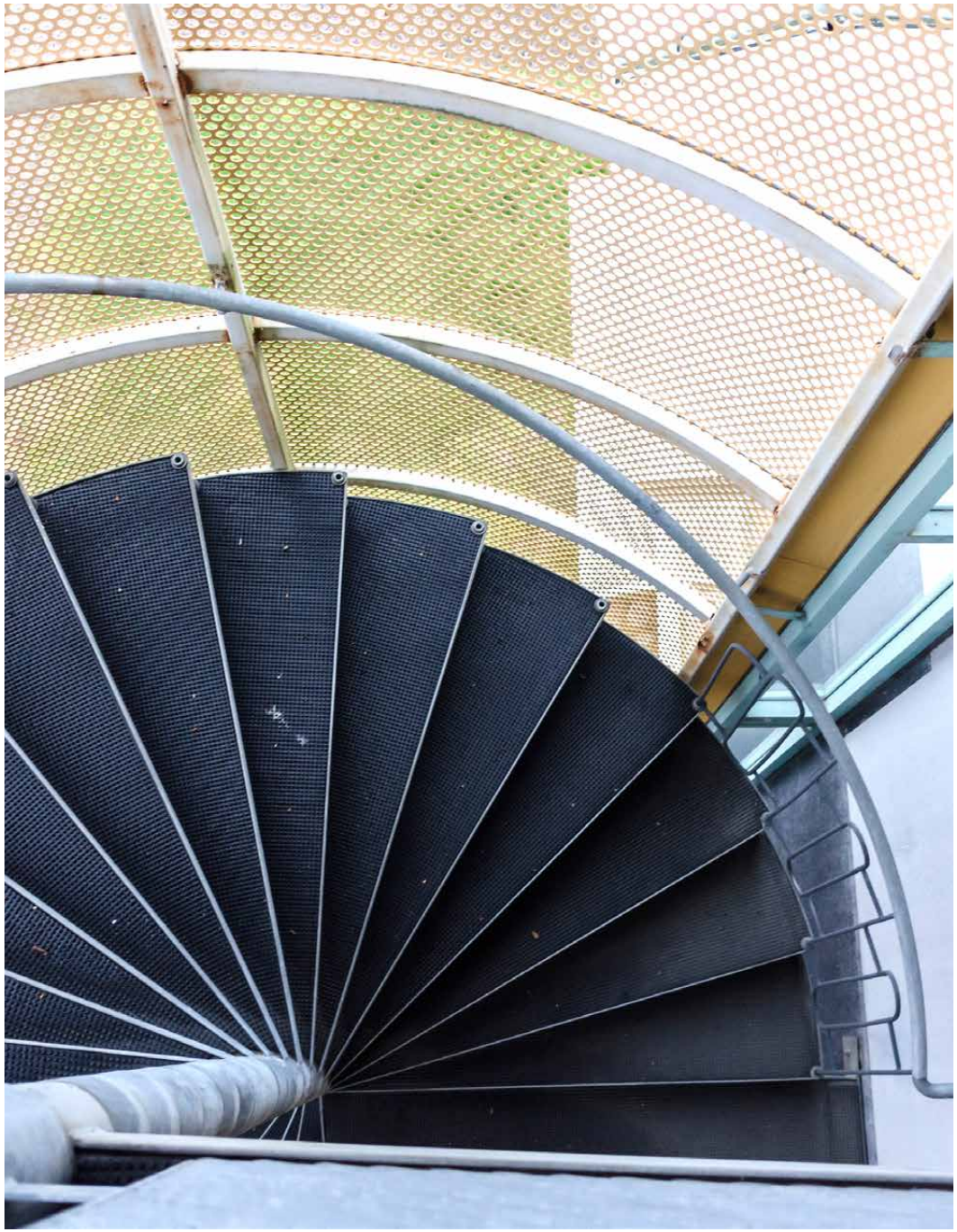

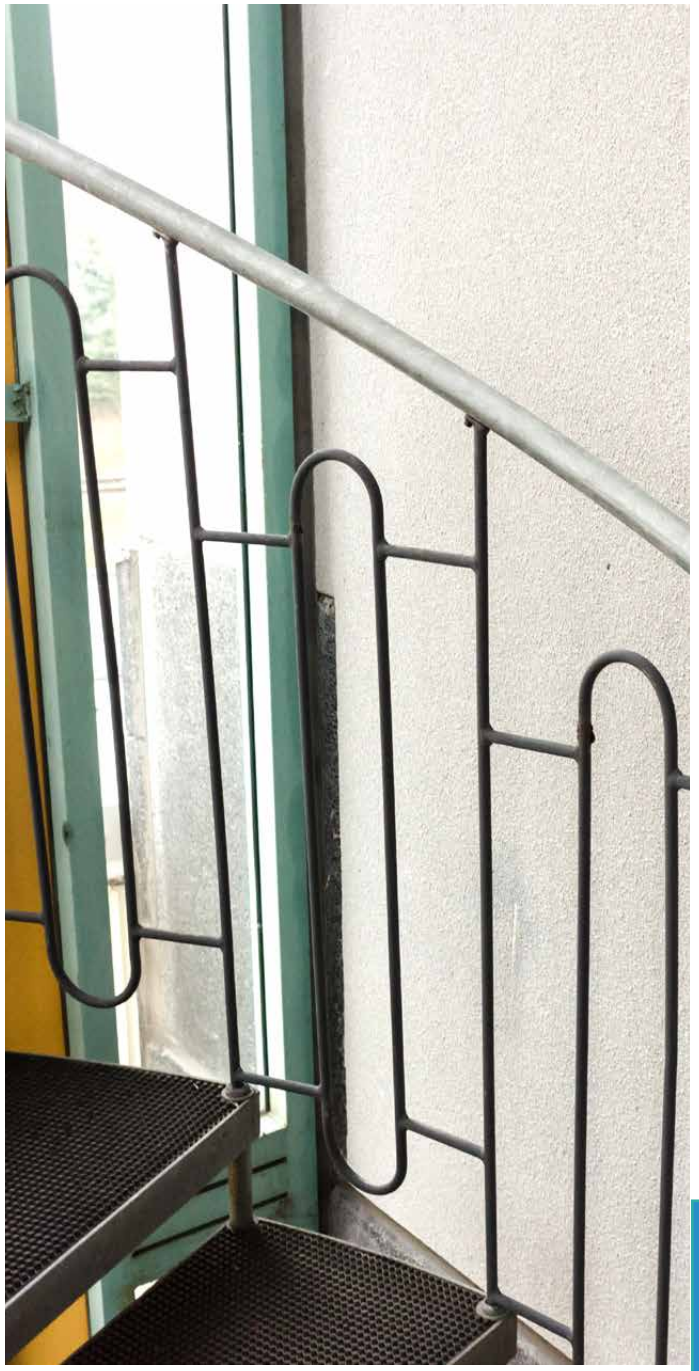

2311	Laboratorio
Kuvailu	Tyypillinen laboratoriotila, jossa lattia harmaata keraamista laattaa. Työtasot sijoittuvat tilan keskelle. Tilasta on näköyhteys käytävälle.

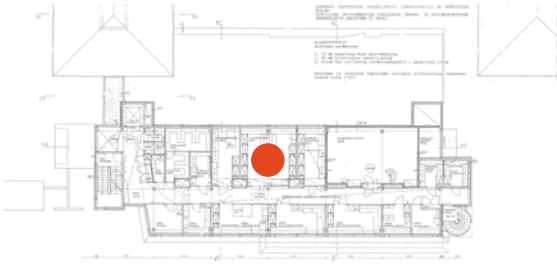

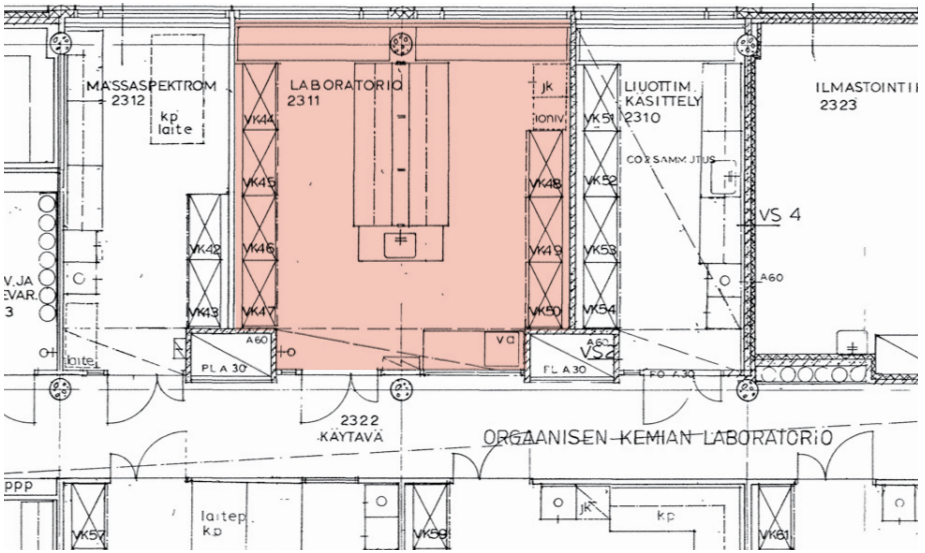

Kuvat: Arkkitehtitoimisto Rotko & Hytönen.

2311	Aula
Kuvailu	Erityispiiteinä tilassa käytetty seinässä lilaa sävyä. Pylväät alaosaltaan vaaleankellertäviksi maalattuja. Käytävällä on myös erikseen rakennusta varten suunnitelty penkki. Valaistusratkaisuna alakaton kulman taakse piilotetut loisteputkivalaisimet.

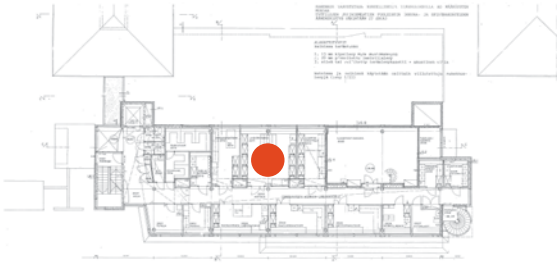

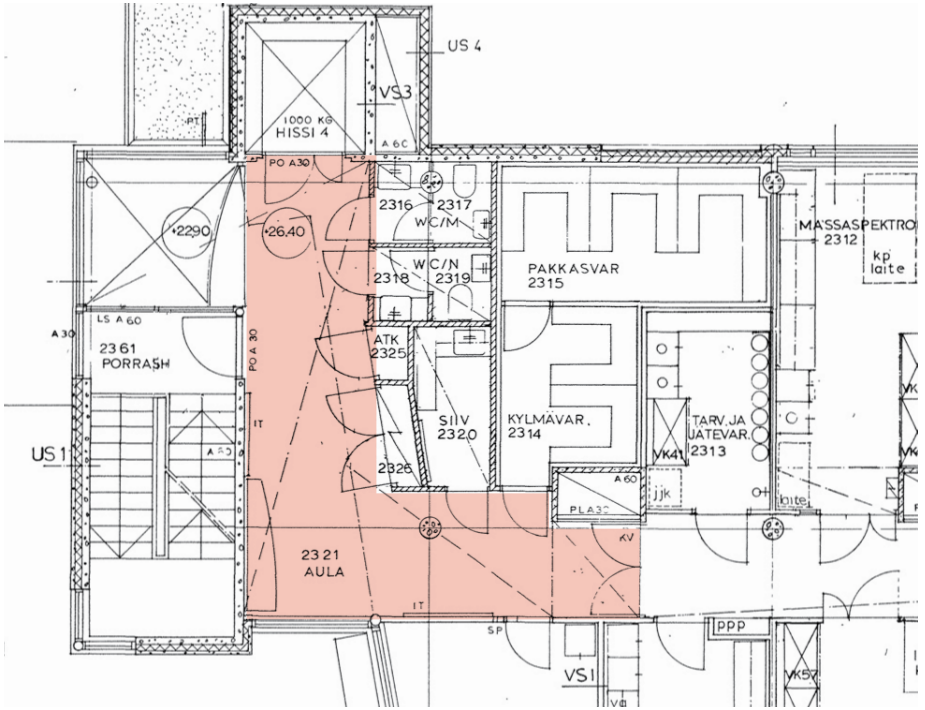

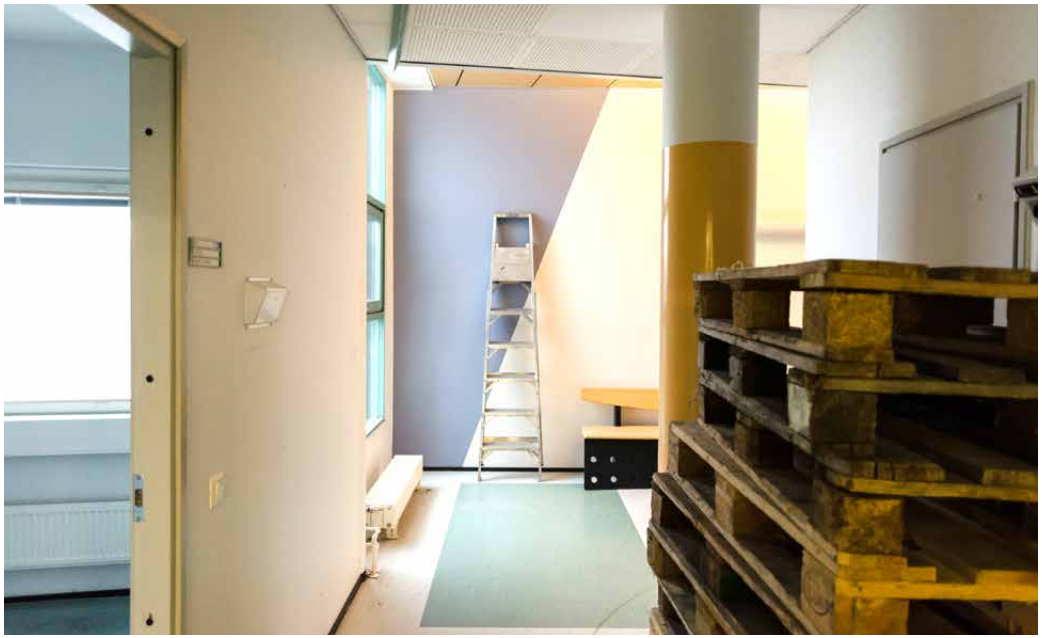

3.
2.
1.

2322	Käytävä
Kuvailu	Käytävän lattia on muovilaattaa, joissa käytetty vihreää, valkeaa ja tummanharmaata. Pylväissä on käytetty vaaleankellertävää sävyä.

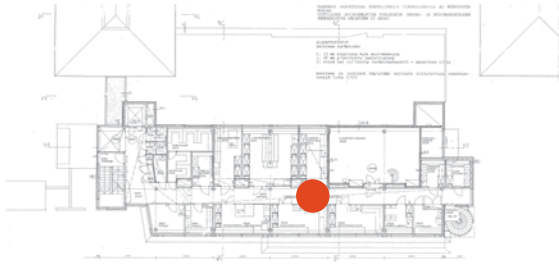

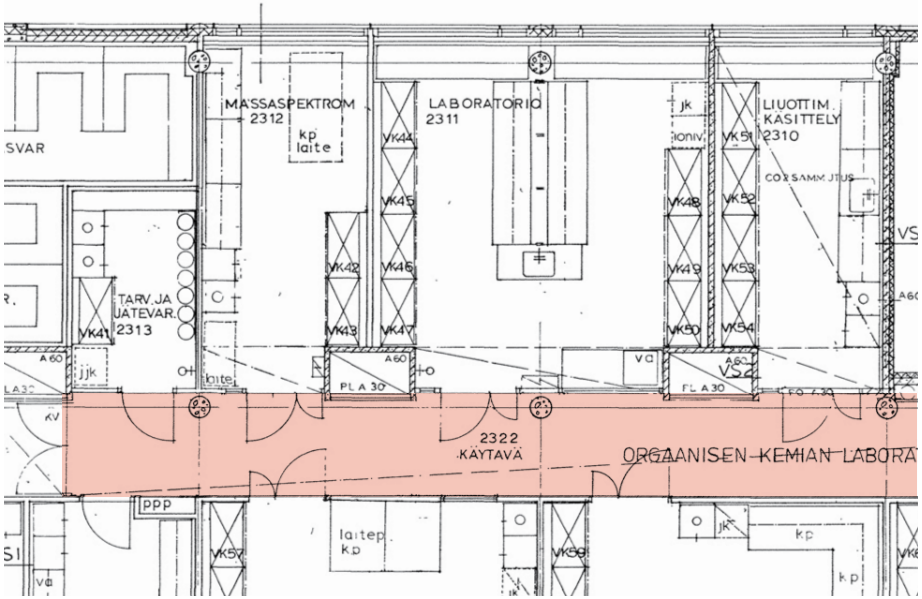

Kuvat: Arkkitehtitoimisto Rotko & Hytönen.

2361	Porrashuone
Kuvailu	Porrahuoneessa käytetty seinissä lilaa ja keltaista. Askelmat ovat mosaiikkibetonia tummin listoin. Kaiteiden teräskehikko mustaksi maalattua, sivut ovat mintunvihreällä sävyllä maalattua rei'itettyä terslevyä. Puiset käsijohteet.

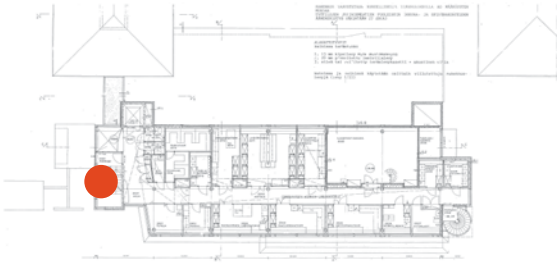

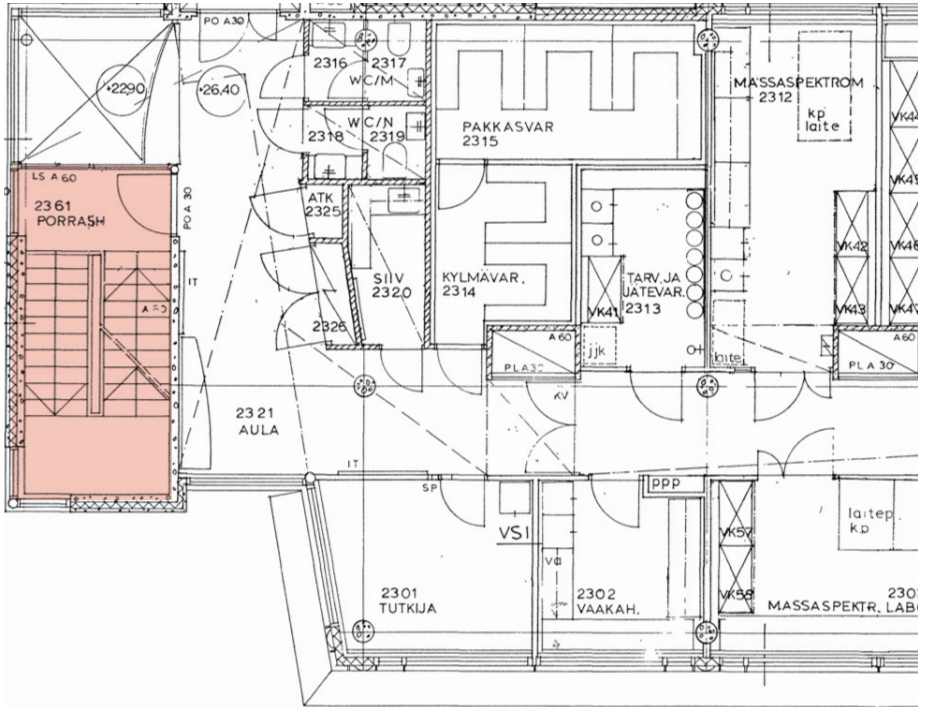

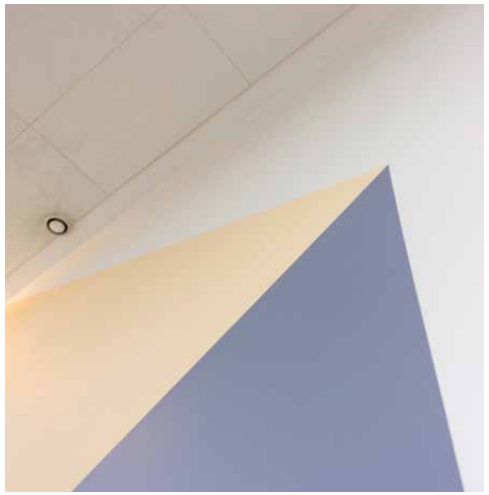

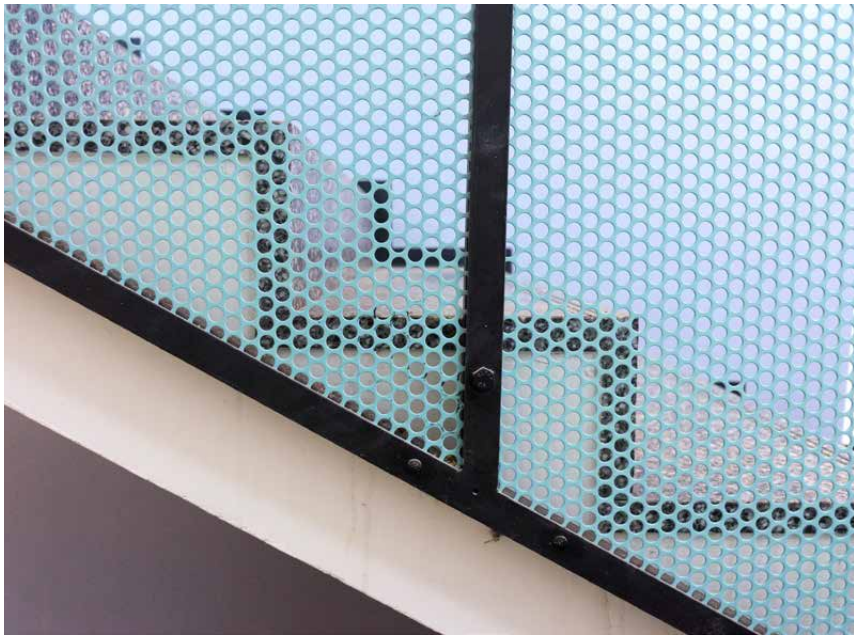

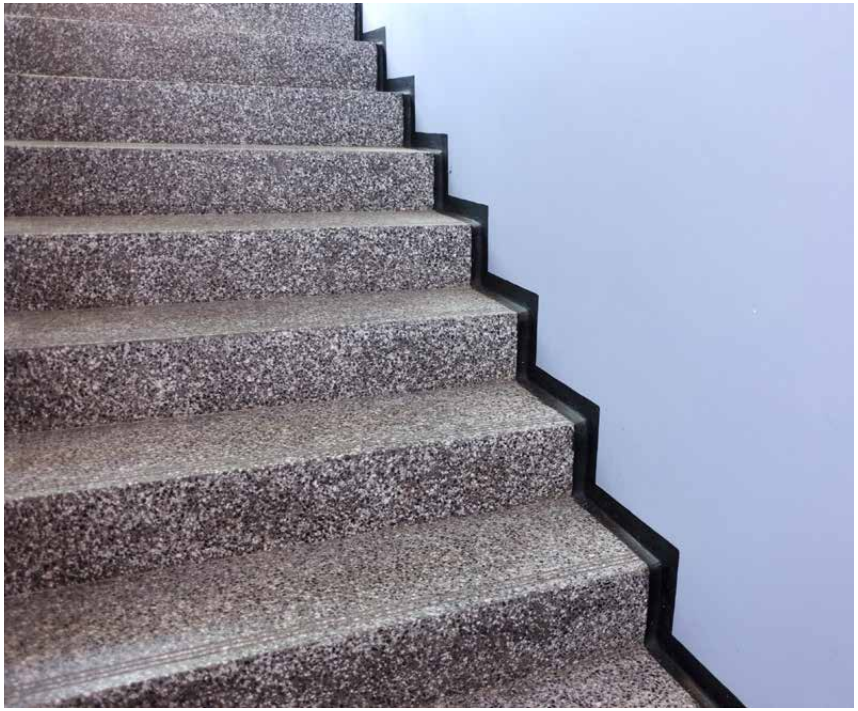

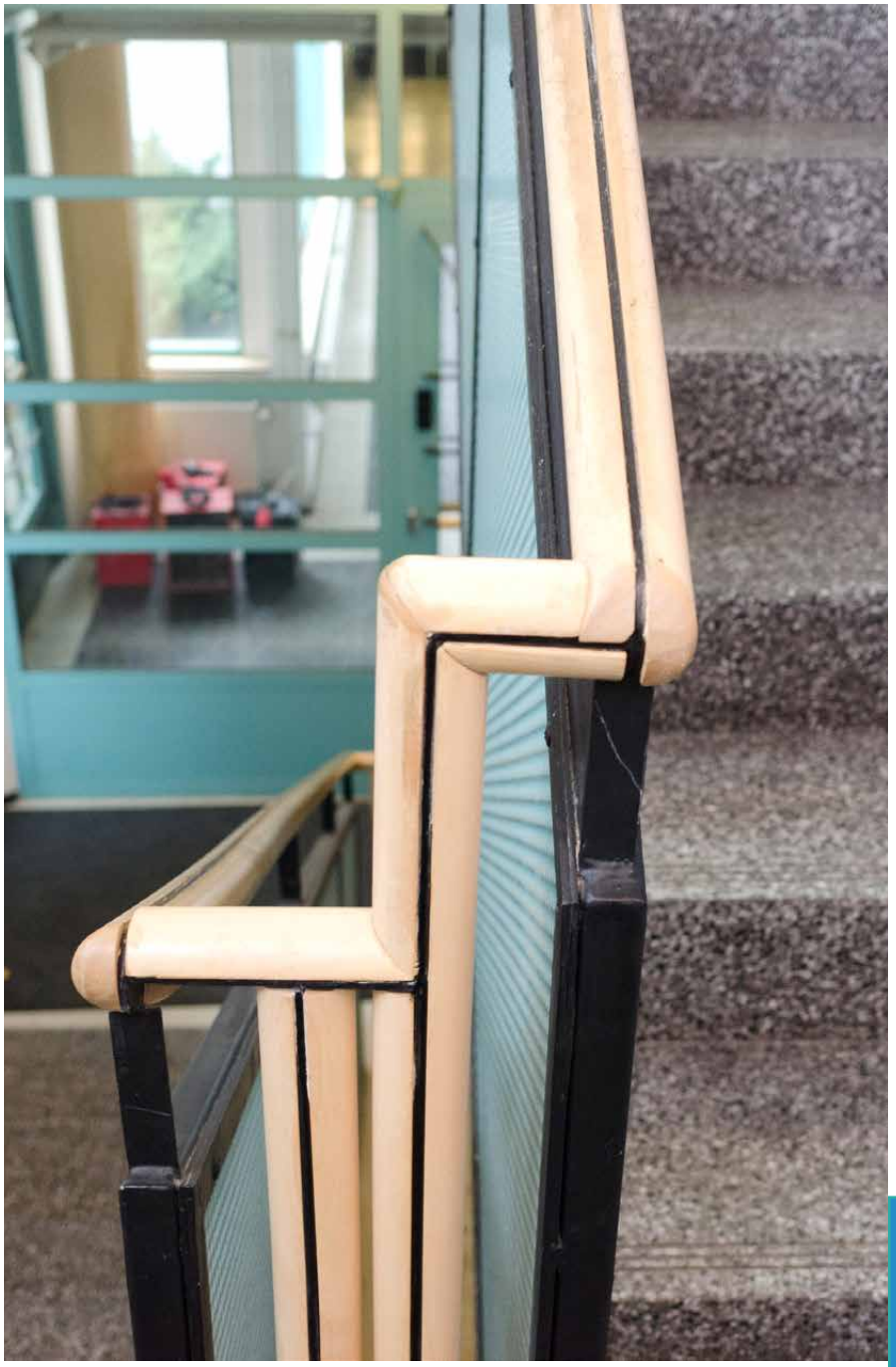

ARKKITEHTITOIMISTO OKULUKSEN RAKENNUSTUTKIMUKSIA

Helsingin Tuomiokirkko.
Kipsikoristeiden restauroinnin työmaadokumentointi 1996-97.
Tilaaja: Helsingin seurakuntayhtymä.

Grönqvistin talo, Helsinki.
Julkisivujen restauroinnin työmaadokumentointi Theodor Höijerin 1883 valmistuneesta kaupunkipalatsista, 1998.
Tilaaja: Oy Grönqvistin talo Ab.

Suomen Kansallisteatterin, Helsinki.
Vuonna 1902 valmistuneen Onni Törnqvistin suunnitteleman teatterin julkisivujen restauroinnin työmaadokumentointi 1999.
Tilaaja: Suomen Kansallisteatteri.

Suomen Kansallisteatterin, Helsinki.
Kansallisteatterin sisätilojen restaurointiin liittyvän suihkupaalutukseen halkeamakartoitus 2001-2002 (/ 2003).
Tilaaja: Suomen Kansallisteatteri.

Arppeanum, ent. Helsingin yliopiston Geologian laitos.
Vuonna 1869 valmistunnut Albert Edelfelt vanh. suunnitteleman yliopistorakennuksen sisätilojen restaurointiin liittyvä historiallinen väritutkimus 2001.
Tilaaja: Senaatti-kiinteistöt Oy.

Lapinjärven iso kirkko, Lapinjärvi. Vuonna 1746 rakennetun rapatun hirsirakenteisen ristikirkon julkisivujen rakennushistorian tutkimus ja kuntokartoitus, 2000.
Tilaaja: Lapinjärven Srk.

Vuorikatu 8:n piharakennus, Helsinki.
Rakennushistoriallinen selvitys ja inventointi Waldemar Aspelinin 1897 suunnittelemasta piharakennuksesta, 2001.
Tilaaja: Eläke-Tapio Oy.

Tapiolan Terveystalo ja Urheilutalo, Tapiola.
Rakennushistoriaselvitys Aarne Ervin 1960-luvun puolivälissä toteutuneista kahdesta julkisesta rakennuksesta 2002.
Tilaaja: Espoon Tekninen keskus.

Fabianinkatu 26, Helsinki.
Rakennushistoriaselvitys Kauno S. Kallion vuonna 1906 suunnittelemasta Suomen Liikemiesten Kauppaopisto Oy:n koulurakennuksesta 2003.
Tilaaja: Helsingin yliopisto / Tekninen osasto.

Vuorikatu 5, Helsinki.
Rakennushistoriaselvitys Väinö Vähäkallion vuonna 1925-26 suunnittelemasta Suomen Liikemiesten Kauppaopisto Oy:n uudesta koulu- ja asuinrakennuksesta 2003.
Tilaaja: Helsingin yliopisto / Tekninen osasto.

Vuorikatu 3, Helsinki.
Rakennushistoriaselvitys Aarre Ekmanin vuonna 1919 suunnittelemasta A. B. Vuorikatu 3 O. Y. -asuinrakennuksesta 2003.
Tilaaja: Helsingin yliopisto / Tekninen osasto.

Suomen Kansallisteatterin, Helsinki.
Vuonna 1902 valmistuneen Onni Törnqvistin suunnitteleman teatterin sisätilojen restauroinnin työmaadokumentointi 2002-2003.
Tilaaja: Suomen Kansallisteatteri.

Arppeanum, ent. Helsingin yliopiston Geologian laitos.
Vuonna 1869 valmistunnut Albert Edelfelt vanh. suunnitteleman yliopistorakennuksen peruskorjaus ja restaurointityömaan työmaadokumentointi 1999-2004.
Tilaaja: Helsingin yliopiston tekninen osasto (1999) ja Senaatti-kiinteistöt.

Yrjönkatu 18, Helsinki.
Vuonna 1883 valmistunut Sebastian Gripenbergin suunnittelema entinen Suomalainen tyttökoulu ja sittemmin Suomen Taideakatemian rakennus. Rakennushistoriaselvitys 2004.
Tilaaja: Svenska folkskolans vänner r.f.

WeeGee-talo, Tapiola.
Vuosina 1964 ja 1967 valmistunut arkkitehti Aarno Ruusuvuoren suunnittelema entinen Weilin+Göösin painotalo. Rakennushistoriaselvitys ja väritutkimus 2004.
Tilaaja: Espoon tekninen keskus / KOY WeeGee

Kyminlinna, Kotka.
1800-luvun venäläisen kasarmialueen rakennushistoria- ja asemakaavahistoriaselvitys 2004.
Tilaaja: Senaatti-kiinteistöt.

Kaupinkallio, Tapiola.
Tapiolan Kaupinkallion rakennushistoriaselvitys, alueinventointi ja arvotus 2004.
Tilaaja: Espoon kaupunkisuunnittelukeskus.

Kelloseppäkoulu, Tapiola
Vuonna 1958 valmistuneen Tapiolan Kelloseppäkoulun ja asuntolan rakennushistoriaselvitys 2005.
Tilaaja: Asuntosäätiön rakennuttaja Oy.

Villa Cooper, Järvenpää.
Vuonna 1904 valmistuneen arkkitehti Lars Sonckin suunnitteleman Villa Enckellin (aiempi nimi) rakennushistoriaselvitys ja kuntoarvio 2006.
Tilaaja: Järvenpään kaupunki.

Taidehalli, Helsinki
Vuonna 1928 valmistuneen arkkitehtien Hilding Ekelund ja Jarl Eklund suunnitteleman taidehallin väritutkimus 2006.
Tilaaja: Taidehalli.

Kaartin kasarmi, Helsinki
Vuonna 1819 valmistuneen arkkitehti Carl Ludvig Engelin suunnittelema Suomalaisen pataljoonan upseerirakennus ja Aulis Blomstedtin suunnittelema uudelleenrakennus Puolustusministeriön virastotaloksi 1957. Rakennushistoriaselvitys 2007.
Tilaaja: Puolustushallinnon rakennuslaitos.

Svenska Teatern, Helsinki
1860 valmistunut Theodor Chiewitzin suunnittelma ”Nya Teatern”. 1863 palanut ja Nikolai Benois’n suunnitelmien mukaan 1866 uudelleenrakennettu. Muutettu Jarl Eklundin, Eero ja Eliel Saarisen suunnitelmien mukaan1936. Rakennushistoriaselvitys ja väritutkimus 2008.
Tilaaja: Nya Teaterhus Ab.

Eduskuntakiinteistöt, Helsinki
Rakennushistoriaselvitys ja tietokantainventointi Eduskuntakiinteistöistä 2008-2009 sisältäen J. S. Sirénin Eduskuntatalon 1930, Hilding Ekelundin suunnitteleman entisen Kaupunkiliiton talon 1954 ja Arkkitehtitoimisto PLR:n laajennusosat A, B, ja C 1970-luvulta.
Tilaaja: Eduskunnan kiinteistötoimi.

Turun Akatemiatalo, Turku
Vuonna 1816 valmistunut arkkitehti C. C. Görwellin suunnittelema Turun Akatemian uudisrakennus ja sittemmin Turun hovioikeuden talo. Rakennushistoriaselvitys 2009.
Tilaaja: Senaatti-kiinteistöt Oy.

Fastighets Ab Norra Kajen 4 - Pohjoisranta 4, Helsinki
Vuonna 1883 valmistunut arkkitehti Theodor Höijerin suunnittelema asuinkiinteistö, nk. Standertskjöldin talo.
Rakennushistoriaselvitys 2009
Tilaaja: Fastighetsbolag Norra Kajen 4

Kansalliskirjasto, Helsinki
1840-luvulla rakennettu Helsingin yliopiston pääkirjasto, suunnitellut Carl Ludvig Engel.
Julkisivujen rakennushistoriaselvitys 2010
TIlaaja: Helsingin yliopiston Tekninen osasto

Työ- ja elinkeinoministeriö, Aleksanterinkatu 4-10, Helsinki
1800-luvun alun vuosikymmeninä rakennetut neljä kaupunkikorttelitaloa, jotka yhdistettiin toiminnallisesti ja muutettiin useaan otteeseen kunnes 1990-luvulla muodostettiin puolikkaan korttelin kokoinen Kauppa- ja teollisuusministeriön rakennus.
Rakennushistoriaselvitys ja inventointi 2010
Tilaaja: Senaatii-kiinteistöt

Valtioneuvoston kello, Helsinki
C. L. Engelin suunnitteleman senaatintalon kellotaulun historiallisten vaiheiden selvitys ja väritutkimus 2010
Tilaaja: Senaatii-kiinteistöt

Helsingin Yliopiston pääkirjasto, kansalliskirjasto, Helsinki
Rakennushistoriaselvitys 2011
Tilaaja: Helsingin yliopiston tekninen toimi

Keravan vankila, Kerava
Fl. Granholm, Hugo Lindberg, Vankeinhoitoasiainlaitos... mm. suunnitelmien mukaan eri vaiheissa (1891...) rakennettu kasvatuslaitos ja vankeinhoidon rakennusaluekokonaisuus. Rakennushistoriaselvitys 2011
Tilaaja: Senaatti-kiinteistöt

Aleksanterinkatu 15, Atlas-talo, Helsinki
Gustaf Nyströmin vuonna 1888 suunnittelema liike- ja asuinrakennus.
Rakennushistoriaselvitys 2011
Tilaaja: OP-Pohjola

Kaartin kasarmi, F-rakennus, Helsinki
C. L. Engel / E. B. Lohrmannin suunnittelema 1840-luvulla valmistunut kasarmirakennus. Rakennushistoriaselvitys 2012
Tilaaja: Puolustushallinnon rakennuslaitos / Senaatti-kiinteistöt

Pelastusarmeijan Temppeli, Helsinki
Oskar Finkenbergin suunnittelema vuonna 1895 valmistunut kokoontumistila.
Rakennushistoriaselvitys 2012
Tilaaja: Suomen Pelastusarmeijan säätiö

VR Helsingin aseman Hallintorakennus
Arkkitehtien Herman Gesellius ja Eliel Saarinen suunnittelema vuonna 1909 valmistunut keskushallintorakennus.
Rakennushistoriaselvitys 2012
Tilaaja: VR-yhtymä

Svenska Teatern, Helsinki
Työmaadokumentointi 2012
Tilaaja: Nya Teaterhus Ab.

Kiinteistö Oy Eteläesplanadi 12 eli entinen Wasa Bankin talo, Helsinki
Arkkitehtitoimisto Grahn, Hedman & Wasastjernan ja julkisivujen osalta John Settergrenin suunnittelma ja vuonna 1899 valmistunut pankki- ja asuinrakennus.
Rakennushistoriaselvitys 2013
Tilaaja: OP-Pohjola

Kaartin maneesi, Helsinki
Axel Hampus Dalströmin suunnittelema vuonna 1877 valmistunut Suomen sotaväen harjoitusrakennus. Rakennushistoriaselvitys 2013
Tilaaja: Senaatti-kiinteistöt

Vantaan Pyhä Lauri, Vantaa
Keskiaikaisen kirkon ja kellotapulin, jotka tuhoutuivat palossa 1893 ja jälleenrakennettiin Th. Höijerin suunnitelmien mukaan, rakennushistoriaselvitys ja suppea väritutkimus 2012-2014
Tilaaja: Vantaan Seurakuntayhtymä

Vantaan Jokiniemen koelaitos
Entinen Ånäsin Suomen maanviljelys-taloudellinen koelaitos.
Rakennushistoriaselvitys 2014
Tilaaja: Senaatti-kiinteistöt

ARKKITEHTITOIMISTO OKULUKSEN RAKENNUSTUTKIMUKSIA

Arppeanum, Helsinki
Entinen Keisarillisen Aleksanterin yliopiston laboratorio- ja museorakennus.
Suppea rakennushistoriaselvitys 2014
Tilaaja: Senaatti-kiinteistöt

Antinkatu 1, Helsinki
Entinen Valtioneuvoston kirjapainorakennus
Suppea rakennushistoriaselvitys 2014
Tilaaja: Senaatti-kiinteistöt

Antinkatu 6, Pori
Entinen Lipsasen kiinteistö
Rakennushistoriaselvitys sekä kehitys- ja rakennussuojelutavoitteet 2014
Tilaaja: Porin kaupunki

Tossu, Helsingin kuvataidelukio
Suppea rakennushistoriaselvitys Rakennushallituksen / Väinö Vähäkallion suunnittelemasta entisestä Helsingin toisesta suomalaisesta lyseosta 2014.
Tilaaja: Arkkitehtitoimisto Perko Oy / Helsingin kaupunki, tilakeskus

Hanasaari B, Helsinki
Rakennushistoriaselvitys ja suojelutavoitteiden määrittely Hanasaari B (CHP) -voimalaitoksesta 2015.
Tilaaja: Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

Kansallisarkisto, Helsinki
Ulkoasun rakennushistoriaselvitys 2015
Tilaaja: Senaatti-kiinteisttöt

Arabia - Hämeentie 135, Helsinki
Yleispiirteinen rakennushistoriaselvitys 2015
Tilaaja: Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma.

Kutomotie 1-3, Entinen Stockmann Pitäjänmäki. Helsinki
Suppea rakennushistoriaselvitys 2016.
Tilaaja: Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma.

Helsingin kauppatori.
Kaupunkirakennehistoriaselvitys 2016.
Tilaaja: Helsingin kaupunki. Kaupunkisuunnitteluvirasto.

Jokioisten kartano.
Päärakennuksen rakennushistoriaselvitys ja suppeat selvitykset vanhimmasta rakennuskannasta 2016.
Tilaaja: Senaatti-kiinteistöt.

Jokioisten valtion alue.
Alueinventointi 2017.
Tilaaja: Senaatti-kiinteistöt.

Arkadiankatu 23, Helsinki
Rakennushistoriaselvitys entisestä OKO:n talosta 2017
Tilaaja: OP Varallisuudenhoito

Helsingin yliopiston päärakennus
Rakennushistoriaselvitys 2017
Tilaaja: Helsingin yliopiston tekninen osasto

Annankatu 18 - Bulevardi 7, Helsinki
Rakennushistoriaselvitys 2017
Tilaaja: Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma.

Kansallisarkisto, Helsinki
Rakennushistoriaselvitys 2017-2018
Tilaaja: Senaatti-kiinteistöt

Aleksanterinkatu 11, Helsinki
Julkisivujen RHS 2018
Tilaaja: Synopsis Oy / Sitowise Oy

Luostarinkatu 5, nk. Gadolinin laboratorio, Turku. Kortteli- ja rakennushistoriaselvitys 2018.
Tilaaja: Turun kaupunki, kaavoitus.

Kirkkonummen Pyhän Mikaelin kirkko. Rakennushistoriaselvitys 2017-2018.
Tilaaja: Kirkkonummen Seurakuntayhtymä

Valtioneuvoston linnan rakennushistoriaselvitys, kortteliselvitys ja keskeiset rakenteet 2018-2019
Tilaaja: Senaatti-kiinteistöt